การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียน ที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป ประกอบภาพการ์ตูน

ศุภิศา คะรุณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
พ.ศ. 2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน

ศุภิศา คะรุณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
พ.ศ. 2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

THESIS

THE ABILITY TO READ COMPREHENSION OF STUDENTS WITH LEARNING DISABILITIES USING THE PRE-PREPARED LESSON ON CARTOON IMAGES

SUPISA KAROON

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION PROGRAM IN SPECIAL EDUCATION OF SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

2017

COPYRIGHT OF SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ

ชื่อวิทยานิพนธ์ การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน
THE ABILITY TO READ COMPREHENSION OF STUDENTS WITH LEARNING DISABILITIES USING THE PRE-PREPARED LESSON ON CARTOON IMAGES

ผู้วิจัย นางศุภิศา คะรุณ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และ
(รองศาสตราจารย์ ดร.พัชรี จิ๋วพัฒนกุล) ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร

..... กรรมการและเลขานุการหลักสูตร
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสภณ ชัยวัฒนกุลวานิช)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ดร.นัทธี บุญจันทร์)

..... กรรมการจากบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศรุติพงศ์ ภูวัชร์วรานนท์)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา รับรองวิทยานิพนธ์แล้ว

..... รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน
(ดร.พิพัฒน์ ลิมปนะพิทยาธร) อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อวิทยานิพนธ์ การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน
ผู้วิจัย นางศุภิศา คะรุณ **ปีการศึกษา** 2560
ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต **สาขาวิชา** การศึกษาพิเศษ
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ ดร.พัชรี จิ๋วพัฒนากุล

บทคัดย่อ

การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ก่อนและหลังสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนบ้านหาดไข่เต่า อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 จำนวน 6 คน ได้กลุ่มตัวอย่างโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ จำนวน 5 เล่ม แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ จำนวน 5 แผน แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ จำนวน 1 ฉบับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยควอไทล์ และสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน คือ สถิตินอนพาราเมตริกของวิลคอลสัน (The Wilcoxon Matched - Pair Singed - Ranks Test)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้จากการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน มีความสามารถในการอ่านจับใจความในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก และ 2) ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้หลังการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน สูงกว่าก่อนการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Thesis Title The Ability to Read Comprehension of Students with Learning Disabilities using The Pre-prepared Lesson on Cartoon Images
Researcher Mrs. Supisa Karoon **Academic Year:** 2017
Degree Master of Education Program in Special Education
Advisor Associate Professor Dr. Pacharee Chewpathanagul

Abstract

The study of the ability to read comprehension of students with learning disabilities using the pre-prepared lesson on cartoon images had the following objectives: 1) To study the ability of the students' comprehension with a learning disability using a ready-made lesson based on cartoon 2) To compare the ability to read and write of the students with learning disabilities in a pre-and post-instructional cartoon based lessons plans. The samples used in the research were 6 students with learning disabilities, Mathayomsuksa 1 students in the first semester of the academic year 2560, Ban Had Khaitao School, Bang Kaeo District, Phatthalung Province under the Office of Educational Service Area. The sample group was selected by using the specific methodology used in the research. The research material is a lesson that features cartoons in order to develop abilities in reading comprehension, which includes 5 books, a learning management plan for reading comprehension, and 5 lesson plans. The quartile range and the statistics that were used to test the hypothesis are the Wilcoxon's non-parametric statistics (The Wilcoxon Match -Pair Singed -Ranks Test).

The research uncovered that: 1) The ability to do the comprehension of students with learning disabilities through the use of ready-to-use lessons plans featuring cartoons, has elevated the ability of students to read and comprehend at a very good level. 2) The Reading skills of students with learning disabilities in the post-recorded lessons were significantly higher than before teaching, with the p-value in the level of 0.05.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจากรองศาสตราจารย์ ดร.พัชรี จิ๋วพัฒนกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและประธานกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ ที่ให้ความกรุณาชี้แนะแนวทาง แนวคิด วิธีการ คำแนะนำ ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และให้คำปรึกษาด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งตลอดมา ขอกราบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุระพรรณ์ จุลสุวรรณ์ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ดร.ศรุติพงศ์ ภูวัชร์วรานนท์ ดร.โสภณ ชัยวัฒนกุลวานิช และ ดร.นัทธี บุญจันทร์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ แนวคิด และตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ซึ่งทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านในมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาที่ได้ถ่ายทอดความรู้ แนวคิดอย่างดียิ่งตลอดระยะเวลาการศึกษา

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ ครูฐาณิชญาณ์ เพ็งพรหม ครูวารุณี สมนึก ครูรัติยากร บุญช่วย ครูสุกัลยา เกษตรกาลาม์ และครูอรทัย ช่อคง ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ แนะนำ ตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลมีความสมบูรณ์ สามารถนำไปใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ นายณรงค์ บัวบาน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหาดไข่เต่า ที่อนุมัติ ส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกในการศึกษาครั้งนี้เป็นอย่างดี ตลอดถึงขอขอบคุณทุกกำลังใจจากนักเรียน คณะครูโรงเรียนบ้านหาดไข่เต่าทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้

ขอขอบคุณครอบครัว เพื่อน ๆ ในสาขาวิชาการศึกษาพิเศษ เจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยและกัลยาณมิตรทุกท่านที่ไม่สามารถกล่าวนามในที่นี้ได้หมด ที่คอยช่วยเหลือ เป็นกำลังใจ ซึ่งผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องแสดงความกตัญญูต่อบิดา มารดา ครู อาจารย์ ที่ให้การศึกษา อบรมสั่งสอน ให้มีสติปัญญาและคุณธรรมทั้งหลาย อันเป็นเครื่องมือนำไปสู่ความสำเร็จในชีวิต

ศุภิศา คะรุณ
กุมภาพันธ์ 2561

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(2)
กิตติกรรมประกาศ	(3)
สารบัญ	(4)
สารบัญตาราง	(6)
สารบัญภาพ	(7)
บทที่ 1 บทนำ	**1**
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
สมมติฐาน	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
กรอบแนวคิดการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	**8**
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้	9
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ	43
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนสำเร็จรูป	52
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพการ์ตูน	64
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	**71**
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	71
แบบแผนการวิจัย	72
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	72
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ	73
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	77
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	79

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	82
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	82
การวิเคราะห์ข้อมูล	82
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	83
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	86
สรุปผล	87
อภิปรายผล	87
ข้อเสนอแนะ	89
บรรณานุกรม	90
ภาคผนวก	100
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ	101
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์	103
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	114
ภาคผนวก ง การหาคุณภาพเครื่องมือ	148
ประวัติผู้วิจัย	165

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	แผนการจัดการเรียนรู้การสอนอ่านจับใจความ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน	74
2	กำหนดการรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน	78
3	ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	83
4	ความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน	84
5	เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่มีปัญหาทางด้านการอ่านจับใจความก่อนและหลังสอน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน	85
6	การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ	149
7	การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) จากการประเมินบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ	154
8	การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ จากเรื่อง ราชาธิราช ตอน สมิงพระรามอาสา	158

สารบัญภาพ

ภาพ		หน้า
1	กรอบแนวคิดการวิจัย	6
2	บทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง	58
3	บทเรียนสำเร็จรูปแบบแยกกิ่งหรือสาขา	58
4	บทเรียนสำเร็จรูปแบบผสม	58

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

บทที่ 1
บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และได้ให้ความสำคัญกับการเรียนภาษาไทยโดยระบุว่า “ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรม อันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจธุระ การงาน และการดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข” (สำนักวิชาการมาตรฐานการศึกษา, 2554: 34) ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในปัจจุบันนั้นได้มีการปรับเปลี่ยนวิธีการ แนวคิด ตลอดจนกระบวนการเรียนการสอนต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและเหมาะสมกับผู้เรียนให้มากที่สุด โดยจะต้องก่อเกิดประโยชน์ทั้งทางด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลแก่ผู้เรียนสูงสุดด้วย โดยเฉพาะการอ่าน ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันว่า การอ่านได้เข้ามามีบทบาทสำคัญมากในชีวิตประจำวันของคนเรา เนื่องจากสังคมปัจจุบันเป็นยุคของข้อมูล ข่าวสาร เทคโนโลยีเป็นโลกที่ไร้พรมแดนที่ทุกคนสามารถติดต่อสื่อสารกันได้ทั่วโลก

การอ่านเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญและจำเป็นมากในการดำรงชีวิตของคนในยุคปัจจุบัน ยิ่งกว่าทุกสมัยที่ผ่านมา เพราะขณะนี้วิทยาการและเทคโนโลยีต่าง ๆ ได้เปลี่ยนแปลงเจริญก้าวหน้ามากขึ้นและเป็นไปอย่างรวดเร็ว การติดต่อสื่อสารก็ยิ่งเพิ่มความสำคัญในธุรกิจการงานมากขึ้น จนสภาพของสังคมกลายเป็นสังคมข่าวสาร (Information Society) ไปแล้ว เนื้อหาสาระทางวิชาการรวมทั้งข้อมูลต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันจะต้องอาศัยการอ่าน กล่าวคือ ต้องอ่านได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพเพื่อเสาะแสวงหาความรู้ทั้งหลาย จนสามารถเข้าใจและติดตามการเปลี่ยนแปลงความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการรวมทั้งข้อมูลข่าวสารเหล่านั้นได้ทัน เนื่องจากการอ่านเป็นการเรียนรู้ และคนเราเมื่ออ่านมากก็ยิ่งมีความรู้มาก (วรรณี โสมประยูร, 2539: 5)

ในการจัดการเรียนการสอน อาจกล่าวได้ว่า การอ่านเป็นหัวใจหลักของกิจกรรมทั้งหลาย สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาเจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี มีพระราชดำรัสถึงความสำคัญของการอ่านว่า “การอ่านเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินชีวิตเพราะการอ่านจะมีส่วนช่วยสร้างความสำเร็จในการดำเนินชีวิต ผู้ใดมีความสามารถในการอ่านหนังสือเป็นพิเศษมักจะมีโอกาสเจริญก้าวหน้าในอาชีพและในชีวิตมากกว่าคนที่อ่านหนังสือได้น้อยและอ่านช้า โลกปัจจุบันเรียกได้ว่าเป็นโลกของการอ่านเพราะการอ่านแทรกอยู่ในทุกกิจกรรม ทุกประเภท ทุกแห่ง ทั้งนี้ก็เพราะในการสื่อสารซึ่งกันและกันในชีวิตประจำวันต้องอาศัยการอ่านเพื่อความเข้าใจ การอ่านจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญ เราจะต้องรู้จักเลือกอ่านจับใจความให้ได้” (แสงเดือน อภิธนัง, ม.ป.ป.; วีระ แข็งกสิการ, 2544: 25-27) ได้ให้ความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการแสวงหาความรู้ เป็นช่องทางของการรับรู้ที่สามารถเลือกและแสวงหาได้ตามโอกาสที่ต้องการ เป็นทางที่จะเพิ่มพูนความรู้ ความคิด และประสบการณ์ได้ทั้งเชิงลึกและเชิงกว้างอย่างไม่จำกัด

ขอบเขต การสอนอ่านจึงเป็นหัวใจที่สำคัญอย่างหนึ่งในการเรียนรู้วิชาภาษาไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่านทั้ง 3 แบบ คือ อ่านได้ อ่านออก และอ่านเป็น คือ อ่านแล้วสามารถจับใจความได้ วิเคราะห์ความได้ สรุปเรื่องราวได้ เข้าใจอย่างถ่องแท้ (บันลือ พฤกษะวัน, 2543: 3-4) ในปัจจุบันความสามารถในการอ่านจับใจความของเด็กยังไม่เป็นที่น่าพอใจ คือเด็กอ่านแล้วจับใจความสำคัญของเรื่องไม่ได้ ไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน นักเรียนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อภาษาไทย บทเรียนไม่เร้าความสนใจ ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย เนื้อหายาก ขาดการแนะนำช่วยเหลือ ผู้เรียนไม่เห็นประโยชน์การอ่าน ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กส่วนใหญ่คืออ่านแล้วจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านไม่ได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2545: 52)

นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ (Learning Disabilities) มีระดับความสามารถทางสติปัญญาปกติแต่ไม่สามารถแปลผลข้อมูลได้ดีเท่ากับคนทั่วไป การจัดการเรียนการสอนความสามารถในการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ในโรงเรียนเรียนร่วม ถ้าหากจัดให้นักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ได้เรียนรู้เหมือนนักเรียนปกติทุกประการ ทำให้มีความยุ่งยากลำบากกว่าคนอื่น และเมื่อนักเรียนอ่านหนังสือไม่ออก อ่านได้ช้า ขาดความเข้าใจ ไม่สามารถบอกลำดับของเรื่องได้ จำข้อเท็จจริงในเรื่องที่อ่านไม่ได้ ไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน อ่านแล้วจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านไม่ได้ เล่าเรื่องที่อ่านไม่ได้ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าความสามารถของนักเรียน ส่งผลให้การเรียนวิชาต่าง ๆ ไม่ได้ผล ล้มเหลว เกิดความเบื่อหน่าย ความท้อถอย อับอายไม่อยากเรียน ผลการเรียนก็ตกต่ำ หลายคนสอบตกบ่อยครั้ง ในบางรายผลการเรียนที่ไม่ดีส่งผลให้พฤติกรรมของนักเรียนเปลี่ยนไป กลายเป็นเด็กที่ขาดความกระตือรือร้นในการเรียน (เบญจพร ปัญญายง, 2545: 8) ดังนั้น การจัดการศึกษาให้กับนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ จึงควรจัดให้เหมาะสมกับสภาพความบกพร่อง และตามความต้องการ ความจำเป็นของแต่ละบุคคลเพื่อให้นักเรียนเหล่านั้นได้เรียนรู้ตามศักยภาพของตนเอง เด็กมีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านมีกระบวนการเรียนรู้ที่แตกต่างจากบุคคลทั่วไป จึงทำให้เด็กกลุ่มนี้ต้องการวิธีการสอนอ่านที่เข้มข้นและมีลำดับขั้นตอนชัดเจน ครูผู้สอนต้องเลือกวิธีสอนและเทคนิคที่มีอยู่หลากหลายมาผสมผสาน โดยคำนึงถึงธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กเพื่อให้เหมาะสมสำหรับเด็กแต่ละราย เพราะเด็กมีพัฒนาการการรับรู้ทางภาษากับการใช้ภาษาและประสบการณ์ในการอ่านที่แตกต่างกัน (มณฑ์เธียร พัฒนาวงศ์, 2548: 2) นอกจากนี้การสอนควรมีวิธีการที่ส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้เต็มตามศักยภาพและเป็นวิธีที่ชดเชยลักษณะความบกพร่องของเด็ก ขณะเดียวกันควรส่งเสริมให้เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้และฝึกฝนการอ่านตลอดเวลา แต่ปัญหาของเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ในระดับที่พออ่านได้จะอ่านได้ช้า และส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับการอ่านเพื่อความเข้าใจคืออ่านแล้วไม่สามารถตอบคำถามได้ เด็กบางคนอ่านได้แต่ไม่เข้าใจความหมาย ไม่สามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ ทำให้การอ่านไม่มีความหมาย ไม่มีประโยชน์ เพราะไม่รู้เรื่องหรือไม่ได้สาระจากเรื่องที่อ่าน ทำให้การอ่านไม่มีประสิทธิภาพ การอ่านจับใจความเป็นการอ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญ การช่วยเหลือนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านจะต้องแก้ปัญหาให้นักเรียนสามารถอ่านได้ เข้าใจเรื่องราวที่อ่าน และสามารถถ่ายทอดความรู้ ความคิดของตนเองให้ผู้อื่นเข้าใจ การแก้ปัญหาของนักเรียนจะต้องสร้างแรงจูงใจและสิ่งเร้าในรูปแบบต่าง ๆ ตามทฤษฎีการเรียนรู้ที่สามารถเร้าความสนใจของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าใจเรื่องที่อ่านได้เป็นอย่างดี

โรงเรียนบ้านหาดไข่เต่า เป็นโรงเรียนขนาดกลาง เปิดทำการสอนนักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากผลการคัดกรองการอ่าน การเขียน โดย RTI พบว่านักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อ่านหนังสือออก แต่อ่านช้า และไม่สามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านไม่ได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินการอ่านการเขียนครั้งที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ของกลุ่มนิเทศฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ที่พบว่านักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อ่านหนังสือได้ในระดับพอใช้ แต่ไม่สามารถตอบคำถามจากเรื่องได้ จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านไม่ได้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2, 2559) ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความให้เด็กกลุ่มนี้เพื่อให้สามารถเข้าใจเรื่องราว สามารถรับสารได้อย่างถูกต้อง จึงจะเกิดประโยชน์สูงสุดในการอ่าน

การจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ผดุง อารยะวิญญู (2544: 62) ได้เสนอแนะว่าในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูไม่ควรอธิบายหรือบรรยายเพียงอย่างเดียว เพราะนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้บางคนเรียนรู้ได้ดีโดยใช้การรับรู้ทางสายตา ซึ่งงานวิจัยของ Lerner (1997 อ้างถึงใน เบญจพร ปัญญายง, 2543: 34) ว่าไม่มีวิธีใด วิธีเดียวของการสอนที่สามารถนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิผลกับเด็กทุกคน ดังนั้น การสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้จำเป็นต้องมีวิธีสอนหลากหลายรูปแบบ เพื่อให้เหมาะสมกับความสามารถและความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน การเรียนการสอนต้องให้เด็กเกิดความสนุกสนานและความเพลิดเพลินในการเรียนรู้ เปรียบเสมือนเป็นวิธีสร้างกำลังใจและเร้าใจให้เกิดความก้าวหน้าแก่ผู้เรียนให้ได้มากที่สุด มีความรู้สูงสุดสำหรับผู้เรียนทุกคน ผู้สอนสามารถใช้สื่อได้ในทุกขั้นตอนของกระบวนการจัดการเรียนการสอนแต่ต้องคำนึงถึงคุณภาพและความเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และกลุ่มผู้เรียน การใช้สื่อประกอบกันหลายอย่างจะช่วยให้นักเรียนสนใจกิจกรรมการเรียนมากขึ้น (กรมวิชาการ, 2546: 200-218)

บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนเป็นสื่อการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเอง ให้ผู้เรียนรายบุคคลสามารถเรียนรู้ได้ตามความสามารถของตนเอง เป็นการตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และเป็นการพัฒนาการเรียนการสอนส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น บทเรียนสำเร็จรูปเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้ภาษาไทยให้น่าสนใจ บทเรียนสำเร็จรูปเป็นสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถนำมาใช้เพื่อการเรียนการสอน ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความสนใจของแต่ละคน ช่วยให้เกิดการเรียนรู้อย่างเป็นธรรมชาติและช่วยให้การเรียนการสอนมีความหลากหลายและยืดหยุ่น เป็นการสนองตอบความแตกต่างระหว่างบุคคลได้เป็นอย่างดี การเรียนรู้ในลักษณะนี้จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมาก เพราะได้รับในสิ่งที่ตนสนใจภายใต้สภาพการณ์ที่สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน มีลักษณะการเรียนที่เป็นขั้นตอนโดยผู้เรียนประกอบกิจกรรมตามลำดับขั้นจากง่ายไปหายาก และผู้เรียนจะได้รู้ผลทันทีทันใดจึงช่วยให้เกิดการเรียนรู้อย่างกระฉับกระเฉง ผลที่เกิดขึ้นก็คือเด็กได้พัฒนาอัจฉริยภาพอย่างเต็มที่ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554: 64) บทเรียนสำเร็จรูปเป็นสื่อที่สร้างขึ้นโดยกำหนดเนื้อหา วัตถุประสงค์ วิธีการ ตลอดจนอุปกรณ์การสอนไว้ล่วงหน้า มีการเสริมแรงแก่ผู้เรียนเป็นระยะโดยการเฉลยคำตอบให้ทราบทันที เนื้อหาบทเรียนจะแบ่งเป็นตอนย่อย ๆ ซึ่งเรียกว่ากรอบ โดยเสนอเนื้อหาทีละน้อย มีคำถามให้นักเรียนคิด ทำกิจกรรมหรือตอบคำถาม แล้วมีการเฉลย

คำตอบให้ทราบทันที จึงทำให้ผู้เรียนสามารถรับรู้และเป็นไปตามความสามารถของแต่ละบุคคล (บุญชม ศรีสะอาด, 2546: 92-93) และสมนึก สุวรรณมูล (2542: 74-82) ที่ศึกษาพบว่าการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น นวลจันทร์ วิเศษ (2546: 83-92) ที่ศึกษาพบว่าการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนทำให้ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน รัชกร ประสีระเตสัง (2548: 95-106) ที่ศึกษาพบว่าบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น และวุฒิศักดิ์ วงศาสุข (2548: 85) ที่ศึกษาพบว่าการจัดการเรียนการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีความก้าวหน้าและพัฒนาการทางการเรียนเพิ่มขึ้น

จากแนวคิดและผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการนำนวัตกรรมคือบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนเข้ามาจัดกิจกรรมในการเรียนการสอน เรื่อง ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้น่าจะมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น เพราะบทเรียนสำเร็จรูปเป็นนวัตกรรมที่มีกิจกรรมหลาย ๆ อย่าง ซึ่งเปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิด ตีความ วิเคราะห์ จากเรื่องที่อ่านได้ และบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์อย่างกว้างขวาง และยังจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้นด้วย ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะสร้างบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนเพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ก่อนและหลังสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน

สมมติฐาน

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน อยู่ในระดับดี
2. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้หลังการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน สูงกว่าก่อนการสอน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 51 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหาดไข่เต่า ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ที่มีปัญหาการอ่านจับใจความ จำนวน 6 คน ได้กลุ่มตัวอย่างมาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน

2.2 ตัวแปรตาม ความสามารถในการอ่านจับใจความ

3. ขอบเขตเนื้อหา

เนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เรื่องราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา จากหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งเป็นเรื่องที่มีลักษณะการแต่งแบบร้อยแก้ว ง่ายต่อการฝึกจับใจความ เมื่ออ่านแล้วนักเรียนจะสามารถตอบได้ว่า ใคร ทำอะไร เมื่อไหร่ ที่ไหน ทำไม อย่างไร นั่นคือมีองค์ประกอบของตัวละคร ฉาก และเหตุการณ์อย่างครบถ้วน สามารถถ่ายทอดออกมาเป็นภาพในบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนให้นักเรียนเข้าใจเรื่องราวได้อย่างชัดเจน ประกอบด้วย 5 เล่ม ได้แก่ เล่มที่ 1 พระเจ้ากรุงจีนยกทัพมาท้ารบพระเจ้าฝรั่งมังฆ้องแห่งกรุงอังวะ เล่มที่ 2 สมิงพระราม เชลยจากหงสาวดีอาสาออกรบ เล่มที่ 3 สมิงพระรามเลือกม้าศึก เล่มที่ 4 สมิงพระรามสู้กับกามะนีทหารเอกของพระเจ้ากรุงจีน และเล่มที่ 5 พระเจ้าฝรั่งมังฆ้องบำเหน็จความชอบ

4. ขอบเขตระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยใช้เวลาในการทดลอง/เก็บรวบรวมข้อมูล 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 1 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที รวมกันทั้งหมด 25 ครั้ง

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดกรอบแนวคิดไว้ดังนี้

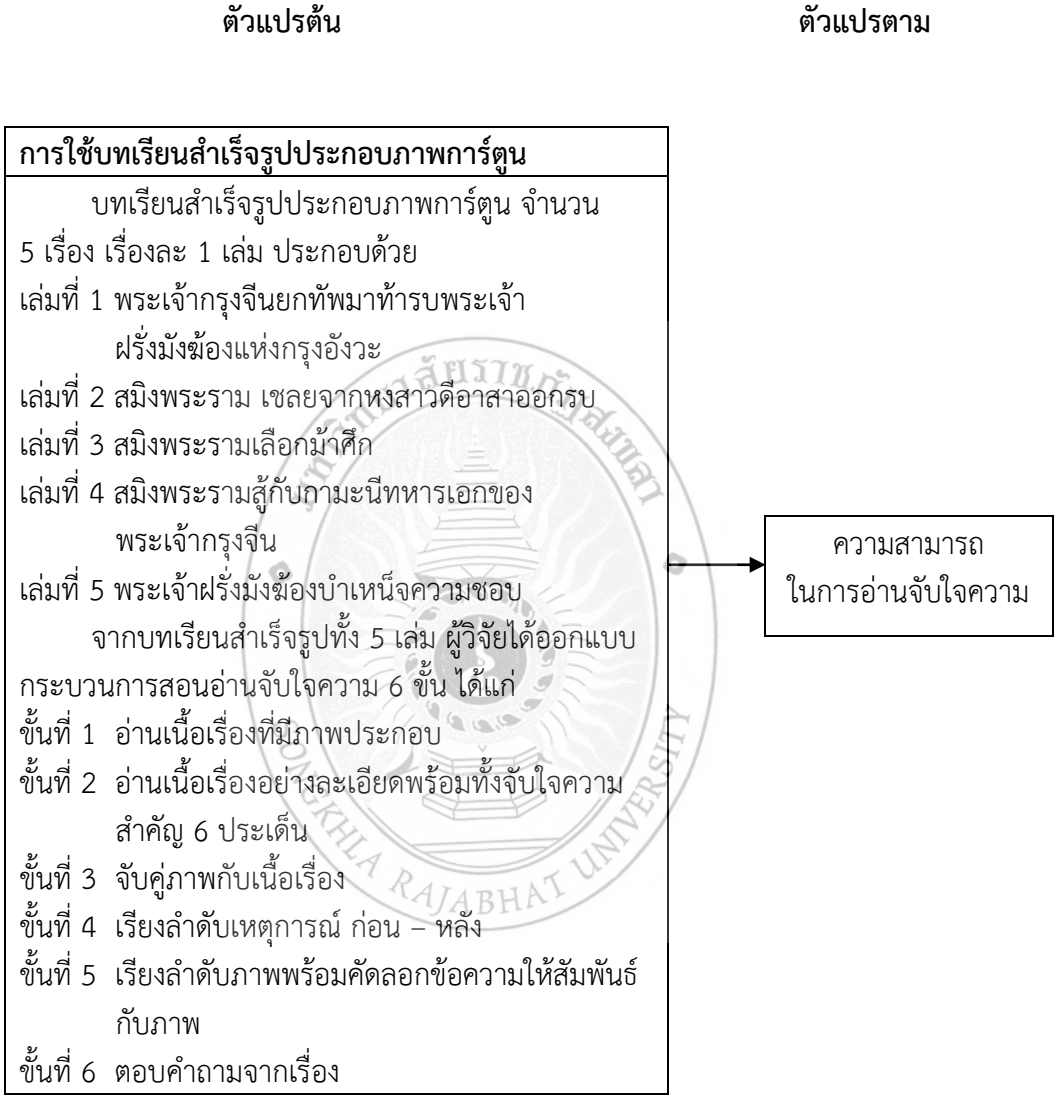

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ หมายถึง นักเรียนที่ได้รับการตัดสินว่ามีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่มีปัญหาด้านการอ่านจับใจความ ไม่สามารถตอบคำถามจากเรื่อง และไม่สามารถจับใจความจากเรื่องที่อ่านได้ กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหาดไข่เต่า ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2

2. บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน หมายถึง บทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรงประกอบภาพภาพการ์ตูน การอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วยเนื้อหาทั้งหมด 5 เล่ม ได้แก่

เล่มที่ 1 พระเจ้ากรุงจีนยกทัพมาท้ารบพระเจ้าฝรั่งมังฆ้องแห่งกรุงอังวะ

เล่มที่ 2 สมิงพระราม เชลยจากหงสาวดีอาสาออกรบ

เล่มที่ 3 สมิงพระรามเลือกม้าศึก

เล่มที่ 4 สมิงพระรามสู้กับกามะนีทหารเอกของพระเจ้ากรุงจีน

เล่มที่ 5 พระเจ้าฝรั่งมังฆ้องบำเหน็จความชอบ

ซึ่งผู้วิจัยได้นำบทอ่านจับใจความทั้ง 5 เรื่อง มาจัดทำเป็นบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรงแล้วนำภาพการ์ตูนมาประกอบในบทเรียนสำเร็จรูปเพื่อให้มีความน่าสนใจ น่าอ่านมากยิ่งขึ้น และบทเรียนสำเร็จรูปในแต่ละเล่มจะมีขั้นตอนการสอนอ่านเพื่อจับใจความ 6 ขั้นตอน ซึ่งจะเริ่มจากขั้นที่ง่ายไปสู่ขั้นที่ยากขึ้นตามลำดับดังนี้

ขั้นที่ 1 อ่านเนื้อเรื่องที่มีภาพประกอบ

ขั้นที่ 2 อ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียดพร้อมทั้งจับใจความสำคัญ 6 ประเด็น

ขั้นที่ 3 จับคู่ภาพกับเนื้อเรื่อง

ขั้นที่ 4 เรียงลำดับเหตุการณ์ ก่อน – หลัง

ขั้นที่ 5 เรียงลำดับภาพพร้อมคัดลอกข้อความให้สัมพันธ์กับภาพ

ขั้นที่ 6 ตอบคำถามจากเรื่อง

ในบทเรียนสำเร็จรูปแต่ละเล่มจะมีแบบทดสอบย่อย จำนวน 5 ข้อ เพื่อประเมินความสามารถในการอ่านจับใจความของเนื้อหาในเล่มนั้น ๆ

3. ความสามารถในการการอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่องหรือข้อความในบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน ที่เป็นส่วนใจความสำคัญ แล้วสามารถตอบคำถามจากเนื้อหาในบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพ ทั้ง 5 เรื่อง ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบวัดทักษะการอ่านจับใจความที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยในครั้งนี้ มีดังนี้

1. นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ได้รับการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ
2. เป็นแนวทางให้กับผู้สนใจที่จะศึกษาการใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
   - 1.1 ความหมายของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
   - 1.2 ลักษณะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
   - 1.3 ประเภทนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
   - 1.4 สาเหตุของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
   - 1.5 การคัดแยกนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
   - 1.6 การจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
   - 1.7 ลักษณะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน
   - 1.8 วิธีการสอนอ่านนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน
   - 1.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ
   - 2.1 ความหมายของการอ่านจับใจความ
   - 2.2 ความสำคัญของการอ่านจับใจความ
   - 2.3 จุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความ
   - 2.4 องค์ประกอบของการอ่านจับใจความ
   - 2.5 การสอนอ่านจับใจความ
   - 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่านจับใจความ
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนสำเร็จรูป
   - 3.1 ความหมายของบทเรียนสำเร็จรูป
   - 3.2 ลักษณะของบทเรียนสำเร็จรูป
   - 3.3 ประเภทของบทเรียนสำเร็จรูป
   - 3.4 ขั้นตอนการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป
   - 3.5 ทฤษฎีการเรียนรู้ที่ใช้ในบทเรียนสำเร็จรูป
   - 3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้บทเรียนสำเร็จรูป
4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพการ์ตูน
   - 4.1 ความหมายของภาพการ์ตูน
   - 4.2 ประเภทของภาพการ์ตูน
   - 4.3 หลักการเลือกการ์ตูนเพื่อการเรียนการสอน
   - 4.4 ประโยชน์ของการ์ตูนต่อการเรียนการสอน
   - 4.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพการ์ตูน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในเรื่องดังต่อไปนี้

1. ความหมายของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

นักจิตวิทยาและนักการศึกษาหลายท่านได้ให้คำนิยามนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ไว้ดังนี้

ผดุง อารยะวิญญู (2554: 16) กล่าวว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ หมายถึง นักเรียนที่มีระดับสติปัญญา (IQ) ปกติ แต่มีปัญหาทางด้านการเรียนรู้เฉพาะด้าน ซึ่งอาจจะเป็นเฉพาะด้านใดด้านหนึ่งคือ ด้านการอ่าน การเขียน การสะกดคำและด้านคณิตศาสตร์ หรือบางรายอาจหลายด้านผสมกันทำให้ผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ เพราะเกิดความผิดปกติของการทำงานของสมองบางส่วน สมองไม่สามารถถอดรหัสตัวอักษรออกมาได้ ไม่สามารถเชื่อมโยงภาพตัวอักษรเข้ากับเสียงได้

วินัดดา ปิยศิลป์ (2554: 43 อ้างถึงใน ลัดดา แก้วเพชร, 2556: 10) กล่าวว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ หมายถึง กลุ่มอาการที่เกิดจากความผิดปกติในการทำงานของสมองที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนรู้และแสดงออกมาในรูปของปัญหาในการอ่าน/เขียนหนังสือ หรือคำนวณไม่ได้เลย หรือทำได้ต่ำกว่านักเรียนที่มีอายุและไอคิวระดับเดียวกันเท่ากับ 2 ชั้นเรียน หรือมีระดับสติปัญญาปกติ การวินิจฉัยภาวะนี้จัดอยู่ในกลุ่มที่มีไอคิวต่ำ โดยใช้ Discrepancy Formula ซึ่งอาจเกิดจากหลายปัจจัย เช่น การละเลย การขาดการฝึกฝน คุณภาพการสอนไม่ดี เป็นต้น และ Non-Static Situation คือ ถ้ามีการฝึกฝนมากพอจนสามารถเพิ่มขึ้นเท่านักเรียนทั่วไป ก็อาจหายจากภาวะนี้ได้

สำนักงานคณะกรรมการขั้นพื้นฐาน (2554: 1) กล่าวว่า ความบกพร่องทางการเรียนรู้ หมายถึง ความบกพร่องอย่างใดอย่างหนึ่งหรือมากกว่าหนึ่งอย่างทางกระบวนการพื้นฐานทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจหรือการใช้ภาษา การพูด การเขียน การสะกดคำหรือการคิดคำนวณ

กุลยา ก่อสุวรรณ (2553: 33) กล่าวว่า ความบกพร่องทางการเรียนรู้ หมายถึง ความผิดปกติของกระบวนการทางจิตวิทยาพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจ การใช้ภาษา การพูด หรือการเขียนอย่างน้อยหนึ่งด้าน ซึ่งเห็นได้จากปัญหาด้านการฟัง การคิด การพูด การอ่าน การเขียน การสะกดหรือการคิดหาคำตอบคณิตศาสตร์ แต่นิยามนี้ไม่รวมถึงนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่เกิดจากความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว ความบกพร่องทางสติปัญญา ปัญหาทางอารมณ์หรือการขาดการกระตุ้นทางสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ

สำนักงานการศึกษาพิเศษ (2552 อ้างถึงใน วรรณี คภะสุวรรณ, 2556: 9) กล่าวว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ เป็นบุคคลที่มีความผิดปกติในการทำงานของสมองบางส่วนที่แสดงถึงความบกพร่องในกระบวนการเรียนรู้ที่อาจเกิดขึ้นเฉพาะความสามารถด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน คือ การอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ ซึ่งไม่สามารถเรียนรู้ในด้านที่บกพร่องได้ทั้งที่มีระดับสติปัญญาปกติ

พัชรี จิ๋วพัฒนกุล (2550: 9) กล่าวว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้จะมีลักษณะร่วมที่เหมือนกัน ได้แก่ ความผิดปกติของสมองในส่วนที่เก็บ วิเคราะห์ และแปลผลข้อมูล จึงส่งผลต่อการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนไม่สามารถอ่าน เขียนหรือการคำนวณได้ และในนักเรียนบางรายมีผลกระทบทำให้ขาดทักษะทางสังคม ขาดความยั้งคิด และอาจจะมีปัญหาด้านอื่น ๆ ตามมา ซึ่งลักษณะความบกพร่องหรือปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มนี้ไม่ได้เกิดจากความบกพร่องทางสติปัญญาแต่อย่างใด

ดารณี ศักดิ์ศิริผล (2549 อ้างถึงใน พัชรี จิ๋วพัฒนกุล, 2550: 5) กล่าวว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการทางการเรียนรู้ หมายถึง นักเรียนที่มีระดับสติปัญญาปกติหรือสูงกว่าปกติ มีความขัดแย้งกันระหว่างความสามารถทางสติปัญญากับความสามารถด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งนี้อาจเกิดความบกพร่องของระบบประสาทส่วนกลาง แต่ไม่มีสาเหตุมาจากความบกพร่องทางสติปัญญา ความบกพร่องทางการได้ยิน การจัดการศึกษา หรือสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม

ศรียา นิยมธรรม (2546: 143) กล่าวว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องที่เกี่ยวกับกระบวนการทางจิตวิทยา ซึ่งทำให้นักเรียนมีปัญหาการเรียนด้านต่าง ๆ คือ ด้านการอ่าน ด้านการเขียน ด้านการฟัง ด้านการคิด หรือด้านการคำนวณ รวมถึงนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการรับรู้จากการได้รับการกระทบกระเทือนทางสมอง แต่ไม่รวมนักเรียนที่มีปัญหาอันเกิดจากความบกพร่องทางสายตา การได้ยิน การเคลื่อนไหวร่างกายหรือปัญญาอ่อน ตลอดจนความบกพร่องทางอารมณ์และเสียเปรียบทางสภาพแวดล้อม

อรัญญา เชื้อทอง (2546: 13) กล่าวว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ หมายถึง นักเรียนที่มีความบกพร่องของกระบวนการพื้นฐานทางจิตวิทยาการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนที่มีปัญหาในด้านการใช้ภาษา ทั้งการฟัง การอ่าน การเขียน และการสะกดคำ หรือการคำนวณ ตลอดจนปัญหาในการเคลื่อนไหว การรับรู้ อารมณ์ พฤติกรรม โดยไม่ได้เกิดจากความบกพร่องทางสติปัญญาทางประสาทสัมผัส ปัญหาทางพฤติกรรม ความแตกต่างทางวัฒนธรรม ซึ่งปัญหาเหล่านี้จะส่งผลต่อการเรียนของนักเรียน ทำให้นักเรียนเรียนหนังสือโดยวิธีเดียวกับนักเรียนปกติไม่ได้ จำเป็นต้องให้บริการทางการศึกษาที่แตกต่างกันไปจากนักเรียนปกติ หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า การศึกษาพิเศษ

Kirk et al. (1968 อ้างถึงใน พัชรี จิ๋วพัฒนกุล, 2550: 5) กล่าวว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ หมายถึง นักเรียนที่มีความบกพร่องหรือความล่าช้าในกระบวนการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือมากกว่าในด้านการพูด การอ่าน การสะกดคำ การเขียน ภาษา หรือการคิดคำนวณ ซึ่งเป็นผลมาจากความผิดปกติของสมอง ทำให้มีผลต่อพฤติกรรมและอารมณ์ของนักเรียน ปัญหาดังกล่าวไม่ได้เกิดจากความบกพร่องทางสติปัญญา ความบกพร่องทางประสาทสัมผัส วัฒนธรรม หรือปัจจัยด้านการเรียนการสอน

จากความหมายของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ข้างต้นสรุปได้ว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ คือ นักเรียนที่จะมีความผิดปกติของกระบวนการทางจิตวิทยาพื้นฐาน เป็นบุคคลที่มีความผิดปกติในการทำงานของสมองบางส่วนที่แสดงถึงความบกพร่องในกระบวนการเรียนรู้ มีความผิดปกติในส่วนที่เก็บ วิเคราะห์ และแปลผลข้อมูล จึงส่งผลให้นักเรียนกลุ่มนี้ไม่สามารถอ่าน เขียนหรือการคำนวณได้ บางรายขาดทักษะทางสังคม ขาดความยั้งคิด และอาจจะมีปัญหาด้านอื่น ๆ

ตามมา ซึ่งลักษณะความบกพร่องหรือปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มนี้ไม่ได้เกิดจากความบกพร่องทางสติปัญญาแต่อย่างใด

2. ลักษณะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้มีลักษณะที่สังเกตเห็นในหลายลักษณะ ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงลักษณะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ไว้ดังนี้

วนัดดา ปิยะศิลป์ (2554 อ้างถึงใน ณธาอร ทองปรีชา, 2556: 9) กล่าวว่า ลักษณะสำคัญของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้จะมีความบกพร่องด้านการเรียนแบ่งออกได้ 3 กลุ่มหลัก ดังนี้

1) ความบกพร่องในการอ่านหนังสือ (Reading Disorder) พบได้บ่อยที่สุด โดยที่นักเรียนอ่านหนังสือไม่ได้เลยหรืออ่านหนังสือได้ในระดับที่ต่ำกว่าในวัยเดียวกัน 2 ชั้นปี มีลักษณะดังนี้

1.1) มีความยากลำบากในการอ่าน

1.2) อ่านช้า อ่านคำต่อคำ ต้องสะกดคำ จึงจะอ่านออกเสียงได้

1.3) สะกดคำไม่คล่อง อ่านตะกุกตะกัก

1.4) อ่านออกเสียงไม่ชัดเจน

1.5) อ่านข้ามคำยาก หรือคำที่อ่านไม่ออก อ่านข้ามบรรทัด

1.6) อ่านไม่เน้นคำ

1.7) อ่านช้า อ่านผิด โดยอาจใช้การเดา หรือแทนที่คำอ่านไม่ออกด้วยคำอื่น

1.8) จำสระไม่ได้ ผันคำไม่ได้ สับสนด้วยแม่สะกดต่าง ๆ ผันเสียวรรณยุกต์ไม่ได้

1.9) จำคำไม่ได้ จำการผสมคำได้ช้า

1.10) จับประเด็นสำคัญการอ่านได้น้อยหรือไม่ได้ ไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน

1.11) แสดงอาการหงุดหงิด กังวล ไม่สบายใจระหว่างที่อ่าน

1.12) อิดออดหรือไม่พยายามอ่านหนังสือที่มีเนื้อหามาก ๆ

2) ความบกพร่องในด้านการเขียนหนังสือ (Disorder of Written Expression) เขียนหนังสือไม่ได้หรือผิดพลาดมากในระดับที่ต่ำกว่านักเรียนอื่นในวัยเดียวกัน 2 ชั้นปี ลักษณะความบกพร่องมีดังนี้

2.1) เขียนพยัญชนะผิด สะกดคำผิดบ่อย

2.2) เขียนหนังสือกลับด้านหรือเขียนพยัญชนะสลับด้าน เช่น เขียนสลับกันระหว่าง ถ-ภ ผ-พ ค-ด น-ม

2.3) สื่อความหมายผ่านการเขียนได้ไม่ดี สะกดผิด แม้รู้ว่าต้องการเขียนอะไร

2.4) เรียงลำดับอักษรผิด เช่น เพลงไทย เป็น พลเงไท

2.5) เขียนกลับหัว เขียนวนหัวของพยัญชนะหลายรอบ

2.6) เขียนประโยคไม่ได้ ใช้หลักไวยกรณ์ผิด

2.7) การแบ่งวรรคผิดพลาด เช่น สา - มา - รถไป - สพา - นคา - ยได้ (สามารถไปสะพานควายได้)

2.8) เขียนหนังสือแล้วอ่านไม่รู้เรื่อง

2.9) เขียนพยัญชนะได้แต่อ่านไม่รู้เรื่อง

2.10) เขียนตามคำบอกได้ โดยบอกพยัญชนะและสระให้ แต่เขียนเองไม่ได้

2.11) เขียนหนังสือช้าเพราะกลัวสะกดผิด

2.12) เขียนไม่ตรงบรรทัด ขนาดตัวอักษรไม่เท่ากัน ตัวหนังสือเอียง ไม่เว้นขอบ

2.13) ไม่เว้นช่อง เขียนไม่เป็นระเบียบ เขียนลายมืออ่านยาก

2.14) เขียนประโยคสั้น ง่าย ไม่มีรายละเอียด

2.15) ชอบผัดผ่อน หลีกเลี่ยงการเขียนรายงานส่ง ไม่จดงานเวลาอยู่ในห้องเรียน

3) ความบกพร่องในการคำนวณ (Mathematics Disorder) ลักษณะคิดเลขไม่ได้หรือทำได้ในระดับที่ต่ำกว่านักเรียนอื่นในวัยเดียวกัน 2 ชั้นปี ดังนี้

3.1) สับสนในการคิดเลข ไม่เข้าใจในขั้นตอนการคิดคำนวณ

3.2) ไม่เข้าใจลำดับตัวเลข นับตัวเลข 1-20 กลับไปมาไม่ได้

3.3) ไม่เข้าใจค่าประจำหลักของตัวเลข เช่น หลักหน่วย หลักสิบ หลักร้อย หลักพัน

3.4) ทำงานเกี่ยวกับตัวเลขได้ช้า

3.5) ไม่เข้าใจสัญลักษณ์และความหมายของการบวก ลบ คูณ หาร

3.6) เขียนตัวเลขกลับกัน เช่น 35 เขียนเป็น 53

3.7) ไม่เข้าใจตัวเลขกับเวลา เชื่อมโยงไม่ได้

3.8) ไม่เข้าใจการทอนเงิน

3.9) ผัดผ่อนหรือหลีกเลี่ยงการบ้านวิชาคำนวณ

กุลยา ก่อสุวรรณ (2553: 37-42) กล่าวว่า ลักษณะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้มีลักษณะคล้ายกับนักเรียนที่มีความบกพร่องประเภทอื่นและนักเรียนปกติบางคนด้วย ซึ่งนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้สามารถแยกเป็นแต่ละด้านได้ดังนี้ ความสามารถทางการรู้คิด ทักษะด้านกระบวนการรับรู้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พัฒนาการทางภาษาและการสื่อความหมาย ทักษะทางสังคมและการปรับตัว ลักษณะแต่ละด้านที่กล่าวถึงนี้มีความเชื่อมโยงกัน ไม่มีด้านใดที่สามารถทำงานได้อย่างอิสระโดยไม่เกี่ยวข้องกับด้านอื่น ดังนั้น การมองนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ควรมองภาพรวมคือ พิจารณาที่นักเรียนทั้งคนมากกว่าการแยกพิจารณาแต่ละด้าน

1) ความสามารถทางการรู้คิด ครูสามารถสังเกตเห็นลักษณะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ได้ง่ายเมื่อเกี่ยวข้องกับทักษะทางวิชาการเฉพาะด้าน เช่น การอ่าน หรือปัญหาของกระบวนการทางสมอง เช่น สมาธิหรือความจำ ด้านใดด้านหนึ่ง แต่หากนักเรียนที่มีความบกพร่องทางทักษะวิชาการหลายด้านและปัญหาในทักษะการปรับตัวและทักษะทางสังคมด้วย นักเรียนคนนั้นอาจไม่ได้เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ แต่มีแนวโน้มว่าจะเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามากกว่าภาวะที่เกี่ยวข้องกับการทำหน้าที่ของสมองด้านการรู้คิด สติปัญญาและกระบวนการรับข้อมูลมีลักษณะที่เหลื่อมซ้อนกัน การรู้คิด หมายถึง ลักษณะหลายประการที่เกี่ยวข้องกับทักษะการคิด ได้แก่ สมาธิ ความจำ การวิเคราะห์ การใช้กระบวนการคิดเชิงสัญลักษณ์ และการกำกับตนเอง Pathways for Education and Learning (1998 อ้างถึงใน กุลยา ก่อสุวรรณ, 2553: 38)

2) ทักษะด้านกระบวนการรับรู้ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้มักมีปัญหาด้านการจัดกระบวนการทางความรู้และข้อมูลที่ได้รับอย่างเป็นขั้นตอน ได้แก่ การรับข้อมูลผ่านระบบประสาทสัมผัสทั้งห้า (เช่น การได้ยิน การมองเห็น เป็นต้น) การใช้ทักษะบูรณาการในการจัดระเบียบการจัดเก็บข้อมูลและแสดงปฏิกิริยาตอบสนองหรือการนำข้อมูลที่เคยเก็บไว้ขึ้นมาใช้ ทั้งนี้ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้เกิดจากระบบประสาทวิทยา แต่ไม่สามารถระบุได้แน่นอนว่าเกิดที่สมองส่วนใด ทราบแต่ว่าเป็นปัญหาด้านกระบวนการทางสมอง ซึ่งเส้นทางในการรับรู้หรือส่งข้อมูลในสมองส่วนใดส่วนหนึ่งถูกขัดขวางนั่นเอง

กระบวนการรับรู้ เป็นทักษะย่อยที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ ทักษะเหล่านี้ได้แก่ การจดจ่ออยู่กับงาน และความสามารถในการแยกแยะสิ่งที่ได้ยินหรือได้เห็น การมีสมาธิจดจ่อกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้นทำให้นักเรียนรู้ว่าควรให้ความสนใจกับสิ่งใดและควรเพิกเฉยต่อสิ่งใด เพราะนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้มักให้ความสนใจกับสิ่งเร้าที่ไม่สำคัญ ดังนั้น นักเรียนจะประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ได้ก็ต่อเมื่อเขาสามารถให้ความสนใจต่อสิ่งเร้าที่เหมาะสมเท่านั้น

การจำแนกแยกแยะ (Discrimination) หมายถึง ความสามารถในการจำแนกความแตกต่างระหว่างสิ่งหนึ่งกับสิ่งอื่น ๆ ไม่ว่าเป็น วัตถุ สิ่งของหรือเสียง เช่น เมื่อให้นักเรียนระบุตัวอักษรใดคือตัว “ม” และ “น” นักเรียนจะต้องรู้ก่อนว่า ม มีการม้วนมาข้างหน้า และ น มีการม้วนไปข้างหลัง นอกจากนี้ นักเรียนจะต้องรู้จักแยกแยะสี รูปทรง ขนาด ตำแหน่ง ส่วนขั้นตอนสุดท้ายนักเรียนจะต้องเรียนรู้การจำแนกตัวอักษรและคำเพื่อช่วยในการอ่านต่อไป สิ่งเหล่านี้อาจจำเป็นต้องใช้ทักษะทางกระบวนการรับรู้ทางสายตาอย่างมาก ซึ่งนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้มีปัญหาด้านนี้

3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ลักษณะอย่างหนึ่งของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ก็คือ ผลการเรียนที่ค่อย ๆ ตกต่ำลง นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้มีระดับสติปัญญาปกติแต่ไม่สามารถเรียนตามเพื่อนได้ทัน แม้จะได้รับการช่วยเหลือในห้องเสริมวิชาการมาแล้วก็ตาม ความแตกต่างระหว่างผลการเรียนและระดับสติปัญญานี้แสดงให้เห็นลักษณะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้อย่างชัดเจนซึ่งจำเป็นต้องมีการสอนวิธีการอื่น เช่น การสอนวิธีคิดหรืออภิปัญญา Mastropieri & Scruggs (2004 อ้างถึงใน กลุยา ก่อสุวรรณ, 2553: 39)

ปัญหาด้านการอ่าน การเขียน การสะกดคำ และการคิดคำนวณเป็นปัญหาที่พบมากในโรงเรียน ดังนั้น กระบวนการจัดการเรียนการสอนจึงต้องเหมาะสมกับลีลาการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคน เนื่องจากทักษะการอ่านนั้นเกี่ยวข้องกับทุกวิชา เช่น ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ สังคม ฯลฯ

4) พัฒนาการทางภาษาและการสื่อความหมาย นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้มักมีปัญหาด้านกระบวนการรับข้อมูลที่ใช้ภาษาเป็นพื้นฐาน ทักษะทางภาษาที่บกพร่องนี้อาจเกิดที่จุดใดก็ได้ ตั้งแต่การรับรู้ การผสมผสาน และการแสดงออก ปัญหาด้านภาษานั้นส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างแน่นอน ไม่เฉพาะวิชาที่เกี่ยวข้องกับการอ่านและสะกดคำเท่านั้น แต่ยังมีผลกระทบต่อการฟัง การคิดและการตอบคำถามของนักเรียนอีกด้วย

5) ทักษะทางสังคมและการปรับตัว ทักษะทางสังคม เป็นทักษะสำคัญประการหนึ่งที่บ่งบอกความสามารถในการปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อมของคน ๆ นั้น นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้มีปัญหาด้านการปรับตัวซึ่งอาจเห็นได้จากพฤติกรรมที่ขาดการควบคุมตัวเอง มีความรู้สึกที่ไม่ดี

ต่อตนเอง และไม่สามารถสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนได้อย่างเหมาะสม พฤติกรรมการปรับตัวนั้นเป็นประโยชน์ในการสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนได้อย่างเหมาะสม พฤติกรรมการปรับตัวนั้นเป็นประโยชน์ในการสร้างสัมพันธภาพ มิตรภาพ การสื่อสารและการเลือกอาชีพของคนเราด้วย ส่วนปัญหาของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้อีกประการหนึ่งคือ ความสามารถทางสังคม ซึ่งหมายถึงความสามารถด้านการแสดงออกอย่างเหมาะสมในสถานการณ์ทางสังคมรูปแบบต่าง ๆ

พัชรี จิ๋วพัฒนกุล (2550: 9-13) กล่าวว่า ลักษณะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้เป็นนักเรียนที่มีปัญญาปกติหรือสูงกว่าปกติ แต่มีความบกพร่องบางประการในการแปลผลข้อมูลที่สมองไม่สามารถเรียนรู้ด้วยวิธีทั่ว ๆ ไป เช่นเดียวกับนักเรียนปกติ ความบกพร่องดังกล่าวส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของนักเรียน ความบกพร่องทางการเรียนรู้มิได้เกิดจากสาเหตุของความบกพร่องของร่างกาย เช่น การมองเห็น หรือการได้ยินที่ผิดปกติ และความบกพร่องทางการเรียนรู้ไม่ได้เกิดจากภาวะบกพร่องทางสติปัญญาหรือภาวะปัญญาอ่อน

ลักษณะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ตามคำจำกัดความในกฎหมายว่าด้วยการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความบกพร่อง หมายถึง นักเรียนที่ไม่สามารถเรียนรู้ได้บรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้ง ๆ ที่มีศักยภาพ และความบกพร่องนั้นไม่ได้เกิดมาจากสาเหตุทางร่างกาย เช่น ปัญหาทางการเห็น หรือปัญหาทางการได้ยิน นักเรียนกลุ่มนี้จะมีกระบวนการเรียนรู้ที่บกพร่อง จะมีความยากลำบากในการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ การพูด การสื่อสาร การใช้ภาษา และการเคลื่อนไหว

โดยปกติมนุษย์มีกระบวนการเรียนรู้แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ ตัวป้อน (Input) การบูรณาการข้อมูล (Intergration) และความจำ (Memory) และผลผลิต (Output) ดังมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 ตัวป้อน

ตัวป้อน คือ กระบวนการบันทึกข้อมูลที่ได้จากประสาทสัมผัสต่าง ๆ ไว้ในสมอง ถ้ามีความผิดปกติก็จะทำให้เกิดปัญหา ประการหนึ่งเกิดจากขั้นตอนการรับข้อมูลหรือตัวป้อน คือ ความบกพร่องในการรับรู้ด้านการเห็น กล่าวคือ นักเรียนบางคนมีความยุ่งยากในการแยกแยะตำแหน่งและรูปร่างของสิ่งที่มองเห็น เช่น มองเห็นตัวอักษรในลักษณะกลับซ้ายเป็นขวาเหมือนการมองเห็นตัวอักษรในกระจกเงา มองเห็นตัวอักษรกลับหัวกลับหาง ตัวอย่างเช่น นักเรียนอาจสับสนเกี่ยวกับตัวเลข “ 6” และตัวเลข “9” หรือตัวอักษร (b) และตัวอักษร (d) หรือการมองเห็นอักษร “ก” เป็น “ภ” เป็นต้น ปัญหาอีกประการหนึ่งของการรับตัวรับข้อมูลหรือการรับตัวป้อน คือ การรับรู้ทางการได้ยิน นักเรียนบางคนมีปัญหาในการทำความเข้าใจ ไม่สามารถแยกแยะความแตกต่างของเสียงที่ใกล้เคียงกันได้ มีความสับสนเกี่ยวกับคำและข้อความที่มีเสียงคล้ายกัน เช่น “ลอง” กับ “คลอง” หรือ “คู” กับ “ครู” เป็นต้น เมื่อมีปัญหาในการแยกเสียง นักเรียนเหล่านี้อาจไม่ตอบสนองตองเสียงของครูหรือเสียงของผู้ปกครอง เสมือนนักเรียนไม่สนใจคำพูดของผู้ใหญ่ นักเรียนบางคนรับรู้เสียงได้ช้า จึงไม่สามารถติดตามการสนทนาโต้ตอบได้

ขั้นที่ 2 การบูรณาการข้อมูล

การบูรณาการข้อมูล คือ กระบวนการตีความข้อมูลที่ได้รับความบกพร่องในการบูรณาการของข้อมูล อาจมีได้หลายลักษณะตามขั้นตอนแต่ละขั้นของการจัดลำดับหรือการเรียงลำดับข้อมูลจากสิ่งที่เป็นรูปธรรมให้เป็นนามธรรม และการจัดระบบข้อมูล นักเรียนที่มีความบกพร่องในการเรียงลำดับข้อมูลอาจมีความสับสนในการเล่าเรื่อง เช่น อาจจะเล่าเรื่องให้ฟังตอนกลางของเรื่อง แล้วย้อนมาเล่า

ที่ตอนต้นของเรื่อง แล้วจึงไปเล่าตอนท้ายของเรื่อง นักเรียนอาจจะมีการอ่านหรือเขียนตัวอักษรกลับลำดับกันในคำที่มองเห็น เช่น คำว่า “บก” อ่านเป็น “กบ” คำว่า “มด” อ่านเป็น “ดม” คำว่า “was” อ่านเป็น “saw” เป็นต้น นักเรียนประเภทนี้มักมีปัญหาไม่สามารถใช้หน่วยแต่ละหน่วยที่เรียงลำดับเอาไว้ในความทรงจำได้อย่างถูกต้อง หากถูกถามว่า “ต่อจากวันพุธคือวันอะไร” นักเรียนจะต้องตั้งต้นนับตั้งแต่วันอาทิตย์เพื่อจะให้ได้คำตอบ หรือการใช้พจนานุกรมนักเรียนจะเริ่มตั้งแต่อักษรตัวแรกของพจนานุกรมทุกครั้งไป กล่าวอีกทำนองหนึ่งได้ว่าความบกพร่องในการบูรณาการเป็นเรื่องของการจัดลำดับข้อมูลจากสิ่งที่เป็นรูปธรรมให้เป็นนามธรรม นักเรียนที่มีปัญหาประเภทนี้จะมีปัญหาในเรื่องของการดึงความหมายหรือดึงความสัมพันธ์ออกจากสิ่งที่ได้รับ นักเรียนอาจจะอ่านเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้วไม่สามารถเชื่อมโยงหรือดึงความคิดรวบยอดจากเรื่องนั้นได้ นอกจากนั้นนักเรียนยังอาจสับสนคำศัพท์ที่เป็นคำเดียวกันแต่มีความหมายได้หลายความหมายในโอกาสต่าง ๆ กัน หรือในการใช้สำนวนชวนขบขั้นต่าง ๆ จะพบว่านักเรียนจะไม่เข้าใจเรื่องที่ตลก ชวนหัวหรือชวนขัน หรือสำบัดสำนวนต่าง ๆ นักเรียนที่มีความบกพร่องในการจัดระบบข้อมูลจะมีความลำบากในการประมวลส่วนต่าง ๆ ไปแล้วจำนวนหนึ่ง แต่นักเรียนอาจจะไม่สามารถตอบคำถามทั่ว ๆ ไปที่ต้องใช้ประโยชน์จากข้อมูลเหล่านั้นได้ ทำให้มีผลกระทบต่อการสนทนาโต้ตอบในชีวิตประจำวันของนักเรียน

ขั้นที่ 3 ความจำ

ความจำเป็นการเก็บรักษาข้อมูลไว้เพื่อสามารถดึงออกมาใช้ได้ในภายหลัง ความบกพร่องของขั้นตอนนี้คือความจำ ความจำระยะสั้นจะช่วยคงข้อมูลเอาไว้ในช่วงสั้น ๆ ระหว่างที่เราให้ความสนใจหรือมุ่งสมาธิไปยังข้อมูลนั้น ตัวอย่างเช่น เราสามารถจดจำตัวเลข 7 ตัวของเบอร์โทรศัพท์นานพอที่จะหมุนหรือกดโทรศัพท์จนเสร็จ แต่หลังจากเราพูดหรือคุยโทรศัพท์แล้วเราจะลืมตัวเลข 7 ตัวเหล่านั้น หรือถ้าหากเราถูกขัดจังหวะในระหว่างที่เก็บความจำเราก็อาจจะจำไม่ได้ แต่ถ้าหากว่าข้อมูลนี้ได้รับการทบทวนซ้ำ ๆ บ่อยครั้ง หรือมีความจูงใจ ความสนใจ ก็จะสามารถเก็บความจำระยะสั้นนี้ไปเป็นความจำระยะยาวที่สามารถดึงออกมาใช้ได้ในภายหลัง นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ส่วนใหญ่จะมีความบกพร่องในเรื่องความจำโดยเฉพาะความจำระยะสั้น ทำให้ไม่สามารถเก็บข้อมูลไว้เพื่อดึงออกมาใช้ในภายหลัง ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องทบทวนหรือย้ำซ้ำ ๆ มากกว่านักเรียนทั่ว ๆ ไป เพื่อที่จะได้แก้ปัญหาของความบกพร่องในเรื่องความจำ ให้สามารถเก็บข้อมูลนั้นไว้ในระยะที่ยาวขึ้นและนำมาใช้ประโยชน์ได้ในภายหลัง

ขั้นที่ 4 ผลผลิต

ผลผลิตเป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการเรียนรู้ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้จะมีขั้นตอนผลผลิตที่แสดงให้เห็นถึงปัญหาความบกพร่องทางภาษา ความบกพร่องทางการเคลื่อนไหวหรือการใช้กล้ามเนื้อ ความบกพร่องทางภาษามักจะเกี่ยวกับสิ่งที่เรียกว่า ภาษาที่จำเป็นต้องใช้ (Demand Language) มากกว่าภาษาที่เริ่มต้นด้วยตนเอง (Spontaneous Language) ภาษาที่จำเป็นต้องใช้เกิดขึ้นเมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่มีผู้อื่นต้องการสื่อสาร ถามคำถามและต้องการประมวลความคิดของเราเพื่อหาคำที่เหมาะสมและตอบคำถามนั้น ส่วนภาษาที่เริ่มต้นด้วยตนเอง เกิดขึ้นเมื่อเราเป็นฝ่ายเริ่มสนทนาก่อน นั่นคือ เลือกสิ่งที่เหมาะสมในการที่จะเริ่มสนทนาด้วยกระบวนการคิดของตนเอง

นักเรียนที่มีความบกพร่องทางภาษาอาจจะพูดได้ตามปกติเมื่อเป็นฝ่ายเริ่มสนทนาก่อนแต่จะตอบสนองอย่างตะกุกตะกักในสถานการณ์ที่มีผู้อื่นเป็นผู้ถาม เช่น การแสดงอาการหยุดชะงัก หรือ

ขอให้ทบทวนคำถามนั้นใหม่ และจะให้คำตอบที่สับสนหรือไม่สามารถหาคำที่เหมาะสมในการตอบหรือการสื่อสารได้ ส่วนความบกพร่องทางการเคลื่อนไหวหรือการใช้กล้ามเนื้อมี 2 ประเภท ได้แก่ กลุ่มที่มีปัญหาในการประสานงานของกล้ามเนื้อมัดใหญ่ที่เรียกว่า Gross Motor Disabilities จะมีลักษณะซุ่มซ่าม สะดุดหกล้ม ชนข้าวของ มีปัญหาในเรื่องการวิ่ง การเดิน การปีนป่าย การปั่นจักรยาน และกลุ่มที่มีปัญหาของการประสานงานกล้ามเนื้อมัดเล็กที่เรียกว่า Fine Motor Disabilities จะมีลักษณะที่พบ คือ นักเรียนที่มีปัญหาในเรื่องการติดกระดุมเสื้อผ้า การผูกเชือกรองเท้า การเขียน นักเรียนประเภทนี้จะเขียนหนังสือได้ช้า ลายมืออ่านยาก สะกดคำผิด ใช้หลักภาษาหรือใช้เครื่องหมายวรรคตอนผิด

กระบวนการเรียนรู้ 4 ขั้นตอนดังกล่าว เกิดขึ้นในส่วนต่าง ๆ ของสมอง โดยทั่วไปสมองหลายส่วนจะทำหน้าที่พร้อมกันเชื่อมโยงและประสานกัน เช่น ในเรื่องกระบวนการการรับรู้ ประสาทการเห็น และสมองส่วนหลังจะต้องเชื่อมโยงกับสมองส่วนอื่น ๆ ได้แก่ สมองส่วนหน้า เพื่อทำให้เกิดความจำซึ่งเป็นความจำระยะสั้น และต้องส่งไปเก็บที่สมองส่วนข้างเพื่อเป็นความจำระยะยาว และอาจจะต้องส่งกลับออกมาที่สมองส่วนที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการเขียนการทำงานที่ซับซ้อนหรือพฤติกรรมบางอย่าง อาทิ การพูด การเขียน การอ่าน การคิด คำนวณ การเล่น เช่น การเล่นหมากรุก การเล่นสกี จึงเป็นผลการทำงานที่สอดคล้องประสานกันอย่างดีของสมอง

ลักษณะที่พบในนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ กล่าวโดยสรุปดังนี้

1) ดูฉลาดหรือปกติในทุกเรื่อง ยกเว้นเรื่องการเรียน
2) สะกดคำไม่ได้หรือไม่ถูก
3) อ่านช้า อ่านข้าม หรืออ่านเพิ่มคำ
4) สับสนกับตัวอักษร เช่น ค - ด, ถ - ภ, ม - น, พ - ผ, b - d, p - q, 9 - 6 เป็นต้น
5) ไม่เข้าใจค่าของจำนวน เช่น หน่วย สิบ ร้อย พัน ....
6) มีความบกพร่องในการรับรู้ การจับใจความ
7) ผลการเรียนไม่คงเส้นคงวา
8) มีอารมณ์ไม่คงที่ แสดงพฤติกรรมแปลก ๆ

ผดุง อารยะวิญญู (2542: 118-121) กล่าวว่า ลักษณะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้มีดังนี้

1) ปัญหาในการเรียน นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้มักมีปัญหาในด้านการอ่าน การเขียน และคณิตศาสตร์

1.1) ปัญหาในวิชาคณิตศาสตร์ นักเรียนอาจมีปัญหาเกี่ยวกับสิ่งต่อไปนี้

1.1.1) ขนาด นักเรียนไม่สามารถแยกความแตกต่างของขนาดและรูปทรงได้
1.1.2) การนับ นักเรียนอาจนับเลขไม่ได้
1.1.3) การใช้เครื่องหมาย เช่น การบวก การลบ การคูณ และการหาร
1.1.4) การคำนวณ คำนวณผิด แม้ว่านักเรียนจะใช้เครื่องหมายถูกก็ตาม
1.1.5) ด้านอื่น ๆ นักเรียนมีปัญหาในการเรียนคณิตศาสตร์โดยทั่วไป

1.2) ปัญหาทางภาษา นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ส่วนใหญ่มีปัญหาในด้านการพูด การใช้ภาษา ซึ่งอาจแบ่งออกได้ดังนี้

1.2.1) การอ่าน นักเรียนอ่านข้ามบรรทัด จับหนังสือเข้าแทบชิดหน้า สั่นศีรษะขณะอ่านหนังสือ ใช้เสียงสูงขณะออกเสียง กัดริมฝีปากขณะอ่านหนังสือ อ่านหนังสือไม่ออก ไม่ยอมอ่านตามที่ครูสั่ง อาจร้องไห้

1.2.2) การจำคำ อ่านข้ามคำ ใช้คำอื่นแทนคำที่อ่าน อ่านสลับกัน อ่านออกเสียงผิด อ่านคำง่าย ๆ ไม่ได้ อ่านช้า อ่านไม่ออก

1.2.3) ความเข้าใจ จำเรื่องที่อ่านไม่ได้ ไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน จำขั้นตอนของเรื่องที่อ่านไม่ได้ จำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่องที่อ่านไม่ได้ จับใจความสำคัญของเรื่องไม่ได้

1.2.4) ลักษณะอื่น ๆ เช่น อ่านทีละคำ ทีละพยางค์ อ่านด้วยเสียงที่สูง มีปัญหาในการอ่านคำ ที่มีตั้งแต่ 2 พยางค์ขึ้นไป โดยนักเรียนมักอ่านทีละพยางค์ จึงไม่สามารถนำพยางค์มารวมกันเป็นคำได้ ไม่เข้าใจความหมาย รวมไปถึงการไม่เว้นวรรคในขณะอ่านหรือเว้นวรรคผิด เป็นต้น

1.3) ความบกพร่องทางการรับรู้ การรับรู้มีความหมายไปถึงการใช้ประสาทสัมผัสเพื่อจำแนก จำและแปลความหมาย นักเรียนไม่สามารถกระทำดังกล่าวได้ แสดงว่ามีปัญหาในการรับรู้ โดยเฉพาะในด้านต่อไปนี้

1.3.1) การรับรู้ทางสายตา นักเรียนมีปัญหาในการใช้สายตา เช่น มองเห็นภาพแต่ไม่สามารถอธิบายภาพที่เห็นให้ครูฟังได้

1.3.2) การจำแนกโดยใช้สายตา นักเรียนมีปัญหาในการจำแนกภาพโดยใช้สายตา เช่น ไม่สามารถบอกครูได้ว่าภาพ 2 ภาพแตกต่างกันอย่างไร

1.3.3) การจำโดยใช้สายตา หมายถึง การมองเห็นวัตถุหรือสิ่งของแล้วจำได้ว่าเป็นอะไรบ้าง นักเรียนประเภทนี้มีปัญหาในการจำโดยใช้สายตา เพราะจำสิ่งที่เห็นไม่ได้ จำการเรียงลำดับของตัวอักษรไม่ได้ เป็นต้น

1.3.4) การรับรู้ทางการฟัง นักเรียนมีปัญหาในการฟัง นักเรียนได้ยินเสียงแต่บอกไม่ได้ว่าได้ยินเสียงอะไรบ้าง ดังนั้น นักเรียนอาจมีปัญหาในการปฏิบัติตามคำสั่งของครู

1.3.5) การจำแนกโดยการฟัง นักเรียนไม่สามารถแยกความแตกต่างของเสียงที่ได้ยิน โดยเฉพาะเสียงที่คล้ายคลึงกัน เช่น คำว่า กิน นิน ดิน เป็นต้น

1.3.6) การจำโดยการฟัง นักเรียนที่จำสิ่งที่ได้ยินไม่ได้ ฟังแล้วลืม เช่น ครูอ่านให้ฟัง ถ้าให้นักเรียนอ่านเองจะอ่านไม่ได้

1.4) ความผิดปกติในการเคลื่อนไหว ความผิดปกติในการเคลื่อนไหวอาจจำแนกได้ 3 ลักษณะ คือ

1.4.1) Hyperactivity เป็นการเคลื่อนไหวที่เกินปกติ นักเรียนประเภทนี้มักอยู่นิ่งเฉยไม่ได้ เคลื่อนไหวอยู่เสมอ และอาจเป็นการเคลื่อนไหวในลักษณะหรือกระทำซ้ำ และเป็นการเคลื่อนไหวที่ไม่มีจุดมุ่งหมาย หากจับให้นั่ง นักเรียนอาจเคาะมือเท้าแทนการเดิน

1.4.2) Hypoactivity เป็นการเคลื่อนไหวที่เชื่องช้า หรือน้อยกว่าปกตินักเรียนประเภทนี้ไม่เคลื่อนไหวมากเหมือนนักเรียนประเภทแรก แต่อาจนั่งอยู่กับที่ได้นาน ๆ โดยไม่ทำอะไรเลย

1.4.3) Incoordination การควบคุมกล้ามเนื้อไม่ได้ นักเรียนมีปัญหาในการเดิน เช่น เดินไม่ตรง รับลูกบอลไม่ได้ กระโดดไม่ได้ ตัดกระดาษด้วยกรรไกรไม่ได้ กลัดกระดุมไม่ได้ เป็นต้น

นักเรียนประเภทนี้มีปัญหาทั้งในด้านกล้ามเนื้อใหญ่ เช่น การเดิน และการใช้กล้ามเนื้อเล็ก เช่น การใช้นิ้วมือหยิบจับสิ่งของ

1.5) ปัญหาในด้านอารมณ์และสังคม นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้อาจมีปัญหาทางอารมณ์และสังคมควบคู่กันไปด้วย นักเรียนประเภทนี้มีความรู้สึกไม่ดีต่อตนเอง ขาดความอดทน มีความวิตกกังวลสูง ปรับตัวไปในทางถดถอย ต่อต้านสังคม หลีกเลี่ยงการอ่าน ทำงานช้า เป็นต้น เนื่องจากประสบความล้มเหลวในด้านการเรียนอยู่เสมอ นักเรียนอาจเป็นคนก้าวร้าวและมีทัศนคติไม่ดีต่อตนเอง พัฒนาการทางอารมณ์อาจช้ากว่านักเรียนปกติ นักเรียนประเภทนี้อาจไม่มีเพื่อน เพราะไม่มีนักเรียนคนใดอยากคบด้วย

1.6) ปัญหาในการจำ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้มีปัญหาในด้านการจำ ทั้งการจำในสิ่งที่ได้ยินและจำจากสิ่งที่มองเห็น ดังนั้น นักเรียนจึงมีปัญหาในด้านการเรียน โดยเฉพาะอย่ายิ่งการสะกดคำ การทำตามคำสั่ง ตลอดจนสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์

1.7) ปัญหาในด้านความสนใจ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ มีช่วงความสนใจสั้นและขาดสมาธิ ไม่มีสมาธินานพอจะที่จะเรียนบทเรียนได้

จากการศึกษาลักษณะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ สรุปได้ว่า ลักษณะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่พบได้บ่อยคือ เด็กกลุ่มนี้จะมีลักษณะมีความยากลำบากในการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ การพูด การสื่อสาร การใช้ภาษาและการเคลื่อนไหว มีกระบวนการเรียนรู้ซึ่งแบ่งได้เป็น 4 ขั้นตอน คือ การป้อน การบูรณาการข้อมูล ความจำ และผลผลิต พบความบกพร่องในการอ่านหนังสือ โดยที่นักเรียนอ่านหนังสือไม่ได้ หรืออ่านได้แต่ความสามารถอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าชั้นเรียน 2 ชั้นปี และมีความบกพร่องทางด้านการเขียน ซึ่งลักษณะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ สามารถแยกเป็นด้านได้ดังนี้ ความสามารถทางการรู้คิด ทักษะด้านการรับรู้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พัฒนาการทางภาษาและสื่อความหมาย ทักษะทางสังคมและการปรับตัว ลักษณะแต่ละด้านที่กล่าวมานี้จะมีความเชื่อมโยงกัน บางคนมีปัญหาด้านการทำงาน ประสานสัมพันธ์ระหว่างอวัยวะส่วนต่าง ๆ แต่ละลักษณะจะมีพัฒนาการช้ากว่านักเรียนปกติ

3. ประเภทนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้จะมีลักษณะความบกพร่องที่แสดงออกมาเด่นชัดได้ในหลาย ๆ ลักษณะ ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้แบ่งประเภทของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ไว้ดังนี้

เบญจพร ปัญญายง (2545: 4) กล่าวว่า ความบกพร่องทางการเรียนรู้สามารถจำแนกประเภทดังนี้

1) ความบกพร่องด้านการเขียนและการสะกดคำ

2) ความบกพร่องด้านการอ่าน

3) ความบกพร่องด้านการคำนวณและเหตุผลเชิงคณิตศาสตร์

4) ความบกพร่องหลาย ๆ ด้านร่วมกัน

ผดุง อารยะวิญญู (2544: 2) กล่าวว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้สามารถจำแนกเป็นประเภทต่าง ๆ ตามลักษณะของความบกพร่องทางการเรียนรู้ได้ดังนี้

1) ความบกพร่องทางการฟังและการพูด เรียกว่า อเฟเซีย (Aphasia)
2) ความบกพร่องทางการอ่าน เรียกว่า ดิสเล็กเซีย (Dyslexia)
3) ความบกพร่องทางการเขียน อาจจำแนกเป็น 3 ลักษณะ คือ
   3.1) ความบกพร่องด้านการเขียน (Dysgraphia)
   3.2) ความบกพร่องในการจำ (Recall Deficits)
   3.3) ความบกพร่องทางโครงสร้างของภาษา (Syntax Deficits)
4) ความบกพร่องทางคณิตศาสตร์ เรียกว่า ดิสแคลคูเลีย (Dyscalculia)
5) ความบกพร่องทางกระบวนการคิด
6) ความบกพร่องด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาจจำแนกได้ 3 ด้าน คือ
   6.1) ความบกพร่องเกี่ยวกับสมาธิ
   6.2) ความบกพร่องเกี่ยวกับการรับรู้
   6.3) ความบกพร่องเกี่ยวกับการเคลื่อนไหว

จากการศึกษาประเภทนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ สรุปได้ว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้จะมีลักษณะของความบกพร่องแต่ละด้านที่แตกต่างกัน นักเรียนบางคนอาจมีความบกพร่องเพียงด้านเดียว บางคนอาจมีความบกพร่องมากกว่าหนึ่งด้าน นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้จะมีลักษณะความบกพร่องออกมาเด่นชัดได้ในหลายลักษณะ สามารถจำแนกได้เป็นประเภทต่าง ๆ ตามลักษณะของความบกพร่อง คือ ความบกพร่องทางการฟังและการพูด เรียกว่า อเฟเซีย (Aphasia) ความบกพร่องทางการอ่านเรียกว่า ดิสเล็กเซีย (Dyslexia) ความบกพร่องทางการเขียน ความบกพร่องทางคณิตศาสตร์ เรียกว่า ดิสแคลคูเลีย (Dyscalculia) ความบกพร่องทางกระบวนการคิด ความบกพร่องเกี่ยวกับสมาธิ ความบกพร่องเกี่ยวกับการรับรู้ และความบกพร่องเกี่ยวกับการเคลื่อนไหว ซึ่งจากลักษณะของความบกพร่องแต่ละประเภท ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องมีความเข้าใจและใช้รูปแบบวิธีการที่สามารถช่วยเหลือให้ได้อย่างเหมาะสม

4. สาเหตุของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

สาเหตุของความบกพร่องทางการเรียนรู้เกิดจากหลายสาเหตุ มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงสาเหตุต่าง ๆ ไว้ดังนี้

วินัดดา ปิยศิลป์ (2554: 44 อ้างถึงใน ลัดดา แก้วเพชร, 2556: 12) กล่าวว่า เหตุปัจจัยที่ทำให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ เช่น การละเลย การขาดการฝึกฝน คุณภาพการสอนไม่ดี เป็นต้น และถ้าการฝึกฝนมากพอจนความสามารถเพิ่มขึ้นเท่านักเรียนทั่วไป ก็อาจหายจากภาวะนี้ได้ แต่ถ้าเป็นความบกพร่องในการทำงานของสมอง จะเป็นความผิดปกติแบบถาวรและมีการถ่ายทอดทางกรรมพันธุ์ นอกจากนี้ คุณภาพการอ่านหนังสือแปรผันกับอายุ ความพร้อมของนักเรียน คุณภาพของผู้สอน เวลาที่เรียนหลักสูตร ขนาดของห้องเรียน ครอบครัว ระดับเศรษฐกิจ รายได้และอาชีพพ่อแม่ หรืออาจเกิดจากหลายสาเหตุรวมกันก็เป็นได้

1) ความบกพร่องในการทำงานของระบบประสาท พบบ่อยในนักเรียนที่เป็นลมชัก ร่างกายพิการ คลอดก่อนกำหนด น้ำหนักตัวน้อย มีปัญหาขณะตั้งครรภ์ หรือขณะคลอดได้ขาดอากาศเป็นระยะเวลานาน คนไข้มักจะถนัดตาหรือมือซ้าย หรือถนัดทั้งสองข้างก็ตาม แต่เกือบทุกรายจะพบ

ความสับสนในการแยกแยะซ้ายขวา ในภาวะปกติเมื่อนักเรียนรู้หลักการในการอ่านได้แล้ว นักเรียนจะอ่านหนังสือได้โดยการแปลตัวหนังสือออกมาเป็นเสียงและฟังว่าเสียงที่ออกมานั้น มีความหมายตรงกับคำที่เคยพูดหรือไม่ โดยพบความสัมพันธ์กับการล่าช้าในการพัฒนาการในด้านการพูดและการสื่อสาร

2) กรรมพันธุ์ พบการถ่ายทอดได้บ่อยในครอบครัว พบว่าประวัติของภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ในครอบครัวถือเป็นความเสี่ยงสำคัญในการเกิดภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ในนักเรียน

กุลยา ก่อสุวรรณ (2553: 36-37) กล่าวว่า สาเหตุของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้แบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ ปัจจัยทางชีวภาพและปัจจัยสิ่งแวดล้อม สำหรับปัจจัยชีวภาพคือ สาเหตุที่มาจากพันธุกรรม ส่วนปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมอาจเกิดจากสารพิษหรือภาวะที่ผิดปกติในขณะตั้งครรภ์ ระยะระหว่างคลอด และระยะหลังคลอด มีดังนี้

1) ปัจจัยทางพันธุกรรม เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้อย่างมาก ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อ แม่ และลูก ส่งผลต่อภาวะความบกพร่องทางการเรียนรู้ถึงร้อยละ 35-45 นอกจากนี้ ยังพบว่าฝาแฝดที่เกิดจากไข่ใบเดียวกันมีโอกาสเกิดภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ทั้งสองคนมากกว่าแฝดที่เกิดจากไข่คนละใบ หรือพี่น้องที่ไม่ได้เป็นฝาแฝด (DeFries, Gillis & Wadsworth, 1993 อ้างถึงใน กุลยา ก่อสุวรรณ, 2553: 36)

2) ปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม การเกิดภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้อาจมีสาเหตุมาจากสิ่งแวดล้อมด้วย เช่น พ่อแม่ที่มีปัญหาบกพร่องทางการเรียนรู้อาจถ่ายทอดปัญหานี้สู่ลูกผ่านการเลี้ยงดูที่ตนเองคุ้นเคยด้วยก็ได้ ภาวะบางอย่างที่ส่งผลให้เกิดความบกพร่องทางสติปัญญาก็อาจทำให้เกิดปัญหาทางการเรียนรู้หรือแอลดีและปัญหาพฤติกรรมได้เช่นกัน เช่น ภาวะสมองอักเสบและเยื่อหุ้มสมองอักเสบหลังคลอดที่อาจมีสาเหตุมาจากหัดหรือไอกรน รวมถึงภาวะสมองขาดออกซิเจนล้วนเป็นสาเหตุให้เกิดภาวะแอลดี สมาธิสั้น ปัญหาพฤติกรรม ภาวะบกพร่องทางสติปัญญา ภาวะบกพร่องทางการมองเห็น และภาวะบกพร่องทางการได้ยินได้ทั้งสิ้น

พัชรี จิ๋วพัฒนกุล (2550: 13-17) กล่าวว่า สาเหตุของความบกพร่องทางการเรียนรู้สามารถจำแนกเป็น 3 ประเภท คือ การได้รับบาดเจ็บทางสมอง ปัจจัยทางพันธุกรรม และปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) การได้รับบาดเจ็บทางสมอง การแพทย์ในปัจจุบันมีความเชื่อว่าสาเหตุสำคัญที่ทำให้นักเรียนไม่สามารถเรียนรู้ได้เท่าที่ควร เนื่องมาจากการได้รับบาดเจ็บทางสมอง (Brain Damage) ซึ่งการได้รับบาดเจ็บนี้ทำให้ระบบประสาทส่วนกลางไม่สามารถทำงานได้เต็มที่ การได้รับบาดเจ็บทางสมองอาจเกิดในช่วงระยะก่อนคลอด ระหว่างคลอดหรือหลังคลอด

1.1) ปัจจัยก่อนคลอด (Prenatal Factors) ในช่วงระยะเวลาของการตั้งครรภ์การพัฒนาของสมองเป็นสิ่งที่สำคัญมาก ถ้าสมองหยุดชะงัก การพัฒนาในช่วงแรก ๆ ของการตั้งครรภ์ ไม่ว่าจะด้วยสาเหตุใดก็ตาม จะส่งผลให้ทารกเสียชีวิตในครรภ์มารดาได้ หรือถ้าอยู่ในครรภ์มารดาจนกระทั่งคลอดออกมา ก็อาจจะทำให้สมองพิการ ทั้งเนื่องมาจากโรคของมารดา เช่น โรคเบาหวาน โรคไทรอยด์ชนิดรุนแรง หัด การได้รับรังสีจากการเอ็กซเรย์ มารดามีอายุมาก มารดามีบุตรยาก มารดาดื่มเหล้า สูบบุหรี่ การได้รับยาที่ส่งผลต่อทารก ซึ่งนักวิทยาศาสตร์เชื่อว่าสาเหตุดังกล่าวจะแสดงความผิดปกติของการเรียนรู้ได้ในภายหลัง

1.2) ปัจจัยระหว่างคลอด (Perinatal Factors) การได้รับบาดเจ็บทางสมองอาจจะเกิดขึ้นได้ในระหว่างคลอด ทั้งนี้ เนื่องมาจากภาวะการณ์ขาดออกซิเจน ระยะเวลาการคลอดที่ยาวนาน หรือการคลอดด้วยความลำบาก จากการศึกษาพบว่า ทารกที่รอดชีวิตอันเนื่องมาจากการตกเลือดของมารดาในระหว่างคลอด จะมีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์จำนวนร้อยละ 40-50 และเมื่อนักเรียนเหล่านี้เข้าเรียนพบว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าปกติ บางคนมีปัญหารุนแรง ส่งผลต่อปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพเมื่อเทียบกับนักเรียนในวัยเดียวกัน

1.3) ปัจจัยหลังคลอด (Postnatalb Factors) ภายหลังจากการคลอดซึ่งส่งผลต่อการได้รับบาดเจ็บทางสมองของทารก ได้แก่ การได้ความกระทบกระเทือนจากการถูกทุบตี จากอุบัติเหตุ การที่ทารกมีไข้สูง การสูญเสียน้ำของทารก สมองบวมหรือเยื้อหุ้มสมองอักเสบ เป็นต้น

2) ปัจจัยทางพันธุกรรม จากความจริงที่ว่า ปัญหาในการเรียนรู้มักจะเกิดขึ้นในครอบครัวเดียวกัน ชี้ว่าอาจเป็นการเชื่อมโยงทางพันธุกรรม ซึ่งความผิดปกติในการเรียนรู้ของพ่อแม่ค่อนข้างมีรูปแบบแตกต่างกับลูก ด้วยเหตุผลนี้ดูเหมือนจะไม่ใช่ว่าความผิดปกติในการเรียนรู้ที่เฉพาะเจาะจงถ่ายทอดโดยตรง เป็นไปได้ว่าสิ่งที่ถ่ายทอดคือสมองทำหน้าที่ผิดปกติอย่างไม่ชัดเจนนัก สามารถนำไปสู่ปัญหาในการเรียนรู้ มีการอธิบายอย่างหลากหลายว่าทำไมปัญหาในการเรียนรู้ถึงถ่ายทอดในครอบครัว ปัญหาในการเรียนรู้บางอย่าง อาจเกิดจากสิ่งแวดล้อมในครอบครัว

3) ปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม สาเหตุทางสภาพแวดล้อมเป็นสาเหตุอื่น ๆ ที่ไม่ใช่การได้รับบาดเจ็บทางสมองและกรรมพันธุ์ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นกับนักเรียนภายหลังการคลอด เมื่อนักเรียนเติบโตขึ้นมาในสภาพแวดล้อมที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง เช่น การที่นักเรียนมีพัฒนาการทางร่างกายล่าช้าด้วยสาเหตุบางประการ การที่ร่างกายได้รับสารบางประการอันเนื่องจากสภาพมลพิษในสิ่งแวดล้อม การขาดสารอาหารในวัยทารกและในวัยนักเรียน การสอนที่ไม่มีประสิทธิภาพของครู ตลอดจนการขาดโอกาสในการศึกษา เป็นต้น แต่องค์ประกอบเหล่านี้อาจทำให้สภาพการเรียนรู้ของนักเรียนมีความบกพร่องมากขึ้น นอกจากนี้แนวโน้มของความบกพร่องในการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในครอบครัวนั้น อาจมาจากรากฐานของสภาพแวดล้อมภายในครอบครัวมีส่วนร่วมด้วย

ผดุง อารยะวิญญู (2546: 3-4) กล่าวว่า สาเหตุของความบกพร่องอาจมีสาเหตุดังต่อไปนี้

1) การบาดเจ็บ นักเรียนอาจได้รับบาดเจ็บก่อนคลอด หรือระหว่างคลอดก็ได้ เช่น การเสียเลือดมากระหว่างคลอด การขาดออกซิเจน ซึ่งทำให้เซลล์สมองกระทบกระเทือน และส่งผลต่อความบกพร่องทางการเรียนรู้

2) กรรมพันธุ์ ความบกพร่องทางการเรียนรู้อาจมีสาเหตุมาจากกรรมพันธุ์ได้ ดังจะเห็นได้จากบางครอบครัวที่มีนักเรียนที่มีปัญหาดังกล่าว หากสืบดูให้ดีอาจพบว่า สมาชิกในครอบครัวหรือญาติพี่น้องซึ่งอาจเป็นฝ่ายหญิงหรือฝ่ายชาย มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในลักษณะคล้ายคลึงกัน

3) สารพิษ ที่พบมากได้แก่สารตะกั่ว เมื่อนักเรียนรับประทานอาหาร ดื่มน้ำ ที่มีสารเจือปนอยู่ เช่น สีทาบ้านเก่า ๆ ไอเสียจากรถยนต์ ท่อน้ำประปาเก่า ๆ ที่เป็นสนิม ล้วนมีสารตะกั่วปนอยู่ทั้งสิ้น เมื่อสารตะกั่วเข้าสู่ร่างกายนักเรียน สารจะไปทำลายเซลล์สมองบางส่วนทำให้เกิดความบกพร่องทางการเรียนรู้ได้

4) อุบัติเหตุ บุคคลที่ได้รับการกระทบกระเทือนที่สมองอย่างรุนแรง เมื่อได้รับอุบัติเหตุ ไม่ว่าจะเป็นการล้มหัวฟาดพื้น อุบัติเหตุบนท้องถนน หรือสิ่งอื่นที่มากระทบบนศีรษะอย่างรุนแรง อาจทำให้สมองได้รับบาดเจ็บ ซึ่งจะนำไปสู่ความบกพร่องทางการเรียนรู้ได้

จากการศึกษาสาเหตุของความบกพร่องทางการเรียนรู้ สรุปได้ว่า มีสาเหตุหลายประการที่ก่อให้เกิดความบกพร่องทางการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็น การได้รับบาดเจ็บทางสมอง ปัจจัยทางพันธุกรรม และปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งสาเหตุสำคัญคือการได้รับบาดเจ็บทางสมอง ทำให้ระบบประสาทส่วนกลางไม่สามารถทำงานได้เต็มที่ อาจเกิดในช่วงระยะก่อนคลอด ระหว่างคลอดหรือหลังคลอด นอกจากนี้ยังมีปัจจัยทางพันธุกรรม ปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม ความบกพร่องทางภาษาของผู้ปกครอง การสอนของผู้สอนที่ขาดประสิทธิภาพ การขาดการฝึกฝน ความพร้อมของนักเรียน หรืออาจเกิดจากหลายสาเหตุรวมกันก็ได้

5. การคัดแยกนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

การคัดแยกนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้เป็นเรื่องที่สำคัญ มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความรู้ในเรื่องนี้ ดังนี้

ผดุง อารยะวิญญู และสุวิทย์ พวงสุวรรณ (2554: 23-24 อ้างถึงใน ลัดดา แก้วเพชร, 2556: 15-16) กล่าวว่า สิ่งที่สำคัญที่จะต้องดำเนินการเป็นสิ่งแรกก่อนที่จะลงมือช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้คือ การคัดกรองหรือคัดแยกว่าแต่ละคนมีข้อบกพร่องใดบ้าง

การคัดกรองเป็นขั้นตอนหนึ่งในการจัดการศึกษาพิเศษ แล้วจึงนำไปสู่กระบวนการเรียนการสอน เราจะคัดกรองนักเรียนก่อนแล้วจึงจัดการเรียนการสอน หรือสอนแล้วจึงทำการคัดกรองในภายหลังก็ได้ หรือสอนไปคัดกรองไปพร้อม ๆ กัน ในการคัดกรองจะใช้เครื่องมือมาตรฐานหรือไม่มาตรฐานก็ได้ ผู้สอนจะใช้วิธีคัดกรองแบบเป็นทางการ (Formal Screening) หรือวิธีคัดกรองที่ไม่เป็นทางการก็ได้

วิธีคัดกรองเป็นทางการ เป็นการคัดกรองที่ดำเนินการอย่างเป็นระบบ ส่วนใหญ่ใช้แบบทดสอบมาตรฐานที่มีเกณฑ์ปกติ (Norms) ในการเปรียบเทียบเพื่อตัดสินว่านักเรียนคนใดเป็นนักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้บ้าง

วิธีคัดกรองที่ไม่เป็นทางการ ผู้สอนอาจใช้วิธีสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนหรือใช้แบบทดสอบง่าย ๆ ที่สร้างขึ้นเอง หรือใช้เครื่องมือที่นักวิชาการสร้างขึ้นที่พอเชื่อถือได้ ซึ่งสามารถตรวจสอบคุณภาพการคัดกรองตามเกณฑ์ที่กำหนด เป็นการคัดเพื่อสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะสูงขึ้น การคัดกรองแบบนี้ผู้สอนไม่สามารถออกเอกสารรับรองได้ การคัดกรองจึงเป็นการคัดกรองเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นสำคัญ เมื่อพบข้อบกพร่องในการอ่าน เขียน ผู้สอนจึงจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน ตามสภาพปัญหาและความรุนแรงของความบกพร่องนั้น ๆ

ผดุง อารยะวิญญู (2554ข: 7-17) ได้กล่าวถึงการคัดแยกนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1) แบบสำรวจความสามารถในการรับและแปลผลข้อมูล (คปร.) ใช้เพื่อสำรวจหาความสามารถในการรับและแปลผลข้อมูลของนักเรียน โดยสังเกตจากอัตราความถี่ของพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออก แบบสำรวจนี้สร้างขึ้นตามแนวทฤษฎีที่ว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

ด้วยความสามารถในการรับและแปลผลข้อมูลที่รับเข้ามาสู่สมอง ทางด้านสายตาและทางการฟัง ทฤษฎีนี้มีความเชื่อว่า สมองของนักเรียนแปลผลสิ่งที่ได้ยิน สิ่งที่ได้เห็นได้ไม่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งที่เกี่ยวกับสัญลักษณ์ทั้งสิ้น แบบสำรวจนี้ประเมินความสามารถของนักเรียนทั้ง 8 ด้าน คือ

1.1) การรับและแปลผลข้อมูลทางการฟัง

1.2) การรับและแปรผลข้อมูลทางสายตา

1.3) การจัดหมวดหมู่ข้อมูล

1.4) การรับความคิดรวบยอด

1.5) ความเร็วในการแปรผลข้อมูล

1.6) การเคลื่อนไหว

1.7) ทักษะทางสังคม

1.8) สมาธิ

ผู้สอนเป็นผู้ประเมินนักเรียนตามรายการที่กำหนด และต้องรู้จักนักเรียนเป็นอย่างดี อย่างน้อยต้องเคยสอนนักเรียนที่ถูกประเมินมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 เดือน หากข้อมูลใดไม่ชัดเจนจะต้องมีการทดสอบเพิ่มเป็นรายบุคคลจนกว่าจะแน่ใจ หลังจากการกรอกข้อมูลตามรายการแล้ว ผู้สอนรวบรวมคะแนนในกระดาษคำตอบและนำคะแนนแต่ละด้านมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด (Norms) ของแบบทดสอบ หากคะแนนในแต่ละหมวดและคะแนนรวมทั้งหมด 8 หมวด เท่ากับหรือมากกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ให้ตัดสินว่า นักเรียนคนนั้นเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ เมื่อพบข้อบกพร่องในการแปลผลข้อมูลในเรื่องใด จากทั้ง 8 หมวด ผู้สอนควรฝึกทักษะด้านนั้น ๆ ให้ดีขึ้น เมื่อทักษะดีขึ้นความบกพร่องทางการเรียนรู้ก็ลดลง ทำให้นักเรียนพร้อมที่จะเรียนหนังสือและน่าจะเรียนได้ดีขึ้นทั้งทางด้านการอ่าน การเขียน และด้านคณิตศาสตร์

2) แบบสำรวจปัญหาการเรียนรูเฉพาะด้าน (ปรด.) เครื่องมือนี้สำรวจปัญหาในการเรียนรู้ของนักเรียนใน 3 ด้านคือ ด้านการอ่าน การเขียน การสะกดคำ และคณิตศาสตร์ ผู้สอนเป็นผู้ประเมินนักเรียน ผู้สอนจะต้องรู้จักนักเรียนเป็นอย่างดี ทำหน้าที่สอนนักเรียนมาแล้วเป็นเวลาไม่ต่ำกว่า 3 เดือน ผู้ประเมินจะประเมินโดยการใส่เครื่องหมาย √ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความรุนแรงของปัญหาตามพฤติกรรมของนักเรียนที่สังเกตพบ แล้วนำไปกรอกลงในกระดาษคำตอบ หลังจากนั้นจึงรวมคะแนนตามรหัสสี แล้วจึงนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติ (จุดตัด) ท้ายกระดาษคำตอบจะทราบได้ว่านักเรียนที่ถูกประเมินมีปัญหาการเรียนรู้เฉพาะด้านการอ่าน การเขียน การสะกดคำ และด้านคณิตศาสตร์ด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน และมีปัญหามาก-น้อยเพียงใด เพื่อจะได้ช่วยเหลือและแก้ไขให้ถูกต้องตรงตามปัญหา โดยให้ผู้สอนเป็นผู้ประเมินอ่านข้อความในข้อ 1-80 โดยละเอียดแล้วใส่เครื่องหมาย √ ลงในช่องที่ตรงกับระดับปัญหา

5 หมายถึง มีปัญหาในระดับมากที่สุด/รุนแรงที่สุด

4 หมายถึง มีปัญหาในระดับมาก

3 หมายถึง มีปัญหาในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีปัญหาในระดับค่อนข้างน้อย

1 หมายถึง มีปัญหาในระดับน้อยที่สุด

อย่างไรก็ตาม ความแม่นยำของการตัดสินขึ้นอยู่กับการประเมินของผู้สอน หากประเมินผิดแสดงว่าข้อมูลผิดพลาด จึงจำเป็นที่จะต้องพิจารณาให้ดี หากไม่แน่ใจให้เรียกนักเรียนมาทดสอบเพิ่มเติมได้

พัชรี จิ๋วพัฒนกุล (2550: 80) กล่าวว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้สามารถสรุปพอสังเขปได้ว่า ผู้ที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้พาะอย่าง โดยมีความบกพร่องหรือปัญหาหนึ่งหรือมากกว่าหนึ่งอย่างในกระบวนการทางจิตวิทยา ทำให้นักเรียนเหล่านี้มีปัญหาทางการใช้ภาษาหรือการพูด การเขียน โดยจะแสดงออกมาในลักษณะของการนำไปปฏิบัติ ทั้งนี้ไม่นับรวมนักเรียนที่มีปัญหาเพียงเล็กน้อยทางการเรียน ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากการขาดแรงเสริม ด้วยโอกาสทางสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม หรือเป็นเพราะครูสอนไม่มีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุนี้ในการพิจารณาเรื่องปัญหาทางการเรียนรู้จึงต้องอาศัยลักษณะร่วมกันคือเป็นนักเรียนที่มีระดับสติปัญญาปกติหรือสูงกว่า และจะต้องไม่มีความพิการหรือความบกพร่องในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย สุขภาพ อนามัย ระบบประสาทการสัมผัส และวัฒนธรรมเข้ามาเกี่ยวข้องในการคัดแยกนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ อาจกระทำได้หลายวิธี การคัดแยกนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ 2 วิธีใหญ่ ๆ คือ การคัดแยกแบบไม่เป็นทางการ ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน การบันทึกพฤติกรรมในการเรียนของนักเรียน และการคัดแยกอย่างเป็นทางการ ซึ่งสามารถใช้แบบทดสอบแบบต่าง ๆ มากมาย ครูหรือผู้ที่ต้องการประเมินหรือคัดแยกสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาการเรียนรู้และอายุของนักเรียน

ดารณี อุทัยรัตนกิจ และคณะ (2550 อ้างถึงใน วรรณี คภะสุวรรณ, 2556: 14-15) ระบุถึงเครื่องมือที่ใช้ในการคัดแยก ควรเป็นเครื่องมือที่นำไปใช้ได้ง่าย ไม่เสียเวลาในการประเมิน และให้ข้อมูลที่เที่ยงตรงในการบ่งชี้นักเรียนที่มีภาวะบกพร่อง ซึ่งแบบคัดกรองนักเรียนที่มีภาวะสมาธิสั้น บกพร่องทางการเรียนรู้และออทิซึม มีรายละเอียดดังนี้

1) แบบคัดกรองนักเรียนที่มีภาวะสมาธิสั้น บกพร่องทางการเรียนรู้และออทิสซึม KUS-SI Rationg Scales: ADHD/LD/Autism (PPDs) เป็นแบบคัดกรองที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการคัดกรองนักเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 อายุระหว่าง 6-13 ปี ที่มีภาวะสมาธิสั้น บกพร่องทางการเรียนรู้และออทิสซึม มีรายละเอียดดังนี้

1.1) ส่วนประกอบของแบบคัดกรอง แบบคัดกรองนักเรียนที่มีภาวะสมาธิสั้นบกพร่องทางการเรียนรู้และออทิสซึม มีความบกพร่องที่บอกถึงพฤติกรรม 130 ข้อ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 พฤติกรรมภาวะสมาธิสั้น มีข้อความ 30 ข้อ ใช้สำหรับคัดกรองนักเรียนที่มีภาวะสมาธิสั้น

ด้านที่ 2 พฤติกรรมภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน มีข้อความ 20 ข้อ ใช้สำหรับคัดกรองนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน

ด้านที่ 3 พฤติกรรมภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียน มีข้อความ 20 ข้อ ใช้สำหรับคัดกรองนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียน

ด้านที่ 4 พฤติกรรมภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการคิดคำนวณ มีข้อความ 20 ข้อ ใช้สำหรับคัดกรองนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการคิดคำนวณ

ด้านที่ 5 พฤติกรรมภาวะออทิสซึม มีข้อความ 40 ข้อ ใช้สำหรับคัดกรองนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึม

1.2) การนำแบบคัดกรองไปใช้ประโยชน์

1.2.1) บ่งชี้บุคคลที่มีภาวะสมาธิสั้น บกพร่องทางการเรียนรู้ และออทิสซึม

1.2.2) ประเมินปัญหาพฤติกรรมที่มีลักษณะเฉพาะ

1.2.3) บันทึกการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมที่เป็นปัญหา อันเป็นผลเนื่องมาจากการจัดโปรแกรมให้ความช่วยเหลือ

1.2.4) ตั้งเป้าหมายในแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

1.2.5) รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยประเมินภาวะสมาธิสั้น บกพร่องทางการเรียนรู้และออทิสซึม แบบคัดกรองนักเรียนที่มีภาวะสมาธิสั้น บกพร่องทางการเรียนรู้และออทิสซึม เป็นเครื่องมือมาตรฐานแบบอิงกลุ่มที่พัฒนาขึ้นเพื่อใช้ประเมินบุคคลที่มีปัญหาพฤติกรรมเฉพาะ ซึ่งอาจจะมีภาวะสมาธิสั้น บกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ และออทิสซึม บนพื้นฐานของคำจำกัดความและเกณฑ์การวินิจฉัยของทั้ง 3 กลุ่มอาการ

ผดุง อารยะวิญญู (2546 อ้างถึงใน พัชรี จิ๋วพัฒนกุล 2550: 58-63) กล่าวว่า การคัดแยกนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ อาจกระทำได้หลายวิธี จะกล่าวถึงวิธีคัดแยกนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ 2 วิธีใหญ่ ๆ คือ การคัดแยกแบบไม่เป็นทางการและคัดแยกอย่างเป็นทางการ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) การคัดแยกอย่างไม่เป็นทางการ (Informal Identification) เป็นการคัดแยกนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยไม่ใช้แบบทดสอบมาตรฐาน ครูอาจใช้วิธีสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนอย่างเป็นระบบ โดยมีผู้สังเกตประมาณ 2-3 คน ครูลงมติร่วมกันว่าจะสังเกตปัญหาอะไรบ้าง ข้อมูลที่ได้สามารถใช้ประกอบการตัดสินใจคัดแยกประเภท คือ การบันทึกพฤติกรรมทางการเรียนของนักเรียน ว่านักเรียนมีปัญหาในการเรียนอย่างไรบ้าง ซึ่งสามารถใช้ในการวางแผนพัฒนาจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนแต่ละคนดังต่อไปนี้

1.1) การสังเกตพฤติกรรมนักเรียนเพื่อการคัดแยกนักเรียนที่มีปัญหาทางพฤติกรรมของนักเรียนได้โดยการสังเกตพฤติกรรมด้านการเรียนและพฤติกรรมทั่วไป ตามหัวข้อต่อไปนี้

1.1.1) ด้านภาษาไทย

(1) นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งครูได้หรือไม่เพียงใด

(2) เวลานักเรียนใช้คำพูดในการติดต่อสื่อสาร ครูฟังคำพูดของนักเรียนแล้วครูเข้าใจหรือไม่เพียงใด

(3) ลักษณะการพูดของนักเรียน นักเรียนพูดเป็นคำ เป็นประโยคที่ชัดถ้อยชัดคำหรือไม่ เพียงใด

(4) นักเรียนอ่านคำง่าย ๆ ได้หรือไม่

(5) ความสามารถในการอ่านของนักเรียน เมื่อเปรียบเทียบกับเพื่อนในชั้นต่ำกว่าหรือช้ากว่าเพื่อนในชั้นหรือไม่ เพียงใด

(6) นักเรียนอ่านข้ามบรรทัดหรือไม่

(7) นักเรียนอ่านข้อความหรือไม่

(8) นักเรียนอ่านสลับตัวอักษรหรือไม่

(9) นักเรียนลอกคำศัพท์จากกระดานได้หรือไม่

(10) นักเรียนเขียนตามคำบอกได้หรือไม่

(11) ลายมือของนักเรียนอ่านยากหรือไม่เพียงใด การสะกดคำ อ่านเป็นคำที่ถูกต้องได้หรือไม่

(12) นักเรียนเขียนตัวอักษรกลับหลังหรือไม่

(13) นักเรียนเขียนประโยคถูกต้องตามหลักภาษาไทยหรือไม่เพียงใด

1.1.2) ด้านคณิตศาสตร์

(1) นักเรียนนับเลขได้หรือไม่

(2) นักเรียนเข้าใจความหมายของจำนวนหรือไม่

(3) นักเรียนนับจำนวนตามครูและนับถอยหลังได้หรือไม่เพียงใด

(4) นักเรียนบอกขนาดของสิ่งของได้หรือไม่

(5) นักเรียนบอกความแตกต่างของรูปทรงทางเรขาคณิตได้หรือไม่

(6) นักเรียนเข้าใจความหมายของเงินตราหรือไม่

(7) นักเรียนเข้าใจมาตราชั่งตวงวัดหรือไม่

(8) นักเรียนเข้าใจความหมายของกราฟ แผนที่หรือไม่

(9) นักเรียนทำเลขได้หรือไม่ เพียงใด ในการบวก ลบ คูณ หาร

(10) นักเรียนทำเลขโจทย์ปัญหาได้หรือไม่เพียงใด

1.1.3) ด้านพฤติกรรม

(1) นักเรียนเสียสมาธิง่ายหรือไม่เพียงใด

(2) นักเรียนมีช่วงความสนใจสั้นหรือไม่เพียงใด

(3) นักเรียนมีใจจดจ่ออยู่กับกิจกรรมได้นานหรือไม่เพียงใด

(4) นักเรียนอยู่นิ่งเฉยได้นานหรือไม่เพียงใด

(5) นักเรียนเดินหรือวิ่งได้คล่องแคล่วหรือไม่เพียงใด

(6) นักเรียนหยิบจับสิ่งของได้ดีหรือไม่ จับดินสอเขียนหนังสือได้หรือไม่

(7) นักเรียนมีความอดทนต่อการรอคอยได้หรือไม่เพียงใด

(8) นักเรียนจำสิ่งของได้หรือไม่ เช่น เกมการจำสิ่งของ

(9) นักเรียนแสดงความสับสนระหว่างซ้าย – ขวา หรือไม่เพียงใด

(10) นักเรียนทำงานเสร็จตามที่ได้รับมอบหมายหรือไม่ เพียงใด

(11) การบันทึกพฤติกรรมในการเรียนของนักเรียน

ครูผู้สอนจะเข้าใจปัญหาในการเรียนของนักเรียนได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากครูผู้สอนเป็นคนที่มีทักษะในการสังเกตว่านักเรียนในชั้นเรียนของตนมีปัญหาในการเรียนอย่างไรบ้าง นักเรียนทำตามคำสั่งของครูได้หรือไม่ หากทำได้มากน้อยเพียงใด หากทำไม่ได้นักเรียนแสดงพฤติกรรมอย่างไร เป็นต้น ผู้ที่ทำหน้าที่สังเกตพฤติกรรมในการเรียน อาจเป็นครูประจำชั้น ครูประจำวิชาต่าง ๆ เช่น วิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เป็นต้น ข้อมูลที่เกี่ยวกับปัญหาของนักเรียนในการเรียนควรรวบรวมมาจากครู 2-3 คน เพื่อให้เห็นปัญหาชัดเจน

โรงเรียนอาจกำหนดแบบฟอร์มขึ้นเพื่อใช้ในการบันทึกปัญหาในการเรียนของนักเรียน ตัวอย่างต่อไปนี้เป็นฟอร์มหนึ่งในการใช้บันทึกพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนในการเรียน

แบบฟอร์มนี้มีรายละเอียดให้ครูผู้สอนบันทึกเกี่ยวกับปัญหาที่นักเรียนเผชิญอยู่ในห้องเรียน ครูพยายามแก้ปัญหาอย่างไร ได้ผลหรือไม่เพียงใด ปัญหาเกิดขึ้นในสถานการณ์เช่นใด ครูใช้วิธีการวัดผลประเมินผลในลักษณะใด ได้ผลหรือไม่ เป็นต้น

1) การคัดแยกอย่างเป็นทางการ (Formal Identification) เป็นการคัดแยกนักเรียนโดยใช้แบบทดสอบ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแบบทดสอบหรือแบบคัดแยกที่เชื่อถือได้ มีคุณภาพดี ในต่างประเทศแบบทดสอบที่เป็นที่นิยมใช้ในการคัดแยกนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการการเรียนรู้

1.1) Illinois Test of Psycholinguistic Abilities (ITPA)

1.2) Detroit Tests of Learning Aptitude

1.3) Woodcock - Johnson Psycho - Educational Battery

1.4) Southern California Sensory Integration Tests

1.5) Bender - Gestalt - Visual Perception - Visual Motor

1.6) Frostig Developmemtal Test

1.7) Peabody Individual Achievement Test - Revised

1.8) Kanfman Assessment Battery for children

1.9) WISC - III

1.10) Stanford – Binet

ศาสตร์ศิริราชพยาบาล เครื่องมือคัดแยกนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในประเทศไทย เครื่องมือที่ใช้ในการคัดแยกนักเรียนที่กล่าวถึงต่อไปนี้ มี 3 ชุด ได้แก่ แบบคัดแยกนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ซึ่งพัฒนาขึ้นโดย ศรียา นิยมธรรม และสำรวจปัญหาในการเรียน ซึ่งพัฒนาโดย ดร.ผดุง อารยะวิญญู แห่งภาคการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และแบบคัดกรอง KUS – SI Rating Sealas: ADHD/LD/Autism (PDDs) เป็นแบบคัดกรองที่สร้างขึ้นโดยความร่วมมือของโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กับคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

การคัดแยกนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ สรุปได้ว่า สิ่งที่สำคัญที่จะต้องดำเนินการเป็นสิ่งแรกก่อนที่จะลงมือช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ คือ การคัดกรอง การคัดกรองถือเป็นขั้นตอนหนึ่งในการจัดการศึกษาพิเศษ แล้วจึงนำไปสู่กระบวนการเรียนการสอน ผู้คัดกรองจะต้องคัดกรองนักเรียนก่อนแล้วจึงจัดการเรียนการสอน หรือสอนแล้วจึงทำการคัดกรองในภายหลังก็ได้ หรือสอนไปคัดกรองไปพร้อมกัน ในการคัดกรองจะใช้เครื่องมือมาตรฐานหรือไม่มาตรฐานก็ได้ ผู้คัดกรองจะใช้วิธีคัดกรองแบบเป็นทางการหรือวิธีการคัดกรองแบบไม่เป็นทางการก็ได้ คัดกรองตามเกณฑ์ที่กำหนด เป็นการคัดกรองเพื่อการสอน เพื่อพัฒนาการศักยภาพผู้เรียนให้สูงขึ้น

6. การจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

นักการศึกษาหลายท่านได้เสนอแนะแนวทาง หลักการสอนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยได้นำไปประยุกต์ใช้กับนักเรียนดังต่อไปนี้

ผดุง อารยะวิญญู และสุวิทย์ พวงสุวรรณ (2554: 45-76 อ้างถึงใน ลัดดา แก้วเพชร, 2556: 26-31) กล่าวถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ไว้ดังนี้

1) สอนจากสิ่งที่ง่ายที่สุด
2) สอนด้วยประสบการณ์ตรง
3) ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามขีดความสามารถของตน
4) ใช้แรงเสริมอย่างมีประสิทธิภาพ
5) กระตุ้นให้นักเรียนใช้ความคิด
6) ให้นักเรียนมีโอกาสแสดงความเป็นผู้นำ
7) เพื่อนสอนเพื่อน
8) ให้โอกาสนักเรียนเลือกเรียน
9) สอนจากสิ่งที่นักเรียนคุ้นเคยไปหาสิ่งที่นักเรียนไม่คุ้นเคย
10) ทบทวนนักเรียนบ่อย ๆ
11) แสดงผลการเรียนให้นักเรียนเห็นโดยเร็ว
12) บรรยากาศในชั้นเรียน
13) สังเกตนักเรียนควบคู่กันไปกับการสอน
14) หลักการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในห้องเรียนรวม
    14.1) ยอมรับความหลากหลายของผู้เรียน
    14.2) พิจารณาความเหมาะสมของหลักสูตร
    14.3) การสอนที่มีประสิทธิภาพ
    14.4) ได้รับความสนับสนุนและร่วมมือจากทุกฝ่าย

การจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้แต่ละครั้งสิ่งที่ผู้สอนควรคำนึง คือ

1) การจัดการเรียนการสอนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Different) การเรียนการสอนจะต้องให้สอดคล้องกับผู้เรียนแต่ละคน ผู้สอนจะต้องเข้าใจนักเรียนในเรื่องต่อไปนี้

สมอง (Brain) ส่วนต่าง ๆ ของสมองนั้นมีความเกี่ยวข้องกับปัญหาหรือความฉลาดของคนเรา ซึ่งการ์ดเนอร์ได้สรุปไว้ว่า

ด้านภาษา	อยู่ที่ด้านหน้าของสมองส่วนซ้าย
ด้านตรรกะ-คณิตศาสตร์	อยู่ที่สมองด้านซ้าย
ด้านมิติ	อยู่ที่บริเวณสมองซีกขวา ด้านหลัง
ด้านร่างกาย-การเคลื่อนไหว	อยู่ที่สองส่วนที่เรียกว่า เซริเบลลัม เบเซล แกงเกลีย และมอเตอร์คอร์เทกซ์
ด้านดนตรี	อยู่ที่ด้านขวาของสมอง
ด้านมนุษย์สัมพันธ์	อยู่ที่สมองส่วนหน้าด้านขวาและลิมบิกซิสเต็ม
ด้านตนเอง	อยู่ที่สมองส่วนหน้าและลิมบิกซิสเต็ม

นักเรียนบางคนเป็นนักเรียนสมองซีกซ้าย บางคนเป็นนักเรียนสมองซีกขวา ผู้สอนควรสอนให้สอดคล้องกับลักษณะของนักเรียนก่อน แล้วจึงปรับตามสมองที่ถนัดในภายหลัง

นักเรียนสมองซีกซ้าย	นักเรียนสมองซีกขวา
ด้านภาษา/คณิตศาสตร์	ความคิดสร้างสรรค์

ความจำ/การจัดระบบ	ดนตรี/ศิลปะ/ความเข้าใจ
การจัดลำดับ/หมวดหมู่	ความคิดรวบยอด
ตาประสานกับมือ	การให้เหตุผล
การสะกดคำ/ประสมคำ	การประมาณค่า
เจาะลึกรายละเอียด	ดูภาพรวม ๆ

2) ลีลาในการเรียน (Learning Style)

ผู้เรียนแต่ละคนมีวิธีเรียนหนังสือไม่เหมือนกัน ควรสอนตามวิธีที่นักเรียนถนัดเรียนแล้วจะได้ผล ไม่ใช่สอนตามวิธี (ลีลา) ที่ผู้สอนถนัดสอน นักเรียนที่ถนัดต่างจากผู้สอนจะเรียนได้ไม่ดี

ลีลาที่ 1 ผู้เรียนที่ถนัดเรียนรู้จากสายตา (Visual) ผู้เรียนกลุ่มนี้เรียนรู้ได้ดีจากการมองเห็น จากการใช้สายตา จากการอ่านหนังสือ อ่านข้อความบนกระดาน อ่านแบบฝึกหัดเข้าใจและจำข้อมูลได้ดี โดยการอ่านไม่ต้องการการพูดการอธิบาย เพราะไม่ค่อยชอบฟังคำอธิบาย อ่านหนังสือคนเดียวแล้วเข้าใจดี ในการเรียนควรจดจำคำบรรยายของผู้สอน เพราะจะช่วยให้จดจำได้ดีขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดี ผู้สอนควรใช้สื่อทางสายตาประกอบ เช่น แผ่นใส ภาพยนตร์ วีดีทัศน์ ภาพวาด ใช้สีเป็นรหัส แผนภูมิ หรือสื่อทางสายตาอื่น ๆ

ลีลาที่ 2 ผู้เรียนที่ถนัดเรียนรู้จากการฟัง (Auditory) ผู้เรียนกลุ่มนี้เรียนรู้ได้ดีจากการพูดการฟัง การเสนอรายงานปากเปล่า จำข้อมูลได้ดีจากการฟัง การอ่านออกเสียงดัง ๆ จะช่วยให้จำได้ดีขึ้น เขาจะเรียนได้ดีจากการฟังเทป ฟังบรรยาย การอภิปรายปัญหากับผู้สอน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ดี ผู้สอนควรใช้โสตทัศนูปกรณ์ประเภทเครื่องเสียง หรือการเรียนโดยการฟัง เช่น การบรรยาย การอ่านเสียงดัง ๆ เป็นต้น

ลีลาที่ 3 ผู้เรียนถนัดจากการเรียนรู้จากการสัมผัส 1 (Tactile) การสัมผัส 1 เป็นการสัมผัสจากภายนอก การจับต้องด้วยมือ ผู้เรียนกลุ่มนี้เรียนรู้ได้ดีจากการลงมือปฏิบัติจริง เช่น ทำการทดลองในห้องปฏิบัติการ ใช้มือจับ ฉีก ปะต่อ สัมผัสด้วยมือ การจดโน๊ตย่อ หรือการเขียนสรุปสั้น ๆ จะช่วยให้จดจำข้อมูลได้ดียิ่งขึ้น การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ผู้สอนควรสอนโดยให้ลงมือปฏิบัติ จับต้องสิ่งของอุปกรณ์หรือวัสดุ ให้ ปั้น ตัด ต่อ ก่อ สร้าง หรือขีดเขียน

ลีลาที่ 4 ผู้เรียนที่ถนัดการเรียนรู้จากการสัมผัส 2 (Kinesthetic) การสัมผัส 2 คือการสัมผัสภายใน เป็นการสัมผัสที่ไม่ใช้มือ ผู้เรียนกลุ่มนี้เรียนรู้ได้ดีจากประสบการณ์ตรง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ผู้สอนจัดขึ้นในห้องเรียน ผู้เรียนได้เคลื่อนไหว การเข้าร่วมกิจกรรมนอกหลักสูตร การไปทัศนศึกษานอกสถานที่ การแสดงบทบาทสมมติ การใช้โสตทัศนูอุปกรณ์ช่วย เช่น เครื่องเล่นเทป คอมพิวเตอร์ จะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น

ลีลาที่ 5 การเรียนเป็นกลุ่ม (Group) ผู้เรียนกลุ่มนี้เรียนรู้ได้ดีเมื่อมีเพื่อนสอนอ่านหนังสือหรือทำการบ้านกับเพื่อนสนิทอย่างน้อย 1-2 คน ชอบการสนทนาโต้ตอบ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มจะช่วยให้ผู้เรียนจำข้อมูลได้ดีขึ้น ผู้สอนควรจัดให้มีกิจกรรมกลุ่ม มีการอภิปรายทำงานร่วมกัน

ลีลาที่ 6 การเรียนตามลำพัง (Individual) ผู้เรียนกลุ่มนี้เรียนรู้ได้ดีโดยการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนตามลำพังคนเดียวไม่มีใครมารบกวน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ จะเรียนรู้ได้เร็วหากได้อยู่ตามลำพัง ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามลำพัง

ลีลาที่ถนัดรองลงมา เป็นลีลาที่ผู้เรียนเรียนได้ดีเป็นลำดับสองรองจากลีลาที่ตนเองถนัดที่สุด คนที่เรียนเก่งบางคนอาจมีลีลาในการเรียนรู้หลายลีลา ลีลาที่ไม่ถนัด เป็นลีลาที่นักเรียนไม่ชอบ หากผู้สอน สอนด้วยลีลาที่เขาไม่ชอบเขาจะเรียนได้ไม่ดี แต่ผู้สอนอาจทดลองให้เขาพยายามเรียนรู้ โดยใช้ลีลาที่ไม่ถนัดบ้าง

3) พหุปัญญา

พหุปัญญา คือ ความเก่งหรือความสามารถที่หลากหลาย ได้แก่

3.1) ด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์

3.2) ด้านภาษา

3.3) ด้านมิติสัมผัส

3.4) ด้านศิลปะและดนตรี

3.5) ด้านมนุษย์สัมพันธ์

3.6) ด้านเข้าใจตนเอง

3.7) ด้านธรรมชาติ-ด้านจิตวิญญาณแห่งชีวิต

นักเรียนแต่ละคนมีความถนัด (เก่ง) ไม่เหมือนกัน นักเรียนที่เก่งกีฬา-ศิลปะและดนตรี อาจไม่เก่งด้านคิดคำนวณ นักเรียนที่เก่งด้านภาษาอาจไม่เก่งด้านคณิตศาสตร์ นักเรียนที่เก่งด้านคิดคำนวณ อาจไม่เข้าใจตนเอง วาดรูปก็ไม่เป็น ร้องเพลงก็เพี้ยน ฯลฯ จึงควรนำทฤษฎีพหุปัญญามาใช้ในการจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

การจัดสภาพแวดล้อม (Environment) มีแนวทางในการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนดังนี้

1) จัดสิ่งแวดล้อมเพื่อให้โรงเรียนเป็นสถานที่ที่น่าอยู่

2) จัดสิ่งแวดล้อมเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน

3) จัดสิ่งแวดล้อมเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้สอน นักเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้อง

4) จัดสิ่งแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย

5) การจัดสภาพห้องเรียนให้มีความปลอดภัย ปราศจากเสียงและสิ่งรบกวน นอกจากสภาพแวดล้อมทางกายภาพแล้ว ควรพิจาณาบรรยากาศในห้องเรียนด้วย นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้จะเรียนได้ผลดีหากมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น

5.1) บรรยากาศที่ยอมรับความหลาหลาย (Diversity) ของผู้เรียน

5.2) ยอมรับความแตกต่างทางครอบครัว วัฒนธรรมและสังคมของผู้เรียน

5.3) บรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้เป็นรายบุคคล ตามระดับความสามารถ ไม่จำเป็นต้องเรียนพร้อมกันในเนื้อหาเดียวกัน

5.4) ผู้สอนก็จะต้องพัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ทั้งทางด้านวิชาการและจิตวิทยาการเรียนการสอนหาเทคนิควิธีการสอนใหม่ ๆ ที่ทันสมัย นำนักเรียนออกนอกห้องเรียน ใช้เกมหรือกิจกรรมที่นักเรียนได้เคลื่อนไหว จะช่วยให้บรรยากาศในการเรียนสนุก

5.5) การสร้างแรงจูงใจในการเรียน

การทำงานร่วมกัน (Collaborative Effort) การสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ให้ได้ผลเต็มที่ จะต้องได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่าย หลักการทำงานร่วมกันมีดังนี้

1) ทำงานคนเดียว ไม่ฉลาดเท่ากับการทำงานร่วมกับคนหลายคน (None of us is as Smart as all of us)

2) เรียนรู้สิ่งใหม่เสมอ เพราะทุกอย่างมีการเปลี่ยนแปลง

3) ปัญหาคือสิ่งที่ท้าทายความสามารถ

4) รับฟังเสียงคัดค้าน

5) ร่วมกันเป็นผู้นำ

6) ร่วมกันเป็นผู้ตาม

7) ร่วมกันรับผิดชอบ

การสนับสนุนตนเอง (Self Advocacy) เป็นการสนับสนุนตนเองหรือเป็นผู้พิทักษ์ตนเอง นั่นคือ ควรเรียกร้องสิทธิให้กับตนเอง ผู้ที่จะพิทักษ์สิทธิตนเองได้ดีนั้นควรประกอบด้วยคุณลักษณะ 8 ประการ ดังนี้

1) ยอมรับความบกพร่องของตนเอง

2) ไม่โกรธ หากบุคคลอื่นเรียกเราว่า บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

3) ทำความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองให้มากที่สุด เข้าใจให้ถ่องแท้ว่าตนเองเรียนหนังสือด้วยวิธีใดได้ดีที่สุด

4) รู้ว่าตนเองต้องการอะไร

5) คาดการณ์ล่วงหน้าว่าจะพบอุปสรรคใดบ้างในห้องเรียน

6) รู้จักสิทธิตามกฎหมาย รู้จักหน้าที่ของตนเอง

7) พยายามแสวงหาความช่วยเหลือสนับสนุน

8) วางแผนเพื่ออนาคตของตนเอง

การจัดกิจกรรมการสอนแบบสอนตรง (Direct Instruction) วิธีสอนแบบนี้เรียกว่า DI เหมาะในการสอนทักษะต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทักษะทางวิชาการหรือทักษะไม่ใช่วิชาการ มีขั้นตอนดังนี้

1) ขั้นอธิบาย เป็นการเสนอข้อมูลทีละขั้น เพื่อให้นักเรียนเข้าใจ เช่น การเขียนประโยคที่ควรมีส่วนประกอบอะไรบ้าง การเล่นเทนนิสควรเล่นอย่างไร ควรฝึกทักษะเบื้องต้นอะไรบ้างก่อนจะลงมือฝึกซ้อมจริง

2) การนำเสนอเนื้อหา จะต้องแยกเนื้อหาออกเป็นขั้นตอนย่อย ๆ ให้ฝึกทีละขั้นฝึกเบื้องต้นก่อน เมื่อเกิดทักษะแล้วจึงฝึกทักษะสำคัญต่อไป เช่น การฝึกเขียนประโยค จะต้องแยกก่อนว่าประโยคเป็นอย่างไร ฝึกประโยค 2 ส่วน แล้วจึงไปประโยค 3 ส่วน เป็นต้น ในการเล่นเทนนิสควรฝึกจับไม้ก่อน ฝึกตีเข้ากับบอร์ด ฝึกตีหน้ามือก่อนจะตีหลังมือ เป็นต้น

3) ลงมือปฏิบัติ ตามลำดับขั้น ทีละขั้น ผู้สอนต้องคอยให้คำแนะนำตลอดในทุก ๆ ขั้น

4) นำความรู้ไปใช้ หลังจากได้ฝึกทักษะตามขั้นตอนที่กำหนดแล้ว ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำความรู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน หรือเปิดโอกาสให้ฝึกทักษะเพิ่มเติมจนเกิดความชำนาญ

5) ตอบคำถาม ผู้สอนต้องคอยตั้งคำถามให้นักเรียนตอบทุกระยะว่านักเรียนเข้าใจหรือไม่หรือมีปัญหาในการฝึกทักษะในแต่ละขั้นตอนหรือไม่

6) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกเพิ่มเติม ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม มีโอกาสสร้างสรรค์ในทักษะที่ตนกำลังฝึกอยู่ วิธีการสอนตรงอาจขยายให้ออกเป็นหลายลักษณะที่แตกต่างกันออกไปบ้างตามการนำไปใช้ของผู้เรียนแต่ละคน

จรีลักษณ์ จิรวิบูรณ์ (2551: 53-55) กล่าวว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ที่พบมักเป็นความบกพร่องทางการมองเห็นโดยรับรู้ภาพออกมาแตกต่างจากคนปกติทั่วไป เช่น เมื่อเห็นตัว d เส้นก็จะลากไปทางซ้ายมือ แต่ว่านักเรียนอาจมองเห็น d กลายเป็น b นี่เป็นสภาวะหนึ่งที่ทำให้การอ่านผิดเพี้ยนไป อีกเรื่องหนึ่ง การรับรู้ทางการได้ยิน เนื่องจากนักเรียนฟังเสียงไม่ชัด ซึ่งเป็นการบกพร่องทางประสาทการฟังเสียงไม่ชัดก็ไม่สามารถเปล่งเสียงให้ชัดได้

ขั้นตอนที่ 1 การแปลความข้อมูลและการจัดเก็บข้อมูล นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการเรียงลำดับข้อมูล เช่น เล่าเรื่องราวต่าง ๆ ไม่เป็นไปตามขั้นตอน การเรียงลำดับตัวอักษร และการเรียงลำดับตัวเลข

ขั้นตอนที่ 2 ความจำและนำข้อมูลมาใช้ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้จะมีปัญหาด้านการจำ ส่วนใหญ่จะมีความจำระยะสั้น เมื่อนักเรียนได้รับข้อมูลมาแล้วลืมง่าย วิธีการที่จะช่วยเหลือเพื่อกระตุ้นความจำต้องให้ทำกิจกรรมนั้นซ้ำบ่อย ๆ และให้นักเรียนได้เห็นได้เรียนรู้สิ่งที่เราต้องการให้จำให้มากที่สุดด้วยวิธีการรับรู้ที่หลากหลาย

ขั้นตอนที่ 3 การนำข้อมูลมาใช้ในรูปแบบของภาษา ปัญหาของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ คือ มีความจำระยะสั้นและจำได้นิดเดียว ความสามารถในการนำข้อมูลมาใช้อาจจะเป็นส่วนหนึ่งที่ก่อให้เกิดปัญหา จึงดึงข้อมูลออกมาได้น้อยและสื่อสารออกมาได้ไม่ดีเท่าที่ควร จึงเป็นปัญหา รวมไปถึงการอ่านของนักเรียนซึ่งถือเป็นการสื่อสารของบุคคลอีกวิธีหนึ่ง

ขั้นตอนที่ 4 การเคลื่อนไหวและประสาทสัมผัสทางการเคลื่อนไหว การทำงานของประสาทต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กันไม่ปกติ ส่งผลให้การเคลื่อนไหว การใช้อวัยวะต่าง ๆ ไม่ดีเท่าที่ควร เช่น การเปล่งเสียงหรือแม้กระทั้งการใช้กล้ามเนื้อมือมัดเล็ก กล้ามเนื้อมัดใหญ่ การเคลื่อนไหวร่างกาย พบว่าระบบประสาทต่าง ๆ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้มีความสัมพันธ์บกพร่องที่เห็นได้ชัดคือ นักเรียนบางคนเดินแล้วสะดุดขาตัวเองบ่อย

พัชรี จิ๋วพัฒนกุล (2550: 107-110) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนหรือการจัดการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน โดยทั่วไปผู้สอนจะต้องมีแนวคิด หลักการที่เหมาะสมในแต่ละศาสตร์ และระดับความสามารถของนักเรียนหรือผู้เรียน ในการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ได้จำแนกเป็นหลักการสอนทั่วไปและหลักการสอนเฉพาะดังนี้

1) หลักการสอนทั่วไปที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ในการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้โดยทั่ว ๆ ไป ครูผู้สอนจะต้องดำเนินการดังนี้ (ผดุง อารยะวิญญู, 2546)

1.1) ให้เวลานักเรียนมากขึ้น เพื่อให้นักเรียนมีเวลารับรู้ข้อมูลโดยใช้สายตา เช่น ให้เวลาเพิ่มในการดูภาพยนตร์ วีดีทัศน์ หรือแม้แต่การเขียนบนกระดาน

1.2) เอกสารที่แจกให้นักเรียน หรือแม้แต่ข้อสอบ จะต้องเป็นตัวอักษรขนาดใหญ่กว่าปกติ

1.3) ให้นักเรียนยืมเอกสารหรือแผ่นใสที่ครูใช้สอน เพื่อนักเรียนจะได้ศึกษาเพิ่มเติม

1.4) ให้เวลามากขึ้น ในการทำแบบฝึกหัดและทำการบ้าน

1.5) มีการสรุปเรื่องที่จะเรียนให้นักเรียนฟังก่อนที่นักเรียนจะเรียนเรื่องนั้นเมื่อครูเริ่มสอนจริง นักเรียนจะได้เข้าใจมากขึ้น

1.6) ในการทำแบบฝึกหัดทางคณิตศาสตร์ ควรให้นักเรียนทำลงบนกระดาษกราฟ ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนเขียนตัวเลขและตัวอักษรอยู่ในแนวเส้นบรรทัด

1.7) มีการระบายสี หรือขีดเส้นใต้ในหนังสือหรือเรื่องราวที่ครูจะมอบให้นักเรียนอ่าน ทั้งนี้เพื่อเน้นข้อความสำคัญ

1.8) ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติมากกว่าการฟังการสอนจากครู

1.9) มอบงานให้ทำครั้งละไม่มากนักแต่อาจมอบบ่อยขึ้น (เพื่อให้เท่ากับนักเรียนอื่น)

1.10) อัดเทปเนื้อหาที่จะให้นักเรียนเรียนแล้วเปิดให้นักเรียนฟัง

1.11) ให้นักเรียนสอบในห้องที่เงียบสงบเพื่อป้องกันไม่ให้นักเรียนเสียสมาธิ

1.12) ให้นักเรียนสอบโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งเครื่องจะบันทึกการสอบได้แม่นยำ หากให้นักเรียนระบายสีด้วยดินสอดำลงในกระดาษคำตอบคอมพิวเตอร์ นักเรียนอาจสับสนได้

1.13) ทดสอบด้วยวาจา ไม่สอบด้วยการให้นักเรียนเขียนบรรยาย

1.14) ใช้เครื่องคิดเลขสำหรับวิชาคณิตศาสตร์

1.15) ใช้ “Talking Dic” สำหรับวิชาภาษาไทย หรือภาษาอังกฤษ

นอกจากการใช้วิธีการสอนดังกล่าวข้างต้นแล้ว ในการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ผู้สอนยังควรคำนึงถึงหลักการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยให้เกิดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ดังนี้

1) การสอนจากสิ่งที่ง่ายที่สุด การเริ่มต้นที่ดีควรเริ่มในระดับที่ต่ำกว่าความสามารถของนักเรียนเล็กน้อย ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนรู้สึกว่าตนประสบความสำเร็จในการเรียน ทำให้นักเรียนมีกำลังใจที่จะเรียนในระดับที่ยากขึ้นต่อไป

2) สอนจากสิ่งที่นักเรียนคุ้นเคยไปหาสิ่งที่ไม่คุ้นเคย นักเรียนสามารถเข้าใจบทเรียนได้ง่ายถ้าครูเริ่มต้นสอนจากสิ่งที่นักเรียนคุ้นเคย จากนั้นสอนเติมในสิ่งที่นักเรียนไม่คุ้นเคย

3) ให้โอกาสนักเรียนเลือกเรียน นักเรียนควรมีโอกาสเลือกเรียนหรือเลือกทำกิจกรรมที่ตนเองสนใจ

4) ให้นักเรียนมีความสุขในการเรียน นักเรียนที่มีความสุขในการเรียนจะมองตนในแง่ดีและสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนและครูได้

5) ใช้ประสบการณ์ตรง ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงในเรื่องนั้น ๆ วิธีการนี้จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น รวมถึงการให้นักเรียนมีโอกาสศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง

6) ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ตามขีดความสามารถของตน การเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพควรจัดให้สอดคล้องกับความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคน ดังนั้น เด็กพิเศษอาจต้องสอนเป็นรายบุคคล สอนกลุ่มนักเรียน ติวก่อนเข้าเรียน หรือสอนเสริมหลังเลิกเรียน ซึ่งขึ้นอยู่กับความพร้อมของนักเรียนและครูผู้สอน จำเป็นต้องใช้วิธีการสอนหลายรูปแบบผสมผสานกัน

7) ใช้แรงเสริมอย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนต้องการกำลังใจจากครูอย่างสม่ำเสมอ คำชมจากครูอย่างสม่ำเสมอ คำชมจากครูจึงเป็นสิ่งสำคัญเพียงแต่ครูพูดว่า “ดี ดีมาก ถูกต้อง” หรือแม้แต่

ให้ “แต้ม” หรือ “ดาว” จะช่วยให้นักเรียนมีกำลังใจและพยายามมากขึ้น การเสริมแรง (รางวัลและคำชมเชย) ครูจำเป็นต้องให้ในทันทีที่นักเรียนมีพฤติกรรมที่ต้องการเพื่อให้นักเรียนทำพฤติกรรมนั้นเพิ่มขึ้น และหยุดเสริมแรงทันทีที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ หรือเพียงแต่นิ่งเฉย โดยไม่แสดงปฏิกิริยาใด ๆ ก็ได้ ครูควรให้แรงเสริมอย่างสม่ำเสมอและลดแรงเสริมลงทีละน้อย เมื่อนักเรียนมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น

8) กระตุ้นให้นักเรียนใช้ความคิด ลักษณะการเรียนการสอนควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ร่วมแสดงความคิดเห็น เช่น

8.1) สร้างสถานการณ์สมมติ ครูอาจสร้างสถานการณ์สมมติเพื่อให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็น

8.2) ให้การบ้านนักเรียนสามารถหาคำตอบได้หลาย ๆ คำตอบ

8.3) วิธีถามตนเอง ครูอาจกระตุ้นให้นักเรียนตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียน เช่น เรื่องราวเกี่ยวกับอะไร โจทย์ถามอะไร วิธีทำทำอย่างไร ครูใช้คำถามปลายเปิดให้มาก ๆ

9) ให้นักเรียนเรียนจากเพื่อน นักเรียนเก่งอาจช่วยครูอธิบายบางวิชาให้เพื่อนฟัง หรือเพื่อนช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้แก่เพื่อนที่นั่งใกล้ ๆ ใช้หลักการเพื่อนคู่คิด เพื่อนช่วยเพื่อน

10) แจ้งผลการเรียนให้นักเรียนทราบโดยเร็ว ช่วงแรก ๆ นักเรียนจะกระตือรือร้นอยากทราบคำตอบ เมื่อพบว่านักเรียนตอบผิดครูควรบอกให้นักเรียนทราบ ช่วยเหลือนักเรียนได้ปรับปรุงแก้ไขอธิบายเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนไม่เข้าใจ

11) ทบทวนบทเรียนบ่อย ๆ โดยให้นักเรียนสรุปสิ่งที่เรียนมาแล้ว นำบทเรียนมาทบทวนบ่อย ๆ ในรูปกิจกรรมอื่น

12) สอนโดยการเน้นย้ำ เชื่อมโยงกับวิชาอื่นด้วย นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้จะเรียนรู้ช้า มักเรียนได้หน้าลืมหลัง ครูอาจใช้วิธีเชื่อมโยงบทเรียนกับวิชาอื่น ๆ เพื่อเน้นย้ำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนและจำได้แม่นยำขึ้น

13) จัดห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียน นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้มักมีสมาธิสั้นร่วมด้วย ดังนั้น ห้องเรียนควรมีผนังกั้นทั้ง 4 ด้าน จัดห้องให้เป็นระเบียบ สวยงาม และมีเสียงรบกวนจากภายนอกน้อยที่สุด เพื่อไม่ให้นักเรียนวอกแวกง่าย

14) ใช้คำสั่งที่สั้นและเข้าใจง่าย ครูควรใช้คำสั่งสั้น ๆ ที่เข้าใจง่ายนำไปปฏิบัติได้

15) มองหาจุดเด่น – จุดด้อยของนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนแสดงความสามารถพิเศษหรือเป็นคนเก่งในจุดที่เขามีศักยภาพ

16) ให้นักเรียนมีโอกาสแสดงความเป็นผู้นำ เพื่อให้นักเรียนพัฒนาความเป็นผู้นำ

จากการศึกษาการจัดการศึกษาและการสอนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนหรือการจัดการเรียนรู้ให้แก่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ครูจะต้องให้เวลากับนักเรียนมากกว่านักเรียนปกติ และเอกสารที่แจกนักเรียนนั้นจะต้องมีขนาดใหญ่กว่าปกติ ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติมากกว่าการฟังการสอนจากครู นอกจากการใช้วิธีการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้แล้ว ครูผู้สอนจะต้องคำนึงถึงหลักการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยให้เกิดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ คือ สอนจากสิ่งที่ง่ายที่สุด สอนจากสิ่งที่นักเรียนคุ้นเคยไปหาสิ่งที่ไม่คุ้นเคย นักเรียนควรมีโอกาสได้เลือกเรียนหรือเลือกกิจกรรมที่นักเรียนสนใจ บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน

เป็นสื่อการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเอง มีความน่าสนใจ ให้ผู้เรียนรายบุคคลสามารถเรียนรู้ได้ตามความสามารถของตนเอง เป็นการตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และขั้นตอนการสอนก็จะไปตามกรอบทีละกรอบ ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องราวได้ง่ายขึ้น

7. ลักษณะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน

ลักษณะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยทั่วไปจะมีความบกพร่องใน 3 ด้าน คือ ด้านการอ่าน ด้านการเขียน และด้านการคิดคำนวณ มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงลักษณะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่มีปัญหาด้านการอ่าน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2551 อ้างถึงใน ลัดดา แก้วเพชร, 2556: 33) กล่าวว่า ลักษณะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน คือ เวลาอ่านหนังสือเราจะมองเห็นและรับรู้การประสมคำและความหมายของคำ แต่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้จะมีปัญหา คือ สายตาตรวจสอบแล้วปกติ สายตาไม่ได้สั้น ไม่ได้เบลอไป จะมองตัวหนังสือเป็นข้อมูลที่ป้อนเข้าไปในสมองไม่เหมือนทั่ว ๆ ไป เช่น ตัวหนังสือลอยไปลอยมา เห็นกลับข้างคล้ายกับกระจกเงาอยู่ในสมอง ดังเช่น คำว่า Ambulance ข้างรถพยาบาลที่เขียนกลับข้าง บางครั้งอ่านได้ แต่เมื่อกลับมาอ่านอีกทีอ่านไม่ได้เลย สมอง “Blank” หรือ ว่างไปเฉย ๆ บางทีอ่านหนังสือหายไปเป็นบรรทัด หรือหายไปเป็นบางตัว ระดับการรู้ข้อมูลต่อมาเมื่อเข้าไปถึงข้างในแล้ว คือ การตีความหมาย จึงอ่านหนังสือไม่รู้เรื่อง

พัชรี จิ๋วพัฒนกุล (2550: 33-34) กล่าวว่า สาเหตุของการอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ของนักเรียนเกิดจากองค์ประกอบหลายอย่าง นักเรียนบางคนต้องช่วยพ่อ-แม่ ผู้ปกครองประกอบอาชีพ ต้องขาดเรียนบ่อย ๆ บางคนต้องเดินทางระหว่างโรงเรียนและบ้านไกล ๆ มีเวลาในการเรียนรู้ การเขียน การอ่านน้อย หรือนักเรียนบางคนพูดภาษาถิ่นมาแต่กำเนิด เมื่อเข้าโรงเรียนนักเรียนต้องเปลี่ยนมาใช้เป็นภาษากลาง จึงทำให้นักเรียนเรียนได้ไม่ดีนัก มีปัญหาการอ่าน การเขียนได้ นอกจากนั้นนักเรียนยังขาดแรงจูงใจในการอ่าน ไม่อยากอ่าน ความเกียจคร้านการอ่าน ก็ทำให้นักเรียนอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ นักเรียนที่มีปัญหาทางการอ่านตามนิยามทางการศึกษาพิเศษ คือ นักเรียนที่มีปัญหาทางการอ่านที่เกิดจากความผิดปกติทางจิตวิทยาที่เกิดจากการรับส่งข้อมูลทางสมอง ซึ่งเป็นลักษณะหนึ่งของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ (Learning Disability) นี้มีศัพท์ทางวิชาการเรียกว่า ดีสเล็กเซีย (Dyslexsia) นักเรียนที่มีปัญหาการอ่านแต่ละคนจะมีพฤติกรรมดังกล่าวมากบ้างน้อยบ้างแตกต่างกันไป นักเรียนกลุ่มนี้มักมีพฤติกรรมดังต่อไปนี้

1) อ่านออกเสียงไม่ชัดเจน
2) จำตัวอักษรไม่ได้ ทำให้อ่านเป็นคำไม่ได้
3) จำอักษรได้บ้าง แต่อ่านเป็นคำไม่ได้
4) ความสามารถเป็นการอ่านต่ำกว่านักเรียนคนอื่น ๆ ในชั้นเดียวกัน
5) ไม่ระมัดระวังในการอ่าน จะเดาคำจากตัวอักษรตัวแรก

เช่น บาท เป็น บทที่
บัดนั้น เป็น เมื่อนั้น
Front เป็น Farm เป็นต้น

6) อ่านข้าม อ่านเพิ่มคำ หรือเน้นข้อความบางตอน

7) ผันเสียงวรรณยุกต์ไม่ได้

8) ไม่เข้าใจตัวอักษรใดมาก่อน – หลัง จึงอ่านโดยสลับตัวอักษร

เช่น คอย เป็น ยอด

กด เป็น ตก

บาด เป็น ดาบ

นก เป็น กน เป็นต้น

9) อ่านออกเสียงไม่ชัด

10) ไม่สามารถแยกเสียงสระในคำได้

เช่น น้ำลง กับ แมลง

11) อ่านโดยไม่เน้นคำหรือเน้นข้อความบางตอน

12) นักเรียนสามารถเข้าใจภาษาได้ดี หากนักเรียนฟังหรือมีคนอ่านหนังสือให้ฟังหรือฟังจากเทป แต่ถ้าให้อ่านเองนักเรียนจะอ่านไม่ได้ อ่านไม่เข้าใจหรือจับใจความไม่ได้

13) จำคำศัพท์ได้จำกัด พยายามอธิบายความหมายของคำที่อ่านไม่ได้

14) เล่าเรื่องที่อ่านไม่ได้

15) จับใจความสำคัญหรือเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านไม่ได้

จรีลักษณ์ จิรวิบูลย์ (2546: 9-63 อ้างถึงใน ลัดดา แก้วเพชร, 2556: 34-35) กล่าวว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน มีลักษณะและปัญหาที่พบ ดังนี้

1) เรื่องตัวอักษร

1.1) นักเรียนรู้จักตัวอักษรไม่ครบ

1.2) นักเรียนมีความสับสนในการเรียงลำดับตัวอักษร

1.3) นักเรียนแยกแยะความแตกต่างระหว่างตัวอักษรที่ออกเสียงคล้ายกันไม่ได้

2) เรื่องเสียงกับตัวอักษร

2.1) นักเรียนไม่สามารถเชื่อมโยงเสียงกับตัวอักษร

2.2) นักเรียนมีปัญหาในการอ่านออกเสียง

3) เรื่องคำศัพท์

3.1) นักเรียนรู้จักคำศัพท์น้อย

3.2) นักเรียนจำคำศัพท์ไม่ได้แม่น

4) เรื่องความเข้าใจในการอ่าน

4.1) นักเรียนมีปัญหาในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน

4.2) นักเรียนไม่เข้าใจในเนื้อเรื่องที่อ่าน

4.3) นักเรียนไม่สามารถลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่าน

4.4) นักเรียนไม่สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน

4.5) นักเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายไม่สำเร็จเนื่องจากปัญหาในการอ่าน

5) นักเรียนไม่เข้าใจตัวย่อหรือคำผสม

6) นักเรียนใช้พจนานุกรมและใช้อธิบายศัพท์ไม่เป็น

7) นักเรียนไม่สามารถถ่ายโอนความรู้

8) นักเรียนมีปัญหาในการค้นหาคำหรือข้อความที่อ่าน

9) นักเรียนอ่านข้าม อ่านเพิ่ม หรือสลับตัวอักษร คำหรือเสียง

10) นักเรียนไม่สามารถอ่านหนังสือได้เองตามลำพัง

11) นักเรียนมีความถนัดในการฟังมากกว่าการอ่าน

ศรียา นิยมธรรม (2546: 155) กล่าวว่า ลักษณะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่มีปัญหาด้านการอ่าน คือ

1) ขมวดคิ้ว นิ่วหน้าเวลาอ่านไม่เข้าใจความหมายของคำศัพท์

2) หลงบรรทัด อ่านตะกุกตะกัก ผิด ๆ ถูก ๆ

3) อ่านสลับคำ อ่านข้ามคำ อ่านช้า อ่านย้อนกลับไปกลับมา

4) อ่านสลับตัวอักษร อ่านออกเสียงไม่ชัด

5) อ่านซ้ำ อ่านถอยหลัง

ผดุง อารยะวิญญู (2542ข: 119) กล่าวว่า ลักษณะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่มีปัญหาด้านการอ่าน ดังนี้

1) อ่านข้ามบรรทัด จับหนังสือเข้าแนบชิดหน้า สั่นศีรษะขณะอ่านหนังสือ ใช้เสียงสูงขณะออกเสียง กัดริมฝีปากขณะอ่านหนังสือ อ่านหนังสือไม่ออก ไม่ยอมอ่านตามที่ผู้สอนสั่ง

2) การจำคำ อ่านข้ามคำ ใช้คำอื่นแทนคำที่อ่าน อ่านสลับกัน อ่านออกเสียงผิด อ่านคำง่าย ๆ ไม่ได้ อ่านช้า อ่านไม่ออก

3) ความเข้าใจ จำเรื่องที่อ่านไม่ได้ ไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน จำขั้นตอนของเรื่องที่อ่านไม่ได้ จับใจความสำคัญไม่ได้ ลักษณะอื่น ๆ เช่น อ่านทีละคำ อ่านทีละพยางค์ ไม่สามารถนำพยางค์มารวมกันเป็นคำได้ ไม่เว้นวรรคในขณะอ่าน

4) พฤติกรรมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่มีปัญหาด้านการอ่านสามารถสังเกตได้ดังนี้

4.1) จำตัวอักษรไม่ได้ ทำให้อ่านเป็นคำไม่ได้

4.2) จำตัวอักษรได้บ้าง แต่อ่านเป็นคำไม่ได้

4.3) ความสามารถในการอ่านต่ำกว่านักเรียนอื่นในชั้นเรียนเดียวกัน

4.4) ระดับสติปัญญาของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยหรือสูงกว่าเกณฑ์ เมื่อวัดโดยใช้แบบทดสอบเชาว์ปัญญาที่เชื่อถือได้

4.5) นักเรียนบางคนมีความไวในการใช้สายตา

4.6) นักเรียนบางคนอาจมีความไวในการฟัง

4.7) พูดไม่เป็นประโยค

4.8) นักเรียนสามารถเข้าใจภาษาได้ดี หากนักเรียนฟังหรือมีคนอ่านหนังสือให้ฟังจากเทป แต่ถ้าให้อ่านเองนักเรียนจะอ่านไม่ได้ อ่านไม่เข้าใจ หรือจับใจความไม่ได้

4.9) อ่านโดยสลับตัวอักษร เช่น กบ เป็น บก งอม เป็น มอง ยอด เป็น ดอย กาบเป็น บาก เป็นต้น

4.10) ไม่เข้าใจว่าตัวอักษรใดมาก่อน-หลัง ตัวอักษรใดอยู่ซ้ายหรือขวา

4.11) ไม่สามารถแยกเสียงสระในคำได้ เช่น แมลง นักเรียนมักอ่านคำว่า แม-ลง หรือ มะ-แลง-ลง เป็นต้น นักเรียนที่มีความบกพร่องในการอ่าน เรียกว่า นักเรียนดิสเล็กเซีย (Dyslexic child) นักเรียนแต่ละคนอาจมีพฤติกรรมดังกล่าวมากบ้างน้อยบ้างแตกต่างกันไป

5) ยังมีลักษณะที่บ่งบอกถึงลักษณะของความยากลำบากในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่มีปัญหาด้านการอ่าน อาจมีพฤติกรรมการอ่านดังนี้

5.1) ปัญหาทั่วไป

5.1.1) อาการเครียดหรือเกร็ง เช่น ขมวดคิ้ว fidgeting เปล่งเสียงสูง กัดริมฝีปาก เป็นต้น

5.1.2) อาการไม่แน่ใจ ไม่มั่นคงทางอารมณ์ เช่น ปฏิเสธไม่ยอมอ่านตามผู้สอนสั่ง ร้องไห้ พยายามทำให้ผู้สอนไขว้เขว

5.1.3) หลงตัวอักษร เช่น อ่านซ้ำที่เดิมหลายครั้ง อ่านข้ามข้อความ อ่านข้ามบรรทัด อ่านแล้วหลงบรรทัดไม่รู้ว่าตนเองอ่านถึงไหน เป็นต้น

5.1.4) ส่ายหน้า หรือสั่นศีรษะ

5.1.5) จับอ่านหนังสือจนชิดหน้าจนเกินไป หรือห่างเกินไป

5.2) อ่านคำไม่ถูกต้อง

5.2.1) อ่านข้าม เช่น เสียงดังฟังชัด อ่านว่า เสียงดังชัด

5.2.2) อ่านเพิ่ม เช่น ผีเสื้อมาถึง อ่านว่า เมื่อผีเสื้อมาถึงแล้ว

5.2.3) อ่านคำอื่นแทน เช่น ต้นตะแบก อ่านว่า ต้นปะแดก

5.2.4) อ่านกลับหลัง เช่น พี่น้อง อ่านว่า น้องพี่

5.2.5) อ่านออกเสียงผิด เช่น ปลูกบ้าน อ่านว่า ปูกบ้าน

5.2.6) อ่านสลับคำหรือสลับตัว เช่น เกิดเป็นคนควรหมั่นขยันเอย อ่านว่า เกิดเป็นคนควรหยั่นขมันเอย

5.2.7) อ่านไม่ออก นักเรียนจะหยุดอ่านเมื่ออ่านมาถึง คำที่นักเรียนอ่านไม่ได้ พยายามอ่านคำนั้นอีกครั้ง นักเรียนอ่านผิดหรืออ่านข้ามคำนั้นไปโดยไม่อ่าน

5.2.8) อ่านช้ามาก เช่น พยายามอ่านทีละคำ กว่าจะอ่านได้แต่ละบรรทัด ใช้เวลานาน นาทีหนึ่ง ๆ อ่านได้เพียง 20-30 คำเท่านั้น ในขณะที่นักเรียนปกติอาจอ่านได้นาทีละ 100 คำขึ้นไป

5.3) ไม่เข้าใจสิ่งที่อ่าน

5.3.1) จำรายละเอียดไม่ได้ ไม่สามารถตอบคำถามท้ายบทได้หลังจากการอ่านเรื่องแล้ว เช่น ในเรื่องสุนัขชื่ออะไร

5.3.2) จัดลำดับขั้นตอนไม่ได้ เช่น ลำดับเหตุการณ์ไม่ได้ว่า เหตุใดเกิดขึ้นก่อน เหตุใดเกิดขึ้นหลัง

5.3.3) ไม่เข้าใจความสำคัญ นักเรียนไม่สามารถตอบโต้ได้ว่า เรื่องที่อ่านเกี่ยวกับอะไรมากที่สุด

5.4) ปัญหาอื่น ๆ

5.4.1) อ่านทีละคำ อ่านได้ 1 คำแล้วหยุด หรืออ่าน ๆ หยุด ๆ เพราะอ่านไม่ได้

5.4.2) อ่านเว้นวรรคผิด เช่น รถของ เขาวิ่งมาเรื่อย ๆ

5.4.3) อ่านด้วยเสียงเบาจนเกินไป จนแทบไม่ได้ยินเสียงอ่าน ผู้สอนต้องบอกให้อ่านดัง ๆ และบอกหลายครั้ง

จากการศึกษาลักษณะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่มีปัญหาการอ่าน สรุปได้ว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่มีปัญหาการอ่าน เป็นนักเรียนกลุ่มที่มีการอ่านผิดปกติ ที่ผู้สอนสังเกตได้ไม่ยาก เริ่มตั้งแต่การอ่านพยัญชนะ สระ คำ ประโยค ข้อความ ตลอดจนเรื่องราวต่าง ๆ อ่านโดยไม่เน้นคำหรือเน้นข้อความบางตอน จำคำศัพท์ได้จำกัด พยายามอธิบายความหมายของคำที่อ่านไม่ได้ เล่าเรื่องที่อ่านไม่ได้ จับใจความสำคัญหรือเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านไม่ได้ เป็นต้น ในฐานะผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนนักเรียนกลุ่มนี้ ได้ศึกษาลักษณะและหาสาเหตุต่าง ๆ เพื่อที่จะได้ช่วยเหลือ พบว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการรู้ในกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยคัดกรองมีปัญหาในเรื่องการอ่านจับใจความนั่นคือ อ่านแล้วไม่เข้าใจเรื่องราว ไม่สามารถจับประเด็นสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ จึงทำให้การอ่านไม่เกิดประโยชน์เพราะไม่สามารถรับสารที่สื่อมาได้ ผู้วิจัยจึงสร้างบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน เพื่อแก้ไขปัญหาในการอ่านจับใจความ

8. วิธีการสอนอ่านนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน

วีธีการสอนอ่านนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความรู้ไว้ดังนี้

ผดุง อารยะวิญญู และสุวิทย์ พวงสุวรรณ (2554: 72-76) กล่าวว่า ผู้ที่จะอ่านได้คล่องแคล่วควรมีความสามารถใน 5 ด้าน ตามลำดับต่อไปนี้

1) การฝึกให้เข้าใจระบบเสียงในภาษา (Phonemic Awarenes) เน้นการฝึกเบื้องต้นที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจว่า ภาษาประกอบด้วยเสียง (Phonics) เสียงที่ได้ยินชัดที่สุดในคำหรือพยางค์ คือ เสียงสระ สระเสียงยาวจะได้ยินเสียงชัดกว่าสระเสียงสั้น นอกจากเสียงสระแล้ว ยังมี ก ส ม เป็นตัวแรกของคำ เราเรียกว่า พยัญชนะ บางคำมีพยัญชนะต่อท้าย เรียกว่าตัวสะกด บางคำไม่มี ทุกคำมีระดับเสียง เรียกว่า วรรณยุกต์

2) ความเข้าใจเกี่ยวกับหน่วยเสียง (Phonics) การสอนให้ผู้เรียนเข้าใจหน่วยเสียงในภาษาและให้เปล่งเสียงได้ถูกต้อง ผู้สอนอาจใช้สีประกอบ หรือใช้ตัวอักษรสีดำ (ตัวหนา) ประกอบตัวอย่างการสอนให้อ่านคำที่ประสมด้วยสระ อา เช่น กา มา ปา ขา ตา ตัวอย่างการสอนให้อ่านออกเสียงคำที่ประสมด้วยพยัญชนะต้น ด เช่น ดำ ดาว เดิน ดอง แดง

3) การสอนคำศัพท์ (Vocabulary) อาจใช้เทคนิคดังต่อไปนี้

3.1) สอนให้เข้าใจความหมายของคำ (ศัพท์) ที่พูดได้อย่างเดียว หรือคำที่เป็นภาษาพูด (Oral Vocabulary) กับคำศัพท์ที่เป็นคำที่อ่านได้ (Reading Vocabulary) นักเรียนบางคนอาจพูดได้เป็นคำแต่ไม่เคยเห็นคำนั้นที่พิมพ์เป็นคำ เมื่อพบคำนั้นในกระดาษจึงอ่านไม่ได้ จึงควรสอนทั้งคำศัพท์ที่นักเรียนพูดได้และสอนให้อ่านจากบัตรคำ

3.2) แบ่งการสอนคำศัพท์ออกเป็นหลายระดับ และนำมาเสนอตามขั้นตอนจากง่ายไปหายาก เช่น มีคำเกี่ยวกับชีวิตประจำวันที่จะสอน 30 คำ ควรเรียงคำจากง่ายไปหายากตามโครงสร้าง

ของคำแล้วนำมาสอนครั้งละ 5 คำ เป็นต้น ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างคำที่มีโครงสร้างของคำยาก - ง่าย ตามลำดับ เช่น มา ย่า กิน บ้าน กล้วยหอม

3.3) ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการสอนอ่าน ปัจจุบันมีโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการสอนคำศัพท์หลายโปรแกรม เป็นโปรแกรมสำเร็จรูปที่รู้จักในนาม CAI มีทั้งที่เป็นแบบฝึก มีทั้งภาพและเสียง มีแบบทดสอบประเมินผลพร้อมสรรพ ผู้สอนอาจนำโปรแกรมเหล่านี้มาใช้

3.4) การสอนคำศัพท์โดยไม่ตั้งใจ (Incidental Learning) ขณะที่ผู้สอนกับนักเรียนทำกิจกรรมร่วมกัน เมื่อพบคำใหม่ควรสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ทันที เช่น ในขณะที่อ่านนิทานให้นักเรียนฟัง อาจมีคำศัพท์ใหม่ที่นักเรียนยังไม่รู้ ผู้สอนควรสอนทีละคำ หรือขณะเดินทางไปทัศนาจร ขณะเข้าค่ายกิจกรรมลูกเสือ เป็นต้น

3.5) สอนคำศัพท์ใหม่ ก่อนการอ่านคำใดเป็นคำใหม่ควรสอนคำนั้นก่อน ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่ผู้สอนกำหนดให้ (ควรให้นักเรียนเลือกเรื่องที่อ่านเอง)

4) กิจกรรมการสอนอ่านให้คล่อง ผู้สอนอาจส่งเสริมการอ่านให้คล่องได้ดังนี้

4.1) ส่งเสริมให้อ่านโดยไม่ติดขัด ไม่หยุดชะงัก อ่านโดยไม่ต้องประสมคำ อ่านได้ทันทีที่มองเห็นคำหรือข้อความ

4.2) จำแนกพยางค์หรือจำแนกคำได้ ความยุ่งยากประการหนึ่งของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ คือ ไม่สามารถแยกคำออกจากกันได้ เนื่องจากภาษาไทยเขียนคำต่อเนื่องกันไปเรื่อย ๆ จึงจำเป็นต้องหาวิธีการในการฝึกแยกคำหรือพยางค์ให้นักเรียนแยกคำให้ได้จึงจะอ่านได้ เช่น จงแยกคำต่อไปนี้ ไม่อยากคิดให้พิศวง/งง/งวย ดังนั้น หนังสือสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้จึงอาจมีตารางแยกคำโดยตลอด

4.3) อ่านซ้ำ ๆ (Repeated Reading) ให้นักเรียนอ่านซ้ำ ๆ คำเดิมหลาย ๆ ครั้ง

4.4) การอ่านร่วมกัน (Reading Along) หรืออ่านพร้อมกันอาจมีการประยุกต์เป็นการอ่านเดี่ยว อ่านพร้อมกัน อ่านเดี่ยวสลับกับการอ่านพร้อมกันทีละ 2 คน 3 คน 5 คน ทั้งชั้น เป็นต้น

ฉันอ่าน ⟷ เธออ่าน (1 คน)
ฉันอ่าน ⟷ เธออ่าน (2 คน)
ฉันอ่าน ⟷ พวกเธออ่าน (หลายคน) อ่านทั้งชั้น

4.5) จับคู่อ่าน (Pair Reading) คล้ายกับข้อ 4 แต่อ่านทีละ 2 คนพร้อมกัน อาจสลับกันกับการอ่านเดี่ยวก็ได้

ฉันอ่าน ⟷ เธออ่าน ⟷ เราอ่าน (พร้อมกัน)
2 คนอ่าน ⟷ ฉันอ่าน (คนเดียว) ⟷ เธออ่าน (2 คน)
เราอ่าน (พร้อมกันทั้งหมด)

4.6) การอ่านแบบเสียงก้องหรือเสียงสะท้อน (Echo Reading) เป็นการให้ 1 คน หรือ 1 กลุ่มอ่าน แล้วอีก 1 กลุ่มอ่านตาม เป็นการสะท้อนเสียงของกลุ่มแรก

ผักกับปลา ⟶ ⟶ ⟶ ผักกับปลา
(อ่าน 1 คน) (อ่านพร้อมกัน 5 คน ตามหลังคนที่ 1)
เหมือนกับการเล่นเวฟ (Wave) ในการเชียร์ฟุตบอลในสนามฟุตบอล

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554: 30) กล่าวถึงกลยุทธ์ทั่วไปที่ใช้ในการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านไว้ดังนี้

1) ใช้หนังสือเสียงเพื่อช่วยให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านสามารถเข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้โดยใช้การฟัง

2) ลดจำนวนหน้าของแบบฝึกหัดหรือหนังสือประกอบการอ่านอื่น ๆ เพื่อลดความวิตกกังวลของนักเรียน

3) ใช้กระดาษที่มีสีสดใส (A Bright Construction Paper) ทาบบนข้อความที่อ่าน เพื่อช่วยให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้สามารถจดจ่ออยู่กับข้อความที่อ่าน

4) ใช้แผ่นใสหรือแผ่นพลาสติกที่มีสีสดใสทาบบนข้อความที่อ่าน เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถจดจ่ออยู่กับข้อความที่อ่าน

5) ใช้กระดาษทำเป็นหน้าต่างการอ่าน (Reading Window) ซึ่งสามารถติดประโยคหรือข้อความเพื่อช่วยให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้สามารถติดตามและความสนใจในเรื่องที่อ่าน

6) ให้เพื่อนช่วยอ่านงานที่ครูมอบหมายให้กับนักเรียนที่มีปัญหาด้านการอ่าน

7) ขีดเส้นใต้คำสำคัญหรือใจความสำคัญ เพื่อเพิ่มความสนใจในรายละเอียดที่สำคัญ ๆ

8) ให้นักเรียนที่มีปัญหาเกี่ยวกับการอ่าน มีเวลาในการอ่านให้เสร็จสิ้นสมบูรณ์มากกว่านักเรียนปกติ

9) ใช้การอ่านซ้ำ ๆ ซึ่งรวมถึงการที่ครูอ่านเรื่องให้นักเรียนฟัง แล้วหลังจากนั้นครูอ่านเรื่องและให้นักเรียนอ่านตาม จนสุดท้ายให้นักเรียนอ่านเรื่องด้วยตนเอง

10) ให้นักเรียนที่มีปัญหาเกี่ยวกับการอ่านสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมาย โดยใช้วาดภาพหรือโมเดลได้

พัชรี จิ๋วพัฒนกุล (2550: 117-118) กล่าวว่า กลยุทธ์ทั่ว ๆ ไปที่ใช้ในการเรียนการสอนอ่านนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่มีปัญหาเกี่ยวกับการอ่าน ดังนี้

1) ใช้หนังสือเสียงเพื่อช่วยให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านสามารถเข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้โดยใช้การฟัง

2) ลดจำนวนหน้าของแบบฝึกหัด หรือหนังสือประกอบการอ่านอื่น ๆ เพื่อความวิตกกังวลของนักเรียน

3) ใช้กระดาษที่มีสีสันสดใส (A Bright Construction Paper) ทาบบนข้อความที่อ่าน เพื่อช่วยให้นักเรียบสามารถติดตามและให้ความสนใจในเรื่องที่อ่าน

4) ใช้กระดาษทำเป็นหน้าต่างการอ่าน (Reading Window) ซึ่งสามารถติดประโยคหรือข้อความเพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถติดตามและให้ความสนใจในเรื่องที่อ่าน

5) ให้เพื่อนช่วยอ่านงานที่ครูมอบหมายให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน

6) ขีดเส้นใต้สำคัญหรือใจความสำคัญ เพื่อเพิ่มความสนใจในรายละอียดที่สำคัญ ๆ

7) ให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านมีเวลาในการอ่านให้เสร็จสมบูรณ์มากกว่านักเรียนปกติ

8) ให้การอ่านซ้ำ ๆ ซึ่งรวมถึงการที่ครูอ่านเรื่องให้นักเรียนฟัง แล้วหลังจากนั้นครูอ่านเรื่องและให้นักเรียนอ่านตาม จนสุดท้ายให้นักเรียนอ่านเรื่องด้วยตนเอง

9) ให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมาย โดยใช้การวาดภาพหรือโมเดลได้

10) ใช้กลยุทธ์การประเมินตนเอง (Self - Monitoring) และการตั้งคำถามกับตัวเอง (Self - Questioning) เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เพื่อช่วยให้เข้าใจเรื่องที่อ่านมากยิ่งขึ้น

วิธีการสอนอ่านนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่มีปัญหาการอ่าน สรุปได้ว่า นักเรียนที่มีปัญหาด้านการอ่านจับใจความ ครูผู้สอนจำเป็นจะต้องให้นักเรียนเข้าใจความหมายของคำศัพท์ในเรื่อง โดยเริ่มสอนคำศัพท์ใหม่ก่อนการอ่าน คำใดเป็นคำใหม่ควรสอนคำนั้นก่อน จึงจะให้นักเรียนอ่านเรื่องที่ผู้สอนกำหนดให้ การสอนอ่านนั้นจะต้องใช้หนังสือที่มีภาพสีสันสดใส มีภาพอธิบายข้อความ เพื่อช่วยนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในด้านการอ่านจับใจความเข้าใจเรื่องราวได้ดีขึ้น ขีดเส้นใต้คำสำคัญหรือใจความสำคัญเพื่อเพิ่มความสนใจในรายละเอียดที่เป็นส่วนใจความหลัก ให้นักเรียนอ่านซ้ำ ๆ (Repeated Reading) ใช้กลยุทธ์การประเมินตนเอง (Self - Monitoring) และการตั้งคำถามกับตัวเอง สอนโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ มีวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังนี้

สุไปรมา ลีลามณี (2553: 43-44) ได้ทำการศึกษาความสามารถในการอ่านคำและแรงจูงใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่ 3 ที่มีปัญหาด้านการอ่านจากการสอนโดยใช้ผสมผสานวิธีโฟนิกส์กับวิธีพหุสัมผัส พบว่า ความสามารถในการอ่านคำอยู่ในระดับดีมาก และแรงจูงใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่ 3 มีปัญหาด้านการอ่านอยู่ในระดับดีมาก

สุพรรณี อ่อนจาก (2548: 52) ได้ศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการสอนอ่านโดยใช้นิทานประกอบภาพ ผลวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้หลังการสอนโดยใช้นิทานประกอบภาพอยู่ในระดับดีมาก และความสามารถในการอ่านจับใจความของแด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้หลังการสอนโดยใช้นิทานประกอบภาพสูงขึ้น

กิ่งสร เกาะประเสริฐ (2540: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านคำวิชาภาษาไทยของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลาง อายุ 7-14 ปี ระหว่างวิธีการสอนอ่านคำโดยเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรและการสอนอ่านคำตามหลักสูตรสำหรับเด็กพิเศษ ผลการวิจัยพบว่า 1) เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลางมีความสามารถในการอ่านคำสูงขึ้นหลังจากสอนอ่านคำโดยวิธีการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 2) เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลางที่สอนอ่านคำโดยวิธีการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรมีความสามารถในการอ่านคำสูงกว่าเด็กที่สอนอ่านคำตามหลักสูตรสำหรับเด็กพิเศษอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

Mary and Berttram (1977 อ้างถึงใน ดาราณีย์ จันทร์หอม, 2550) ได้ศึกษากลวิธีการอ่านและเขียนสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ จากครูการศึกษาพิเศษและนักการศึกษา

ทั่วไปศึกษานักเรียนเกรด 2 และเกรด 5 ว่าใช้วิธีสอนแบบใดบ้าง ผลการสำรวจพบว่า กลุ่มครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ใช้วิธีอ่านแล้วตอบคำถาม (Guided Reading) 90% การอ่านเป็นรายบุคคล (Inlizdividuaed Reading) 87% การแลกเปลี่ยนหนังสือกัน (Tradebooks) 81.5% และการเปลี่ยนกันอ่าน Round-Robin Reading) 74% เป็น 4 วิธีในระดับแรกและยังมีอีก 17 วิธีที่ใช้สอนนักเรียนปกติและนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ สรุปได้ว่า การพัฒนานักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้นั้นมีวิธีการสอนที่หลากหลาย ซึ่งครูผู้สอนจะต้องใช้สื่อที่เป็นรูปธรรม ไม่ว่าจะเป็นหนังสือภาพ หนังสือนิทาน หรือวิธีการสอนที่ผสมผสานกัน มีการเสริมแรงที่เหมาะสม จากแนวคิดข้างต้นผู้วิจัยจึงได้พัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ เพราะบทเรียนสำเร็จรูปเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาให้ผู้เรียนได้ศึกษารายบุคคล ตามความสามารถเฉพาะบุคคล มีสีสันที่สดใสช่วยดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ

การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้รายละเอียดไว้ดังต่อไปนี้

1. ความหมายของการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ของนักเรียน และคุณภาพการอ่านจับใจความของนักเรียนย่อมส่งผลกระทบถึงคุณภาพของการจัดการศึกษา นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2549: 115) ให้ความหมายว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านเก็บเฉพาะใจความสำคัญของเรื่องจากการอ่านเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้วนำมาเรียบเรียงใหม่เพียงย่อ ๆ แต่ได้ใจความสมบูรณ์สามารถนำไปใช้ประโยชน์

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และบาหยัน อิ่มสำราญ (2547: 42) ให้ความหมายว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง การจับประเด็นหลักหรือสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน ว่าผู้เขียนต้องการส่งสารหรือให้ข้อคิดเห็นอะไรเป็นสำคัญ

สุปราณี พัดทอง (2547: 65) ให้ความหมายว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง ความคิดสำคัญอันเป็นแก่นหรือหัวใจของเรื่องที่ผู้อ่านมุ่งสื่อให้ผู้อ่านได้รับทราบ ซึ่งอาจจะเป็นข้อเท็จจริงและความคิดเห็นอย่างใดอย่างหนึ่ง

กรมวิชาการ (2546) ได้ให้ความหมายว่า การอ่านจับใจความ คือ การอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่องหรือของหนังสือแต่ละเล่มที่เป็นส่วนใจความสำคัญ และส่วนขยายใจความสำคัญของเรื่อง ผู้รู้ได้เรียกไว้เป็นหลายอย่าง เช่น ข้อคิดสำคัญของเรื่อง แก่นของเรื่อง หรือความคิดหลักของเรื่อง แต่จะเป็นอย่างไรก็ตาม ใจความสำคัญก็คือสิ่งที่เป็นสาระที่สำคัญที่สุดของเรื่องนั่นเอง ใจความสำคัญส่วนใหญ่จะมีลักษณะเป็นประโยค ซึ่งอาจปรากฏอยู่ในส่วนใดส่วนหนึ่งของย่อหน้าก็ได้ จุดที่พบใจความ

สำคัญของเรื่องในแต่ละย่อหน้ามากที่สุดคือ ประโยคที่อยู่ตอนต้นย่อหน้า เพราะผู้เขียนมักบอกประเด็นสำคัญไว้ก่อนแล้วจึงขยายรายละเอียดให้ชัดเจน รองลงมาคือ ประโยคตอนท้ายย่อหน้า โดยผู้เขียนจะบอกรายละเอียดหรือประเด็นย่อยก่อน แล้วจึงสรุปด้วยประโยคที่เป็นประเด็นไว้ภายหลัง

บรรเทา กิตติศักดิ์ (2546: 15) ให้ความหมายว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง การทำความเข้าใจประเด็นของเรื่องหรือข้อความที่อ่าน สามารถจับสาระสำคัญของเรื่องได้ แปลความหมายของสิ่งที่อ่านได้และเข้าใจจุดมุ่งหมายสาระสำคัญของเรื่องนั้น ๆ

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545: 88) ให้ความหมายว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง กระบวนการเข้าใจความหมายของคำ กลุ่มคำ ประโยค และข้อความสำคัญของเรื่อง ตลอดจนแนวคิดของเรื่อง

นภวรรณ เกตุกำจร (2545: 19) ให้ความหมายว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง การทำความเข้าใจเนื้อเรื่องหรือข้อความที่อ่าน เพื่อต้องการทราบว่าเรื่องนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร มีความสำคัญตรงไหน และความหมายว่าอย่างไร เพื่อมุ่งค้นหาสาระสำคัญหรือประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่าน

ศิริพร ลิมตระการ (2545: 25) ให้ความหมายของการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญเอาไว้ คือ การจับประเด็นให้ได้ว่าผู้เขียนต้องการเสนอข้อคิดเห็นอะไร การหาประเด็นสำคัญขึ้นอยู่กับลักษณะและความยาวของย่อหน้าและเรื่องด้วย ตามปกติย่อหน้าแต่ละย่อหน้าจะมีใจความสำคัญที่สุดอยู่หนึ่งใจความ บางครั้งใจความสำคัญจะอยู่ในประโยคใดประโยคหนึ่ง ส่วนประโยคอื่น ๆ จะเป็นเพียงรายละเอียดประกอบ หรือย่อหน้าบางย่อหน้าเป็นพรรณาโวหาร ผู้อ่านจะต้องสรุปใจความสำคัญให้ได้ด้วยตัวเอง

บันลือ พฤกษะวัน (2545: 35) กล่าวว่า การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญเป็นการอ่านเพื่อทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง เป็นการอ่านเพื่อต้องการทราบว่า เรื่องนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร มีความสำคัญตรงไหน และความหมายว่าอย่างไร จะเห็นได้ว่าการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญส่วนใหญ่จะเน้นในเรื่องของความเข้าใจเรื่องที่อ่าน ค้นหาสาระสำคัญหรือประเด็นที่สำคัญของเรื่องที่น่าอ่าน

พรทิพย์ ตรีสกุลวงษ์ (2544: 51) ให้ความหมายว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านเรื่องหรือข้อความแล้วสามารถทำความเข้าใจเนื้อเรื่องได้ บอกสาระสำคัญของเรื่อง และจุดมุ่งหมายของเรื่อง สามารถย่อเรื่องและตั้งชื่อเรื่อง รวมทั้งแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล

จากความหมายที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านที่มุ่งค้นหาสาระสำคัญของเรื่องที่เป็นส่วนใจความสำคัญ และส่วนขยายใจความสำคัญ สามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ว่า ใคร ทำอะไร เมื่อไหร่ ที่ไหน ทำไม และผลเป็นอย่างไร รวมทั้งแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล ซึ่งระดับความเข้าใจนั้นสามารถแบ่งออกได้เป็นหลายระดับ ได้แก่ บอกรายละเอียด การแปลความ การตีความ การสรุปความ และการประเมินค่า

2. ความสำคัญของการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความสำคัญเป็นการอ่านที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะถ้าสามารถจับสาระสำคัญจากเรื่องได้การอ่านก็จะประสบความสำเร็จ มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

เกศริน จันทร์หอม (2549: 9) กล่าวว่า การอ่านโดยทั่ว ๆ ไปนั้น เราอ่านเพื่อแสวงหาความรู้ เพื่อรับทราบข่าวสาร เพื่อความบันเทิง ฯลฯ ผู้อ่านจะอ่านด้วยความมุ่งหมายใด ๆ ก็ตามย่อมต้องอ่านด้วยความเข้าใจเป็นพื้นฐานสำคัญ เพราะความเข้าใจเป็นพื้นฐานที่ทำให้เกิดความรู้ ความคิด และความบันเทิงได้ ปัญหาจึงอยู่ที่ว่าทำอย่างไรจึงจะอ่านได้อย่างเข้าใจ ตำตอบก็คือต้องจับใจความสำคัญให้ได้

ไพพรรณ อินทนิล (2546: 7-8) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้

1) การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน
2) การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้
3) การอ่านเป็นสื่อสำคัญในการพัฒนาและแก้ปัญหาสังคม

สนิท สัตโยภาส (2545: 93-94) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้

1) การอ่านช่วยให้ผู้อ่านได้รับความรู้ มีความรอบรู้ ไม่แคบอยู่เฉพาะเรื่อง
2) การอ่านช่วยพัฒนาความคิด และยกระดับสติปัญญาให้สูงขึ้น
3) การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญทางการศึกษา
4) การอ่านช่วยให้มีความก้าวหน้าในอาชีพ
5) การอ่านช่วยปรับปรุงบุคลิกภาพให้ดีได้
6) การอ่านช่วยแก้ปัญหาในใจได้
7) การอ่านทำให้เราใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ได้รับความเพลิดเพลิน สนุกสนาน ช่วยให้จิตใจได้รับการพักผ่อน
8) การอ่านช่วยให้เราใช้เวลาว่างอย่างมีคุณค่า

จากการศึกษาความสำคัญของการอ่าน สรุปได้ว่า การอ่านจับใจความสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาตนเองและศึกษาหาความรู้ในสาขาวิชาอื่น ๆ ได้ ถ้านักเรียนมีพื้นฐานทักษะการอ่านจับใจความที่ดี จะได้รับประโยชน์จากการอ่านตามจุดมุ่งหมายของผู้เขียน คนเรามีความฉลาดรอบรู้และเป็นนักปราชญ์ในอนาคต ฉะนั้นเราจึงควรจะต้องให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการอ่านจับใจความ

3. จุดมุ่งหมายในการอ่านจับใจความ

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

วรรณี โสมประยูร (2553: 127) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า

1) อ่านเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม
2) อ่านเพื่อหารายละเอียดของเรื่อง
3) อ่านเพื่อวิเคราะห์วิจารณ์จากข้อมูลที่ได้
4) อ่านเพื่อหาประเด็นว่าส่วนใดเป็นข้อเท็จ ส่วนใดเป็นข้อจริง
5) อ่านเพื่อบอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน
6) อ่านเพื่อบอกประโยชน์ของสิ่งที่อ่าน
7) อ่านเพื่อปฏิบัติตามคำสั่งและคำแนะนำ
8) อ่านเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

9) อ่านเพื่อถ่ายทอดจินตนาการจากการอ่าน

10) อ่านเพื่อสรุปเรื่องราวที่อ่านและย่อเรื่องได้

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2548: 42) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

1) ให้เข้าใจความที่อ่านได้ดี

2) ให้มีนิสัยที่ดีในการอ่าน

3) ให้มีวิจารณญาณในการอ่าน

4) ให้มีความรัก ความสนใจในการอ่านอย่างกว้างขวางและสม่ำเสมอ

5) ส่งเสริมให้อ่านได้รวดเร็ว

สนิท สัตโยภาส (2545: 94) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ดังนี้

1) อ่านเพื่อให้ได้ความรู้ ความคิด และประสบการณ์

2) อ่านเพื่อศึกษาค้นคว้าให้ได้คำตอบที่ต้องการ

3) อ่านเพื่อความบันเทิงเริงใจ

จากจุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความดังกล่าว สรุปได้ว่า การอ่านจับใจความจะบรรลุจุดหมายหรือไม่นั้น ผู้อ่านต้องรู้จุดมุ่งหมายในการอ่านว่าอ่านเพื่ออะไร หรือจะอ่านอย่างไรและที่สำคัญต้องพยายามจับใจความสำคัญของเรื่องให้ได้ ดังนั้น การฝึกอ่านจับใจความอยู่เสมอจะช่วยให้อ่านได้รวดเร็วขึ้นและจะเป็นประโยชน์ต่อตัวนักเรียน

4. องค์ประกอบของการอ่านจับใจความ

องค์ประกอบของการอ่านจับใจความมีหลายส่วน ซึ่งนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงองค์ประกอบไว้ดังนี้

สุนาฏ นิธิมุทรากุล (2544 อ้างถึงใน สุริยา เพ็งลี, 2552) กล่าวถึง องค์ประกอบของการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญของเรื่องไว้ดังนี้

1) ความเข้าใจในการอ่านของแต่ละบุคคลอาจแตกต่างกันออกไปตามประสบการณ์เดิมและความคิดอันเป็นวัตถุประสงค์ของการอ่านที่เกิดขึ้นในขณะนั้น เช่น

1.1) อ่านเพื่อเก็บใจความสำคัญ

1.2) อ่านเพื่อศึกษารายละเอียดที่สำคัญ

1.3) อ่านเพื่อศึกษาคำแนะนำต่าง ๆ เช่น การใช้เครื่องมือ เป็นต้น

1.4) อ่านเพื่อคาดการณ์ว่าเรื่องอะไรจะลงเอยอย่างไร

1.5) อ่านเพื่อศึกษาคุณค่าของเรื่องที่อ่าน

1.6) อ่านเพื่อรวบรวมเรื่องหรือย่อเรื่องแล้วนำมาเขียนใหม่

1.7) อ่านเพื่อเปรียบเทียบกับเรื่องราวหรือข้อความอื่น

1.8) อ่านเพื่อจดจำและเข้าใจเนื้อเรื่อง สำหรับนำไปใช้ตลอดไป

2) ความถูกต้องของความเข้าใจในการอ่าน ช่วยให้เด็กเข้าใจเรื่องราวที่อ่านมากน้อยต่างกัน ความถูกต้องในการเข้าใจของเด็กย่อมแตกต่างกันมากน้อยตามประสบการณ์ความยากง่ายของข้อความนั้น ๆ

3) ระดับความเข้าใจในการอ่าน ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการเป็นต้นว่า สติปัญญา ความสามารถในการอ่าน ความเข้าใจคำศัพท์ที่อ่าน และวิธีการพิเศษเฉพาะตัวของผู้ที่อ่านแต่ละคน รวมทั้งประสบการณ์เดิมของแต่ละคน

4) ความเร็วของความเข้าใจในการอ่าน ต้องอาศัยความเข้าใจในคำศัพท์ ความสามารถในการนึกภาพสิ่งที่อ่าน ความยากง่ายของข้อความและสิ่งอื่น ๆ

5) หลักสำคัญในการสอนอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ คือ ครูต้องพยายามสร้างความสนใจให้นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านจับใจความ โดยฝึกให้นักเรียนอ่าน

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545: 97-98) กล่าวถึง ความรู้พื้นฐานอันเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้ผู้อ่านจับใจความได้ดีมี 3 ประการ ดังนี้

1) ความรู้ด้านภาษา ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับวรรณคดี หลักภาษาและการใช้ภาษา ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่าน ฟัง พูด อ่าน และเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) ความรู้เกี่ยวกับเนื้อเรื่อง หากผู้อ่านมีความรู้เกี่ยวกับเนื้อเรื่องก็จะใช้เวลาน้อยลงในการอ่านจับใจความที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น การวินิจฉัยข้อมูลจากการอ่านขึ้นอยู่กับความรู้ในเนื้อเรื่องเดิม

3) องค์ประกอบทางด้านความคิด เมื่อบุคคลเริ่มต้นรู้จักสื่อสาร ก็จะเริ่มต้นคิดเกี่ยวกับเรื่องราว เหตุการณ์ หรือสิ่งอื่น ๆ ที่ผ่านเข้าไปในสมอง ครั้นเมื่อโตขึ้นถึงวัยที่สามารถอ่านจับใจความก็จะสะสมความคิดที่ได้จากการอ่านเรื่องต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น

ศรีเรือน แก้วกังวาล (2543: 360-361) กล่าวถึง องค์ประกอบหลักของการอ่านจับใจความได้แก่

1) ผู้อ่านต้องรู้จักคำและความหมายที่หลากหลายของคำแต่ละคำ เมื่ออยู่ในเนื้อหาที่ต่างกัน และฝึกสังเกตให้ได้ว่าคำใดสำคัญมาก คำใดสำคัญรองลงมา คำใดเป็นเพียงคำใช้ประกอบการเขียน คำใดเป็นคำฟุ่มเฟือย คำที่สำคัญเรียกว่า คำกุญแจ

2) การเรียงคำเป็นอย่างไร การเรียงคำเป็นการสื่อความหมาย ผู้อ่านที่เข้าใจวิธีการเรียงคำของผู้เขียนจะจับใจความได้ดีและเร็ว

3) ในแต่ละย่อหน้าที่เป็นเนื้อหา ย่อมมีประโยคใจความสำคัญซึ่งอาจอยู่ตอนต้นย่อหน้า ตรงกลาง หรือตอนท้ายก็ได้ แต่วิธีการขยายประโยคใจความสำคัญและลีลาการเขียนผู้อ่านต้องรู้จักจับใจความประโยคสำคัญให้ได้ บางสาระเนื้อหาใจความสำคัญอาจไม่ปรากฏเป็นประโยคที่เห็นได้ชัดเจน ผู้อ่านต้องสรุปเอาเอง

จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้การอ่านจับใจความบรรลุตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ได้นั้นก็คือ ตัวผู้อ่าน ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญ หากผู้อ่านขาดความรู้ด้านภาษา ความรู้เกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่าน ประสบการณ์หรือภูมิหลังเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน การอ่านจับใจความก็เป็นเรื่องยากที่จะประสบผลสำเร็จตามจุดประสงค์ นอกจากนี้จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับเนื้อเรื่อง หากผู้อ่านมีความรู้เกี่ยวกับเนื้อเรื่องก็จะใช้เวลาน้อยลงในการอ่านจับใจความที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น การวินิจฉัยข้อมูลจากการอ่าน ขึ้นอยู่กับความรู้ในเนื้อเรื่องเดิม องค์ประกอบทางด้านความคิด เมื่อบุคคลเริ่มต้นรู้จักสื่อสาร ก็จะเริ่มต้นคิดเกี่ยวกับเรื่องราว เหตุการณ์ หรือสิ่งอื่น ๆ ที่ผ่านเข้าไปในสมอง ครั้นเมื่อโตขึ้นถึงวัยที่สามารถอ่านจับใจความก็จะสะสมความคิดที่ได้จากการอ่านเรื่องต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น

5. การสอนอ่านจับใจความ

วิธีการสอนอ่านจับใจความ เป็นทักษะการสอนสำคัญที่ครูผู้สอนจะต้องฝึกนักเรียนให้มีทักษะในการอ่านจับใจความ ครูต้องคำนึงถึงองค์ประกอบหลาย ๆ ด้าน เพื่อให้นักเรียนพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักการศึกษาหลายท่านได้เสนอวิธีการสอนอ่านจับใจความไว้ดังนี้

ฉวีลักษณ์ บุณยกาญน์ (2547: 11-12) ได้นำเสนอวิธีการอ่านจับใจความดังต่อไปนี้

1) การอ่านจับใจความของเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ควรเริ่มต้นจากการอ่านจับใจความในแต่ละย่อหน้าให้ได้ถูกต้องแม่นยำเสียก่อน เพราะข้อความตอนหนึ่งหรือย่อหน้าหนึ่งแม้มีใจความสำคัญหลายอย่างแต่จะมีใจความสำคัญที่สุดในย่อหน้านั้นเพียงอย่างเดียว ถ้าเรื่องหนึ่งมีหลายย่อหน้าย่อมแสดงว่าจะมีความสำคัญหลายประเด็น เมื่อนำประเด็นสำคัญในแต่ละย่อหน้ามาพิจารณาร่วมกันแล้ว จะทำให้สามารถจับแก่นเรื่อง หรือแนวคิดสำคัญที่สุดของเรื่องทั้งหมดได้ง่ายขึ้น

2) ใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า หมายถึง ข้อความที่มีสาระคลุมข้อความอื่นๆ

3) ใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า ส่วนมากอยู่ในประโยคใดประโยคหนึ่ง โดยมีข้อสังเกตได้ดังนี้

3.1) ประโยคต้นย่อหน้า

3.2) ประโยคท้ายย่อหน้า

3.3) ประโยคกลางย่อหน้า

3.4) ไม่ปรากฏในประโยคใดอย่างชัดเจน ต้องใช้วิธีการตอบคำถาม แล้วตอบตนเองให้ได้ว่า “ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่”

4) การอ่านจับใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า นอกจากการพยายามค้นหาประโยคหรือข้อความที่มีสาระคลุมข้อความอื่น ๆ ในย่อหน้าไว้ทั้งหมดแล้ว หรือข้อความที่เป็นส่วนขยายหรือไม่จำเป็นในแต่ละย่อหน้าออกไปให้หมด ในที่สุดก็จะเหลือส่วนที่เป็นใจความสำคัญของย่อหน้า ส่วนที่ไม่ใช่ใจความสำคัญซึ่งควรตัดออกไปแต่ละย่อหน้า ได้แก่

4.1) ส่วนขยายหรือรายละเอียดต่าง ๆ

4.2) ข้อเปรียบเทียบต่าง ๆ

4.3) ตัวอย่างประกอบ

4.4) คำศัพท์ สำนวน หรือโวหารที่ยกมาประกอบ

4.5) ตัวเลข สถิติที่เป็นรายละเอียด

4.6) คำถามและคำอธิบายของผู้เรียน

4.7) ชื่อบุคคลผู้เขียนอ้างอิงโดยไม่เน้นความสำคัญ

4.8) ย่อหน้าพิเศษบางย่อหน้าที่เป็นส่วนขยายความหรือตัวอย่างของเรื่อง

กรมวิชาการ (2546) ได้กล่าวถึงการสอนอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านจับใจความให้บรรลุจุดประสงค์ มีแนวทางดังนี้

1) ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านได้ชัดเจน เช่น อ่านเพื่อหาความรู้ เพื่อความเพลิดพลิน หรือเพื่อบอกเจตนาของผู้เขียน เพราะจะเป็นแนวทางกำหนดการอ่านได้อย่างเหมาะสม และจับใจความหรือคำตอบได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

2) สำรวจส่วนประกอบของหนังสืออย่างคร่าว ๆ เช่น ชื่อเรื่อง คำนำ สารบัญ คำชี้แจงการใช้หนังสือ ภาคผนวก ฯลฯ เพราะส่วนประกอบของหนังสือจะทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องหรือหนังสือที่อ่านได้กว้างขวางและรวดเร็ว

3) ทำความเข้าใจลักษณะของหนังสือว่าประเภทใด เช่น สารคดี ตำรา บทความ ฯลฯ ซึ่งจะช่วยให้มีแนวทางอ่านจับใจความสำคัญได้ง่าย

4) ใช้ความสามารถทางภาษาในด้านการแปลความหมายของคำ ประโยค และข้อความต่าง ๆ อย่างถูกต้องรวดเร็ว

5) ใช้ประสบการณ์หรือภูมิหลังเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านมาประกอบ จะทำความเข้าใจและจับใจความที่อ่านได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น

ขั้นตอนการอ่านจับใจความมีลำดับขั้นดังนี้

1) อ่านผ่าน ๆ โดยตลอด เพื่อให้รู้ว่าเรื่องที่อ่านว่าด้วยเรื่องอะไร จุดใดเป็นจุดสำคัญของเรื่อง

2) อ่านให้ละเอียด เพื่อทำความเข้าใจอย่างชัดเจน ไม่ควรหยุดอ่านระหว่างเรื่องเพราะจะทำให้ความเข้าใจไม่ติดต่อกัน

3) อ่านช้าตอนที่ไม่เข้าใจ และตรวจสอบความเข้าใจบางตอนให้แน่นอนถูกต้อง

4) เรียบเรียงใจความสำคัญของเรื่องด้วยตนเอง

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545: 89-92) ได้เสนอทักษะพิเศษที่ครูควรฝึกเพิ่มให้นักเรียนในการอ่านจับใจความ สรุปได้ดังนี้

1) ค้นหาใจความสำคัญที่มีอยู่ในข้อความของแต่ละตอนของเรื่องที่อ่าน

2) การค้นหาส่วนปลีกย่อยที่ให้ความรู้

3) การสังเกตการที่เรียงลำดับ

4) การให้รู้จักทำนายผล

5) การค้นหาถ้อยคำหรือประโยคที่ให้ความรู้สึกประทับใจ

6) การเกิดอารมณ์ร่วมกับผู้เขียน

7) การติดตามทิศทางการดำเนินเรื่อง

8) การหาข้อความตามการใช้ประโยชน์

9) การให้รู้จักสรุปเรื่องที่อ่าน

10) การวิเคราะห์โครงสร้างระหว่างการอ่าน

11) การศึกษารูปแบบของหนังสือหรือเรื่องที่อ่าน

12) การประเมินเนื้อเรื่อง

13) การสร้างความสัมพันธ์ส่วนตัวให้ผูกพันกับเรื่องที่อ่าน

14) การรู้จักเปรียบเทียบความรู้ที่ได้รับจากการอ่านเรื่องเดียวกัน

15) การค้นหาแหล่งที่อ้างอิงของผู้เขียน

16) การหาแนวทางหรือจุดมุ่งหมายของผู้เขียน

17) การพิจารณาข้อความในส่วนที่อาจแทรกการโฆษณา

บันลือ พฤกษะวัน (2545: 145) กล่าวถึงการอ่านจับใจความสำคัญว่า เป็นการอ่านเรื่องเพื่อต้องการทราบว่าเรื่องนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร สำคัญตรงไหน และมีความหมายอย่างไร เป็นการอ่านในใจมากกว่าการอ่านออกเสียง เพราะนักเรียนอ่านหนังสือได้ดีแล้ว จึงเน้นการอ่านจับใจความสำคัญ ซึ่งมีขั้นตอนในการฝึกดังนี้

1) อ่านเรื่องราวผ่าน ๆ โดยตลอด เพื่อให้รู้ว่าเรื่องนั้นว่าด้วยเรื่องอะไรบ้าง จุดใดบ้าง ตอนใดเป็นตอนสำคัญของเรื่อง

2) อ่านซ้ำตอนที่ไม่เข้าใจ และตรวจสอบความเข้าใจให้ถูกต้อง

3) ตอบคำถามสั้น ๆ ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ หรือบันทึกย่อเพื่อทดสอบความเข้าใจตนเอง

4) เรียบเรียงใจความสำคัญด้วยตนเอง

5) ขั้นเสนอแนะการฝึก

6) สอนคำที่ควรศึกษา หรือคำที่มีความหมายพิเศษให้ก่อน เพื่อไม่ให้มีปัญหาเกี่ยวกับการตีความ จับใจความ

7) ตั้งคำถามเพื่อค้นหาคำตอบ เพื่อนักเรียนรู้จุดประสงค์ก่อนอ่าน

8) สรุปโครงสร้างเรื่องให้ฟังก่อนอ่าน

9) สนทนาเกี่ยวกับภาพ หรือประสบการณ์ที่มีส่วนที่เกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่าน

10) กำหนดเวลาในการอ่านให้เหมาะสมกับจำนวนคำที่อ่าน และลดเวลาให้น้อยลงทีละน้อย

11) ควรแนะนำให้รู้ว่าข้อความสำคัญหรือใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า จะอยู่ตอนต้นของย่อหน้า หรือตอนท้ายของย่อหน้า และสรุปจะอยู่ตอนท้ายของเรื่อง แต่ถ้าเป็นบทสนทนา หรือบทร้อยกรอง จะต้องอ่านจับใจความทุกบรรทัด

12) ควรนำเรื่องง่าย ๆ สั้น ๆ ให้ฝึกก่อน แล้วเพิ่มความยาวขึ้นตามลำดับ

13) ให้ปฏิบัติกิจกรรมต่อเนื่องหลังจากการอ่าน เช่น ตอบคำถาม สรุปเรื่องเพื่อทดสอบความเข้าใจ

14) หลังการอ่านในใจแล้ว อาจให้อ่านออกเสียงอีก โดยเฉพาะเนื้อเรื่องที่เป็นบทร้อยกรอง

ทัศนีย์ ศุภเมธี (2542: 88) กล่าวถึงการสอนอ่านเพื่อจับใจความสำคัญว่าเป็นการอ่านในใจโดยมุ่งเน้นแต่เนื้อเรื่อง ไม่พะวงกับการออกเสียง โดยครูแนะให้ตั้งคำถามตัวเองจากเรื่องที่อ่านว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ที่ไหน อย่างไร และในการสอนของครูควรแนะแนวทางให้ก่อนเพื่อที่จะช่วยให้การอ่านจับใจความสำคัญได้ผลดี โดยมีหลักดังนี้

1) อธิบายคำบางคำที่มีความหมายพิเศษ หรือคำที่ควรทราบก่อน เพื่อไม่ให้มีปัญหาในการเข้าใจความหมายในขณะที่อ่านเพื่อจับใจความสำคัญ

2) ให้นักเรียนรู้จักจุดมุ่งหมายของการอ่าน หรืออาจมีการตั้งคำถามเพื่อค้นหาคำตอบจะช่วยให้นักเรียนอ่านจับใจความสำคัญได้ดีขึ้น

3) มีการสนทนาเกี่ยวกับเค้าโครงเรื่องที่จะอ่านก่อนหรือสนทนาเกี่ยวกับภาพหรือประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องที่จะให้อ่าน

4) กำหนดเนื้อหาและเวลาที่ให้อ่านได้อย่างเหมาะสมกับระดับ วัย และความสามารถ

5) ควรมีกิจกรรมต่อเนื่องหลังจากการอ่าน เช่น ให้ตอบคำถาม หรือให้เขียนสรุปเรื่องราว เพื่อทดสอบความเข้าใจ หรืออาจให้อ่านออกเสียงซ้ำในเนื้อหานั้นอีกก็ได้

แววมยุรา เหมือนนิล (2541: 11-14) กล่าวไว้ว่า การอ่านจับใจความให้เข้าใจได้ง่ายและรวดเร็ว ต้องอาศัยแนวทางและพื้นฐานสำคัญหลายประการดังนี้

1) สำรวจส่วนประกอบของหนังสืออย่างคร่าว ๆ เพราะส่วนประกอบของหนังสือ เช่น ชื่อเรื่อง คำนำ สารบัญ คำชี้แจงการใช้หนังสือ ฯลฯ ก็มีส่วนทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับหนังสือได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็ว

2) ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านให้ชัดเจน

3) มีความสามารถทางภาษา นับเป็นพื้นฐานที่สำคัญยิ่งในการอ่านจับใจความ โดยเฉพาะทักษะในการแปลความหมายของคำ ประโยค และข้อความต่าง ๆ ในเรื่องให้เข้าใจอย่างถูกต้องรวดเร็ว เพราะหากไม่เข้าใจความหมายของคำเสียแต่เบื้องต้นแล้ว ย่อมไม่มีโอกาสอ่านจับใจความได้เลย

4) มีประสบการณ์หรือภูมิหลังเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน จะทำให้เข้าใจและจับใจความเรื่องที่อ่านได้ง่ายขึ้น

5) ความเข้าใจลักษณะของหนังสือ หนังสือแต่ละประเภทมีรูปแบบการแต่ง และเป้าหมายของเรื่องที่แตกต่างกัน

กล่าวโดยสรุป วิธีการอ่านจับใจความนั้น ครูควรให้นักเรียนทำกิจกรรมการฝึกอ่านจับใจความทีละย่อหน้า และฝึกหลาย ๆ กิจกรรม เช่น ฝึกเรียงลำดับเหตุการณ์ ตอบคำถาม เล่าเรื่องย่อ เขียนแผนภาพโครงเรื่อง เขียนเรื่อง สรุปเรื่อง และอธิบายลักษณะของตัวละคร แนะนำกลวิธีในการอ่านที่ถูกต้องและควรฝึกอย่างต่อเนื่อง และให้ทราบผลการอ่านทุกครั้งเพื่อช่วยเสริมแรง และช่วยให้เด็กมีพัฒนาการด้านการคิด ทำให้การสอนอ่านจับใจความมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การสอนทักษะในการอ่านจับใจความนั้น นักเรียนจะต้องฝึกอ่านอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มีพื้นฐานในการอ่านที่ดี ซึ่งจะทำให้การอ่านจับใจความได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ การสอนทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ครูต้องพยายามสร้างความสนใจให้นักเรียนเห็นคุณค่า และความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญ โดยฝึกให้นักเรียนอ่านเพื่อความเข้าใจเรื่องราวที่กำหนดให้ การบอกรายละเอียด การจัดลำดับเหตุการณ์ การบอกถึงเหตุผล โดยครูต้องตั้งคำถามให้นักเรียนตอบเป็นตอน ๆ ตามเรื่องนั้น ๆ สามารถระบุสาระที่สำคัญที่สุดของเรื่องที่อ่านได้อย่างครบถ้วนว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ และผลเป็นอย่างไร ใจความสำคัญส่วนใหญ่จะมีลักษณะเป็นประโยค ความเข้าใจในการอ่านของแต่ละบุคคลอาจแตกต่างกันออกไปตามประสบการณ์เดิม

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความมีผู้วิจัยหลายท่านได้ทำการวิจัยดังนี้

มยุรี ศิลวิชัย (2551: 95-96) ได้ศึกษาการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปประกอบการ์ตูนเพื่อฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านโพนแพงกับกลุ่มตัวอย่าง 22 คน ผลการศึกษาพบว่า บทเรียนสำเร็จรูปประกอบการ์ตูนเพื่อฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ 84.32/84.66 ซึ่งสูงกว่า 80/80 ที่ตั้งไว้ ค่าดัชนี

ประสิทธิผลเท่ากับ 0.75 และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

บุญรัตน์ เจนถูกใจ (2550: 71) ได้ศึกษาการพัฒนาการอ่านจับใจความโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาการอ่านจับใจความโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 85.84/82.44 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7108 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีความพึงพอใจต่อการเรียนทักษะอ่านจับใจความโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนอยู่ในระดับมากที่สุด

คันที โสมชัย (2550: 71-73) ได้ศึกษาการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนเพื่อฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านกกปลาซิวนาโด่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนเพื่อฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 83.14/82.32 ซึ่งสูงกว่า 80/80 ที่ตั้งไว้และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการอ่านจับใจความจะเห็นได้ว่า บทเรียนสำเร็จรูปประกอบการ์ตูน สามารถพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความได้เป็นอย่างดีส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนมาพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนสำเร็จรูป

การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนสำเร็จรูป ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้รายละเอียดไว้โดยมีสาระเนื้อหาดังต่อไปนี้

1. ความหมายของบทเรียนสำเร็จรูป

บทเรียนสำเร็จรูปเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่เป็นประโยชน์มากสำหรับผู้เรียน มีนักการศึกษาได้ให้นิยามไว้ดังนี้

กุศยา แสงเดช (2552: 3) ได้กล่าวว่า บทเรียนสำเร็จรูป หมายถึง บทเรียนที่สร้างขึ้นให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยจัดเป็นกรอบที่เรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก แต่ละกรอบมีคำอธิบาย คำถาม และเฉลยให้นักเรียนได้เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

ธีรชัย ปูรณโชติ (2552: 4) ได้กล่าวว่า บทเรียนสำเร็จรูป หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก ซึ่งบทเรียนสำเร็จรูปนี้มีแบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจของนักเรียนทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน ทำให้ทราบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียน

ทิศนา แขมมณี (2552: 16) ได้กล่าวว่า บทเรียนสำเร็จรูป หมายถึง สื่อการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น โดยกำหนดเนื้อหา วัตถุประสงค์ วิธีการ ตลอดจน อุปกรณ์การสอนที่นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นส่วนย่อย ๆ เรียกว่า กรอบ โดยลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก แต่ละกรอบมีคำถามและคำตอบเพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพของตนเอง

ฉวีลักษณ์ บุณยะกาญจน (2551: 21) ได้กล่าวว่า บทเรียนสำเร็จรูป หมายถึง บทเรียนที่ลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยากนำเสนอในรูปแบบของกรอบ ซึ่งจะมีคำถามและเฉลยไว้ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความถนัดและความสามารถของนักเรียน โดยนักเรียนต้องมีความซื่อสัตย์ในการเรียนจึงจะบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรู้

ถวัลย์ มาศจรัส (2548: 17) ได้กล่าวว่า บทเรียนสำเร็จรูป หมายถึง บทเรียนที่ผู้สอนจัดทำขึ้น เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมในการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ในแต่ละสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในบทเรียนแต่ละบทเรียนด้วยตนเอง โดยเริ่มจากเนื้อหาสาระง่าย ๆ ไปสู่เนื้อหาที่ยากขึ้นเป็นลำดับ เป็นบทเรียนที่สร้างขึ้น โดยกำหนดเนื้อหา วัตถุประสงค์ วิธีการ และสื่อการเรียนการสอนไว้ล่วงหน้า ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าและประเมินการเรียนด้วยตนเองตามขั้นตอนที่กำหนดไว้

สานิตย์ กายาผาด (2547: 2) ได้กล่าวว่า บทเรียนสำเร็จรูป หมายถึง บทเรียนที่เหมือนกับจำลองสถานการณ์การเรียนกับการสอนมาไว้ในรูปของวัสดุหรือสิ่งพิมพ์ ซึ่งทำหน้าที่เหมือนครู โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทำกิจกรรมร่วมบทเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพราะมีการเสริมแรงให้ผู้เรียนได้รับทราบทันทีว่า กิจกรรมที่ผู้เรียนทำนั้นถูกหรือผิด เป็นบทเรียนที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและก้าวไปตามความสามารถของแต่ละบุคคล

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2547: 53) ได้กล่าวว่า บทเรียนสำเร็จรูปว่าเป็นบทเรียนที่สร้างขึ้นโดยกำหนดเนื้อหา วัตถุประสงค์ที่ต้องการ วิธีการ ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ไว้ล่วงหน้า ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าและประเมินผลการเรียนด้วยตนเองตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ และมีแรงเสริมแก่ผู้เรียนเป็นระยะ ๆ จึงถือว่าเป็นบทเรียนที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและเป็นไปตามความสามารถของแต่ละบุคคล

บุญชม ศรีสะอาด (2546: 92-93) กล่าวว่า บทเรียนสำเร็จรูป คือ สื่อการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเอง จะเร็วหรือช้าตามความสามารถของแต่ละบุคคล โดยแบ่งเนื้อหาเป็นหลาย ๆ กรอบ หรือเฟรม แต่ละกรอบจะมีเนื้อหาที่เรียบเรียงไว้ มุ่งให้เกิดการเรียนรู้ตามลำดับ โดยมีส่วนที่ผู้เรียนจะต้องตอบสนองด้วยการเขียนคำตอบ ซึ่งอยู่ในรูปการเติมคำในช่องว่าง เลือกคำตอบ ฯลฯ และมีส่วนที่เป็นเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง ซึ่งอาจจะอยู่ข้างหน้ากรอบนั้นหรือกรอบถัดไป หรืออยู่ที่ส่วนอื่นของบทเรียนก็ได้ บทเรียนสำเร็จรูปที่สมบูรณ์จะมีแบบทดสอบวัดความก้าวหน้าของการเรียนโดยทำการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน แล้วพิจารณาว่าหลังเรียนผู้เรียนแต่ละคนมีคะแนนมากกว่าก่อนเรียนมากเพียงใด

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย คำมูล (2545: 35) ให้ความหมายของบทเรียนโปรแกรมหรือบทเรียนสำเร็จรูปว่า เป็นบทเรียนที่นำเนื้อหาสาระที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้มาแบ่งเป็นหน่วยย่อยหลาย ๆ กรอบ เพื่อให้ง่ายต่อการเรียนรู้ ในแต่ละกรอบจะมีเนื้อหาคำอธิบายและคำถามที่เรียบเรียงไว้ต่อเนื่องกันจากง่ายไปหายาก

สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ (2545: 90) ให้ความหมายบทเรียนสำเร็จรูปว่าหมายถึง บทเรียนที่จัดทำสำเร็จเรียบร้อย โดยกำหนดเนื้อเรื่องที่สอนออกเป็นส่วนย่อยต่อเนื่องกัน มีขั้นตอนสำหรับให้ผู้เรียนปฏิบัติตามคำสั่งที่ชี้แจงไว้ โดยเริ่มจากเนื้อหาที่ง่ายไปหายาก เพื่อให้ผู้เรียนศึกษาได้ด้วยตนเอง

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2543: 31) ให้ความหมายบทเรียนสำเร็จรูปว่า เป็นการจัดระบบการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนตามความสามารถของตนเอง ด้วยการกระทำกิจกรรมตามลำดับขั้นทีละขั้น โดยได้รับผลติชมทันที ก้าวหน้าไปตามความสามารถและความสะดวกของแต่ละบุคคลเสนอเนื้อหาของวิชาใดวิชาหนึ่งเป็นขั้นตอนย่อย ๆ มักอยู่ในรูปของ “กรอบ” หรือ “เฟรม” โดยการเสนอเนื้อหาทีละน้อย มีคำถามให้ผู้เรียนคิดและตอบ แล้วเฉลยคำตอบให้ทราบทันทีโดยส่วนใหญ่บทเรียนสำเร็จรูปมักอยู่ในรูปของสิ่งพิมพ์ที่เสนอความคิดรวบยอดที่จัดลำดับไว้แล้วอย่างดี

จากความหมายของบทเรียนสำเร็จรูปดังกล่าวมาข้างต้น พอสรุปได้ว่า บทเรียนสำเร็จรูปเป็นการจัดระบบการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนตามความสามารถของตนเอง ตามความสามารถของแต่ละบุคคล โดยเนื้อหาในบทเรียนจะมีลักษณะเป็นขั้นย่อย ๆ เรียกว่า “กรอบ” หรือ “เฟรม” แต่ละกรอบจะบรรจุคำอธิบาย เนื้อหา กิจกรรมและคำถามต่อเนื่องกันไป เริ่มจากง่ายไปหายากตามลำดับและมีคำเฉลยอยู่ในกรอบถัดไป นักเรียนสามารถประเมินความก้าวหน้าทางการเรียนของตนเองได้ทันที เป็นการเสริมแรงให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียน มุ่งสร้างขึ้นมาเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาตนเองตามความสามารถของผู้เรียน โดยการนำเสนอเนื้อหาเป็นตอน ๆ จากง่ายไปหายากตามลำดับ ผู้เรียนสามารถประเมินผลการเรียนของตนจากแบบฝึกหัด หรือคำถามที่มีไว้ตอนท้ายเนื้อหาแต่ละตอน และตรวจสอบผลการเรียนได้ทันทีจากคำตอบที่มีอยู่ในกรอบถัดไป

2. ลักษณะของบทเรียนสำเร็จรูป

บทเรียนสำเร็จรูปมีหลายลักษณะ นักการศึกษาหลายท่านได้จำแนกลักษณะของบทเรียนสำเร็จรูป ดังนี้

อุมาภรณ์ ตุงตระกูล (2553: 31) กล่าวว่า บทเรียนสำเร็จรูปมีลักษณะที่สำคัญดังต่อไปนี้

1) เนื้อหาวิชาถูกแบ่งออกเป็นหน่วยย่อย ๆ เรียกว่า กรอบ หรือ เฟรม โดยเรียงลำดับกรอบของบทเรียนจากง่ายไปหายาก เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนไปทีละน้อย ๆ จากสิ่งที่รู้แล้วไปสู่ความรู้ใหม่

2) มีการจัดเรียงลำดับกรอบของบทเรียนเอาไว้อย่างต่อเนื่องกันไป การนำเสนอเนื้อหาในแต่ละกรอบมีลำดับขั้นของเรื่องชัดเจน เพื่อง่ายต่อการทำความเข้าใจของผู้เรียน โดยการตอบคำถามทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาอย่างต่อเนื่อง

3) ผู้เรียนได้รับการเสริมแรงย้อนกลับทันทีจากการที่ได้รับทราบคำตอบที่ทำไปนั้นถูกต้องหรือไม่ เป็นประโยชน์ในแง่การสร้างแรงจูงใจแก่นักเรียน ซึ่งบทเรียนธรรมดาทั่วไปมีคุณลักษณะดังกล่าวน้อยมาก

4) บทเรียนสำเร็จรูปยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง คือ ผู้เรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเองตามความสามารถแต่ละคน ไม่จำกัดเวลาเรียน เป็นการตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียน

5) การสร้างบทเรียนสำเร็จรูปได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจน เพื่อการประเมินที่ถูกต้องส่งผลให้ทราบว่าบทเรียนนั้น ๆ ได้ผลตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการหรือไม่

กาญจนา วัฒายุ (2548: 245) กล่าวว่า บทเรียนสำเร็จรูปมีลักษณะที่สำคัญดังต่อไปนี้

1) มีการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมไว้อย่างชัดเจนและสามารถวัดได้จริง

2) มีการแบ่งเนื้อหาเป็นหน่วยย่อย ๆ มีความสั้นยาวแตกต่างกันไปตามความเหมาะสมจากง่ายไปหายากตามความสามารถของผู้เรียน

3) มีการทบทวนให้ผู้เรียนได้ทดสอบตนเองอยู่ตลอดเวลา

4) ผู้เรียนได้ลงมือทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่ได้กำหนดไว้แต่ละหน่วยย่อยจนเกิดทักษะและความเข้าใจ

5) มีการให้ข้อมูลย้อนกลับทันทีจากเฉลยและคำอธิบายเพิ่มเติม

6) มีการเสริมแรงทุกระยะ

7) ไม่จำกัดเวลาในการเรียน

8) มีการทดสอบก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2547: 36) กล่าวว่า บทเรียนสำเร็จรูปมีลักษณะที่สำคัญดังต่อไปนี้

1) กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่สามารถวัดได้

2) เนื้อหาหรือเรื่องที่จะให้เรียนรู้แบ่งเป็นหน่วยย่อย ๆ เรียกว่า กรอบบทเรียน ความสั้นยาวของแต่ละกรอบแตกต่างกันไปตามความเหมาะสม

3) จัดเรียงลำดับกรอบบทเรียนให้ต่อเนื่อง เริ่มจากง่ายไปหายาก และเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนมีการทบทวนให้ผู้เรียนทดสอบการเรียนรู้ของตนเองตลอดเวลา

4) ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้เนื้อหาและทักษะจากกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในกรอบ

5) เป็นการเรียนรู้ที่มีการให้ข้อมูลย้อนกลับจากผลการทดสอบทันที โดยสามารถตรวจสอบคำตอบจากคำเฉลยด้วยตนเอง ซึ่งในบางข้ออาจมีคำอธิบายเพิ่มเติมให้ด้วย

6) มีการเสริมแรงแก่ผู้เรียนในขั้นตอนสำคัญเป็นระยะ เช่น ให้คำชมเมื่อผู้เรียนทำได้ถูกต้อง ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ต่อไป

7) ไม่จำกัดเวลาเรียน ผู้เรียนสามารถใช้เวลาในการเรียนรู้ตามความสามารถของแต่ละบุคคล

8) มีการวัดประเมินผลแน่นอน ซึ่งจะทั้งการทดสอบย่อยระหว่างเรียน ทดสอบก่อนและหลังเรียน เพื่อวัดความก้าวหน้าในการเรียนรู้ให้เห็นอย่างชัดเจน

ถวัลย์ มาศจรัส และคณะ (2546: 20) กล่าวว่า ลักษณะสำคัญของบทเรียนสำเร็จรูปได้แก่ การออกแบบ บรรจุเนื้อหา และสาระการเรียนรู้เป็นกรอบ ซึ่งเนื้อหาและสาระการเรียนรู้ดังกล่าวนั้นจะนำมาจัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้ย่อย ๆ แล้วบรรจุเนื้อหาสาระการเรียนรู้หน่วยย่อยดังกล่าวลงไปในกรอบแต่ละกรอบให้มีความสัมพันธ์และเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2545: 171-172) กล่าวถึงบทเรียนสำเร็จรูปมีลักษณะที่สำคัญ 3 ลักษณะ ดังนี้

1) วิธีจัดลำดับเนื้อหามีวิธีการจัดดังนี้

1.1) เนื้อหาแบ่งออกเป็นหน่วยย่อย

1.2) จัดลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก

1.3) เนื้อหาและคำอธิบายดึงดูดความสนใจของผู้เรียน

1.4) กรอบต่าง ๆ จะต้องเรียงลำดับจากขั้นหนึ่งไปยังอีกขั้นหนึ่ง จนถึงจุดหมายที่ต้องการและมีลักษณะต่อเนื่องกัน

2) วิธีการใช้ มีลักษณะดังนี้

2.1) ผู้เรียนมีโอกาสกระทำขณะที่เรียน

2.2) การเรียนเป็นขั้นตอนที่ต่อเนื่องกัน

2.3) ผู้เรียนสนองตอบสิ่งที่เรียน โดยการเติมคำลงในช่องว่างหรือเลือกคำตอบที่ถูกต้อง

2.4) ผู้เรียนจะก้าวจากสิ่งที่รู้แล้วไปสื่อความรู้ใหม่ที่โปรแกรมเตรียมไว้ให้

2.5) ผู้เรียนจะทราบทันทีว่า ผลการตอบสนองของตนนั้นถูกหรือผิด

3) ประโยชน์ บทเรียนสำเร็จรูปมีประโยชน์ดังนี้

3.1) ผู้เรียนที่เรียนได้ทราบผลการเรียนของตนเองเป็นระยะที่เป็นตอนหรือข้อความที่สั้น ๆ

3.2) ผู้เรียนได้รับความพอใจในความสำเร็จในบทเรียนเป็นระยะสั้น ๆ

3.3) บทเรียนสำเร็จรูปเป็นบทเรียนที่ใช้ส่งเสริมหรือสนับสนุนให้นักเรียนใช้วิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง

3.4) บทเรียนสำเร็จรูปให้โอกาสนักเรียนเรียนต่อไปอย่างรวดเร็วหรือช้าตามความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2543: 42-43) สรุปลักษณะของบทเรียนสำเร็จรูปได้ดังนี้

1) เนื้อหาวิชาถูกแบ่งออกเป็นขั้นตอนย่อย ๆ เรียกว่า “กรอบ” และกรอบเหล่านี้จะเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก โดยมีขนาดแตกต่างกันตั้งแต่ประโยคหนึ่งจนถึงข้อความเป็นตอน ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้ไปทีละน้อย จากสิ่งที่รู้แล้วไปสู่ความรู้ใหม่ เป็นการเร้าความสนใจไปในตัว

2) ภายในกรอบแต่ละกรอบจะต้องให้ผู้เรียนมีการตอบสนอง เช่น ตอบคำถามหรือเติมข้อความลงในช่องว่าง ทำให้นักเรียนแต่ละคนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาที่ได้จากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของบทเรียน

3) นักเรียนได้รับการเสริมแรงย้อนกลับทันที คือ จะได้รับทราบคำตอบที่ถูกต้องทันที ซึ่งทำให้ผู้เรียนทราบว่าคำตอบของตนถูกหรือผิด และสามารถแก้ไขความเข้าใจผิดของตนเองได้ทันที

4) การจัดเรียงลำดับหน่วยย่อย ๆ ของบทเรียนต่อเนื่องกันไปตามลำดับจากง่ายไปหายาก การนำเสนอเนื้อหาในแต่ละกรอบ ควรลำดับขั้นของเรื่องให้ชัดเจน เพื่อให้ง่ายต่อการเข้าใจและทำให้ผู้เรียนตอบสนองเรื่องนั้นโดยตรง

5) ผู้เรียนปฏิบัติหรือตอบคำถามแต่ละกรอบไปตามวิธีที่กำหนดให้

6) ผู้เรียนค่อย ๆ เรียนเพิ่มเติมขึ้นเรื่อย ๆ ทีละขั้น

7) ผู้เรียนมีโอกาสเรียนด้วยตนเอง โดยไม่จำกัดเวลา การใช้เวลาศึกษาบทเรียนนั้นขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้เรียน

8) บทเรียนสำเร็จรูปได้ตั้งจุดมุ่งหมายเฉพาะไว้แล้ว มีผลทำให้สามารถวัดได้ว่าบทเรียนนั้น ๆ ได้บรรลุเป้าหมายหรือไม่

9) บทเรียนสำเร็จรูปยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือ ต้องคำนึงถึงผู้เรียนเป็นเกณฑ์จะต้องเอาบทเรียนที่เขียนแล้วไปทดลองใช้กับผู้ที่สามารถใช้บทเรียนนั้นได้ เพื่อแก้ไขจุดบกพร่องและปรับปรุงให้สมบูรณ์ก่อนที่จะนำไปใช้จริง

จากลักษณะและแนวคิดหลายทัศนะที่กล่าวมาแล้ว ทำให้สามารถสรุปลักษณะของบทเรียนสำเร็จรูปได้ 3 ลักษณะ คือ วิธีการจัดลำดับเนื้อหา วิธีการใช้ และประโยชน์ ซึ่งพอสรุปได้คือ วิธีจัดลำดับเนื้อหาแบ่งออกเป็นหน่วยย่อย ๆ จัดลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก เนื้อหาและคำอธิบายบรรลุจุดมุ่งหมายเฉพาะกรอบต่าง ๆ จะต้องเรียงลำดับจากขั้นหนึ่งไปยังอีกขั้นหนึ่ง จนถึงจุดมุ่งหมายที่ต้องการและมีลักษณะต่อเนื่อง ซึ่งจากลักษณะดังกล่าวผู้วิจัยได้จัดทำบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยมีลักษณะ คือ กำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมและสามารถวัดได้จริง แบ่งเนื้อหาออกเป็นกรอบย่อย ๆ เรียงลำดับจากง่ายไปหายาก มีการเสริมแรงย้อนกลับทันที

3. ประเภทของบทเรียนสำเร็จรูป

บทเรียนสำเร็จรูปมีหลายประเภท นักการศึกษาหลายท่านได้แบ่งประเภทของบทเรียนสำเร็จรูป ดังนี้

ถวัลย์ มาศจรัส และคณะ (2546: 20-21) ได้แบ่งประเภทของบทเรียนสำเร็จรูปออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1) บทเรียนประเภทเป็นเล่มมีหลายลักษณะ โดยมีข้อปลีกย่อยแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย เช่น แบบบัตรต่อเนื่อง แบบมีข้อความอย่างเดียว แบบมีข้อความและมีภาพการ์ตูน บทเรียนประเภทเล่มเหมาะสำหรับทุกสถานที่และทุกโอกาส เพราะใช้สะดวก ประหยัดและไม่จำเป็นต้องใช้ประกอบกับสื่ออื่น ใช้ศึกษาเป็นรายบุคคล

2) บทเรียนที่ใช้กับเครื่องช่วยสอน (Teaching Machine) เป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการเรียนการสอนโดยตรง และมีโปรแกรมเฉพาะของเครื่องช่วยสอนแต่ละเครื่อง

3) บทเรียนสำเร็จรูปสื่อประสมประกอบด้วยสื่อตั้งแต่สองชนิดขึ้นไป เช่น ข้อความกับเทปเสียง ข้อความกับโทรทัศน์ การใช้บทเรียนสำเร็จรูปสื่อประสมทั้งศึกษาเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มอาจจัดเป็นกลุ่ม 7-8 คน จนกระทั่งกลุ่มใหญ่ 30-40 คน

4) คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computers) เป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ประกอบด้วย เครื่องกลไกอิเล็กทรอนิกส์แบบต่าง ๆ จำนวนมาก สามารถรับและส่งผ่านข้อมูลหรือโปรแกรมข่าวสารในรูปแบบต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง ภาระกิจของคอมพิวเตอร์จะขึ้นอยู่กับโครงสร้างและรูปแบบของคอมพิวเตอร์นั้น ๆ การนำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในการเรียนการสอนต้องศึกษารูปแบบโปรแกรมคอมพิวเตอร์ให้เข้าใจก่อนตัดสินใจได้

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2545: 172) ได้กล่าวถึงชนิดของบทเรียนสำเร็จรูปได้ดังนี้

1) บทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง (Linear Programmed) เนื้อหาจะถูกจัดเรียงเป็นกรอบตามลำดับจากง่ายไปหายาก ผู้เรียนจะต้องเริ่มเรียนจากกรอบแรก และเรียงลำดับจนกระทั่งกรอบสุดท้ายของบทเรียน จะข้ามกรอบใดกรอบหนึ่งไม่ได้ สิ่งที่เรียงจากกรอบแรกจะเป็นพื้นฐานของกรอบถัด ๆ ไป ดังภาพ 2

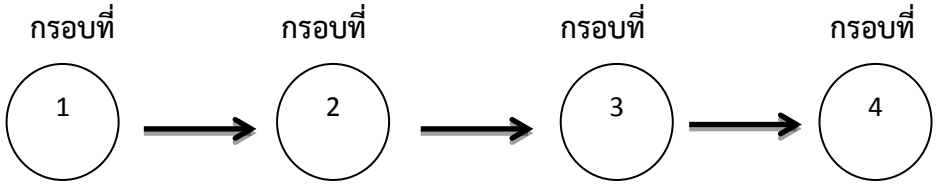

ภาพ 2 บทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง

2) บทเรียนสำเร็จรูปแบบแยกกิ่งหรือสาขา (Branching program) ลักษณะบทเรียนชนิดนี้จะไม่ดำเนินไปตามลำดับ แต่จะจัดให้มีการเรียงลำดับเนื้อหาย่อยโดยอาศัยคำตอบของผู้เรียนเป็นเกณฑ์ ถ้าผู้เรียนตอบคำถามของข้อความย่อย ๆ ที่เป็นหลักของบทเรียนได้ถูกต้อง บทเรียนอาจจะมีคำแนะนำให้ผู้เรียนปฏิบัติต่อไป แต่ถ้าผู้เรียนตอบคำถามไม่ถูกต้อง ก็อาจจะมีข้อความย่อย ๆ เพิ่มเติมให้ศึกษาก่อนเพื่อเข้าใจและก้าวต่อไป การเรียนก็จะดำเนินไปตามลำดับขั้นจากกรอบแรกไปถึงกรอบสุดท้าย แต่อาจจะย้อนไปย้อนมาในกรอบต่าง ๆ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้เรียน ดังภาพ 3

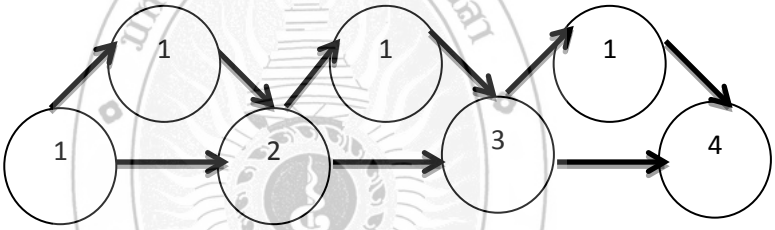

ภาพ 3 บทเรียนสำเร็จรูปแบบแยกกิ่งหรือสาขา

3) บทเรียนสำเร็จรูปแบบผสมผสาน (Combination Program) เป็นบทเรียนสำเร็จรูปที่ให้โอกาสการตอบสนองของผู้เรียน โดยมีทั้งแบบเส้นตรงและแบบแตกกิ่งในเนื้อหาเดียวกัน ดังภาพ 3

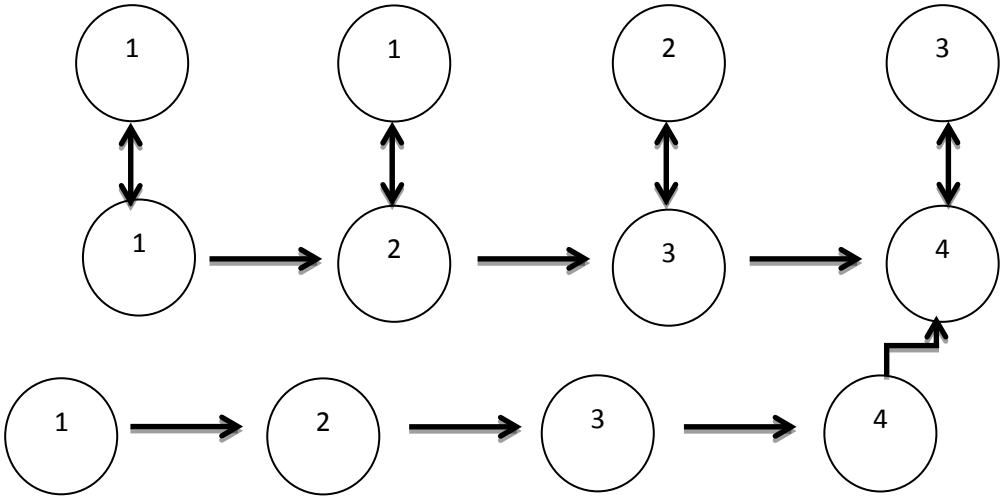

ภาพ 4 บทเรียนสำเร็จรูปแบบผสม

จากการที่ได้ศึกษาประเภทของบทเรียนสำเร็จรูป สามารถสรุปได้ว่า บทเรียนสำเร็จรูปแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ บทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง บทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขา และบทเรียนสำเร็จรูปแบบผสมผสาน ผู้วิจัยจึงเลือกสร้างบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง เพราะเป็นแบบที่ง่ายที่สุด ไม่มีความยุ่งยากซับซ้อน มีลักษณะบทเรียนเป็นรูปเล่ม แบบมีข้อความและมีภาพการ์ตูนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สาระที่ 1 เรื่องการอ่าน กำหนดขอบเขตเนื้อหาให้เหมาะกับความสามารถในการเรียนของผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. ขั้นตอนการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป

ขั้นตอนการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวไว้ดังนี้

กาญจนา วัฒายุ (2548: 30) กล่าวว่า บทเรียนสำเร็จรูปมีขั้นตอนหลักสำคัญ 4 ขั้นตอน ตามวงจรของกระบวนการแบบ PDCA ได้แก่

1) ขั้นวางแผน (P = Plan) เป็นการวางแผนเพื่อการเขียนบทเรียนสำเร็จรูป

2) ขั้นปฏิบัติ (D = Do) เป็นการปฏิบัติเพื่อการเขียนบทเรียนสำเร็จรูปและนำไปใช้จัดการเรียนรู้

3) ขั้นตรวจสอบ (C = Check) เป็นการตรวจสอบและประเมินคุณภาพบทเรียนสำเร็จรูป

4) ขั้นปรับปรุงแก้ไข (A = Action) เป็นการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2547: 38) กล่าวว่า บทเรียนสำเร็จรูปมีขั้นตอนหลักสำคัญ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1) ขั้นเตรียม ผู้สอนศึกษาปัญหาและความต้องการ ความสนใจของผู้เรียนนำมาหาทางเลือกหรือสร้างบทเรียนสำเร็จรูปเรื่องใดเรื่องหนึ่งขึ้นมา โดยควรได้รับการออกแบบจากผู้เชี่ยวชาญก่อนและต้องมีการทดลองตามหลักการวิจัย โดยการหาค่าความเชื่อมั่นก่อนจึงจะให้ผู้เรียนได้เรียนตามกิจกรรมในบทเรียนนั้น ๆ ส่วนขั้นตอนการออกแบบสามารถดำเนินการได้ดังนี้

1.1) วิเคราะห์หลักสูตรเพื่อพิจาณาขอบข่ายของเนื้อหา ระดับประเภท เวลาที่ใช้คู่มือครูเพื่อให้เกิดในการผลิต

1.2) กำหนดเนื้อหาวิชาและระดับชั้น โดยพิจารณาเนื้อหาวิชาที่นำมาผลิตเป็นวิชาอะไร ใช้สอนระดับใด มีสาระมากน้อยเพียงใด เปลี่ยนแปลงบ่อยหรือไม่

1.3) กำหนดวัตถุประสงค์ เป็นการกำหนดให้ทราบว่าเมื่อเรียนจบแล้วจะรู้อะไร มีความสามารถแค่ไหน

1.4) วางขอบเขตของงาน โดยวางเค้าโครงลำดับเรื่องราวก่อน หลัง

1.5) วิเคราะห์เนื้อหาเป็นขั้นตอนที่สำคัญ เพราะการนำเนื้อหามาแตกย่อยและเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก

1.6) สร้างแบบทดสอบและมีแบบเฉลยให้ไว้ โดยออกแบบเนื้อหาที่จะใช้ทดสอบผู้เรียนทั้งก่อนและหลังเรียนในบทเรียน แบบทดสอบต้องวัดให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่วางไว้และสร้างขึ้นตามหลักการสร้างแบบทดสอบ มีการหาค่าความเชื่อมั่นและการทดลองใช้

1.7) เขียนบทเรียนสำเร็จรูป ผู้ออกแบบจะต้องเขียนโดยยึดโครงสร้าง ขั้นตอนการเขียน และขอบเขตของงาน

1.8) ทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไขการทดลองแต่ละครั้ง ควรบันทึกผลการทดลองเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

2) ขั้นการเรียนรู้

2.1) ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน

2.2) ผู้สอนแนะนำการใช้บทเรียนให้ผู้เรียนเข้าเรียนเข้าใจทุกขั้นตอน

2.3) แจกบทเรียนให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเองตามกิจกรรมที่บทเรียนกำหนดไว้ โดยผู้เรียนแต่ละคนใช้เวลามากน้อยแตกต่างกันไป

3) ขั้นสรุป

3.1) หลังจากที่ผู้เรียนศึกษาจนจบบทเรียนแล้วผู้สอนจึงให้ทำแบบทดสอบ

3.2) ผู้สอนสรุปสาระสำคัญเพิ่มเติมสำหรับผู้เรียนที่ต้องการทราบ

3.3) ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันตรวจสอบและประเมินผลงาน

วิเชียร ชิวพิมาย (2539: 24) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง พอสรุปได้ดังนี้

ขั้นการเลือกเนื้อหา ผู้เขียนบทเรียนสำเร็จรูปต้องศึกษาหลักสูตรระดับชั้นเรียน ที่จะนำมาเขียนบทเรียนสำเร็จรูปอย่างละเอียดในขั้นตอนเลือกเนื้อหา และศึกษาหลักสูตรของเนื้อหาวิชาโดยละเอียดนั้นจะต้องคำนึงถึงเนื้อหาที่จะนำมาเป็นพื้นฐานให้กับผู้เรียน ด้วยหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเลือกเนื้อหาที่นำมาสร้างเป็นบทเรียนสำเร็จรูปมีดังต่อไปนี้

1) ต้องเป็นเนื้อหาที่ผู้สร้างมีความรู้ ความสามารถในเนื้อหาวิชานั้น ๆ และจะต้องเข้าใจความรู้พื้นฐานและความรู้อื่น ๆ ที่เชื่อมโยงกับเนื้อหาที่สร้างเป็นบทเรียนสำเร็จรูปอีกด้วย

2) ผู้สร้างจะต้องจำลองรูปแบบการสอนได้เหมือนกับสภาพการสอนจริงให้ออกมาเป็นตัวหนังสือบทเรียนสำเร็จรูป

3) การสร้างบทเรียนสำเร็จรูปต้องยึดมั่นหลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญ

4) เรื่องที่นำมาสร้างควรง่าย

5) ความยาวของบทเรียนสำเร็จรูปต้องมีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์

6) เลือกเนื้อหาในการสอนที่ไม่สามารถสอนให้เกิดความเข้าใจได้ด้วยวิธีธรรมดา

7) การสร้างบทเรียนสำเร็จรูป หากการเรียงลำดับเนื้อหาวิชาให้เป็นไปตามหลักในธรรมชาติและตามหลักของเหตุผลแล้วจะช่วยให้การสร้างบทเรียนง่ายขึ้น

จากที่ได้ศึกษาหลักการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปข้างต้น ผู้วิจัยได้นำหลักการดังกล่าวมาสร้างเป็นบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยคำนึงถึงหลักดังนี้

1) วิเคราะห์หลักสูตรเพื่อพิจาณาขอบข่ายของเนื้อหา ระดับประเภท

2) การสร้างบทเรียนสำเร็จรูป คำนึงถึงตัวผู้เรียน ได้แก่ อายุ พื้นฐานความรู้หรือประสบการณ์เดิม ทักษะความสามารถในการเรียนและความต้องการของผู้เรียน

3) คำนึงถึงผลที่ต้องการหรือวัตถุประสงค์ของการเรียน ว่าต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อะไร

4) คำนึงถึงแบบของบทเรียนว่าควรจะเสนอแบบรูปใด คือ แบบเส้นตรง แบบสาขา หรือแบบไม่แยกกรอบ เพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ผู้เรียน และวัตถุประสงค์

5) ไม่มีการจำกัดเวลาของผู้เรียน การเรียนจะดำเนินไปตามความสามารถของแต่ละบุคคล โดยไม่ต้องคำนึงถึงการทำเสร็จก่อนหรือเสร็จหลังผู้อื่น

6) เนื้อหาวิชาจะต้องจัดแบ่งเป็นหัวข้อเรื่องใหญ่ ๆ ก่อน แล้วแบ่งเป็นหัวข้อเรื่องย่อย ๆ เรียกว่า กรอบ ดำเนินไปทีละน้อย ๆ ทีละขั้น พยายามอย่าให้มีการกระโดดข้ามลำดับของเนื้อเรื่อง จัดลำดับเรียงเนื้อเรื่องง่าย ๆ ไปหาเนื้อที่ยากขึ้น

ซึ่งจากหลักการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปทั้ง 6 ข้อ ตามที่ได้สรุปข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมาสร้างเป็นบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในครั้งนี้

5. ทฤษฎีการเรียนรู้ที่ใช้ในบทเรียนสำเร็จรูป

บทเรียนสำเร็จรูปสร้างขึ้นโดยใช้หลักคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ซึ่งนักการศึกษาได้กล่าวไว้ดังนี้

ถวัลย์ มาศจรัส และคณะ (2546: 18-22) กล่าวว่า บทเรียนสำเร็จรูปเกิดขึ้นจากแนวคิดทฤษฎีจิตวิทยา 2 ทฤษฎี ได้แก่

1) ทฤษฎีสัมพันธ์เชื่อมโยงธอร์นไดค์ (Edward L. Thorndike)

1.1) กฎการเรียนรู้ ทฤษฎีสัมพันธ์เชื่อมโยงธอร์นไดค์ 3 กฎ คือ

1.1.1) กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) ได้แก่

(1) เมื่อบุคคลพร้อมที่จะทำแล้วได้ทำ เขาย่อมเกิดความพอใจ

(2) เมื่อบุคคลพร้อมที่จะทำแล้วไม่ได้ทำ เขาย่อมเกิดความไม่พอใจ

(3) เมื่อบุคคลไม่พร้อมที่จะทำแล้วต้องทำ เขาย่อมเกิดไม่ความพอใจ

1.1.2) กฎแห่งการฝึกหัด มี 2 กฎ คือ

(1) กฎแห่งการได้ใช้ ใช้และการไม่ได้ใช้ (Low of Use and Disuse) ความว่า พันธะหรือตัวเชื่อมระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองจะเข้าใจมากขึ้น เมื่อได้ทำบ่อย ๆ

(2) กฎแห่งการไม่ได้ใช้ พันธะหรือตัวเชื่อมระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองจะอ่อนกำลังลง เมื่อไม่ได้กระทำอย่างต่อเนื่อง หรือไม่ได้กระทำบ่อย ๆ

1.1.3) กฎแห่งความพอใจ

กฎข้อนี้นับเป็นสิ่งสำคัญที่ได้รับความพอใจจาก Thorndike มากที่สุด กฎข้อนี้ คือ ถ้าการตอบสนองที่กระทำไปนั้นเกิดความพอใจ พันธะหรือตัวเชื่อมจะแน่นแฟ้นขึ้น กฎข้อนี้เร่งสร้างแรงจูงใจ ผลที่ได้รับหรือผลตอบสนอง (Low of Effect)

1.2) ทฤษฎีของธอร์นไดค์นำไปใช้ในการเรียนการสอน

1.2.1) การเรียนรู้แบบลองผิดลองถูก

1.2.2) ควรสอนเมื่อมีความพร้อม

1.2.3) สร้างบรรยากาศให้เด็กอยากเรียน

1.2.4) จัดให้เด็กได้รับความสำเร็จในการเรียน

1.2.5) ให้เด็กฝึกฝนและทำกิจกรรมนั้นซ้ำอีก

1.2.6) การให้รางวัล

2) ทฤษฎีของสกินเนอร์ (B.F. Skinner) ที่เชื่อว่า การเรียนรู้ของมนุษย์เป็นสิ่งที่สามารถสังเกตได้จากพฤติกรรมภายนอก และเชื่อในทฤษฎีการวางเงื่อนไข โดยมีแนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง การให้การเสริมแรง ทฤษฎีนี้เชื่อว่า การเรียนรู้เกิดจากการที่มนุษย์ตอบสนองต่อสิ่งเร้า และพฤติกรรมการตอบสนองจะเข้มข้นขึ้นหากได้รับการเสริมแรงที่เหมาะสม ซึ่งทฤษฎีของสกินเนอร์นำมาใช้ในบทเรียนสำเร็จรูป มี 3 ประการ

2.1) เงื่อนไขของการตอบสนอง ได้แก่ พฤติกรรมของมนุษย์ที่แสดงออกจะเกิดขึ้นบ่อยแค่ไหนนั้นขึ้นอยู่กับการตอบสนองอัตราการแสดงออกของพฤติกรรม

2.2) การเสริมแรง ได้แก่ สิ่งเร้าที่ทำให้อัตราการแสดงออกของพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ต้องการ และตัดหรือจำกัดพฤติกรรมบางอย่างออกไปได้ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะศึกษาเรียนรู้ด้วยความตั้งใจ

2.3) ความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนที่เรียนรู้ได้เร็วสามารถนำเวลาที่เหลือไปทำกิจกรรมอื่นโดยไม่ต้องรอผู้เรียนที่เรียนรู้ได้ช้า ในขณะเดียวกันผู้ที่เรียนรู้ได้ช้าก็สามารถจะเรียนรู้เรื่องต่าง ๆ จากบทเรียนสำเร็จรูปได้ตามศักยภาพของตนเอง โดยไม่ถูกบีบคั้นว่าจะต้องเรียนจบเนื้อหาสาระที่ผู้สอนกำหนด

จากการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการใช้บทเรียนสำเร็จรูป ทฤษฎีที่สำคัญมี 2 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีสัมพันธ์เชื่อมโยงธอร์นไดค์ ได้แก่ กฎแห่งความพร้อม กฎแห่งการฝึกหัด กฎแห่งความพอใจ และทฤษฎีของสกินเนอร์ ที่เชื่อว่าการเรียนรู้ของมนุษย์เป็นสิ่งที่สามารถสังเกตได้จากพฤติกรรมภายนอก และเชื่อในทฤษฎีการวางเงื่อนไข โดยมีแนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง การให้การเสริมแรง ทฤษฎีนี้เชื่อว่า การเรียนรู้เกิดจากการที่มนุษย์ตอบสนองต่อสิ่งเร้าและพฤติกรรมการตอบสนองจะเข้มข้นขึ้นหากได้รับการเสริมแรงที่เหมาะสม ซึ่งบทเรียนสำเร็จรูปที่ผู้วิจัยสร้างในครั้งนี้ได้ใช้ทฤษฎีสัมพันธ์เชื่อมโยงธอร์นไดค์ และทฤษฎีการวางเงื่อนไขของสกินเนอร์

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้บทเรียนสำเร็จรูป

บทเรียนสำเร็จรูป มีนักการศึกษาหลายท่านได้ศึกษา ปรากฏผลดังนี้

คมสันติ์ โฉมยงค์ (2552: 151) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการคิดอย่างมีเหตุผลและความมั่นใจในตนเองของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ชุมชนของเรา ระหว่างการใช้บทเรียนการ์ตูนประกอบการจัดกิจกรรมแบบ 4 MAT การจัดกิจกรรมกลุ่มร่วมมือแบบ STAD และการจัดกิจกรรมแบบปกติ พบว่า 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยบทเรียนการ์ตูนประกอบการจัดกิจกรรมแบบ 4 MAT การจัดกิจกรรมกลุ่มร่วมมือแบบ STAD และการจัดกิจกรรมแบบปกติ เรื่อง ชุมชนของเรา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.73/81.48, 82.99/83.65 และ 81.5 /80.25 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ 2) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยบทเรียนการ์ตูนประกอบการจัดกิจกรรมแบบ 4 MAT การจัดกิจกรรมกลุ่มร่วมมือแบบ STAD และการจัดกิจกรรมแบบปกติเรื่องชุมชนของเราของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6017, 0.6472 และ 0.5729 คิดเป็นร้อยละ 60.17, 64.72 และ 57.29 ตามลำดับ หมายความว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียน 2) นักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนการ์ตูนประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ต่างกันมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความมั่นใจในตนเองไม่แตกต่างกัน แต่มีการคิดอย่างมีเหตุผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 นักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนการ์ตูนประกอบการจัดกิจกรรมกลุ่มร่วมมือแบบ STAD มีคะแนนเฉลี่ยมากกว่านักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนการ์ตูนประกอบการจัดกิจกรรมแบบ 4 MAT

จุฬาวรรณ แสงหิรัญ (2547: 86-87) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนการ์ตูนประกอบ เรื่อง การแก้โจทย์ปัญหาคณิตสาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนการ์ตูน เรื่อง การแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 77.44/75.24 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 และมีค่าดัชนีประสิทธิภาพเท่ากับ 0.68 นักเรียนมีความสามารถในการแก้ปัญาคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 68.00 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

อรอุมา ไชยโยธา (2547: 51-52) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดการเรียนคณิตศาสตร์ด้วยตนเองแบบสืบสวนสอบสอนที่ใช้การ์ตูนประกอบ เรื่อง ระบบจำนวนเต็ม โดยทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำนวน 40 คน ผลการทดลองปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนภายหลังได้รับการสอนโดยชุดการเรียนคณิตศาสตร์ด้วยตนเองแบบสืบสวนสอบสวนที่ใช้การ์ตูนประกอบสูงกว่าก่อนได้รับการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01

สุพรรณี นารี (2542) ได้ทำการศึกษาการใช้บทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้น ผลปรากฏว่า บทเรียนสำเร็จรูปที่สร้างขึ้น มีภาพประกอบการ์ตูน วิชาภาษาไทย เรื่องตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทดลองกับนักเรียนโรงเรียนบ้านกุดขนวน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโนนสะอาด จังหวัดอุดรธานี จำนวน 34 คน ประสิทธิภาพ 93.14/82.94 และคะแนนก่อนเรียน หลังเรียนของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนสำเร็จรูป สรุปได้ว่า บทเรียนสำเร็จรูปที่มีประสิทธิภาพสามารถใช้สอนแทนครูได้ นักเรียนที่เรียนจากบทเรียนสำเร็จรูปมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนจากการสอนปกติ จึงเป็นข้อสังเกตที่น่าจะศึกษาค้นคว้าทดลองเกี่ยวกับการสอนโดยบทเรียนสำเร็จรูปให้มากยิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์ทางด้านการศึกษาในวิชาต่าง ๆ ผู้วิจัยจึงสนใจสร้างบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง ซึ่งมีลักษณะตามแนวคิดของ วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ คือ มีวิธีจัดลำดับเนื้อหาโดยเนื้อหาแบ่งออกเป็นหน่วยย่อย จัดลำดับเนื้อหาจากง่ายไปเนื้อหายากขึ้น เนื้อหาและคำอธิบายดึงดูดความสนใจของผู้เรียน กรอบต่าง ๆ จะเรียงลำดับจากขั้นหนึ่งไปยังอีกขั้นหนึ่งจนถึงจุดหมายที่ต้องการ และมีลักษณะต่อเนื่องกัน โดยจัดทำให้มีลักษณะเป็นรูปเล่ม จำนวน 5 เล่ม คือ

เล่มที่ 1 พระเจ้ากรุงจีนยกทัพมาท้ารบพระเจ้าฝรั่งมังฆ้องแห่งกรุงอังวะ

เล่มที่ 2 สมิงพระราม เชลยจากหงสาวดีอาสาออกรบ

เล่มที่ 3 สมิงพระรามเลือกม้าศึก

เล่มที่ 4 สมิงพระรามสู้กับกามะนีทหารเอกของพระเจ้ากรุงจีน

เล่มที่ 5 พระเจ้าฝรั่งมังฆ้องบำเหน็จความชอบ

โดยทั้ง 5 เล่ม ได้นำเนื้อหาจากเรื่อง ราชาธิราช ตอน สมิงพระรามอาสา จากหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มาแบ่งเป็นกรอบย่อยตามหลักการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง แล้วใช้ภาพวาดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาประกอบเนื้อเรื่อง เพื่อให้นักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้

ได้เข้าใจเรื่องราวได้ดีขึ้น และได้สร้างภาพการ์ตูนเลียนแบบครูผู้สอนซึ่งใช้แอพพลิเคชั่น MomentCam App เพื่อให้ภาพการ์ตูนที่สร้างขึ้นนำเสนอเรื่องราวและขั้นตอนการใช้บทเรียนสำเร็จรูปเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความตั้งแต่ต้นจนจบ โดยแต่ละเล่มผู้วิจัยได้ออกแบบกระบวนการสอนอ่านจับใจความ 6 ขั้น ได้แก่ ขั้นที่ 1 อ่านเนื้อเรื่องที่มีภาพประกอบ ขั้นที่ 2 อ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียดพร้อมทั้งจับใจความสำคัญ ขั้นที่ 3 จับคู่ภาพกับเนื้อเรื่อง ขั้นที่ 4 เรียงลำดับเหตุการณ์ก่อน-หลัง ขั้นที่ 5 เรียงลำดับภาพพร้อมคัดลอกข้อความให้สัมพันธ์กัน และขั้นที่ 6 ตอบคำถามจากเรื่อง ซึ่งกระบวนการทั้ง 6 ขั้น ในบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน เป็นการพัฒนาเพื่อให้ผู้เรียนสามารถจับใจความจากเรื่องได้ดียิ่งขึ้น

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพการ์ตูน

การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาพการ์ตูน ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้รายละเอียดไว้ โดยมีสาระเนื้อหาดังต่อไปนี้

1. ความหมายของภาพการ์ตูน

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้คำนิยามภาพการ์ตูนไว้ดังนี้

วรรณี ปัดถาวโร (2553: 44) กล่าวว่า การ์ตูน หมายถึง ภาพวาดที่ไม่เหมือนจริงและเป็นภาพเลียนแบบธรรมชาติที่มีรายละอียดที่หยาบ ๆ มีจุดมุ่งหมายเพื่อสื่อความหมายให้ผู้อ่านมีอารมณ์คล้อยตามและเกิดความสนุกสนานแทรกด้วยเนื้อหาสาระเกี่ยวกับบันเทิงคดีและสารคดี และยังสามารถใช้เป็นสื่อในการโฆษณาประชาสัมพันธ์ได้ดี การ์ตูนเป็นที่นิยมทั้งเด็กและผู้ใหญ่

จักรินทร์ สุดชนะ (2550: 17) กล่าวว่า การ์ตูน หมายถึง ภาพวาดที่เป็นสัญลักษณ์แทนตัวบุคคล สัตว์ สิ่งของ หรือเหตุการณ์จำลองมาจากความคิด อาจเป็นภาพที่เน้นความจริง ล้อเลียน หรือขบขัน เพื่อสื่อความหมายหรือเสนอความคิดเกี่ยวกับเรื่องราว เหตุการณ์ บุคคล โดยผู้อ่านมีอารมณ์ตามภาพนั้น ๆ

ศิริพันธุ์ แนบสนิท (2550: 27) กล่าวว่า การ์ตูน หมายถึง ภาพวาดในลักษณะง่าย ๆ ในลักษณะไม่เหมือนภาพในความเป็นจริง มีรูปร่างที่เลียนแบบธรรมชาติที่ลดทอนรายละเอียดที่ไม่จำเป็นออก โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสื่อความหมายแทนตัวหนังสือ เป็นผู้แสดงในการพูดหรือแสดงออกต่าง ๆ ทั้งเป็นภาพประกอบตกแต่ง มุ่งให้เกิดความสวยงาม น่าขัน ล้อเลียนเสียดสี และใช้เป็นสื่อในการโฆษณาประชาสัมพันธ์ประกอบการเล่าเรื่องในบันเทิงคดีและสารคดี

บุษบา คำชู (2550: 28) ให้ความหมายของว่า การ์ตูน คือ ภาพวาดที่เขียนขึ้นอย่างง่าย ๆ เพื่อแสดงเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ให้ผู้ดูได้ทราบเนื้อหาด้วยความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ตลก และขบขัน ซึ่งช่วยให้เกิดความเข้าใจเรื่องราวได้ดีกว่าการใช้ภาษาเพียงอย่างเดียว

ธนธร นิยมชื่น (2550: 24) ให้ความหมายของว่า การ์ตูน คือ ภาพวาดง่าย ๆ ที่มีรูปร่างล้อเลียนของจริง เป็นภาพที่เน้นเรื่องเส้นและอารมณ์เป็นสำคัญ โดยตัดรายละเอียดที่ไม่จำเป็นออก มีจุดมุ่งหมายให้ทั้งความขบขันสนุกสนาน หรือช่วยให้เรื่องนั้นมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2548: 117) ให้ความหมายของว่า การ์ตูน คือ ภาพที่เขียนขึ้นในลักษณะต่าง ๆ ที่ผิดเพี้ยนจากความเป็นจริง โดยเขียนเพื่อเน้นลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ในการเขียนก็เขียนแต่เส้นหยาบ ๆ พอมองรู้ว่าเป็นอะไร การ์ตูนเป็นวรรณกรรมประเภทที่ถ่ายทอดความเข้าใจความรู้สึกด้วยภาพ

จุฬาวรรณ แสงหิรัญ (2547: 35) ให้ความหมายของว่า การ์ตูน คือ ภาพวาดลายเส้นง่าย ๆ ที่มีรูปร่างล้อเลียนของจริง เป็นภาพที่เน้นเรื่องเส้นและอารมณ์เป็นสำคัญ โดยตัดรายละเอียดที่ไม่จำเป็นออก มีจุดมุ่งหมายให้ทั้งความขบขัน สนุกสนานหรือช่วยให้เรื่องนั้นมีความน่าสนใจขึ้น

ปิติมนัส บันลือ (2544: 57-58) ให้ความหมายของว่า การ์ตูน คือ ภาพวาดลายเส้นง่าย ๆ ที่ใช้แสดงสัญลักษณ์ต่าง ๆ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้ดูเกิดความสนใจ ติดตาม และเน้นความตลกขบขันเป็นสำคัญ

จากการศึกษาเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การ์ตูน คือ ภาพวาดลักษณะง่าย ๆ ในลักษณะไม่เหมือนภาพในโลกแห่งความจริง ซึ่งมีลักษณะที่เลียนแบบธรรมชาติที่ลดทอนรายละเอียดที่ไม่จำเป็นออก โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสื่อความหมายแทนตัวหนังสือ เป็นผู้แสดงแทนในการพูดหรือแสดงออกต่าง ๆ มีรูปภาพประกอบตกแต่งที่มุ่งให้เกิดความสวยงาม น่าขัน ล้อเลียน เสียดสี และใช้เป็นสื่อในการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ ประกอบการเล่าเรื่องในทางบันเทิงคดี สารคดี เป็นสิ่งที่มองแล้วทำให้มีชีวิตชีวา แสดงสิ่งที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรมได้

2. ประเภทของภาพการ์ตูน

การแบ่งประเภทของภาพการ์ตูน มีการจัดแบ่งภาพการ์ตูนออกเป็นหลายลักษณะ ซึ่งมีนักการศึกษาหลายจัดแบ่งไว้ดังนี้

ศศิธร ธัญญเจริญ (2552: 44) แบ่งประเภทการ์ตูนเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ ภาพที่เกิดจากการถ่ายโดยใช้กล้องถ่ายรูป ผลิตออกมาจะเป็นภาพถ่ายโปสการ์ดหรือภาพนิ่ง ประเภทฟิล์มสตริปฟิล์ม สไลด์ หรือภาพถ่ายประกอบตัวหนังสือ แมกกาซีนต่าง ๆ และภาพอีกประเภทหนึ่งก็คือภาพที่เกิดจากการวาดหรือการเขียนขึ้นมา จะเป็นภาพวาดลายเส้นแบบแสดงเค้าโครงรูปร่างของสิ่งต่าง ๆ หรือภาพวาดที่เน้นความเหมือนจริง มีการเพิ่มมิติต่าง ๆ เช่น สี แสง เงาหรือวาดละเอียดปลีกย่อยเข้าไปเพื่อให้ภาพเหมือนจริงมากขึ้น

จักรินทร์ สุดชนะ (2550: 18) แบ่งภาพการ์ตูนไว้ 2 ประเภท คือ

1) การ์ตูนล้อเลียนของจริง หรือใกล้เคียงความเป็นจริงตามธรรมชาติ ทั้งสัดส่วน รูปร่างบุคลิกภาพของตัวละคร ซึ่งแสดงความรู้สึกทางอารมณ์ออกมาทางสีหน้าท่าทาง

2) การ์ตูนล้อเลียนของจริงที่มีภาพบิดเบือนจากความจริงตามธรรมชาติ ซึ่งมักจะเน้นเฉพาะลักษณะที่เด่น ๆ หรือส่วนสำคัญของตัวละคร เพื่อการสื่อความหมายล้อเลียนให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ขบขันตามภาพ

บุษบา ชูคำ (2550: 32) ได้แบ่งการ์ตูนเป็น 2 ประเภท คือ การ์ตูนที่ให้ความสนุกสนานล้อเลียน และการ์ตูนที่เขียนเพื่อประกอบภาพการ์ตูนภาพยนตร์ที่เขียนเป็นเรื่องราว

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2548: 121) แบ่งประเภทของกร์ตูนดังนี้

แบ่งตามลักษณะของรูปแบบ

1) รูปแบบเพื่อความบันทิงทั่วไป

2) รูปแบบเพื่อคุณค่าทางการศึกษา

แบ่งตามชนิดของการแสดงออก

1) การ์ตูนการเมือง ใช้ล้อเลียนนักการเมืองหรือเหตุการณ์ของบ้านเมือง

2) การ์ตูนประกอบเรื่อง เป็นการอธิบายหรือเล่าเรื่องโดยตัวการ์ตูนสนทนากัน

3) การ์ตูนสั้นเป็นตอน ๆ เป็นการสนทนาตอบคำถามสั้น ๆ

4) การ์ตูนขำขันรูปเดียวจบ จะเป็นการ์ตูนเงียบ หรือมีคำพูดประกอบก็ได้

5) การ์ตูนขำขันหลายช่องจบในหน้าเดียว การ์ตูนที่อยู่ในกรอบหลายกรอบในหน้าเดียวกัน

6) การ์ตูนเรื่องยาว เป็นการ์ตูนที่ทำเป็นหนังสือเรื่องยาวในเล่ม มีการดำเนินเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบ

7) การ์ตูนโฆษณา เป็นการ์ตูนที่ใช้โฆษณาสินค้า หรือโฆษณาชวนเชื่อเพื่อให้ผู้อ่านสนใจ

8) การ์ตูนเคลื่อนไหว เป็นการ์ตูนภาพยนตร์

9) การ์ตูนล้อเลียนบุคคล

10) การ์ตูนประกอบการศึกษา เป็นการ์ตูนที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น โดยอาศัยการดำเนินเรื่องหรือการอธิบายด้วยบทสนทนา

11) การ์ตูนโทรทัศน์

12) การ์ตูนแบบใช้ในการเป็นต้นแบบเพื่อนำไปใช้ประโยชน์อื่น ๆ เช่น ลอกลายให้ผู้เรียนระบายสี

พรจันทร์ จันทวิมล (2542: 80-81) แบ่งประเภทของภาพการ์ตูนตามประโยชน์ในการใช้งานได้ 7 ประเภทคือ

1) ภาพล้อสังคม มักเป็นภาพในเชิงล้อ โดยนักเขียนการ์ตูนภาพล้อโดยเฉพาะ นิยมพิมพ์ในหนังสือพิมพ์และนิตยสาร

2) ภาพล้อการเมือง เป็นภาพล้อผู้บริหารประเทศ เน้นทางด้านการเมืองและการปกครอง โดยมีจุดมุ่งหมายกระตุ้นให้ผู้อ่านเห็นในเชิงตรงกันข้าม หรือขบขัน เสียดสี

3) การ์ตูนโฆษณา เป็นภาพที่ใช้ในงานโฆษณา ชวนเชื่อในสินค้าของตน ลักษณะการ์ตูนอาจเป็น 2 มิติ หรือหุ่นการ์ตูน 3 มิติ

4) การ์ตูนประชาสัมพันธ์ เป็นการ์ตูนในลักษณะเดียวกับการ์ตูนโฆษณา แต่ต่างกันที่วัตถุประสงค์ว่า การ์ตูนประชาสัมพันธ์เป็นการ์ตูนที่ใช้ประดับตกแต่งเพื่อกระตุ้นในการบอกข่าว แจ้งข่าว ให้ผู้อื่นได้รับทราบ โดยมิได้มุ่งหวังผลทางด้านการค้าเหมือนการ์ตูนโฆษณา

5) การ์ตูนล้อเลียน เป็นการณ์ตูนที่เขียนในเชิงล้อเลียนบุคคลให้ดูตลก ขบขัน วาดบุคลิกลักษณะเกินความจริง

6) ภาพยนตร์การ์ตูน เป็นการทำภาพวาดการ์ตูนให้ออกมาเป็นภาพยนตร์ โดยการวาดการ์ตูนลงในแผ่นใส แล้วถ่ายเป็นภาพยนตร์ให้มีลักษณะการเคลื่อนไหวเหมือนมีชีวิตจริง

7) การ์ตูนเรื่องยาว เป็นการ์ตูนที่ใช้ดำเนินเรื่องราวหรือประกอบนิยาย นิทานต่าง ๆ ตั้งแต่ต้นจนจบ มักมีความยาวเป็นตอน ๆ ไม่สามารถจบลงภายในช่วงเดียวเหมือนการ์ตูนภาพล้อ

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับภาพการ์ตูน สรุปได้ว่า การแบ่งประเภทของการ์ตูนมี 2 ประเภท คือ แบ่งตามรูปแบบเพื่อความบันเทิงทั่วไป และรูปแบบเพื่อคุณค่าทางการศึกษา แบ่งตามรูปแบบเพื่อความบันเทิงทั่วไป เช่น เรื่องตลกขบขัน เรื่องผจญภัย เรื่องอิงวิทยาศาสตร์ เรื่องการศึกษา เรื่องภายในครอบครัว เป็นต้น แบ่งตามรูปแบบเพื่อคุณค่าทางการศึกษา เช่น เรื่องเกี่ยวกับการเมือง วรรณคดี วิทยาการ อุตสาหกรรม ประวัติศาสตร์และศาสนา เป็นต้น ภาพการ์ตูนที่ผู้วิจัยเลือกในการนำมาสร้างเป็นเรียนสำเร็จรูปครั้งนี้ คือ การ์ตูนเพื่อคุณค่าทางด้านการศึกษา เป็นการ์ตูนเลียนแบบบุคคล ที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น โดยอาศัยการอธิบายกรอบเนื้อหาในการดำเนินเรื่อง

3. หลักการเลือกการ์ตูนเพื่อการเรียนการสอน

หลักการเลือกภาพการ์ตูนเพื่อการจัดการเรียนการสอน มีนักการศึกษากล่าวไว้ดังนี้

ศศิธร ธัญญเจริญ (2552: 46) ได้กล่าวถึงลักษณะของภาพที่เด็กชอบเพื่อนำมาพิจารณาในการใช้ภาพการ์ตูนสำหรับการสอนไว้ดังนี้

1) ในการเรียนการสอนแต่ละครั้งควรใช้รูปภาพที่มีความสำคัญต่อการสื่อความหมายเท่านั้น ไม่ควรใช้รูปภาพจำนวนมากเกินความจำเป็น อาจทำให้เกิดความสับสน วุ่นวาย และสร้างความเบื่อหน่ายแก่นักเรียน

2) ควรใช้ร่วมกับสื่อการเรียนการสอนชนิดอื่น ๆ ที่จะช่วยให้การเรียนรู้สมบูรณ์ขึ้น เพราะลำพังรูปภาพเพียงอย่างเดียวไม่สามารถถ่ายทอดความรู้หรือเรื่องราวได้สมบูรณ์ทุกเรื่องเสมอไป

3) แนะนำการดูภาพหรืออ่านภาพแก่นักเรียนล่วงหน้าก่อนใช้รูปภาพ เพื่อให้นักเรียนได้เห็นสิ่งสำคัญ ๆ ของภาพได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

4) เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดหา รวบรวมและใช้รูปภาพเพื่อประโยชน์ต่อการเรียนการสอน

5) เลือกวิธีแสดงหรือนำเสนอรูปภาพที่เหมาะสมและได้ผลที่สุด ซึ่งอาจจะกระทำได้ดังนี้

5.1) แสดงให้ผู้เรียนกลุ่มใหญ่ได้ดูพร้อมกัน โดยผู้สอนชูให้ดูหรือวางบนขาตั้งที่สูงพอที่นักเรียนทุกคนมองเห็นได้อย่างชัดเจน ในกรณีนี้รูปที่นำเสนอจะต้องมีขนาดใหญ่ นักเรียนที่อยู่หลังสุดสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน

5.2) ถ้ารูปภาพที่นำมาแสดงมีขนาดเล็กไม่เหมาะสมกับนักเรียนกลุ่มใหญ่และต้องการแสดงให้นักเรียนได้ดูพร้อมกัน ก็ต้องอาศัยเครื่องฉายทึบแสงเพื่อขยายให้รูปภาพนั้นมีขนาดใหญ่ขึ้น โดยปรากฏเป็นภาพบนจอ แต่การใช้วิธีนี้จะต้องควบคุมความมืดภายในห้องฉายให้มืดสนิทจึงจะสามารถมองเห็นภาพได้ชัดเจน มีขนาดใหญ่ขึ้น มีสีสันเหมือนรูปภาพที่นำมาฉาย ไม่ควรส่งรูปภาพให้นักเรียนดูต่อ ๆ กันทีละคนในขณะที่ผู้สอนกำลังอธิบายหรือบรรยายอยู่ เพราะอาจทำให้นักเรียนไม่สนใจ ไม่ได้ฟังในสิ่งที่ผู้สอนบรรยาย ผลที่ได้จากการดูภาพจะไม่สมบูรณ์หรือคุ้มค่า

5.3) แสดงบนป้ายนิเทศ เพื่อเร้าสร้างความสนใจหรือใช้นำเข้าสู่บทเรียน ประกอบบทเรียน สรุปหรือทบทวนบทเรียน ซึ่งอาจอาศัยความร่วมมือจากนักเรียนในการจัดรูปภาพ การออกแบบ

ตลอดจนการจัดป้ายนิเทศ ก็จะทำให้มีความสนใจและฝึกความรับผิดชอบ ตลอดจนการนำศิลปะและความรู้ในเรื่องนั้นมาใช้ในการจัดป้ายนิเทศ

6) หลังการใช้รูปภาพกระบวนการเรียนการสอนแล้ว ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ความรู้จากรูปภาพมาทำกิจกรรมอื่น ๆ อันจะส่งเสริมให้การเรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ สมบูรณ์ขึ้นและเป็นการสัมพันธ์ความรู้ต่าง ๆ มาใช้ในกิจกรรมเหล่านั้น ดังเช่น การแต่งความ การวาดภาพและลงสี การเล่าเรื่อง เป็นต้น

บุษบา ชูคำ (2550: 34) ได้กล่าวถึงหลักการเลือกการ์ตูนประกอบการสอนว่า การเขียนการ์ตูนประกอบการสอนต้องดูลักษณะของภาพการ์ตูนให้มีขนาดที่เหมาะสม มีความชัดเจน ควรเป็นภาพสีเพื่อทำให้เกิดความสนใจในการเรียนและอาจจะผูกเรื่องให้ตลกขบขันและให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนมี 4 ลักษณะ ดังนี้

1) เลือกการ์ตูนให้เหมาะสมกับวัยและธรรมชาติของผู้เรียน

2) เลือกการ์ตูนที่มีสัญลักษณ์ให้ความหมายชัดเจน

3) เลือกการ์ตูนที่ออกแบบง่าย ๆ เข้าใจง่าย สามารถดูออกว่าเป็นอะไร มีขนาด และภาพสีสันที่เหมาะสม

4) พิจารณาเลือกการ์ตูนจากคุณลักษณะประโยชน์และข้อจำกัดให้สอดคล้องกับการเรียนการสอนและผู้เรียนอย่างเหมาะสม

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2545: 123) ได้อธิบายหลักการเลือกการ์ตูนในการนำไปใช้ประกอบการสอนดังนี้

1) เลือกการณ์ตูนที่เหมาะสมกับประสบการณ์ของผู้เรียน (Appropriatcness to Experience Level) การ์ตูนที่ใช้ประกอบการสอนจะต้องเป็นการ์ตูนที่นักเรียนเข้าใจความหมายได้ ซึ่งต้องอยู่กับประสบการณ์เดิม การ์ตูนที่เข้าใจยากใช้กับเด็กเล็กไม่ค่อยได้ผล เพราะเด็กเล็กมีประสบการณ์น้อยดูไม่รู้เรื่อง

2) เลือกการ์ตูนที่ออกแบบง่าย ๆ (Simplicity) การ์ตูนคือภาพที่สมมติขึ้น ควรเป็นภาพที่ทำให้เข้าใจง่าย ให้มีลักษณะเฉพาะของตนหรือวัตถุนั้นจะทำให้จำง่าย สามารถดูออกว่าเป็นอะไรดูแล้วแปลความหมายได้ทันทีเลยว่าเป็นใคร อีกอย่างหนึ่งที่ควรมีคือ คำอธิบายประกอบภาพอย่างสั้น ๆ แต่การ์ตูนบางภาพไม่จำเป็นต้องมีคำอธิบายถ้าภาพนั้นเป็นสื่อความคิดให้ผู้อ่านดูอยู่แล้ว

3) การ์ตูนที่มีสัญลักษณ์ให้ความหมายชัดเจน (Clear Symbols) คนที่อ่านหนังสือพิมพ์เสมอ ๆ ย่อมจะคุ้นเคยกับสัญลักษณ์การ์ตูนมาตรฐานของประเทศหรือพรรคการเมืองต่าง ๆ

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับหลักการเลือกการ์ตูนประกอบการสอน สรุปได้ว่า การ์ตูนที่เลือกใช้ประกอบการสอนจะต้องเป็นการ์ตูนที่นักเรียนเข้าใจความหมายได้ ซึ่งต้องขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิม สอดคล้องกับการเรียนการสอนและผู้เรียนอย่างเหมาะสม ควรเป็นภาพสีเพื่อทำให้เกิดความสนใจในการเรียน พิจารณาเลือกการ์ตูนจากคุณลักษณะประโยชน์และข้อจำกัดให้สอดคล้องกับการเรียนการสอนและผู้เรียนอย่างเหมาะสม

4. ประโยชน์ของการ์ตูนต่อการเรียนการสอน

ประโยชน์ของภาพการ์ตูนในการจัดการเรียนการสอนมีหลายประการ มีนักการศึกษากล่าวไว้ดังนี้

เจริญสุข คงชาติ (2552: 20) กล่าวถึงประโยชน์ของการ์ตูนต่อการเรียนการสอนดังนี้

1) สร้างบทเรียนให้มีความน่าสนใจมากขึ้น

2) นำเสนอและการ์ตูนชี้นำให้เข้าใจบทเรียนมากขึ้น

3) ทำให้บทเรียนสนุกสนานและน่าติดตาม

4) สร้างภาพจำลองและมีการสื่อความหมายแปลกใหม่

5) ช่วยพัฒนาด้านการอ่านเป็นขั้นตอนโยงกรอบความรู้ได้ดี

บุษบา ชูคำ (2550: 34) กล่าวว่า การ์ตูนทำให้เด็กเกิดความสนใจ กระตือรือร้นในการเรียน ผ่อนคลายความเครียด ทำให้เกิดความสนุกสนานในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ยังทำให้นักเรียนอ่านได้ง่ายขึ้น ซึ่งจะสามารถส่งผลให้การเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น

ปิยะธิดา สังฆะโน (2550: 32) กล่าวว่า การ์ตูนสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการ์ตูนสามารถทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้อย่างรวดเร็ว ช่วยทำให้บทเรียนน่าสนใจและผู้เรียนไม่เบื่อหน่าย เกิดความรู้สึกสนุกสนาน มีชีวิตชีวา ซึ่งใช้ได้กับการเรียนการสอนทุกกลุ่มวิชา

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2545: 124) กล่าวถึงประโยชน์ของการ์ตูนต่อการเรียนการสอนดังนี้

1) กระตุ้นหรือเร้าใจให้อยากเรียนและเป็นการสร้างบรรยากาศในการเรียน

2) ใช้สำหรับอธิบายให้เกิดความเข้าใจ ช่วยอธิบายความหมายของคำหรือประโยคต่าง ๆ ได้

3) ใช้เป็นกิจกรรมของนักเรียน เช่น ให้เด็กวาดการ์ตูนเพื่อแสดงความเข้าใจของเด็ก เพื่อครูจะได้ดูว่านักเรียนเข้าใจเรื่องราวที่สอนมากน้อยแค่ไหน และเป็นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับประโยชน์ของภาพการ์ตูนประกอบการสอน สรุปได้ว่า ภาพการ์ตูนมีประโยชน์ในการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก สามารถทำให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องราวได้อย่างรวดเร็ว ช่วยทำให้บทเรียนน่าสนใจและผู้เรียนไม่เบื่อหน่าย เกิดความรู้สึกสนุกสนาน มีชีวิตชีวา นักเรียนเกิดความสนใจ กระตือรือร้นในการเรียน ผ่อนคลายความเครียด

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพการ์ตูน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพการ์ตูนเพื่อการจัดการเรียนการสอน มีผู้ทำการวิจัยไว้หลายท่านดังนี้

มยุรี ศิลวิชัย (2551: 95-96) ได้ศึกษาการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนเพื่อฝึกทักษะการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กับกลุ่มตัวอย่าง 22 คน ผลการศึกษาพบว่า บทเรียนสำเร็จรูปประกอบการ์ตูนเพื่อฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพ 84.32/84.66 ซึ่งสูงกว่า 80/80 ที่ตั้งไว้ค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.75 และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางงาสถิติที่ระดับ .05

คันที โสมชัย (2550: 71-73) ได้ศึกษาการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนเพื่อฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านกกปลาซิวนาโด่ สำหนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนเพื่อฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 83.14/82.32 ซึ่งสูงกว่า 80/80 ที่ตั้งไว้ และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บุญรัตน์ เจนถูกใจ (2550: 71) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาการอ่านจับใจความโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาการอ่านจับใจความโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 85.84/82.44 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ค่าดัชนีประสิทธิภาพเท่ากับ 0.7108 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีความพึงพอใจต่อการเรียนทักษะอ่านจับใจความโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนอยู่ในระดับมากที่สุด

Bang (1988 อ้างอิงใน อมรรัตน์ เชิงหอม, 2541: 44) ได้ศึกษาการนำการ์ตูนมาประกอบการเรียนการสอน พบว่า นักเรียนที่เรียนภาษาต่างประเทศสามารถใช้การ์ตูนฝึกทักษะการฟัง การพูด และการเรียนรู้ศัพท์ใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถใช้การ์ตูนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนประกอบด้วยการเติมคำลงในช่องว่าง การอธิบายเรื่องราวเกี่ยวกับสุขภาพ สรุปความเข้าใจและแสดงบทบาทสมมติ

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หากครูผู้สอนใช้ภาพการ์ตูนเป็นสื่อเพื่อเร้าความสนใจ นักเรียนจะมีความกระตือรือร้น เข้าใจเนื้อหาบทเรียนเกิดความเพลิดเพลินในการเรียนเข้าใจบทเรียนมากขึ้น ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนสูงขึ้นด้วย ผู้วิจัยจึงสนใจสร้างบทเรียนสำเร็จรูปโดยใช้ภาพการ์ตูนเลียนแบบบุคคลจริง ๆ ที่นักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้มีความคุ้นเคย นั่นคือภาพของครูผู้สอนแล้วนำภาพมาตกแต่งลดทอนรายละเอียดโดยใช้แอพพลิเคชั่น MomentCam App เป็นการ์ตูนภาพสี เพื่อให้ภาพการ์ตูนที่สร้างขึ้นนำเสนอเรื่องราวและขั้นตอนการใช้บทเรียนสำเร็จรูป เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความและอธิบายรายละเอียดในการใช้บทเรียนสำเร็จรูปแทนครู

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบการ์ตูน มีการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. แบบแผนการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะข้อมูลและสถิติที่ใช้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 51 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนบ้านหาดไข่เต่า อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 จำนวน 6 คน ได้กลุ่มตัวอย่างโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง โดยใช้แบบคัดกรองนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ของ ศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู คือ แบบสำรวจความสามารถในการรับและแปลผลข้อมูล (ครป.) แบบสำรวจปัญหาการเรียนรู้เฉพาะด้าน (ปรด.) และคู่มือประเมินความสามารถทางเชาว์ปัญญาเด็กอายุ 2-15 ปี ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2546: 54-60) ซึ่งมีขั้นตอนในการคัดเลือกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.1 ใช้แบบสำรวจปัญหาในการเรียนรู้เฉพาะด้าน (ปรด.) เป็นแบบสำรวจปัญหาในการเรียนของนักเรียนใน 3 ด้าน คือ ด้านการอ่าน มีข้อคำถาม 20 ข้อ ด้านการเขียนและการสะกดคำ มีข้อคำถาม 30 ข้อ และด้านคณิตศาสตร์ มีข้อคำถาม 30 ข้อ รวมคำถามทั้งหมด 80 ข้อ โดยใช้เกณฑ์การตัดสินรวมทั้ง 3 ด้าน ที่จุดตัด 199 ขึ้นไป จึงถือว่าเป็นนักเรียนที่มีปัญหาด้านการเรียน

2.2 ประเมินความสามารถทางเชาวน์ปัญญาของนักเรียนที่ได้รับการคัดแยกแล้ว โดยการใช้คู่มือประเมินความสามารถทางเชาว์ปัญญาเด็กอายุ 2-15 ปี กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข พบว่า กลุ่มตัวอย่างมี IQ ตั้งแต่ 90 ขึ้นไป

2.3 ทดสอบความสามารถด้านการอ่านของนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยใช้แบบทดสอบการอ่านและสะกดคำของศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู เพื่อตรวจสอบว่านักเรียนมีลักษณะพฤติกรรมของความบกพร่องด้านการอ่านหรือไม่ แล้วคัดเลือกนักเรียนที่อ่านได้คล่อง แต่ไม่สามารถตอบคำถาม ไม่สามารถลำดับเหตุการณ์ หรือสรุปใจความจากเรื่องที่อ่านได้

2.4 นำข้อมูลที่ได้มาประเมินและพิจารณา เพื่อตัดสินว่าเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจ และคัดเลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 6 คน เพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามแบบแผนการทดลอง One Group Pretest – Posttest Design (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538: 249) ดังนี้

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
E	T_1	X	T_2

เมื่อ E แทน กลุ่มทดลอง
X แทน การสอนอ่านจับใจความโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน
T_1 แทน การทดสอบก่อนทดลอง (Pretest) โดยใช้แบบทดสอบความสามารถการอ่านจับใจความ
T_2 แทน การทดสอบหลังทดลอง (Posttest) โดยใช้แบบทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนแบบเส้นตรง เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ จำนวน 5 เล่ม เล่มที่ 1 พระเจ้ากรุงจีนยกทัพมาท้ารบพระเจ้าฝรั่งมังฆ้องแห่งกรุงอังวะ เล่มที่ 2 สมิงพระราม เชลยจากหงสาวดีอาสาออกรบ เล่มที่ 3 สมิงพระรามเลือกม้าศึก เล่มที่ 4 สมิงพระรามสู้กับกามะนีทหารเอกของพระเจ้ากรุงจีน เล่มที่ 5 พระเจ้าฝรั่งมังฆ้องบำเหน็จความชอบ

2. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการอ่านจับใจความ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 5 แผน โดยใน 1 แผน ใช้การสอน 5 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที

3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ จำนวน 1 ฉบับ จำนวน 20 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. การสร้างบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความ มีขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 3 คู่มือครู แบบเรียน เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน เอกสารต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 สร้างบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรงประกอบภาพการ์ตูน เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ จำนวน 5 เล่ม ดังนี้

เล่มที่ 1 พระเจ้ากรุงจีนยกทัพมาท้ารบพระเจ้าฝรั่งมังฆ้องแห่งกรุงอังวะ

เล่มที่ 2 สมิงพระราม เชลยจากหงสาวดีอาสาออกรบ

เล่มที่ 3 สมิงพระรามเลือกม้าศึก

เล่มที่ 4 สมิงพระรามสู้กับกามะนีทหารเอกของพระเจ้ากรุงจีน

เล่มที่ 5 พระเจ้าฝรั่งมังฆ้องบำเหน็จความชอบ

นำบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนเสนอผู้เชี่ยวชาญให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย ด้านการวัดผล ประเมินผล ด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา และด้านการศึกษาพิเศษ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความสอดคล้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Index of Consistence: IOC) โดยใช้ค่า IOC ที่มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538: 48)

คะแนน +1 แน่ใจว่าบทเรียนสำเร็จรูปนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้สาระกิจกรรมการจัดการเรียนรู้

คะแนน 0 ไม่แน่ใจว่าบทเรียนสำเร็จรูปนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้สาระ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้

คะแนน -1 แน่ใจว่าบทเรียนสำเร็จรูปนั้นไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้สาระกิจกรรมการจัดการเรียนรู้

นำผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านไปหาค่าความสอดคล้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Index of Consistence : IOC) ได้ค่าเท่ากับ 1.0

1.3 นำบทเรียนสำเร็จรูปที่ผ่านการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาจัดทำเป็นบทเรียนสำเร็จรูปฉบับจริง มาใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

2. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ มีดังนี้

2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 3 สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน 1.1 เพื่อให้ทราบเนื้อหา ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และมาตรฐานการเรียนรู้ กระบวนจัดการเรียนรู้ การวัดประเมินผล

2.2 ศึกษาเอกสารงานวิจัยและหนังสือคู่มือที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ

2.3 ศึกษาเอกสารงานวิจัยและหนังสือคู่มือที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนสำเร็จรูป

2.4 ศึกษาการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของกรมวิชาการ เอกสารวิชาการ คู่มือครู

2.5 ศึกษาเอกสารงานวิจัยและหนังสือคู่มือที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

2.6 นำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

2.6.1 ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการอ่านจับใจความโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป จำนวน 5 แผน ประกอบด้วยกิจกรรมการสอนตามขั้นตอน 6 ขั้นตอน

ขั้นที่ 1 อ่านเนื้อเรื่องที่มีภาพประกอบ
ขั้นที่ 2 อ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียด พร้อมทั้งจับใจความสำคัญ 6 ประเด็น
ขั้นที่ 3 จับคู่ภาพกับเนื้อเรื่อง
ขั้นที่ 4 เรียงลำดับเหตุการณ์ ก่อน – หลัง
ขั้นที่ 5 เรียงลำดับภาพ พร้อมคัดลอกข้อความให้สัมพันธ์กับภาพ
ขั้นที่ 6 ตอบคำถามจากเรื่อง

2.6.2 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการอ่านจับใจความโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป จำนวน 5 แผน ตามกิจกรรมการสอนขั้นตอน 6 ขั้น กำหนดรูปแบบและเวลาในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เวลาในการทดลอง 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 60 นาที รวม 25 วัน ดังตาราง 1

ตาราง 1 แผนการจัดการเรียนรู้การสอนอ่านจับใจความโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่	**ขั้นตอนการสอนอ่านจับใจความโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน**	**เล่มที่**
1	ขั้นที่ 1 อ่านเนื้อเรื่องที่มีภาพประกอบ ขั้นที่ 2 อ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียด พร้อมทั้งจับใจความสำคัญ 6 ประเด็น ขั้นที่ 3 จับคู่ภาพกับเนื้อเรื่อง ขั้นที่ 4 เรียงลำดับเหตุการณ์ ก่อน – หลัง ขั้นที่ 5 เรียงลำดับภาพ พร้อมคัดลอกข้อความให้สัมพันธ์กับภาพ ขั้นที่ 6 ตอบคำถามจากเรื่อง	เล่มที่ 1 พระเจ้ากรุงจีนยกทัพมาท้ารบพระเจ้าฝรั่งมังฆ้องแห่งกรุงอังวะ
2	ขั้นที่ 1 อ่านเนื้อเรื่องที่มีภาพประกอบ ขั้นที่ 2 อ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียด พร้อมทั้งจับใจความสำคัญญ 6 ประเด็น ขั้นที่ 3 จับคู่ภาพกับเนื้อเรื่อง ขั้นที่ 4 เรียงลำดับเหตุการณ์ ก่อน – หลัง	เล่มที่ 2 สมิงพระราม เชลยจากหงสาวดีอาสาออกรบ

ตาราง 1 (ต่อ)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ขั้นตอนการสอนอ่านจับใจความโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน	เล่มที่
	ขั้นที่ 5 เรียงลำดับภาพ พร้อมคัดลอกข้อความให้สัมพันธ์กับภาพ ขั้นที่ 6 ตอบคำถามจากเรื่อง	
3	ขั้นที่ 1 อ่านเนื้อเรื่องที่มีภาพประกอบ ขั้นที่ 2 อ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียด พร้อมทั้งจับใจความสำคัญ 6 ประเด็น ขั้นที่ 3 จับคู่ภาพกับเนื้อเรื่อง ขั้นที่ 4 เรียงลำดับเหตุการณ์ ก่อน – หลัง ขั้นที่ 5 เรียงลำดับภาพ พร้อมคัดลอกข้อความให้สัมพันธ์กับภาพ ขั้นที่ 6 ตอบคำถามจากเรื่อง	เล่มที่ 3 สมิงพระรามเลือกม้าศึก
4	ขั้นที่ 1 อ่านเนื้อเรื่องที่มีภาพประกอบ ขั้นที่ 2 อ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียด พร้อมทั้งจับใจความสำคัญ 6 ประเด็น ขั้นที่ 3 จับคู่ภาพกับเนื้อเรื่อง ขั้นที่ 4 เรียงลำดับเหตุการณ์ ก่อน – หลัง ขั้นที่ 5 เรียงลำดับภาพ พร้อมคัดลอกข้อความให้สัมพันธ์กับภาพ ขั้นที่ 6 ตอบคำถามจากเรื่อง	เล่มที่ 4 สมิงพระรามสู้กับกามะนีทหารเอกของพระเจ้ากรุงจีน
5	ขั้นที่ 1 อ่านเนื้อเรื่องที่มีภาพประกอบ ขั้นที่ 2 อ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียด พร้อมทั้งจับใจความสำคัญ 6 ประเด็น ขั้นที่ 3 จับคู่ภาพกับเนื้อเรื่อง ขั้นที่ 4 เรียงลำดับเหตุการณ์ ก่อน – หลัง ขั้นที่ 5 เรียงลำดับภาพ พร้อมคัดลอกข้อความให้สัมพันธ์กับภาพ ขั้นที่ 6 ตอบคำถามจากเรื่อง	เล่มที่ 5 พระเจ้าฝรั่งมังฆ้องบำเหน็จความชอบ

2.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เสนอผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา และด้านการศึกษาพิเศษ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องในด้านวัตถุประสงค์ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน การวัด

ประเมินผลและความถูกต้องของขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยใช้เกณฑ์พิจารณาลงความเห็น ดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538: 48)

คะแนน +1 แน่ใจว่าแผนการสอนนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ สาระ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ สื่อ การวัดผลประเมินผล

คะแนน 0 ไม่แน่ใจว่าแผนการสอนนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ สาระ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ สื่อ การวัดผลประเมินผล

คะแนน -1 แน่ใจว่าแผนการสอนนั้นไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ สาระ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ สื่อ การวัดผลประเมินผล

2.8 นำผลการพิจารณามาหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้ จึงจะเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม ที่นำไปจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ และผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยให้ปรับปรุงกิจกรรมการสอนของแผน การจัดการเรียนรู้และปรับจำนวนข้อคำถามของแบบทดสอบก่อนเรียนหลังเรียน เรื่องการอ่านจับใจความหลังจากปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยจึงนำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความนำมาใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

3. การสร้างและหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความมีขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษาสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย โดยศึกษารายละเอียดและตัวชี้วัดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 3 เพื่อศึกษาการอ่านจับใจความ

3.2 ศึกษาการวัดและประเมินผล และการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถทางด้านการอ่านจับใจความ จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบ สาระการเรียนรู้ภาษาไทย

3.3 สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน

3.3.1 นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย ด้านการวัดผล ประเมินผล ด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา และด้านการศึกษาพิเศษ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ นำผลการพิจารณามาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ที่มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป เพื่อหาข้อบกพร่อง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข โดยใช้เกณฑ์พิจารณาลงความเห็น ดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538: 48)

คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

3.3.2 นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ จำนวน 20 ข้อ ซึ่งมีค่า IOC ตั้งแต่ .05 ทุกข้อ นำมาใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

1) เกณฑ์การให้คะแนนของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ คือ แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยกำหนดให้ข้อที่ตอบถูกต้องได้ 1 คะแนน ข้อตอบผิด ตอบเกินหรือไม่ตอบ ให้ 0 คะแนน

2) เกณฑ์การตัดสินความสามารถในการอ่านจับใจความ มารวมเป็นคะแนนที่ทำได้ทั้งหมด จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน เพื่อประเมินความสามารถในการอ่านจับใจความ แล้วนำมาเทียบกับเกณฑ์ (สำนักบริหารการศึกษาพิเศษ, 2554: 200-202) ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

คะแนน 16-20 คะแนน	หมายถึง	มีความเข้าใจในการอ่านระดับดีมาก เทียบเป็นร้อยละ เท่ากับ 80-100
คะแนน 14-15 คะแนน	หมายถึง	มีความเข้าใจในการอ่านระดับดี เทียบเป็นร้อยละ เท่ากับ 70-79
คะแนน 12-13 คะแนน	หมายถึง	มีความเข้าใจในการอ่านระดับปานกลาง เทียบเป็นร้อยละ เท่ากับ 60-69
คะแนน 10-11 คะแนน	หมายถึง	มีความเข้าใจในการอ่านระดับพอใช้ เทียบเป็นร้อยละ เท่ากับ 50-59
คะแนน 0-9 คะแนน	หมายถึง	มีความเข้าใจในการอ่านระดับปรับปรุง เทียบเป็นร้อยละ เท่ากับ 0-49

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการวิจัยเรื่อง การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. เตรียมข้อมูลนักเรียน โดยการติดต่อประสานงานกับครูประจำชั้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหาดไข่เต่า อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง และขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อทำการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล

2. นำหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล ออกโดยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา เสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหาดไข่เต่า

3. จัดเตรียมสถานที่ที่ใช้ในการวิจัย โดยควบคุมสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการทดลอง

4. จัดเตรียมเอกสารและวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวกับการวิจัยในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้

5. ก่อนทำการวิจัย ผู้วิจัยได้ชี้แจงการดำเนินการทุกขั้นตอนแก่นักเรียนให้เข้าใจ และทำการทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านจับใจความที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

6. ดำเนินการทดลอง โดยใช้เวลาทดลองวันละ 1 ชั่วโมง ตั้งแต่เวลา 15.30-16.30 น. รวมเวลาทดลองทั้งสิ้น 25 ครั้ง ผู้วิจัยเป็นผู้ทำการทดลอง ดังตารางแสดงการทดลองต่อไปนี้

ตาราง 2 กำหนดการรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน

สัปดาห์ / วัน	**เนื้อหา**	**ขั้นการทดลอง**	
ทดสอบก่อนเรียน (Pre–test) ด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความ จำนวน 20 ข้อ			
1 จันทร์ อังคาร พุธ พฤหัสบดี ศุกร์	บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน เล่มที่ 1 พระเจ้ากรุงจีนยกทัพมาท้ารบพระเจ้าฝรั่งมังฆ้องแห่งกรุงอังวะ	ขั้นที่ 1 ขั้นที่ 2 (กรอบที่ 1-3) ขั้นที่ 2 (กรอบที่ 4-5) ขั้นที่ 3-4 ขั้นที่ 5-6	<u>รายละเอียดของขั้นตอน 6 ขั้น</u> ขั้นที่ 1 อ่านเนื้อเรื่องที่มีภาพประกอบ ขั้นที่ 2 อ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียดพร้อมทั้งจับใจความสำคัญ 6 ประเด็น ขั้นที่ 3 จับคู่ภาพกับเนื้อเรื่อง ขั้นที่ 4 เรียงลำดับเหตุการณ์ก่อน-หลัง ขั้นที่ 5 เรียงลำดับภาพพร้อมคัดลอกข้อความให้สัมพันธ์กับภาพ ขั้นที่ 6 ตอบคำถามจากเรื่อง **<u>กรอบ</u>** คือ กรอบเนื้อหาในบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง
2 จันทร์ อังคาร พุธ พฤหัสบดี ศุกร์	บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน เล่มที่ 2 สมิงพระรามเชลยจากหงสาวดีอาสาออกรบ	ขั้นที่ 1 ขั้นที่ 2 (กรอบที่ 1-3) ขั้นที่ 2 (กรอบที่ 4-5) ขั้นที่ 3-4 ขั้นที่ 5-6	
3 จันทร์ อังคาร พุธ พฤหัสบดี ศุกร์	บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน เล่มที่ 3 สมิงพระรามเลือกม้าศึก	ขั้นที่ 1 ขั้นที่ 2 (กรอบที่ 1-4) ขั้นที่ 2 (กรอบที่ 5-8) ขั้นที่ 3-4 ขั้นที่ 5-6	
4 จันทร์ อังคาร พุธ พฤหัสบดี ศุกร์	บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน เล่มที่ 4 สมิงพระรามสู้กับกามะนีทหารเอกของพระเจ้ากรุงจีน	ขั้นที่ 1 ขั้นที่ 2 (กรอบที่ 1-4) ขั้นที่ 2 (กรอบที่ 5-7) ขั้นที่ 3-4 ขั้นที่ 5-6	
5 จันทร์ อังคาร พุธ พฤหัสบดี ศุกร์	บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน เล่มที่ 5 พระเจ้าฝรั่งมังฆ้องบำเหน็จความชอบ	ขั้นที่ 1 ขั้นที่ 2 (กรอบที่ 1-4) ขั้นที่ 2 (กรอบที่ 5-7) ขั้นที่ 3-4 ขั้นที่ 5-6	

7. ทดสอบหลังเรียนด้วยชุดการสอนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 20 ข้อ บันทึกคะแนนหลังการสอน เก็บไว้เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. การวิเคราะห์ข้อมูล

1.1 ศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าคะแนนมัธยฐาน ค่าพิสัยควอไทล์ และประเมินระดับความสามารถทางการอ่านจับใจความ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน

1.2 เปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ก่อนและหลังการสอนอ่านจับใจความ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ The Wilcoxon Matched – Pairs Signed-Ranks Test

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือ

2.1.1 ค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ (IOC) ใช้สูตรดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538: 215)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ผลจากการคำนวณหาค่า IOC จะต้องมีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป จึงถือว่าเครื่องมือนั้นใช้ได้

2.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.2.1 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน โดยใช้การหาค่ามัธยฐาน (Median) โดยใช้สูตร (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2545: 174) ดังนี้

$$Mdn = \frac{X_N + 1}{2}$$

เมื่อ Mdn แทน มัธยฐานหรือค่ากลาง

X แทน จำนวนคะแนนหรือข้อมูลที่เป็นเลขคู่

$\frac{X_N}{2}$ แทน คะแนนตัวที่ $\frac{N}{2}$

$\frac{X_N + 1}{2}$ แทน คะแนนตัวที่ $\frac{N+1}{2}$

2.2.2 การหาค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range : IQR) คำนวณจากสูตร (ยุทธพงษ์ กัยวรรณ์, 2543: 152) โดยมีสูตร ดังนี้

$$IQR = Q_3 - Q_1$$

เมื่อ IQR แทน ค่าพิสัยควอไทล์

Q_1 แทน ค่าที่ตำแหน่ง $\frac{1}{4}$ หรือ 25% หาได้จาก $Q_1 = \frac{N}{4}$

Q_3 แทน ค่าที่ตำแหน่ง $\frac{3}{4}$ หรือ 75% หาได้จาก $Q_3 = \left[\frac{N}{4}\right] \times 3$

N แทน จำนวนข้อมูล

2.3 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน ก่อนและหลังเรียน ใช้สถิติทดสอบ คือ The Wilcoxon Matched - Pairs Signed - Ranks Test (นิภา ศรีไพโรจน์, 2533: 93) โดยใช้สูตรดังนี้

$$D = Y - X$$

เมื่อ D แทน ความแตกต่างของผลคะแนนก่อนและหลังการสอน
X แทน คะแนนที่ได้จากการประเมินก่อนการสอน
Y แทน คะแนนที่ได้จากการประเมินหลังการสอน

จัดอันดับค่าความแตกต่างจากค่าน้อยไปหาค่ามาก กำกับอันดับที่ได้ด้วยเครื่องหมายบวกหรือเครื่องหมายลบ ตามลำดับของผลรวมที่น้อยกว่า (โดยไม่คำนึงถึงเครื่องหมาย) เรียกค่านี้ว่า T (ค่าผลรวมของอันดับที่มีเครื่องหมายกำกับที่น้อยกว่า)

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับหัวข้อดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นที่เข้าใจตรงกัน ในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

เมื่อ	Mdn	แทน	เป็นค่ามัธยฐาน
	IQR	แทน	ค่าพิสัยควอไทล์
	*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
	T	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาในการทดสอบของ Wilcoxon Matched – Pair Singed – Ranks Test

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน มีผลการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอเป็นลำดับ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน ใช้ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยควอไทล์
3. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ก่อนและหลังสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนโดยใช้สถิติ The Wilcoxon Matched – Pair Singed – Ranks Test

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ดังรายละเอียดในตาราง 3

ตาราง 3 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

คนที่	เพศ	อายุ (ปี/เดือน)	ระดับเชาว์ปัญญา (IQ)
1	ชาย	13/10	94
2	ชาย	13/8	91
3	ชาย	13/11	92
4	ชาย	14/3	94
5	ชาย	13/7	92
6	ชาย	13/10	90

จากตาราง 3 พบว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 6 คน ซึ่งเป็นนักเรียนชายทั้งหมด มีอายุระหว่าง 13-14 ปี มีระดับเชาว์ปัญญา (IQ) ระหว่าง 90-94

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

2. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน ใช้ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยควอไทล์ ปรากฏดังรายละเอียดในตาราง 4

ตาราง 4 ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน

นักเรียน (คนที่)	**คะแนนก่อนเรียน (คะแนนเต็ม 20 คะแนน)**	**ระดับ**	**คะแนนหลังเรียน (คะแนนเต็ม 20 คะแนน)**	**ระดับ**
1	4	ปรับปรุง	16	ดีมาก
2	6	ปรับปรุง	20	ดีมาก
3	5	ปรับปรุง	17	ดีมาก
4	3	ปรับปรุง	14	ดี
5	5	ปรับปรุง	18	ดีมาก
6	5	ปรับปรุง	19	ดีมาก
Mdn	**5**	**ปรับปรุง**	**17.5**	**ดีมาก**
IQR	**1.5**	**ปรับปรุง**	**3.5**	**ดีมาก**

จากตาราง 4 พบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน มีคะแนนก่อนเรียนระหว่าง 3-6 คะแนน ค่ามัธยฐานเท่ากับ 5 และพิสัยคลอไทล์ เท่ากับ 1.5 มีความสามารถในการอ่านจับใจความอยู่ในระดับปรับปรุง หลังสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกระกอบภาพการ์ตูนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ มีคะแนนระหว่าง 14-20 คะแนนค่ามัธยฐานเท่ากับ 17.5 และพิสัยคลอไทล์ เท่ากับ 3.5 มีความสามารถในการอ่านจับใจความในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก

3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน โดยใช้สถิติ The Wilcoxon Matched – Pairs Signed – Ranks Test ปรากฏดังรายละเอียดในตาราง 5

ตาราง 5 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่มีปัญหาทางด้านการอ่านจับใจความก่อนและหลังการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน

คนที่	คะแนนหลังเรียน (คะแนนเต็ม 20 คะแนน)		ผลต่างของคะแนน	ลำดับที่ของความต่าง	ลำดับตามเครื่องหมาย	
	ก่อนสอน (X)	หลังสอน (Y)	D = Y - X		+	-
1	4	16	12	2.5	2.5	0
2	6	20	14	5.5	5.5	0
3	5	17	12	2.5	2.5	0
4	3	14	11	1	1	0
5	5	18	13	4	4	0
6	5	19	14	5.5	5.5	0
					T = 21	T = 0*

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 5 พบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้หลังการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนสูงกว่าก่อนการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่มีปัญหาทางด้านการอ่านจับใจความ เพื่อใช้ในการพัฒนารูปแบบวิธีสอนทักษะการอ่านจับใจความ และได้รู้จักเลือกสื่อที่มีคุณภาพไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย เพื่อส่งเสริมบรรยากาศในการสอนอ่านจับใจความให้แก่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ก่อนและหลังสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน

สมมติฐานการวิจัย

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้โดยการใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน อยู่ในระดับดี
2. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้หลังการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน สูงกว่าก่อนการสอน

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่มีปัญหาทางด้านการอ่านจับใจความ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหาดไข่เต่า ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 6 คน

การสำรวจปัญหาในการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีบกพร่องทางการเรียนรู้โดยใช้แบบทดสอบและแบบสำรวจของศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู ภาคการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และแบบคัดกรองของกระทรวงศึกษาธิการ โดยผู้ที่มีวุฒิบัตรในการคัดกรอง จำนวน 5 ท่าน และผู้ปกครองลงชื่อยินยอม เพื่อพัฒนานักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้ให้สามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพของตนเอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความจากเรื่องราชาธิราช ตอน สมิงพระรามอาสา จากการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนส่งเสริม

การอ่านจับใจความจำนวน 5 แผน บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน 5 เล่ม และแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ จำนวน 1 ชุด มีจำนวน 20 ข้อ

ดำเนินการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองด้วยตนเอง วันที่ 28 กรกฎาคม 2560 ได้ดำเนินการทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนการสอน (Pretest) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง แล้วจึงดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความเรื่อง ราชาธิราช ตอน สมิงพระรามอาสา จากการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนส่งเสริมการอ่านจับใจความ จำนวน 5 แผน เป็นเวลา 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 60 นาที โดยใช้เวลาในการทดลองรวม 25 ครั้ง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ระหว่างวันที่ 31 กรกฎาคม 2560 ถึงวันที่ 8 กันยายน 2560 เมื่อเสร็จสิ้นการสอนแล้วทำการประเมินหลังการสอน (Posttest) ในวันที่ 11 กันยายน 2560 โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ จำนวน 1 ชุด มีจำนวน 20 ข้อ ซึ่งเป็นชุดเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนสอน (Pretest) แล้วนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่ามัธยฐาน (Median) ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Rang: IQR) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ หลังการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ The Wilcoxon Matched – Pairs Signed – Ranks Test

สรุปผล

จากวิจัยเรื่องการศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน พบว่า 1) ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ จากการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนมีความสามารถในการอ่านจับใจความโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก และ 2) หลังการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้มีความสามารถในการอ่านจับใจความสูงกว่าก่อนการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องการศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน อภิปรายผลดังนี้

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความที่มีลำดับขั้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 6 ขั้น ซึ่งจะเริ่มจากขั้นที่ง่ายไปสู่ขั้นตอนที่ยากขึ้นตามลำดับคือ ขั้นที่ 1 อ่านเนื้อเรื่องที่มีภาพประกอบ ขั้นที่ 2 อ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียดพร้อมทั้งจับใจความสำคัญ ขั้นที่ 3 จับคู่ภาพกับเนื้อเรื่อง ขั้นที่ 4 เรียงลำดับเหตุการณ์ก่อน-หลัง ขั้นที่ 5

เรียงลำดับภาพพร้อมคัดลอกข้อความให้สัมพันธ์กับภาพ และขั้นที่ 6 ตอบคำถามจากเรื่อง ซึ่งการจัดกิจกรรมการสอนตามลำดับขั้นดังกล่าวส่งผลให้นักเรียนจัดลำดับเรื่องราวในการอ่านจับใจความได้ชัดเจน และบทเรียนสำเร็จรูปเป็นสื่อที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้เป็นรายบุคคลตามความสามารถ มีการให้แรงเสริมเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับหลักการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ผดุง อารยะวิญญู และสุวิทย์ พวงสุวรรณ (2554: 45-76 อ้างถึงใน ลัดดา แก้วเพชร, 2556: 26-31) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ต้องสอนจากสิ่งที่ง่ายที่สุด สอนด้วยประสบการณ์ตรง ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามขีดความสามารถของตน ใช้แรงเสริมอย่างมีประสิทธิภาพ กระตุ้นให้นักเรียนใช้ความคิด และผู้วิจัยได้นำภาพการ์ตูนมาประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้บทเรียนสำเร็จรูปมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับคันที โสมชัย (2550: 71-73) ที่ศึกษาพบว่า การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียน สอดคล้องกับ บุญรัตน์ เจนถูกใจ (2550: 71) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาการอ่านจับใจความโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน พบว่า ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียน

2. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้หลังการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน สูงกว่าก่อนการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยได้จัดทำบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความ ตามหลักวิชาการและหลักการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป ซึ่งมีเนื้อหาและมีขั้นตอนที่น่าสนใจ เหมาะกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ตามที่ Edward L. Thorndike (กรมวิชาการ, 2538: 21-23) กล่าวถึงทฤษฎีการเชื่อมโยง (Connection Theory) ว่าการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองของผู้เรียนในแต่ละขั้นอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยกฎการเรียนรู้ 3 กฎ คือ 1) กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) 2) กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) และ 3) กฎแห่งผลที่พอใจ (Law of Effect) และเป็นไปตามทฤษฎีการสร้างเงื่อนไข และการเสริมแรงของ B.F. Skinner (กรมวิชาการ, 2538: 21-23) ที่กล่าวว่า การสร้างเงื่อนไขและการเสริมแรงเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ คือ 1) เงื่อนไขการตอบสนองเมื่อมีสิ่งเร้าแล้วมีการตอบสนองพฤติกรรมที่แสดงออกนี้ขึ้นอยู่กับการเรียนรู้ หรือการเรียนรู้เป็นตัวทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของอัตราการตอบสนอง 2) การเสริมแรงด้วยสิ่งเร้าใหม่ จะทำให้อัตราการตอบสนองเปลี่ยนแปลงได้ เรียกว่าตัวเสริมแรง ดังนั้น การที่จะให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในการอ่าน สามารถจับใจความของเรื่องที่อ่านจำเป็นที่จะต้องอาศัยสิ่งเร้าที่เหมาะสมกับวัยและความพึงพอใจของนักเรียนด้วย ผู้วิจัยจึงเลือกบทเรียนสำเร็จรูปโดยนำภาพการ์ตูนมาประกอบเพื่อให้บทเรียนมีความน่าสนใจ เมื่อนักเรียนสนใจก็จะเป็นบันไดขั้นแรกที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินและทำให้นักเรียนต้องการอ่าน อันจะเป็นหนทางที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี นอกจากนี้บทเรียนสำเร็จรูปยังเป็นสื่อการสอนที่เหมาะกับนักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้ เพราะบทเรียนสำเร็จรูปเป็นสื่อที่สร้างขึ้นโดยกำหนดเนื้อหา วัตถุประสงค์ วิธีการ ตลอดจนอุปกรณ์ การสอนไว้ล่วงหน้า มีการเสริมแรงแก่ผู้เรียนเป็นระยะโดยการเฉลยคำตอบให้ทราบทันที เนื้อหา บทเรียนจะแบ่งเป็นตอนย่อย ๆ ซึ่งเรียกว่ากรอบ โดยเสนอเนื้อหาทีละน้อย มีคำถามให้นักเรียนคิด ทำกิจกรรมหรือตอบคำถาม แล้วมีการเฉลยคำตอบให้ทราบทันที จึงทำให้ผู้เรียนสามารถรับรู้และเป็นไปตามความสามารถของแต่ละบุคคล

(กระทรวงศึกษาธิการ, 2554: 64) และสอดคล้องกับบุญชม ศรีสะอาด (2546: 92-93) และสมนึก สุวรรณมูล (2542: 74-82) ที่ศึกษาพบว่าการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น นวลจันทร์ วิเศษ (2546: 83-92) ศึกษาพบว่า การสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนทำให้ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน รัชกร ประสีระเตสัง (2548: 95-106) ที่ศึกษาพบว่า บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น วุฒิศักดิ์ วงศาสุข (2548: 85) ที่ศึกษาพบว่า การจัดการเรียนการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีความก้าวหน้าและพัฒนาการทางการเรียนเพิ่มขึ้น

จากผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนช่วยให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่มีปัญหาทางด้านการอ่านจับใจความ สามารถที่จะอ่านเรื่องราวและมีความเข้าใจ จับประเด็นสำคัญของเรื่องได้ ประสบความสำเร็จในการเรียนและมีการพัฒนาตนเองได้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ในการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน ครูควรอธิบายทำความเข้าใจและแนะนำการใช้บทเรียนอย่างละเอียดทุกขั้นตอนแก่ผู้เรียนก่อนการเรียนรู้ เพื่อลดปัญหาอันจะเกิดขึ้นระหว่างการเรียนรู้

1.2 การใช้ภาพการ์ตูนประกอบบทเรียนสำเร็จรูปจะช่วยให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นสนใจในการเรียนรู้มากขึ้น จึงควรใช้ภาพให้เหมาะสม ไม่ควรใช้ภาพการ์ตูนมากจนเกินไป เพราะนักเรียนจะสนใจภาพประกอบมากกว่าเนื้อหา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนไปพัฒนาทักษะด้านอื่น ๆ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ เช่น ด้านการเขียน เป็นต้น

2.2 ควรศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่ใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ เพื่อจะได้นำผลมาปรับปรุง พัฒนาให้บทเรียนสำเร็จรูปมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กรมวิชาการ. (2538). **การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.** กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

_____. (2546). **การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.** กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2546). **คู่มือช่วยเหลือเด็กบกพร่องด้านการเรียนรู้.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานภาษาไทยวรรณคดีวิจักษ์.** กรุงเทพมหานคร: องค์การค้าของ สกสค.

_____. (2554). **ความรู้พื้นฐานและแนวทางการพัฒนานักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ เล่ม 1.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

_____. (2543). **แนวทางการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: ครุสภาลาดพร้าว.

_____. (2551). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพมหานคร: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

กาญจนา วัฒายุ. (2545). “ความหลากหลายของการเรียนรู้” **วารสารวิชาการ.** กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

_____. (2548). **การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

กิ่งสร เกาะประเสริฐ. (2540). **การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านคำ วิชาภาษาไทยของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลาง อายุ 7-14 ปี ระหว่างวิธีการสอนอ่านคำโดยการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรและการสอนอ่านคำตามหลักสูตรสำหรับเด็กพิเศษ.** กรุงเทพมหานคร : ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย.

กุลยา ก่อสุวรรณ. (2553). **การสอนเด็กที่มีความบกพร่องระดับเล็กน้อย.** นนทบุรี: สหมิตร.

กุศยา แสงเดช. (2545). **หนังสือส่งเสริมการอ่าน.** กรุงเทพมหานคร: แม็ค.

_____. (2552). **บทเรียนสำเร็จรูป คู่มือการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญระดับประถมศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: ฟิสิกส์เซ็นเตอร์.

เกศริน จันทร์หอม. (2549). **การพัฒนาทักษะการจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

คมสันติ์ โฉมยงค์ (2552: 151). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการคิดอย่างมีเหตุผลและความมั่นใจในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ชุมชนของเรา ระหว่างการใช้บทเรียนการ์ตูนประกอบการจัดกิจกรรมแบบ 4MAT การจัดกิจกรรมกลุ่มแบบร่วมมือ STAD และการจัดกิจกรรมแบบปกติ.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

คันที โสมชัย. (2550). **การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน เพื่อฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านกกปลาซิวนาโด่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

จรีลักษณ์ จิรวิบูลย์. (2551). **คู่มือครูและผู้ปกครองสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้-การอ่าน.** กรุงเทพมหานคร: คุรุสภา.

_____. (2554). **การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านออกเสียงของนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่านที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมโดยการสอนแบบเล่นปนเรียน.** ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

จักรินทร์ สุดชนะ. (2550). **ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่องคำนาม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบการสอน.** การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และบาหยัน อิ่มสำราญ. (2547). **การใช้ภาษา.** กรุงเทพมหานคร: พีเพรส.

จุฬาวรรณ แสงหิรัญ. (2547). **การพัฒนาแผนจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนการ์ตูนประกอบเรื่องการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.** การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

เจริญสุข คงชาติ. (2552). **การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้โดยใช้บทเรียนการ์ตูน.** สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ฉวีลักษณ์ บุณยะกาญจน. (2545). **นวัตกรรมการศึกษา ชุด จิตวิทยาการอ่าน.** กรุงเทพมหานคร: สถาบันส่งเสริมและพัฒนาการอ่านการเขียนแห่งประเทศไทย.

_____. (2547: 11-12) . **นวัตกรรมการศึกษา ชุด จิตวิทยาการอ่าน.** กรุงเทพมหานคร: ธารอักษร.

_____. (2551: 21). **นวัตกรรมการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ธารอักษร.

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. (2548). **ภาษาไทยสำหรับครู.** กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. (2549). **หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3.** กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.

ณธาอร ทองปรีชา. (2556). **ความสามารถในการรู้ค่าจำนวนและการบวกจำนวนนับที่มีผลบวกไม่เกิน 9 ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบ CSA.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.

ณัฐิยา ภูขามคม. (2552). การใช้นิทานประกอบภาพเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้.วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ดารณี อุทัยรัตนกิจ และคณะ. (2549). **แบบตัดกรองนักเรียนที่มีภาวะสมาธิสั้น บกพร่องทางการเรียนรู้และออทิสซึม.** เอกสารวิจัยโดยความร่วมมือของโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษาและสาขาจิตเวชเด็กและวัยรุ่น ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทย์ศาสตร์ศิริราชพยาบาล.

ดารณี ศักดิ์ศิริผล. (2549). **การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่มีภาวะเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาทางการเรียนรู้.** ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

_____. (2555). **การพัฒนาความสามารถอ่านและเขียนคำที่สะกดตรงมาตราของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้วี P-Lips.** การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ดาราณีย์ จันทร์หอม. (2550). **การศึกษาความสามารถในการอ่านคำของเด็กที่ปัญหาทางการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกการอ่านคำคล้องจอง**. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ถวัลย์ มาศจรัส. (2535). **การเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านและหนังสืออ่านเพิ่มเติม.** กรุงเทพมหานคร: ต้นอ้อ.

_____. (2548). **คู่มือการเขียนและการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: ธารอักษร.

ถวัลย์ มาศจรัส และคณะ. (2546). **นวัตกรรมการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: ธารอักษร.

ทองพูล บุญอึ่ง. (2543). “ผลงานวิจัยทางวิชาการประเภทบทเรียนสำเร็จรูป.” **ข้าราชการครู.** 12 (1), 10-14.

ทัศนีย์ ศุภเมธี. (2542). **การสอนภาษาไทย.** ธนบุรี: สถาบันราชภัฏธนบุรี.

ทิศนา แขมมณี. (2552). **ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.** กรุงเทพมหานคร: ด่านสุทธาการพิมพ์.

_____. (2555). **ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.** พิมพ์ครั้งที่ 15. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรมหาวิทยาลัย.

ธนธรณ์ นิยมชื่น. (2550). **ผลการพัฒนาการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้บทเรียนการ์ตูนประกอบการจัดกิจกรรมด้วยกลุ่มร่วมมือ.** การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ธีรชัย ปูรณโชติ. (2552: 4). **การสร้างบทเรียนสำเร็จรูป.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นภวรรณ เกตุกำจร. (2545). **การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยที่สอนโดยวิธีกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชินี.** สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

นวลจันทร์ วิเศษ. (2546). **การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน เรื่อง การประหยัด กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

นิภา ศรีไพโรจน์. (2533). **สถิตินอนพาราเมตริก.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โอ เอส พริ้นติ้ง เฮ้าส์.

นิยม นานช้า. (2555). **การพัฒนาความสามารถในการอ่านคำศัพท์พื้นฐานของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยใช้ STEPER Model.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.

บรรเทา กิตติศักดิ์. (2546). **การสอนหนังสือนอกเวลาและหนังสืออ่านประกอบ.** กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

บันลือ พฤกษะวัน. (2543). **มิติใหม่ในการสอน.** กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

_____. (2543). **แบบฝึกอ่านภาษาไทย.** กรุงเทพมหานคร: สารพัฒนาหลักสูตร.

_____. (2545). **แนวการพัฒนาการอ่านเร็ว คิดเป็น.** กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพาณิช.

บุญเกื้อ ควรหาเวช. (2543). **นวัตกรรมการศึกษา.** พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

บุญชม ศรีสะอาด. (2541). **วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1.** พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.

_____. (2546). **งานวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุง.** กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

_____. (2553). **การวิจัยเบื้องต้น.** พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

บุญรัตน์ เจนถูกใจ. (2550). **การพัฒนาการอ่านจับใจความโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

บุษบา ชูคำ. (2550). **ผลของการใช้บทเรียนการ์ตูนคณิตศาสตร์แบบ E-Book เรื่องโจทย์ปัญหาสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจใน วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.** สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เบญจพร ปัญญายง. (2543). **คู่มือช่วยเหลือเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. (2545). **คู่มือช่วยเหลือเด็กบกพร่องด้านการเรียนรู้.** กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

ปิยธิดา สังฆะโน. (2550). **การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนเรื่อง สำนวน สุภาษิตและคำพังเพยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมหาวชิราวุธ จังหวัดสงขลา.** สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ปิติมนัส บันลือ. (2544). **การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียโดยใช้การ์ตูนดำเนินเรื่อง วิชาภาษาอังกฤษ "English is fun" สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ผดุง อารยะวิญญู. (2542). **การเรียนร่วมระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แว่นแก้ว.

_____. (2542). **การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ฉบับปรับปรุง.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: รำไทย เพลส จำกัด.

_____. (2544). **เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: แว่นแก้ว.

_____. (2546). **วิธีสอนเด็กเรียนยาก.** กรุงเทพมหานคร: รำไทย เพลส.

_____. (2554). **แบบคัดกรองเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้.** กรุงเทพมหานคร: ซีอินเตอร์ฟอร์ม.

_____. (2554). **วิธีการสอนเด็กแอลดี.** กรุงเทพมหานคร: ซี.อินเตอร์ ฟอร์ม.

ผดุง อารยะวิญญู และสุวิทย์ พวงสุวรรณ. (2554). **วิธีสอนเด็กแอลดี.** นครปฐม: ไอ.คิว.บุ๊คเซนเตอร์.

พรจันทร์ จันทวิมล. (2542). **การเขียนและจัดทำสื่อหนังสือสำหรับเด็กและเยาวชน.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: เลิฟแอนด์ลิฟ.

พรทิพย์ ตรีสกุลวงษ์. (2544). **การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญภาษาไทย สำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านโคกตะคียน อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุสินทร์.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พัชรี จิ๋วพัฒนกุล. (2550). **ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้**. สงขลา: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.

พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2545). **หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไพพรรณ อินทนิล. (2546). **การส่งเสริมการอ่าน.** กรุงเทพมหานคร: ชลบุรีการพิมพ์.

มณฑ์เธียร พัฒนาวงศ์. (2548). **การศึกษาความสามารถทางการอ่านและการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีปัญหาในการเรียนรู้จากการใช้ชุดการสอนทักษะการอ่านและการเขียนผ่านประสาทสัมผัสสามด้าน**. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

มยุรี ศิลวิชัย. (2551). **การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนเพื่อฝึกทักษะการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.** กาฬสินธุ์: โรงเรียนบ้านโพนแพง สำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 3.

ยุทธพงษ์ กัยวรรณ์. (2543). **พื้นฐานการวิจัย.** กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

รัชนีกร ประสีระเตสัง. (2548). **พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้และบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน เรื่องการบริหารจัดการทรัพยากร สาระเศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

โรงเรียนบ้านหาดไข่เต่า. (2559). **ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปีการศึกษา 2559.** สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2.

_____. (2559). **หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านหาดไข่เต่า ปีการศึกษา 2559.** สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2524). **สถิติวิจัยทางการศึกษา.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ทวีกิจการพิมพ์.

_____. (2540). **สถิติวิทยาทางการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

_____. (2543). **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

_____. (2538). **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา.** พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

ลัดดา แก้วเพชร. (2556). **การศึกษาความสามารถในการอ่านคำควบไม่แท้ ทร ออกเสียงเป็น ซ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านนิทานภาพคำควบไม่แท้ ทร.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.

วรรณี ปัดถาวโร. (2553). **ผลการใช้แผนการจัดกิจกรรมแบบร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบบทเรียนการ์ตูน ชุด นิทานคุณธรรม เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3.** การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วรรณี คภะสุวรรณ. (2556). **การศึกษาความสามารถในการอ่านคำที่ประสมด้วยสระเดี่ยวของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกการอ่านคำ.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.

วรรณี โสมประยูร. (2553). **เทคนิคการสอนภาษาไทย.** กรุงเทพมหานคร: ดอกหญ้าวิชาการ.

_____. (2537). **การสอนภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

_____. (2539). **การสอนภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

วุฒิศักดิ์ วงศาสุข. (2548). **การพัฒนาแผนการเรียนรู้และบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนเรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2543). **แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นกลาง.** กรุงเทพมหานคร: ธนพร.

วิเชียร ชิวพิมาย. (2541). **การนำเสนอแบบจำลองการพัฒนาภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.** ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วินัดดา ปิยศิลป์. (2545). **ตำราจิตเวชเด็กและวัยรุ่น.** กรุงเทพมหานคร: บียอนด์ แอนเทอร์ไพรซ์.

_____. (2554). “Learning Disorder มุมมองทางการแพทย์” ใน **เอกสารประกอบการอบรม ครูหลักสูตร เทคนิคการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ประจำปีงบประมาณ 2554 ระหว่างวันที่ 1-3 เมษายน 2554**. สงขลา: สำนักบริหารการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2545). **เอกสารประกอบการสอน นวัตกรรมทางการเรียนรู้ภาษาไทย.** มหาสารคาม: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

_____. (2548). **การพัฒนาการเรียนการสอนเอกสารการประกอบการสอนวิชา 0506702 นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้.** มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วีระ แข็งกสิการ (2544). **การพัฒนาทักษะการเขียนประชาศึกษา.** 4(2) (เมษายน – พฤษภาคม).

แววมยุรา เหมือนนิล. (2541). **การอ่านจับใจความ.** กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

ศรียา นิยมธรรม. (2546). **การศึกษาพิเศษ.** กรุงเทพมหานคร: ธนชัยการพิมพ์

_____. (2546). **แนวทางการจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้.** หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.

ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2543). **จิตวิทยาเด็กพิเศษแนวใหม่.** กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาจิตวิทยา คณะศิลปะศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

_____. (2545). **จิตวิทยาเด็กที่มีลักษณะพิเศษ.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: หมอชาวบ้าน.

ศศิธร ธัญญเจริญ. (2552). **การสอนอ่านเป็นคำโดยใช้ภาพประกอบเพื่อเพิ่มทักษะความสามารถในการอ่านคำประสมสระเดี่ยวของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาพิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์. (2551). **ความบกพร่องในการเรียนรู้หรือแอลดี: ปัญหาการเรียนรู้ที่แก้ไขได้.** กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

ศิริพร ลิมตระการ. (2545). **เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย.** พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ศิริพันธุ์ แนบสนิท. (2550). **การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยบทเรียนการ์ตูนเรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา สาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สนิท สัตโยภาส. (2545). **ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและสืบค้น**. กรุงเทพมหานคร: 21 เซ็นจูรี่.

สมนึก สุวรรณมูล. (2542). **การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปประกอบการ์ตูน เรื่อง ประชากรศึกษา กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. การค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สานิตย์ กายาผาด. (2547). **เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต**. กรุงเทพมหานคร: เธิร์ดเวฟ เอ็ดดูเคชัน.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2. (2559). **รายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปีการศึกษา 2559.** พัทลุง: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2545). **คู่มือการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วม.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

_____. (2554). **ความรู้พื้นฐานและแนวทางพัฒนานักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้.** กรุงเทพมหานคร: กลุ่มการจัดการศึกษาเรียนร่วมสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2554). **เอกสารประกอบการอบรมครูหลักสูตร เทคนิคการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ประจำปีงบประมาณ 2554.** สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ .

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2554). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สุคนธ์ สินธพานนท์. (2551). **นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: เทคนิคพริ้นติ้ง.

สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ. (2545). **การจัดกระบวนการเรียนรู้.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: เทคนิคพริ้นติ้ง.

สุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2545). **เอกสารชุดปฏิรูปการเรียนรู้ของครูตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ.** ม.ป.ท.

_____. (2547). **การสร้างสื่อการสอนและนวัตกรรมการเรียนรู้สู่การพัฒนาผู้เรียน.** ราชบุรี: ธรรมรักษ์การพิมพ์

_____. (2550). **ปฏิรูปการเรียนรู้ปฏิรูปการศึกษากับสุนันทา สุนทรประเสริฐ.** ชมรมพัฒนาการเรียนรู้ด้วยระเบียบกฎหมาย.

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2542). **หลักและวิธีการสอนอ่านภาษาไทย**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

_____. (2544). **เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: แว่นแก้ว.

_____. (2545). **เทคนิควิจัยด้านการอ่าน.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

_____. (2545). **หลักและวิธีการสอนอ่านภาษาไทย.** (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

สุนาฏ นิธิมุทรากุล. (2544). **การศึกษาเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจและความสนใจอันเกิดจากการอ่านหนังสือที่ใช้สำนวนของเด็กในชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.** ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุปราณี พัดทอง. (2547). **การอ่านจับใจความสำคัญและการแสดงความคิดเห็นในการใช้ภาษาไทย.** พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุไปรมา ลีลามณี. (2553). **ศึกษาความสามารถในการอ่านคำและแรงจูงใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีปัญหาด้านการอ่านจากการสอนโดยผสมผสานวิธีโฟนิกส์กับวิธีพหุสัมผัส.** ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุพรรณี นารี. (2542). **การศึกษาการใช้บทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรงประกอบภาพการ์ตูนที่มีประสิทธิภาพและความคงทนของการเรียนรู้เรื่องตัวสะกดวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุพรรณี อ่อนจาก. (2548). **การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการสอนอ่านโดยใช้นิทานประกอบภาพ.** ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุริยา เพ็งลี. (2552). **การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิกซอว์ (Jigsaw) เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบจิกซอว์ (Jigsaw) .** การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2545). **20 วิธีจัดการเรียนรู้.** กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.

_____. (2547). **21 วิธีการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ.** กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.

แสงเดือน อภิธนัง. (2554). **แนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาภายใน** (Online). htt:www.lib_cru.in.th/crulipejoumal/alljounmall.php, 30 มกราคม 2554.

อมรรัตน์ เชิงหอม. (2541). **การเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการเขียนย่อความบทอ่านภาษาอังกฤษที่สอนโดยกระบวนการแผนภูมิความหมาย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีความสามารถภาษาอังกฤษต่างกัน โรงเรียนโพธิพิทยากร.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อรอุมา ไชยโยธา. (2547). **การพัฒนาชุดการเรียนคณิตศาสตร์ด้วยตนเองแบบสืบสวนสอบสวนที่ใช้การ์ตูนประกอบ เรื่อง ระบบจำนวนเต็ม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.** สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อรัญญา เชื้อทอง. (2544). **การศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการอ่านคำยากของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ในสถานศึกษาที่จัดการเรียนร่วมโดยใช้บทร้อยกรอง.** ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สขาวิชาการศึกษาพิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อรัญญา เชื้อทอง. (2546). **การศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการอ่านคำยากของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในสถานศึกษา โดยใช้บทร้อยกรอง.** ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

อุมาภรณ์ ตุงตระกูล. (2553). **การพัฒนาบุคคลในการผลิตสื่อบทเรียนสำเร็จรูป โรงเรียนพญารามวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์.** การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

Lerner .J.W. (2000). **Learning Disabilities, Theories, Diagnosis, and Teaching Strategies**. Northeastern Illinois University.

Marry; & Bertram. (1997**). Instructional Strategies use by General Education and Teachers of Student with Learning Disabilities**. Remedial and Special Education.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. นางวารุณี สมนึก
ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหารเทารังสีประชาสรรค์
วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา
มหาวิทยาลัยทักษิณ
เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา

2. นางสาวฐาณิชญาณ์ เพ็งพรหม
ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนประชารัฐบำรุง 2
วุฒิการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ

3. นางสุกัลยา เกษตรกาลาม์
ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหารเทารังสีประชาสรรค์
วุฒิการศึกษา การศึกษาบัณฑิต
สาขาวิชาวัดผลการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา
เชี่ยวชาญด้านการวัดผลประเมินผลทางการศึกษา

4 นางรัติยากร บุญช่วย
ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดควนแร่
วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยทักษิณ
เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย

5. นางอรทัย ช่อคง
ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านท่าลาด
วุฒิการศึกษา ครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาไทย
วิทยาลัยครูสงขลา
เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ ศธ ๐๕๖๐.๐๖ / ว ๐๐๒๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐

๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดควนแร่

ด้วย นางศุภิศา คะรุณ รหัส ๕๗G๑๘๓๑๐๐๖ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน"** โดยมี รศ.ดร.พัชรี จิ๋วพัฒนกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่า **นางรัติยากร บุญช่วย** บุคลากรในสังกัดของท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา หวังว่าคงจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุระพรรณ์ จุลสุวรรณ์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดี
โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๗๔๓๓ ๖๙๔๘
http://bundit.skru.ac.th/
www.facebook.com/gsskru

ที่ ศธ ๐๕๖๐.๐๖ / ว ๐๐๒๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐

๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนหารเทารังสีประชาสรรค์

ด้วย นางศุภิศา คะรุณ รหัส ๕๗G๑๘๓๑๐๐๖ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน"** โดยมี รศ.ดร.พัชรี จิ๋วพัฒนกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่า **นางวารุณี สมนึก** บุคลากรในสังกัดของท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา หวังว่าคงจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุระพรรณ์ จุลสุวรรณ์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

สำนักงานคณบดี
โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๗๔๓๓ ๖๙๔๘
http://bundit.skru.ac.th/
www.facebook.com/gsskru

ที่ ศธ ๐๕๖๐.๐๖ / ว ๐๐๒๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐

๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนหารเทารังสีประชาสรรค์

ด้วย นางศุภิศา คะรุณ รหัส ๕๗G๑๘๓๑๐๐๖ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "**การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน**" โดยมี รศ.ดร.พัชรี จิ๋วพัฒนกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่า **นางสุกัลยา เกษตรกาลาม์** บุคลากรในสังกัดของท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา หวังว่าคงจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุระพรรณ์ จุลสุวรรณ์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดี
โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๗๔๓๓ ๖๙๔๘
http://bundit.skru.ac.th/
www.facebook.com/gsskru

ที่ ศธ ๐๕๖๐.๐๖ / ว ๐๐๒๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐

๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่าลาด

ด้วย นางศุภิศา คะรุณ รหัส ๕๗G๑๘๓๑๐๐๖ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "**การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน**" โดยมี รศ.ดร.พัชรี จิ๋วพัฒนกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่า **นางอรทัย ช่อคง** บุคลากรในสังกัดของท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา หวังว่าคงจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุระพรรณ์ จุลสุวรรณ์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดี
โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๗๔๓๓ ๖๙๔๘
http://bundit.skru.ac.th/
www.facebook.com/gsskru

ที่ ศธ ๐๕๖๐.๐๖ / ว ๐๐๒๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐

๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนประชารัฐบำรุง ๒

ด้วย นางศุภิศา คะรุณ รหัส ๕๗G๑๘๓๑๐๐๖ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "**การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน**" โดยมี รศ.ดร.พัชรี จิ๋วพัฒนกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่า **นางสาวฐาณิชญาณ์ เพ็งพรหม** บุคลากรในสังกัดของท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา หวังว่าคงจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุระพรรณ์ จุลสุวรรณ์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดี
โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๗๔๓๓ ๖๙๔๘
http://bundit.skru.ac.th/
www.facebook.com/gsskru

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ตามที่บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้าเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย ของ **นางศุภิศา คะรุณ รหัส ๕๗G๑๘๓๑๐๐๖ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน"** นั้น

☑ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

○ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

(ลงชื่อ).....

(.....นางสาวการณี สมนึก.....)

ตำแหน่ง.....ครู.....

หน่วยงาน.....โรงเรียนนาราเทาวิทยาสรรค์.....

(กรุณาส่งแบบตอบรับคืนนักศึกษาพร้อมผลการประเมินเครื่องมือวิจัย)

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ตามที่บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้าเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย ของ **นางศุภิศา คะรุณ รหัส ๕๗G๑๘๓๑๐๐๖ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน"** นั้น

☑ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

○ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

(ลงชื่อ).....

(นางสาวศุภิศา เพ็งพรหม)

ตำแหน่ง ครู

หน่วยงาน โรงเรียนประชารัฐนิคม ๒

(กรุณาส่งแบบตอบรับคืนนักศึกษาพร้อมผลการประเมินเครื่องมือวิจัย)

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ตามที่บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้าเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย ของ **นางศุภิศา คะรุณ รหัส ๕๗G๑๘๓๑๐๐๖ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน"** นั้น

☑ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

○ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

(ลงชื่อ).....

(.....)

ตำแหน่ง.....

หน่วยงาน.....

(กรุณาส่งแบบตอบรับคืนนักศึกษาพร้อมผลการประเมินเครื่องมือวิจัย)

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ตามที่บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้าเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย ของ **นางศุภิศา คะรุณ รหัส ๕๗G๑๘๓๑๐๐๖ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน"** นั้น

☑ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

○ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

(ลงชื่อ).....

(.....นางสาวัฒ ชลคง.....)

ตำแหน่ง.....ครู ชำนาญการพิเศษ.....

หน่วยงาน.....โรงเรียนบ้านทาสาด.....

(กรุณาส่งแบบตอบรับคืนนักศึกษาพร้อมผลการประเมินเครื่องมือวิจัย)

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ตามที่บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้าเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย ของ นางตุภิศา คะรุณ รหัส ๕๗G๑๘๓๑๐๐๖ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน" นั้น

- ☑ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
- ○ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ลงชื่อ.....

(นางสุกัลยา เกษตรกาลาม์)

ครู ชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนหารเทาวังสีประชาสรรค์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้
การสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน
เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
การสอนอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ประกอบการสอนเรื่อง ราชาธิราช ตอน สมิงพระรามอาสา
เล่มที่ 1 พระเจ้ากรุงจีนยกทัพมาท้ารบพระเจ้าฝรั่งมังฆ้องแห่งกรุงอังวะ เวลา 5 ชั่วโมง

.....

สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความ จำเป็นที่ผู้อ่านต้องเข้าใจความหมายของคำ กลุ่มคำ ประโยค สำนวนภาษา และสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ จึงจะสามารถนำความรู้ความสามารถ เทคนิคและทักษะที่ได้จากประสบการณ์การเรียนรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด / จุดประสงค์การเรียนรู้

ตัวชี้วัด

ท 5.1 ม.1/1 สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน
ม.1/2 วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน พร้อมยกเหตุผลประกอบ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สรุปเนื้อหาวรรณคดีเรื่อง ราชาธิราช ตอน สมิงพระรามอาสา เล่มที่ 1 พระเจ้ากรุงจีนยกทัพมาท้ารบพระเจ้าฝรั่งมังฆ้องแห่งกรุงอังวะได้
2. วิเคราะห์ข้อคิดจากการอ่านวรรณคดี เรื่อง ราชาธิราช ตอน สมิงพระรามอาสา เล่มที่ 1 พระเจ้ากรุงจีนยกทัพมาท้ารบพระเจ้าฝรั่งมังฆ้องแห่งกรุงอังวะได้

สาระการเรียนรู้

การอ่านจับใจความจากสื่อประเภทบทเรียนสำเร็จรูปเรื่อง ราชาธิราช ตอน สมิงพระรามอาสา เล่มที่ 1 พระเจ้ากรุงจีนยกทัพมาท้ารบพระเจ้าฝรั่งมังฆ้องแห่งกรุงอังวะ

กิจกรรมการเรียนการสอน (ชั่วโมงที่ 1)

ขั้นเตรียมความพร้อม

ครูสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับบทเรียนสำเร็จรูป เช่น ลักษณะของบทเรียน ประเภทของบทเรียนสำเร็จรูป ข้อดีของบทเรียนสำเร็จรูป และประโยชน์ของการ์ตูนในบทเรียนสำเร็จรูป เป็นต้น

ขั้นนำ

ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และแจกบทเรียนสำเร็จรูปเรื่องราชาธิราช ตอน สมิงพระรามอาสา เล่มที่ 1 พระเจ้ากรุงจีนยกทัพมาท้ารบพระเจ้าฝรั่งมังฆ้องแห่งกรุงอังวะ และให้นักเรียนแต่ละคนสำรวจองค์ประกอบของบทเรียนสำเร็จรูป ตั้งแต่หน้าปกจนถึงหน้าสุดท้าย ซึ่งมีองค์ประกอบทั้งหมด

10 ส่วนคือ ปกนอก ปกใน คำนำ สารบัญ คำแนะนำการใช้บทเรียน วัตถุประสงค์ของบทเรียนสำเร็จรูป แบบทดสอบก่อนเรียน กรอบเนื้อหา แบบทดสอบหลังเรียน และประวัติผู้แต่ง

ขั้นกิจกรรม ใช้เทคนิคการสอนอ่านจับใจความ 6 ขั้นตอน

<u>ชั่วโมงที่ 1</u> ขั้นที่ 1 อ่านเนื้อเรื่องที่มีภาพประกอบ

1. ให้นักเรียนอ่านคำแนะนำการใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน เรื่องราชาธิราช ตอน สมิงพระรามอาสา เล่มที่ 1 พระเจ้ากรุงจีนยกทัพมาท้ารบพระเจ้าฝรั่งมังฆ้องแห่งกรุงอังวะ หลังจากนั้นครูอธิบายการใช้บทเรียนเพิ่มเติมอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้มั่นใจว่านักเรียนสามารถใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนได้อย่างถูกต้อง

2. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อประเมินความรู้ของนักเรียน

3. ให้นักเรียนศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปไปตามลำดับขั้นตอน 6 ขั้น โดยเริ่มจากขั้นที่ 1 อ่านเนื้อเรื่องที่มีภาพประกอบตั้งแต่กรอบที่ 1- กรอบที่ 5

ขั้นสรุป

นักเรียนสรุปเนื้อเรื่องในกรอบที่ 1-5 เพื่อนำความรู้ที่ได้ใช้ใน ขั้นที่ 2 คือ การอ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียดพร้อมทั้งจับใจความสำคัญใน 6 ประเด็น

กิจกรรมการเรียนการสอน (ชั่วโมงที่ 2)

ขั้นเตรียมความพร้อม

ครูสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปในขั้นที่ 1 ที่ได้ศึกษาในชั่วโมงที่ผ่านมาว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคอะไรบ้าง เพื่อร่วมกันหาแนวทางแก้ไข

ขั้นนำ

ครูแจ้งให้นักเรียนทราบว่าการศึกษาในขั้นที่ 2 คือ การอ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียดพร้อมทั้งจับใจความสำคัญใน 6 ประเด็น โดยกำหนดให้นักเรียนศึกษาในบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน เรื่อง ราชาธิราช ตอน สมิงพระรามอาสา เล่มที่ 1 พระเจ้ากรุงจีนยกทัพมาท้ารบพระเจ้าฝรั่งมังฆ้องแห่งกรุงอังวะ หน้าที่ 11

ขั้นกิจกรรม เทคนิคการสอนอ่านจับใจความ 6 ขั้นตอน

ขั้นที่ 2 การอ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียดพร้อมทั้งจับใจความสำคัญใน 6 ประเด็น

1. จับประเด็นสำคัญในกรอบที่ 1 ให้ได้ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ ทำไม อย่างไร แล้วนำมาเรียบเรียงเรื่องราวให้สัมพันธ์กันลงในกรอบเรียงร้อยถ้อยความ

2. เมื่อนักเรียนจับประเด็นได้แล้วว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ ทำไม อย่างไร และนำมาเรียบเรียงเรื่องราวให้สัมพันธ์กันลงในกรอบเรียงร้อยถ้อยความให้เสร็จสมบูรณ์ จากนั้นให้นักเรียนตรวจสอบด้วยตนเองว่า สิ่งที่นักเรียนเขียนตอบนั้นถูกต้องหรือไม่ หากจับประเด็นไม่ถูกต้องให้กลับไปอ่านเนื้อเรื่องในกรอบตั้งต้นใหม่ หากตรวจสอบแล้วจับประเด็นได้ถูกต้องครบถ้วน ก็ให้นักเรียนศึกษาต่อในกรอบถัดไป

3. เมื่อนักเรียนจับประเด็นสำคัญจากกรอบที่ 1 ได้ถูกต้องก็ให้นักเรียนศึกษาขั้นที่ 2 ต่อไปในกรอบที่ 2 และกรอบที่ 3

ขั้นสรุป

ครูสนทนา ซักถามนักเรียนถึงปัญหาอุปสรรคในการศึกษาตามขั้นที่ 2 คือ การอ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียดพร้อมทั้งจับใจความสำคัญใน 6 ประเด็น เพื่อจะนำไปปรับปรุงแก้ไขในครั้งต่อไป

กิจกรรมการเรียนการสอน (ชั่วโมงที่ 3)

ขั้นเตรียมความพร้อม

ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนการศึกษาตามขั้นตอนในขั้นที่ผ่านมา เพื่อนำมาเชื่อมโยงเข้าสู่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ครูชี้แจงให้นักเรียนทราบว่าการศึกษาในขั้นที่ 2 คือ การอ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียดพร้อมทั้งจับใจความสำคัญใน 6 ประเด็น ในครั้งที่ผ่านมา ได้ศึกษาในกรอบที่ 1-3 แล้ว และในครั้งนี้ก็จะศึกษากันต่อในกรอบที่ 4 และกรอบที่ 5

ขั้นกิจกรรม

1. จับประเด็นสำคัญในกรอบที่ 4 ให้ได้ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ ทำไม อย่างไร แล้วนำมาเรียบเรียงเรื่องราวให้สัมพันธ์กันลงในกรอบเรียงร้อยถ้อยความ

2. ให้นักเรียนตรวจสอบด้วยตนเองว่า สิ่งที่นักเรียนเขียนตอบนั้นถูกต้องหรือไม่หากจับประเด็นไม่ถูกต้องให้กลับไปอ่านเนื้อเรื่องในกรอบตั้งต้นใหม่ หากตรวจสอบแล้วจับประเด็นได้ถูกต้องครบถ้วนก็ให้นักเรียนศึกษาต่อในกรอบถัดไป

ขั้นสรุป

ครูสนทนา ซักถามนักเรียนถึงปัญหาอุปสรรคในการศึกษาตาม ขั้นที่ 2 คือ การอ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียดพร้อมทั้งจับใจความสำคัญใน 6 ประเด็น พร้อมทั้งร่วมกันสรุปบทเรียนในขั้นที่ 2 เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการศึกษาในขั้นที่ 3 ต่อไป

กิจกรรมการเรียนการสอน (ชั่วโมงที่ 4)

ขั้นเตรียมความพร้อม

ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนการศึกษาตามขั้นตอนในขั้นที่ผ่านมา เพื่อนำมาเชื่อมโยงเข้าสู่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในขั้นที่ 3 ต่อไป

ขั้นนำ

ครูชี้แจงให้นักเรียนทราบว่าการศึกษาในขั้นที่ 3 คือ การจับคู่ภาพกับเนื้อเรื่อง โดยกำหนดให้นักเรียนศึกษารายละเอียดของขั้นที่ 3 ในบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน เรื่องราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา เล่มที่ 1 พระเจ้ากรุงจีนยกทัพมาท้ารบพระเจ้าฝรั่งมังฆ้องแห่งกรุงอังวะ หน้าที่ 22

ขั้นกิจกรรม เทคนิคการสอนอ่านจับใจความ 6 ขั้นตอน

ขั้นที่ 3 การจับคู่ภาพกับเนื้อเรื่อง

1. ให้นักเรียนจับคู่ภาพกับเนื้อเรื่องทั้ง 5 กรอบ โดยให้นักเรียนโยงภาพกับข้อความให้สัมพันธ์กัน

2. ตรวจสอบคำตอบในขั้นที่ 3 โดยดูจากเฉลยในขั้นที่ 3 จากบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน หน้าที่ 24

3. เมื่อนักเรียนศึกษาและตรวจสอบคำตอบในขั้นที่ 3 โดยสมบูรณ์และถูกต้องแล้ว ก็ให้นักเรียนศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปต่อไปในขั้นที่ 4 โดยเริ่มจากศึกษาคำอธิบายในบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน หน้าที่ 25

เทคนิคการสอนอ่านจับใจความ 6 ขั้นตอน

ขั้นที่ 4 เรียงลำดับเหตุการณ์ก่อน-หลัง

1. ให้นักเรียนเรียงลำดับเหตุการณ์ก่อน-หลังเนื้อเรื่องที่ได้ศึกษามาทั้ง 5 กรอบ โดยเขียนหมายเลขตามลำดับเรื่องราว 1-5 ใน ☐

2. ให้นักเรียนตรวจสอบคำตอบจากเฉลยคำตอบขั้นที่ 4 ในบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน หน้าที่ 27

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียนในขั้นที่ 3 และขั้นที่ 4 พร้อมทั้งร่วมกันแสดงความคิดเห็นผลจากการตอบ ในขั้นที่ 3 และขั้นที่ 4 ว่าแต่ละคนพึงพอใจกับผลที่ได้มากน้อยเพียงใด

กิจกรรมการเรียนการสอน (ชั่วโมงที่ 5)

ขั้นเตรียมความพร้อม

ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนการศึกษาตามขั้นตอนในขั้นที่ผ่านมา เพื่อนำมาเชื่อมโยงเข้าสู่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในขั้นที่ 5 ต่อไป

ขั้นนำ

ครูชี้แจงให้นักเรียนทราบว่าการศึกษาในขั้นที่ 5 คือ การเรียงลำดับภาพตามเหตุการณ์พร้อมคัดลอกข้อความให้สัมพันธ์กับภาพ โดยกำหนดให้นักเรียนศึกษารายละเอียดของขั้นที่ 5 ในบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน หน้าที่ 28

ขั้นกิจกรรม เทคนิคการสอนอ่านจับใจความ 6 ขั้นตอน

ขั้นที่ 5 การเรียงลำดับภาพ พร้อมคัดลอกข้อความให้สัมพันธ์กัน

1. เป็นขั้นตอนที่นักเรียนจะต้องเรียงลำดับรูปภาพและเขียนหมายเลขใน ○ พร้อมคัดลอกข้อความให้สัมพันธ์กัน ซึ่งครูจะมีข้อความสำหรับนักเรียนนำไปคัดลอกให้สอดคล้องกับภาพ

2. ตรวจสอบคำตอบในขั้นที่ 5 โดยดูจากเฉลยในขั้นที่ 5 จากบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน หน้าที่ 31

3. เมื่อนักเรียนศึกษาและตรวจสอบคำตอบในขั้นที่ 5 โดยสมบูรณ์และถูกต้องแล้ว ก็ให้นักเรียนศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปต่อไปในขั้นที่ 6

เทคนิคการสอนอ่านจับใจความ 6 ขั้นตอน

ขั้นที่ 6 ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน

ให้นักเรียนตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน โดยเป็นการตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนที่ผ่านมาทั้ง 5 ขั้นว่าสามารถพัฒนานักเรียนด้านการอ่านจับใจความได้มากน้อยเพียงใด ให้นักเรียนตอบคำถามขั้นที่ 6 ในบทเรียนสำเร็จรูปหน้าที่ 33

ให้นักเรียนตรวจสอบคำตอบจากเฉลยคำตอบขั้นที่ 6 ในบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน หน้าที่ 34

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียนในขั้นที่ 5 และขั้นที่ 6 พร้อมทั้งร่วมกันแสดงความคิดเห็นผลจากการตอบในขั้นที่ 5 และขั้นที่ 6 ว่าแต่ละคนพึงพอใจกับผลที่ได้มากน้อยเพียงใด

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

บทเรียนสำเร็จรูปเรื่อง ราชาธิราช ตอน สมิงพระรามอาสา เล่มที่ 1 พระเจ้ากรุงจีนยกทัพมาท้ารบพระเจ้าฝรั่งมังฆ้องแห่งกรุงอังวะ

การวัดผลและประเมินผล

1. วิธีการวัดและประเมินผล
   1.1 ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน
   1.2 สังเกตการร่วมกิจกรรม
   1.3 ตรวจแบบทดสอบหลังเรียน
2. เครื่องมือวัดและประเมินผล
   2.1 แบบทดสอบ
   2.1 แบบสังเกตการร่วมกิจกรรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

บันทึกหลังการสอน

ผลการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ

(นางศุภิศา คะรุณ)

ครูผู้สอน

วันที่..... เดือน.....พ.ศ. 2560

ความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะของผู้บริหาร

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ

(นายณรงค์ บัวบาน)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหาดไข่เต่า

วันที่..... เดือน.....พ.ศ. 2560

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

ตัวอย่างบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนการอ่านจับใจความ
เรื่อง ราชาธิราช ตอน สมิงพระรามอาสา เล่มที่ 1

SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

คำนำ

บทเรียนสำเร็จรูป เป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่ช่วยให้นักเรียนศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง มีการทดสอบก่อนเรียน ศึกษาความรู้ไปตามลำดับ มีแบบฝึกหัดให้ฝึกตอบคำถามพร้อมกับมีเฉลยให้ตรวจคำตอบด้วยตนเอง และสุดท้ายมีการทดสอบหลังเรียนอีกครั้ง เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียน บทเรียนสำเร็จรูปนี้เปรียบเสมือนผู้ช่วยครูที่สามารถอธิบายเนื้อหาในส่วนที่นักเรียนไม่เข้าใจได้ทันที

บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนการอ่านจับใจความเล่มนี้ เป็นบทเรียนสำเร็จรูปประเภทเส้นตรง ซึ่งได้นำเรื่องราชาธิราช ตอน สมิงพระรามอาสา มาจัดทำเป็นเป็นกรอบย่อยโดยใช้ภาพประกอบเพื่อให้นักเรียนเข้าใจเรื่องราวได้ดีขึ้น เป็นการฝึกทักษะด้านการอ่านจับใจความที่เหมาะสมอย่างยิ่ง สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หรือผู้สนใจที่ต้องการทำความเข้าใจเรื่อง การอ่านจับใจความ

ศุภิศา คะรุณ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
คำแนะนำการใช้บทเรียน	ค
วัตถุประสงค์ของบทเรียนสำเร็จรูป	๑
ทดสอบก่อนเรียน	๒
ขั้นที่ 1 อ่านเนื้อเรื่องที่มีภาพประกอบ	๕
ขั้นที่ 2 อ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียดพร้อมทั้งจับใจความสำคัญ ใน 6 ประเด็น	๑๑
ขั้นที่ 3 จับคู่ภาพกับเนื้อเรื่อง	๒๒
ขั้นที่ 4 เรียงลำดับเหตุการณ์ก่อน - หลัง	๒๕
ขั้นที่ 5 เรียงลำดับภาพพร้อมคัดลอกข้อความให้สัมพันธ์กับภาพ	๒๘
ขั้นที่ 6 ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน	๓๓
ทดสอบหลังเรียน	๓๕
บรรณานุกรม	๓๗

คำแนะนำการใช้บทเรียน

บทเรียนที่นักเรียนกำลังศึกษาอยู่นี้เรียกว่า “บทเรียนสำเร็จรูป” นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ขอให้ปฏิบัติตามคำแนะนำต่อไปนี้

1. นักเรียนต้องซื่อสัตย์ต่อตนเอง ไม่ดูเฉลยก่อนทำแบบทดสอบหรือแบบฝึกหัด
2. นักเรียนต้องทำแบบทดสอบก่อนเรียนเป็นลำดับแรก
3. ตั้งใจศึกษาเนื้อเรื่องไปตามลำดับที่ละกรอบอย่างรอบคอบไม่เปิดข้าม เพราะจะทำให้การเรียนรู้ไม่เป็นไปตามขั้นตอน โดยต้องศึกษาไปตามขั้นตอน ดังนี้
   - ขั้นที่ 1 อ่านเนื้อเรื่องที่มีภาพประกอบ
   - ขั้นที่ 2 อ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียดพร้อมทั้งจับใจความสำคัญใน 6 ประเด็น
   - ขั้นที่ 3 จับคู่ภาพกับเนื้อเรื่อง
   - ขั้นที่ 4 เรียงลำดับเหตุการณ์ก่อน - หลัง
   - ขั้นที่ 5 เรียงลำดับภาพพร้อมคัดลอกข้อความให้สัมพันธ์กับภาพ
   - ขั้นที่ 6 ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน
4. ถ้านักเรียนตอบได้ถูกต้อง ให้อ่านและทำแบบฝึกหัดในกรอบต่อไป
5. ถ้านักเรียนตอบผิดให้ย้อนกลับไปอ่านทบทวนทำความเข้าใจกับเนื้อเรื่องเดิมอีกครั้ง เมื่อเข้าใจดีแล้วจึงแก้คำตอบที่ผิดให้ถูกต้อง
6. ศึกษาเนื้อเรื่องไปเรื่อย ๆ “ เหนื่อยก็พัก ” สักครู่แล้วค่อยศึกษาต่อไป
7. ศึกษาตามขั้นตอนจบแล้ว นักเรียนต้องทำแบบทดสอบหลังเรียนอีกครั้ง เพื่อเปรียบเทียบผลคะแนนก่อนเรียน - หลังเรียน

๑

วัตถุประสงค์ของบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนชุดนี้ คือ
เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียน
ที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

การศึกษาบทเรียนสำเร็จรูป ขั้นตอนที่แรก คือ นักเรียน
จะต้องทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อประเมินตนเองก่อน
และเมื่อศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปครบทุกขั้นตอนแล้ว
จึงทำแบบทดสอบหลังเรียน

ถ้านักเรียนพร้อมแล้ว
ลองทำแบบทดสอบก่อนเรียนกันก่อนนะคะ

๒

แบบทดสอบก่อนเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด หรือเหมาะสมที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. เพราะเหตุใดพระเจ้ากรุงจีนจึงยกทัพมากรุงรัตนบุระอังวะ
- ก. เพราะต้องการขยายอาณาเขตลงมาทางตอนใต้
- ข. ต้องการทอดพระเนตรเห็นทหารที่มีฝีมือรำทวนต่อสู้ตัวต่อตัวกับกามะนี
- ค. ต้องการทดสอบความสามารถแม่ทัพของพระองค์
- ง. เกิดภัยคุกคามที่กรุงจีน จึงต้องการมาปกครองหัวเมืองทางใต้

๒. เหตุใดกามะนีจึงได้รับการยกย่องว่าไม่ใช่มนุษย์ดุจเทวดาก็ว่าได้
- ก. มีความสามารถในการรบ
- ข. มีรูปร่างใหญ่โตกว่าผู้อื่น
- ค. มีความสามารถในการพูด
- ง. สามารถต่อสู้กับศัตรูได้ทีละหลายๆคน

๓ “อุปมาดังฝนตกห่าใหญ่ตกลงน้ำนองท่วมป่าไหลเชี่ยวมา
เมื่อวสันตฤดูนั้นจะหาสิ่งใดต้านทานมิได้ ” หมายถึงเหตุการณ์ใด
- ก. ฝ่ายพระเจ้ากรุงจีนถูกน้ำป่าท่วมเมืองในช่วงฤดูฝน
- ข. เมืองรัตนบุระอังวะถูกน้ำป่าท่วมเมืองในช่วงฤดูฝน
- ค. พระเจ้าราชาธิราชยกทัพมาตีเมืองรัตนบุระอังวะมีกำลังทหารมาก
- ง. พระเจ้ากรุงจีนได้ยกทัพมาเมืองรัตนบุระอังวะโดยมีกำลังทหารมาก

๔. ทหารเอกของพระเจ้ากรุงจีน คือ ใคร
- ก. โจเปียว
- ข. กามะนี
- ค. สมิงพระราม
- ง. พระเจ้าฝรั่งมังฆ้อง

๕. โหรทำนายชะตากรุงรัตนบุระอังวะไว้ว่าอย่างไร
- ก. ชะตาเมืองจะพังพินาศเพราะพระเจ้ากรุงต้าฉิง
- ข. จะมีผู้มีบุญมาช่วยเมืองไว้
- ค. ชะตาเมืองยังดีอยู่ ไม่มีความเสียหาย และจะมีลาภภายหลัง
- ง. ต้องเป็นเมืองขึ้นของจีน

๓

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียนค่ะ

๑. ข
๒. ก
๓. ง
๔. ข
๕. ค

คะแนนจากการทดสอบก่อนเรียน นักเรียนไม่ต้องกังวลนะคะ ถึงแม้จะได้คะแนนน้อย หรือไม่ผ่าน ก็ไม่สำคัญเพราะเป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาของตนเองหลังจากที่ได้ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปเล่มนี้แล้ว

เพราะฉะนั้นสิ่งที่สำคัญ คือ นักเรียนต้องตั้งใจศึกษาตามขั้นตอนทั้ง ๖ ขั้นนะคะ ครูมั่นใจว่าถ้านักเรียนปฏิบัติตามคำแนะนำของการใช้บทเรียนสำเร็จรูปเล่มนี้ นักเรียนจะต้องทำแบบทดสอบหลังเรียนผ่านอย่างแน่นอนค่ะ

คะแนนที่ได้ _____ คะแนน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

๔

ในบทเรียนสำเร็จรูปเล่มนี้ จะมีขั้นตอนการศึกษา ๖ ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ ๑ อ่านเนื้อเรื่องที่มีภาพประกอบ
ขั้นที่ ๒ อ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียดพร้อมทั้งจับใจความสำคัญ ใน ๖ ประเด็น
- ใคร (Who)
- ทำอะไร (What)
- ที่ไหน (Where)
- เมื่อไหร่ (When)
- ทำไม (Why)
- อย่างไร (How)

ขั้นที่ ๓ จับคู่ภาพกับเนื้อเรื่อง
ขั้นที่ ๔ เรียงลำดับเหตุการณ์ก่อน - หลัง
ขั้นที่ ๕ เรียงลำดับภาพพร้อมคัดลอกข้อความให้สัมพันธ์กับภาพ
ขั้นที่ ๖ ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน

คุณครูคิดว่านักเรียนจะต้องอ่านเรื่องราวแล้วสามารถจับใจความได้แน่นอน หากศึกษาตามขั้นตอนทั้ง 6 ขั้น ในบทเรียนสำเร็จรูปเล่มนี้

ถ้าพร้อมแล้วมาเริ่มขั้นที่ ๑ เลยค่ะ

๕

<u>ขั้นที่ 1 อ่านเนื้อเรื่องที่มีภาพประกอบ</u>

ให้นักเรียนอ่านเรื่องราว ในกรอบที่ ๑ – ๕ ไปตามลำดับให้ครบทั้ง ๕ กรอบ โดยอ่านในใจ หรืออ่านออกเสียงก็ได้แล้วแต่นักเรียนถนัด

ถ้านักเรียนพร้อมแล้ว ลงมืออ่านเนื้อเรื่องได้เลยค่ะ

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

๖

ฝ่ายพระเจ้ากรุงต้าฉิง ซึ่งเสวยราชสมบัติอยู่ในกรุงจีนนั้น มีทหารเอกคนหนึ่งชื่อกามะนี มีฝีมือขี่ม้าแทงทวนสันทัดดี หาผู้เสมอมิได้ จีนทั้งปวงก็สรรเสริญว่า กามะนีนี้มิใช่มนุษย์ดุจเทพยดาก็ว่าได้ อยู่มาวันหนึ่ง พระเจ้ากรุงจีนเสด็จออกตรัสปรึกษาด้วยเสนาบดีมนตรีมุขทั้งปวงว่า ทำไฉนเราจะได้เห็นทหารขี่ม้า สู้กันกับกามะนีตัวต่อตัว ดูเล่นให้เป็นขวัญตาสักครั้งหนึ่ง กษัตริย์องค์ใด ยังจะมีทแกล้วทหารที่สามารถจะสู้กามะนีได้ แต่พอชมเล่นเป็นที่เจริญตาได้บ้าง เสนาบดีจึงกราบทูลว่า กษัตริย์ที่จะมีทแกล้วทหารขี่ม้าสันทัดนั้นมีอยู่แต่กรุงรัตนบุระอังวะ กับ กรุงหงสาวดี กษัตริย์ทั้ง 2 พระองค์นี้ย่อมทำสงครามแก่กันอยู่มิได้ขาด

๗

พระเจ้ากรุงจีนได้ทรงฟังก็มีพระทัยยินดีนัก จึงสั่งให้จัดพลพยุหเสนาทั้งปวงเป็นอันมากจะนับประมาณมิได้ ครั้นได้ศุภฤกษ์แล้วพระองค์ก็เสด็จทรงม้าพระที่นั่ง ยกทัพยกมายังกรุงรัตนบุระอังวะ พระเจ้ากรุงจีนยกมาครั้งนั้นอุปมาดังฝนตกห่าใหญ่ตกลงน้ำนองท่วมป่าไหลเชี่ยวมาเมื่อวสันตฤดูนั้น หาสิ่งใดจะต้านทานมิได้ ครั้นเสด็จดำเนินกองทัพมาถึงกรุงรัตนบุระอังวะ ทอดพระเนตรเห็นกำแพงเมืองถนัดก็ให้ตั้งทัพมั่นลง

กรอบที่ ๒

๘

ฝ่ายพระเจ้าฝรั่งมังฆ้องได้แจ้งว่า ทัพจีนยกมามากเหลือกำลังก็มิให้ออกรบสู้ต้านทาน ให้แต่รักษาพระนครมั่นไว้เป็นสามารถ ฝ่ายพระเจ้ากรุงจีนจึงให้มีพระราชกำหนดประกาศแก่ทหารทั้งปวงว่าถ้าผู้ใดไม่มีอาวุธรบสู้ อย่าได้ทำอันตรายเป็นอันขาด ถ้าผู้ใดมิฟังจะให้ตัดศีรษะเสียบเสีย ครั้นพระเจ้ากรุงจีนให้ตั้งค่ายมั่นลงแล้ว ก็ให้แต่งพระราชสาส์นฉบับหนึ่ง แล้วให้จัดแพรลายมังกรร้อยม้วน แพรลายทองร้อยม้วน กับเครื่องยศประดับหยกอย่างกษัตริย์สำรับหนึ่ง ให้ขุนนางในตำแหน่งฝ่ายพลเรือนชื่อโจเปียว พูดภาษาพม่าได้ กับไพร่พอสมควร เชิญพระราชสาส์น กับเครื่องราชบรรณาการเข้ามาถวายพระเจ้าฝรั่งมังฆ้อง

กรอบที่ ๓

SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

๙

พระเจ้าฝรั่งมังฆ้องได้แจ้งในพระราชสาส์นนั้นแล้ว ก็ดีพระทัยนัก ด้วยทรงพระดำริว่า การสงครามครั้งนี้เป็นธรรมยุทธ์ใหญ่ยิ่งสมณชีพราหมณ์ อาณาประชาราษฎรจะมิได้ความเดือดร้อน สมควรแก่พระเจ้าแผ่นดินผู้ตั้งอยู่ในยุติธรรม ทรงพระดำริแล้วจึงให้พระราชทานเงินทองเสื้อผ้าแก่ผู้ถือหนังสือเป็นอันมาก แล้วให้แต่งพระราชสาส์นตอบฉบับหนึ่ง ให้จัดเครื่องราชบรรณาการ ผ้าสักหลาดยี่สิบพับ นอระมาดห้าสิบยอด น้ำดอกไม้เทศสามสิบเต้า ช้างพลายผูกเครื่องทองช้างหนึ่ง มอบให้โจเปียผู้จำทูลพระราชสาส์นนำกลับไปถวายพระเจ้ากรุงจีน

กรอบที่ ๔

๑๐

ฝ่ายพระเจ้าฝรั่งมังฆ้อง ครั้นส่งพระราชสาส์นและเครื่องราชบรรณาการไปแล้ว จึงตรัสปรึกษาเสนาพฤฒามาตย์ราชปุโรหิต ข้าราชการผู้ใหญ่ ผู้น้อย ทแกล้วทหารทั้งปวงว่า ผู้ใดจะรับอาสาขี่ม้าแทงทวนสู้กามะนีทหารพระเจ้ากรุงจีนตัวต่อตัวได้บ้าง เสนาพฤฒามาตย์ ผู้ใหญ่ ผู้น้อยทแกล้วทหารทั้งปวงก็มิอาจรับอาสาได้ พระเจ้าฝรั่งมังฆ้อง ก็ทรงพระวิตกเป็นทุกข์พระทัยนัก จึงให้พระโหรมาคำนวณพระชันษาและชะตาเมืองดู โหรก็คำนวณดู ทูลถวายว่า พระชันษาและชะตาเมืองยังดีอยู่ หาเสียไม่ นานไปจะได้ลาภอันประเสริฐ

กรอบที่ ๕

๑๑

เมื่อนักเรียนผ่านขั้นที่ ๑ มาแล้ว ครูเชื่อแน่ว่านักเรียนของคุณครูจะต้องจำเรื่องราวได้อย่างแน่นอน

เรามาฝึกขึ้นที่ ๒ กันต่อเลยนะคะ

ขั้นตอนที่ ๒ อ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียดและจับใจความใน ๖ ประเด็น

นั่นคือจับประเด็นให้ได้ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ ทำไม อย่างไร แล้วนำมาเรียบเรียงเรื่องราวให้สัมพันธ์กันลงในกรอบเรียงร้อยถ้อยความ

ในแต่ละกรอบครูก็จะมีคำศัพท์น่ารู้เพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจเรื่องราวได้ดียิ่งขึ้น

ถ้าพร้อมแล้วเริ่มกรอบที่ ๑ ได้เลยค่ะ

กรอบที่ ๑

ฝ่ายพระเจ้ากรุงต้าฉิง ซึ่งเสวยราชสมบัติอยู่ในกรุงจีนนั้น มีทหารเอกคนหนึ่งชื่อกามะนี มีฝีมือขี่ม้าแทงทวนสันทัดดี หาผู้เสมอมิได้ จีนทั้งปวงก็สรรเสริญว่า กามะนีนี้มิใช่มนุษย์ดุจเทพยดาก็ว่าได้ อยู่มาวันหนึ่ง พระเจ้ากรุงจีนเสด็จออกตรัสปรึกษาด้วยเสนาบดีมนตรีมุขทั้งปวงว่า ทำไฉน เราจะได้เห็นทหารขี่ม้า สู้กันกับกามะนีตัวต่อตัวดูเล่นให้เป็นขวัญตาสักครั้งหนึ่ง กษัตริย์องค์ใด ยังจะมีทแกล้วทหารที่สามารถจะสู้กามะนีได้ แต่พอชมเล่นเป็นที่เจริญตาได้บ้าง เสนาบดีจึงกราบทูลว่า กษัตริย์ที่จะมีทแกล้วทหารขี่ม้าสันทัดนั้นมีอยู่แต่ กรุงรัตนบุระอังวะ กับกรุงหงสาวดี กษัตริย์ทั้ง ๒ พระองค์นี้ย่อมทำสงครามแก่กันอยู่มิได้ขาด

คำถามกรอบที่ ๑ (๕W ๑H)

๑๒

ใคร (Who) .....

ทำอะไร (What) .....

ที่ไหน (Where) .....

เมื่อไหร่ (When) .....

ทำไม (Why) .....

อย่างไร (How) .....

เรียงร้อยถ้อยความ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คำศัพท์น่ารู้ในกรอบที่ ๑ มี ๒ คำ นั่นคือ

นักเรียนลองตอบคำถามในกรอบที่ ๑ ดูนะคะ

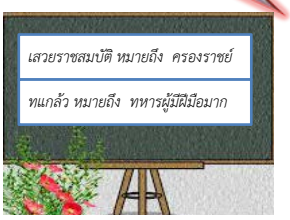

๑๓

เฉลยกรอบที่ ๑ (๕W ๑H)

ใคร (Who) พระเจ้ากรุงต้าฉิงกษัตริย์เมืองจีน
ทำอะไร (What) เสด็จออกปรึกษาเสนาบดี
ที่ไหน (Where) -
เมื่อไหร่ (When) วันหนึ่ง
ทำไม (Why) ต้องการเห็นกามะนีทหารเอกต่อสู้กับทหารที่เก่งกล้าของเมืองอื่น
อย่างไร (How) เสนาบดีกราบทูลว่า กษัตริย์ที่มีทหารเก่งกล้ามีอยู่ ๒ เมืองคือ รัตนบุระอังวะ และหงสาวดี

เป็นอย่างไรบ้างคะ ตอบคำถามถูกต้องรึเปล่า ถ้านักเรียนยังตอบไม่ถูก ลองย้อนกลับไปอ่านเนื้อเรื่องในกรอบที่ ๑ อีกรอบนะคะ

หากตอบถูกต้องแล้ว ไปอ่านเนื้อเรื่องในกรอบที่ ๒ เลยค่ะ

เรียงร้อยถ้อยความ

วันหนึ่งพระเจ้ากรุงต้าฉิงกษัตริย์เมืองจีนเสด็จออกปรึกษาเสนาบดี ว่าต้องการเห็นกามะนีทหารเอกขี่ม้าสู้กับทหารที่เก่งกล้าของเมืองอื่น เสนาบดีกราบทูลว่า กษัตริย์ที่มีทหารเก่งกล้ามีอยู่ ๒ เมืองคือ รัตนบุระอังวะ และหงสาวดี

กรอบที่ ๒

พระเจ้ากรุงจีนได้ทรงฟังก็มีพระทัยยินดีนัก จึงสั่งให้จัดพลพยุหเสนาทั้งปวงเป็นอันมากจะนับประมาณมิได้ ครั้นได้ศุภฤกษ์แล้วพระองค์ก็เสด็จทรงม้าพระที่นั่ง ยกทัพบกมายังกรุงรัตนบุระอังวะ พระเจ้ากรุงจีนยกมาครั้งนั้นอุปมาดังฝนตกห่าใหญ่ตกลงน้ำนองท่วมป่าไหลเชี่ยวมา เมื่อวสันตฤดูนั้น หาสิ่งใดจะต้านทานมิได้ ครั้นเสด็จดำเนินกองทัพมาถึงกรุงรัตนบุระอังวะ ทอดพระเนตรเห็นกำแพงเมืองถนัด ก็ให้ตั้งทัพมั่นลง

๑๔

คำถามกรอบที่ ๒ (๕W ๑H)

ใคร (Who) .....
ทำอะไร (What) .....
ที่ไหน (Where) .....
เมื่อไหร่ (When) .....
ทำไม (Why) .....
อย่างไร (How) .....

คำศัพท์น่ารู้ในกรอบที่ ๒ มี ๕ คำ นั่นคือ

นักเรียนลองตอบคำถามในกรอบที่ ๒ ดูนะคะ

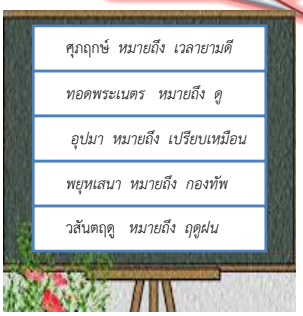

เรียงร้อยถ้อยความ

.....
.....
.....
.....
.....
.....

๑๕

เฉลยกรอบที่ ๒ (๕W ๑H)

ใคร (Who) พระเจ้ากรุงจีน
ทำอะไร (What) สั่งให้จัดกองทัพใหญ่
ที่ไหน (Where) -
เมื่อไหร่ (When) ฤกษ์งามยามดี
ทำไม (Why) ยกทัพบกมากรุงรัตนบุระอังวะ
อย่างไร (How) ทัพใหญ่มีกำลังพลมากมายเปรียบเหมือนฝนตกห่าใหญ่ในฤดูฝน

ตอบถูกไหมคะคนเก่งของคุณครู

ถ้านักเรียนยังตอบไม่ถูก ลองย้อนกลับไปอ่านเนื้อเรื่องในกรอบที่ ๒ อีกรอบนะคะ

และถ้านักเรียนตอบถูกแล้ว ไปอ่านเนื้อเรื่องในกรอบที่ ๓ เลยค่ะ

เรียงร้อยถ้อยความ

เมื่อฤกษ์งามยามดีพระเจ้ากรุงจีน สั่งให้จัดกองทัพบกมายังกรุงรัตนบุระอังวะ ซึ่งกองทัพที่ยกมามีกำลังพลมากมายมหาศาลไม่อาจนับได้เปรียบเหมือนฝนตกห่าใหญ่ในฤดูฝน

กรอบที่ ๓

ฝ่ายพระเจ้าฝรั่งมังม้องได้แจ้งว่า ทัพจีนยกมามากเหลือกำลังก็มิให้ออกรบสู้ต้านทาน ให้แต่รักษาพระนครนั่นไว้เป็นสามารถ ฝ่ายพระเจ้ากรุงจีนจึงให้มีพระราชกำหนดประกาศแก่ทหารทั้งปวงว่า ถ้าผู้ใดไม่มีอาวุธรบสู้อย่าได้ทำอันตรายเป็นอันขาด ถ้าผู้ใดมิฟังจะให้ตัดศีรษะเสียบเสีย

ครั้นพระเจ้ากรุงจีนให้ตั้งค่ายมั่นลงแล้วก็ให้แต่งพระราชสาส์นฉบับหนึ่ง แล้วให้จัดแพรลายมังกรร้อยม้วน แพรลายทองร้อยม้วน กับเครื่องยศประดับหยกอย่างกษัตริย์สำรับหนึ่ง ให้ขุนนางในตำแหน่งฝ่ายพลเรือนชื่อโจเปียว พูดภาษาพม่าได้ กับไพร่พอสมควร เชิญพระราชสาส์นกับ เครื่องราชบรรณาการเข้ามาถวายพระเจ้าฝรั่งมังม้อง

๑๖

คำถามกรอบที่ ๓ (๕W ๑H)

ใคร (Who) .....
ทำอะไร (What) .....
ที่ไหน (Where) .....
เมื่อไหร่ (When) .....
ทำไม (Why) .....
อย่างไร (How) .....

คำศัพท์น่ารู้ในกรอบที่ ๓ มี ๒ คำ นั่นคือ

นักเรียนลองตอบคำถามในกรอบที่ ๓ ดูนะคะ

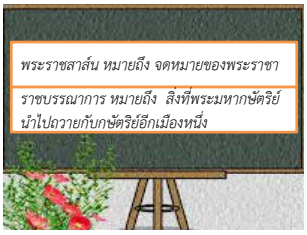

เรียงร้อยถ้อยความ

.....
.....
.....
.....
.....
.....

๑๗

เฉลยกรอบที่ ๓ (๕W ๑H)

ใคร (Who) พระเจ้ากรุงจีน โจเปียว
ทำอะไร (What) มีพระราชกำหนดประกาศ แต่งพระราชสาส์น
ที่ไหน (Where) ฐานทัพ
เมื่อไหร่ (When) -
ทำไม (Why) - ประกาศแก่ทหารจีนว่าถ้าผู้ใดไม่มีอาวุธรบสู้ อย่าได้ทำอันตราย เป็นอันขาด ถ้าผู้ใดมิฟังจะให้ตัดศีรษะเสียบประจาน
- แต่งพระราชสาส์นให้พระเจ้าฝรั่งมังข่อง
อย่างไร (How) จัดเครื่องราชบรรณาการ แพรลายมังกรร้อยม้วน แพรลายทองม้วนร้อยม้วน เครื่องประดับหยก เป็นเครื่องราชบรรณาการ

เป็นอย่างไรบ้างคะตอบคำถามถูกรึเปล่า

ถ้านักเรียนยังตอบไม่ถูกลองย้อนกลับไปอ่านเนื้อเรื่องในกรอบที่ ๓ อีกรอบนะคะ

และถ้านักเรียนตอบถูกแล้ว ไปอ่านเนื้อเรื่องในกรอบที่ ๔ เลยค่ะ

เรียงร้อยถ้อยความ

พระเจ้ากรุงจีนประกาศแก่ทหารจีนว่าถ้าผู้ใดไม่มีอาวุธรบสู้ อย่าได้ทำอันตรายเป็นอันขาด ถ้าทหารขัดคำสั่งจะตัดศีรษะเสียบประจานและให้โจเปียวเชิญพระราชสาส์น พร้อมเครื่องราชบรรณาการไปถวายพระเจ้าฝรั่งมังข่อง

๑๘

กรอบที่ ๔

พระเจ้าฝรั่งมังข่องได้แจ้งในพระราชสาส์นนั้นแล้ว ก็ดีพระทัยนัก ด้วยทรงพระดำริว่า การสงครามครั้งนี้เป็นธรรมยุทธ์ใหญ่ สมณชีพราหมณ์อาณาประชาราษฎรจะมิได้ความเดือดร้อน สมควรแก่พระเจ้าแผ่นดินผู้ตั้งอยู่ในยุติธรรม ทรงพระดำริแล้วจึงให้พระราชทานเงินทองเสื้อผ้าแก่ผู้ถือหนังสือเป็นอันมาก แล้วให้แต่งพระราชสาส์นตอบฉบับหนึ่ง ให้จัดเครื่องราชบรรณาการ ผ้าสักหลาดยี่สิบพับ นอระมาดห้าสิบยอด น้ำดอกไม้เทศสามสิบเต้า ช้างพลายผูกเครื่องทองช้างหนึ่ง มอบให้ โจเปียวผู้จำทูลพระราชสาส์นนำกลับไปถวายพระเจ้ากรุงจีน

คำถามกรอบที่ ๔(๕W ๑H)

ใคร (Who) .....
.....
ทำอะไร (What) .....
.....
ที่ไหน (Where) .....
.....
เมื่อไหร่ (When) .....
.....
ทำไม (Why) .....
.....
อย่างไร (How) .....
.....

คำศัพท์ที่ควรรู้ในกรอบที่ ๔ มี ๑ คำ นั่นคือ

นักเรียนลองตอบคำถามในกรอบที่ ๔ ดูนะคะ

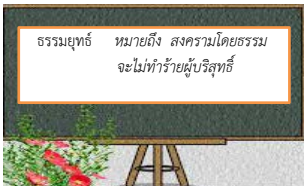

เรียงร้อยถ้อยความ

.....
.....
.....
.....
.....
.....

๑๙

เฉลยกรอบที่ ๔ (๕W ๑H)

ใคร (Who) พระเจ้าฝรั่งมังฆ้อง โจเปียว
ทำอะไร (What) อ่านพระราชสาส์น , แต่งพระราชสาส์นตอบ
ที่ไหน (Where) เมืองรัตนบุระอังวะ
เมื่อไหร่ (When) .-
ทำไม (Why) ดีพระทัยที่สงครามเป็นสงครามโดยธรรมประชาชนจะไม่ได้รับความเดือดร้อน
อย่างไร (How) พระเจ้าฝรั่งมังฆ้อง แต่งพระราชสาส์นตอบพระเจ้ากรุงจีน และจัดเครื่องราชบรรณาการ ผ้าสักหลาดยี่สิบพับ นอระมาดห้าสิบยอด น้ำดอกไม้เทศสามสิบเต้า ช้างพลายผูกเครื่องทองช้างหนึ่ง มอบให้โจเปียวไปถวายพระเจ้ากรุงจีนและพระราชทานเงินทอง เสื้อผ้าให้แก่โจเปียว

เป็นอย่างไรบ้างคะ ตอบคำถามถูกรึเปล่า

เรียงร้อยถ้อยความ

พระเจ้าฝรั่งมังฆ้องดีพระทัยที่ได้รู้ว่าที่ ทัพจีนที่ยกมาครั้งนี้เป็นสงครามโดยธรรมจะไม่ทำร้ายผู้บริสุทธิ์ พระเจ้ากรุงจีนมาเพื่อต้องการให้ทหารที่เก่งกล้าของเมืองรัตนบุระอังวะออกไปสู้รบกับกามะนีเท่านั้น ประชาชนจะไม่ได้รับความเดือดร้อน และมอบเสื้อผ้าเงินทองให้โจเปียว จัดเครื่องราชบรรณาการไปถวายพระเจ้ากรุงจีน

๒๐

กรอบที่ ๕

ฝ่ายพระเจ้าฝรั่งมังฆ้อง ครั้นส่งพระราชสาส์นและเครื่องราชบรรณาการไปแล้ว จึงตรัสปรึกษาเสนาพฤฒามาตย์ราชปุโรหิต ข้าราชการผู้ใหญ่ผู้น้อย ทแกล้วทหารทั้งปวงว่า ผู้ใดจะรับอาสาขี่ม้าแทงทวนสู้กามะนีทหารพระเจ้ากรุงจีนตัวต่อตัวได้บ้าง เสนาพฤฒามาตย์ ผู้ใหญ่ผู้น้อยทแกล้วทหารทั้งปวงก็มิอาจรับอาสาได้ พระเจ้าฝรั่งมังฆ้องก็ทรงพระวิตกเป็นทุกข์พระทัยนัก จึงให้พระโหรมาคำนวณพระชันษาและชะตาเมืองดู โหรก็คำนวณดูทูลถวายว่า พระชันษาและชะตาเมืองยังดีอยู่ หาเสียไม่ นานไปจะได้ลาภอันประเสริฐ

คำถามกรอบที่ ๕ (๕W ๑H)

ใคร (Who) .....
.....
ทำอะไร (What) .....
.....
ที่ไหน (Where) .....
.....
เมื่อไหร่ (When) .....
.....
ทำไม (Why) .....
.....
อย่างไร (How) .....
.....

คำศัพท์ที่ควรรู้ในกรอบที่ ๕ มี ๒ คำ นั่นคือ

นักเรียนลองตอบคำถามในกรอบที่ ๕ ดูนะคะ

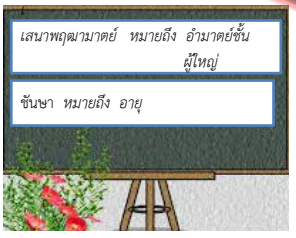

เรียงร้อยถ้อยความ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

๒๑

เฉลยกรอบที่ ๕ (๕W ๑H)

ใคร (Who)	พระเจ้าฝรั่งมังฆ้อง
ทำอะไร(What)	ตรัสกับขุนนาง , ทำนายชะตาเมือง , ประกาศหาผู้ที่อาสาสู้กับกามะนี
ที่ไหน (Where)	กรุงรัตนบุระอังวะ
เมื่อไหร่ (When)	เมื่อส่งพระราชสาส์นให้พระเจ้ากรุงจีน
ทำไม (Why)	ให้หาผู้ที่อาสาขี่ม้าแทงทวนสู้กับกามะนี
อย่างไร (How)	ไม่มีผู้ใดรับอาสาออกรบ พระเจ้าฝรั่งมังฆ้องก็ทรงพระวิตกเป็นทุกข์ จึงให้โหรมาทำนายชะตาเมือง โหรทำนายว่าชะตาเมืองยังอยู่ดีและจะได้ลาภภายหลัง

เรียงร้อยถ้อยความ

พระเจ้าฝรั่งมังฆ้องปรึกษาขุนนางก็ไม่มีผู้ใดอาสาออกรบ พระองค์ทรงพระวิตกเป็นทุกข์ จึงให้โหรมาทำนายชะตาเมือง โหรทำนายว่าชะตาเมืองยังอยู่ดีและจะได้ลาภภายหลัง

เป็นอย่างไรบ้างคะตอบคำถามกันถูกรึเปล่า ถ้าตอบถูกแล้วให้ไปต่อในขั้นที่ ๓ กันเลย แต่ถ้ายังตอบไม่ถูกให้ย้อนกลับไปอ่านกรอบที่ ๕ อีกรอบนะคะ

๒๒

ผ่านมา ๒ ขั้นแล้ว ยังไหวอยู่ใช่ไหมคะ

เรามาต่อกันในขั้นที่ ๓ เลยดีไหมคะ ครูว่านักเรียนจะต้องชอบขั้นนี้อย่างแน่นอน เพราะมีภาพจากเรื่องให้นักเรียนได้ดูเพื่อให้เข้าใจเรื่องราวที่อ่านได้ดียิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ ๓ จับคู่ภาพกับเนื้อเรื่อง

เป็นขั้นที่นักเรียนจะต้องจับคู่ภาพกับเนื้อเรื่องให้สัมพันธ์กัน โดยให้นักเรียนโยงภาพ ดังตัวอย่างค่ะ

พระเจ้ากรุงจีนประกาศแก่ทหารว่า ถ้าผู้ใดไม่มีอาวุธรบสู้ อย่าได้ทำอันตรายเป็นอันขาด ถ้าทหารขัดคำสั่งจะตัดศีรษะเสียบประจานและให้โจเปียวเชิญพระราชสาส์นพร้อมเครื่องราชบรรณาการไปถวายพระเจ้าฝรั่งมังฆ้อง

เมื่อฤกษ์งามยามดีพระเจ้ากรุงจีน สั่งให้จัดกองทัพบกมายังกรุงรัตนบุระอังวะซึ่งกองทัพที่ยกมามีกำลังพลมากมายมหาศาลไม่อาจนับได้เปรียบเหมือนฝนตกห่าใหญ่ในฤดูฝน

ขั้นที่ ๓ จับคู่ภาพกับเนื้อเรื่อง

๒๓

วันหนึ่งพระเจ้ากรุงต้าฉิง กษัตริย์เมืองจีนเสด็จออกปรึกษาเสนาบดี ว่าต้องการเห็นกามะนีทหารเอกสู้รบกับทหารที่เก่งกล้าของเมืองอื่น เสนาบดีกราบทูลว่า กษัตริย์ที่มีทหารเก่งกล้ามีอยู่ 2 เมืองคือ รัตนบุระอังวะ และหงสาวดี

เมื่อฤกษ์งามยามดี พระเจ้ากรุงจีน สั่งให้จัดกองทัพบกมายังกรุงรัตนบุระอังวะซึ่งกองทัพที่ยกมามีกำลังมากมายมหาศาลไม่อาจนับได้เปรียเหมือนฝนตกห่าใหญ่ในฤดูฝน

พระเจ้ากรุงจีน ประกาศแก่ทหารว่าถ้าผู้ใดไม่มีอาวุธรบสู้อย่าได้ทำอันตรายเป็นอันขาด ถ้าทหารขัดคำสั่งจะตัดศีรษะเสียบประจานและให้โจเปียวเชิญพระราชสาส์น พร้อมเครื่องราชบรรณาการไปถวายพระเจ้าฝรั่งมังข่อง

พระเจ้าฝรั่งมังข่องปรึกษาขุนนางก็ไม่มีผู้ใดอาสาออกรบ พระองค์ทรงพระวิตกเป็นทุกข์จึงให้โหรมาคำนวณชะตาเมือง โหรทำนายว่าชะตาเมืองยังอยู่ดีและจะได้ลาภภายหลัง

พระเจ้าฝรั่งมังข่องดีพระทัยที่ได้รู้ว่าที่จีนยกทัพมาครั้งนี้เป็นสงครามโดยธรรม พระเจ้ากรุงจีนมาเพื่อต้องการให้ทหารที่เก่งกล้าของกรุงรัตนบุระอังวะออกไปสู้ กับกามะนีเท่านั้น ประชาชนจะไม่ได้รับความเดือดร้อน และมอบเสื้อผ้าเงินทองให้โจเปียว จัดเครื่องราชบรรณาการไปถวายพระเจ้ากรุงจีน

เฉลย ขั้นที่ ๓ จับคู่ภาพกับเนื้อเรื่อง

๒๔

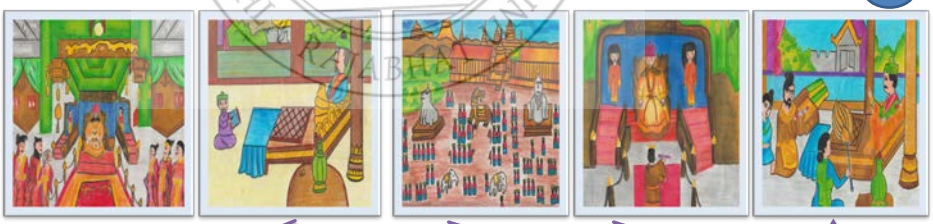

วันหนึ่งพระเจ้ากรุงต้าฉิง กษัตริย์เมืองจีนเสด็จออกปรึกษาเสนาบดี ว่าต้องการเห็นกามะนีทหารเอกสู้รบกับทหารที่เก่งกล้าของเมืองอื่น เสนาบดีกราบทูลว่า กษัตริย์ที่มีทหารเก่งกล้ามีอยู่ ๒ เมืองคือ รัตนบุระอังวะ และหงสาวดี

เมื่อฤกษ์งามยามดี พระเจ้ากรุงจีน สั่งให้จัดกองทัพบกมายังกรุงรัตนบุระอังวะซึ่งกองทัพที่ยกมามีกำลังมากมายมหาศาลไม่อาจนับได้เปรียเหมือนฝนตกห่าใหญ่ในฤดูฝน

พระเจ้ากรุงจีน ประกาศแก่ทหารว่าถ้าผู้ใดไม่มีอาวุธรบสู้อย่าได้ทำอันตรายเป็นอันขาด ถ้าทหารขัดคำสั่งจะตัดศีรษะเสียบประจานและให้โจเปียวเชิญพระราชสาส์น พร้อมเครื่องราชบรรณาการไปถวายพระเจ้าฝรั่งมังข่อง

พระเจ้าฝรั่งมังข่องปรึกษาขุนนางก็ไม่มีผู้ใดอาสาออกรบ พระองค์ทรงพระวิตกเป็นทุกข์จึงให้โหรมาคำนวณชะตาเมือง โหรทำนายว่าชะตาเมืองยังอยู่ดีและจะได้ลาภภายหลัง

พระเจ้าฝรั่งมังข่องดีพระทัยที่ได้รู้ว่าที่จีนยกทัพมาครั้งนี้เป็นสงครามโดยธรรม พระเจ้ากรุงจีนมาเพื่อต้องการให้ทหารที่เก่งกล้าของกรุงรัตนบุระอังวะออกไปสู้ กับกามะนีเท่านั้น ประชาชนจะไม่ได้รับความเดือดร้อน และมอบเสื้อผ้าเงินทองให้โจเปียว จัดเครื่องราชบรรณาการไปถวายพระเจ้ากรุงจีน

๒๕

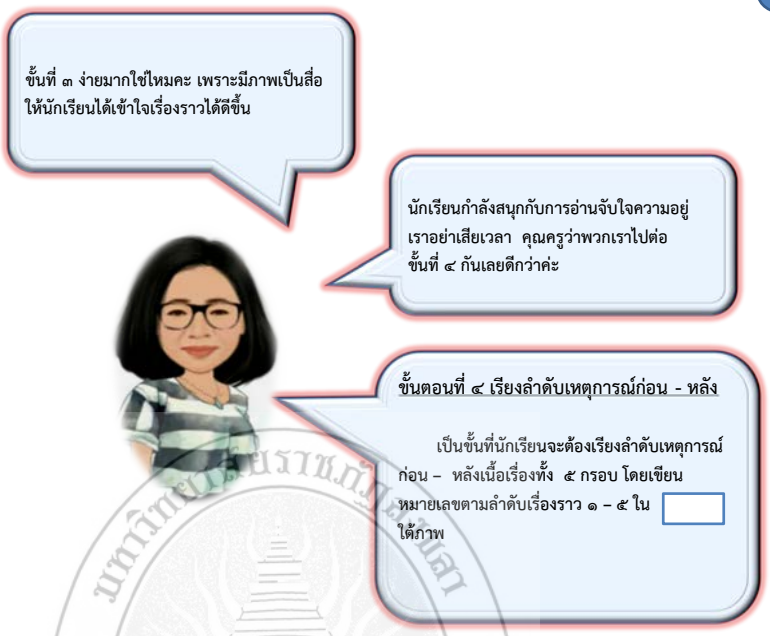
ขั้นที่ ๓ ง่ายมากใช่ไหมคะ เพราะมีภาพเป็นสื่อให้นักเรียนได้เข้าใจเรื่องราวได้ดีขึ้น
นักเรียนกำลังสนุกกับการอ่านจับใจความอยู่ เราอย่าเสียเวลา คุณครูว่าพวกเราไปต่อขั้นที่ ๔ กันเลยดีกว่าค่ะ
ขั้นตอนที่ ๔ เรียงลำดับเหตุการณ์ก่อน - หลัง
เป็นขั้นที่นักเรียนจะต้องเรียงลำดับเหตุการณ์ก่อน – หลังเนื้อเรื่องทั้ง ๕ กรอบ โดยเขียนหมายเลขตามลำดับเรื่องราว ๑ – ๕ ใน ใต้ภาพ

๒๖

ขั้นที่ ๔ เรียงลำดับเหตุการณ์ก่อน - หลัง

๒๗

เฉลยขั้นที่ ๔ เรียงลำดับเหตุการณ์ก่อน - หลัง

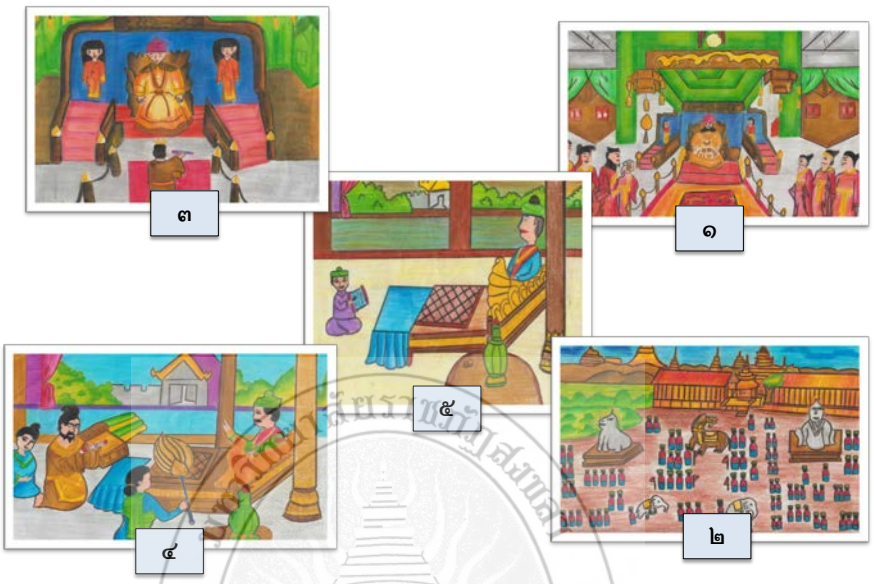

๒๘

ขั้นที่ ๔ นักเรียนทำได้ใช่ไหมคะ
ไปต่อในขั้นที่ ๕ เลยค่ะ

ขั้นที่ 5 เรียงลำดับภาพตามเหตุกาณ์พร้อมคัดลอกข้อความให้สัมพันธ์กับภาพ

เป็นขั้นตอนที่นักเรียนจะต้องเรียงลำดับภาพและเขียนหมายเลขใน ( ) พร้อมคัดลอกข้อความให้สัมพันธ์กับภาพ ซึ่งครูจะมีข้อความสำหรับนักเรียนนำไปคัดลอกให้สอดคล้องกับภาพ

ข้อความสำหรับคัดลอก

๒๙

เมื่อฤกษ์งามยามดีพระเจ้ากรุงจีน สั่งให้จัดกองทัพบกมายังกรุงรัตนบุระอังวะซึ่งกองทัพที่ยกมามีกำลังพลมากมายมหาศาลไม่อาจนับได้เปรียบเหมือนฝนตกห่าใหญ่ในฤดูฝน

พระเจ้ากรุงจีนประกาศแก่ทหารจีนว่าถ้าผู้ใดไม่มีอาวุธรบสู้ อย่าได้ทำอันตราย เป็นอันขาด ถ้าทหารขัดคำสั่งจะตัดศีรษะเสียบประจาน และให้โจเปียวเชิญพระราชสาส์น พร้อมเครื่องราชบรรณาการไปถวายพระเจ้าฝรั่งมังฆ้อง

พระเจ้าฝรั่งมังฆ้องปรึกษาขุนนางก็ไม่มีผู้ใดอาสาออกรบ พระองค์ทรงพระวิตกเป็นทุกข์ จึงให้ โหรมาคำนวณชะตาเมืองโหรทำนายว่าชะตาเมืองยังอยู่ดีและจะได้ลาภภายหลัง

พระเจ้าฝรั่งมังฆ้องดีพระทัยที่ได้รู้ว่าที่จีนยกทัพมาครั้งนี้เป็นสงครามโดยธรรม พระเจ้ากรุงจีนมาเพื่อต้องการให้ทหารที่เก่งกล้าของพระเจ้าฝรั่งมังฆ้องออกไปสู้รบกับกามะนีเท่านั้นประชาชนจะไม่ได้รับความเดือดร้อน และมอบเสื้อผ้าเงินทองให้โจเปียว และจัดเครื่องราชบรรณาการไปถวายพระเจ้ากรุงจีน

วันหนึ่งพระเจ้ากรุงต้าฉิงกษัตริย์เมืองจีนเสด็จออกปรึกษาเสนาบดี ว่าต้องการเห็นกามะนีทหารเอกสู้รบกับทหารที่เก่งกล้าของเมืองอื่น เสนาบดีกราบทูลว่า กษัตริย์ที่มีทหารเก่งกล้ามีอยู่ ๒ เมืองคือ รัตนบุระอังวะ และหงสาวดี

ขั้นที่ ๕ เรียงลำดับรูปภาพพร้อมสรุปใจความสำคัญจากเรื่อง

๓๐

นักเรียนนำข้อความที่คัดลอกมาเรียบเรียงตามลำดับเรื่องราวและเขียนสรุปในกรอบด้านขวามือนะคะ

เฉลยขั้นที่ ๕ เรียงลำดับภาพพร้อมคัดลอกข้อความให้สัมพันธ์กับภาพ

พระเจ้าฝรั่งมังฆ้องปรึกษาขุนนางก็ไม่มีผู้ใดอาสาออกรบ พระองค์ทรงพระวิตกเป็นทุกข์ จึงให้โหรมาทำนายชะตาเมือง โหรทำนายว่าชะตาเมืองยังอยู่ดีและจะได้ลาภภายหลัง

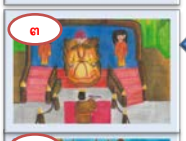

พระเจ้ากรุงจีนประกาศแก่ทหารจีนว่าถ้าผู้ใดไม่มีอาวุธสู้อย่าได้ทำอันตราย เป็นอันขาด ถ้าทหารขัดคำสั่งจะตัดศีรษะเสียบประจานและให้โจเปียวเชิญพระราชสาส์น พร้อมเครื่องราชบรรณาการไปถวายพระเจ้าฝรั่งมังฆ้อง

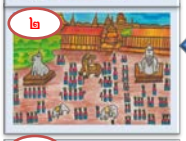

เมื่อฤกษ์งามยามดีพระเจ้ากรุงจีน สั่งให้จัดกองทัพบกมายังกรุงรัตนบุระอังวะซึ่งกองทัพที่ยกมามีกำลังพลมากมายมหาศาลไม่อาจนับได้เปรียบเหมือนฝนตกห่าใหญ่ในฤดูฝน

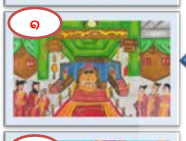

วันหนึ่งพระเจ้ากรุงต้าฉิงกษัตริย์เมืองจีนเสด็จออกปรึกษาเสนาบดี ว่าต้องการเห็นกามะนีทหารเอกสู้รบกับทหารที่เก่งกล้าของเมืองอื่น เสนาบดีกราบทูลว่า กษัตริย์ที่มีทหารเก่งกล้ามีอยู่ ๒ เมืองคือ รัตนบุระอังวะ และหงสาวดี

พระเจ้าฝรั่งมังฆ้องดีพระทัยที่ได้รู้ว่าที่จีนยกทัพมาครั้งนี้เป็นสงครามโดยธรรม พระเจ้ากรุงจีนมาเพื่อต้องการให้ทหารที่เก่งกล้าของพระเจ้าฝรั่งมังฆ้องออกไปสู้รบกับกามะนีเท่านั้น ประชาชนจะไม่ได้รับความเดือดร้อน และมอบเสื้อผ้าเงินทองให้โจเปียว และจัดเครื่องราชบรรณาการไปถวายพระเจ้ากรุงจีน

๓๑

วันหนึ่งพระเจ้ากรุงต้าฉิงกษัตริย์เมืองจีนเสด็จออกปรึกษาเสนาบดี ว่าต้องการเห็นกามะนีทหารเอกสู้รบกับทหารที่เก่งกล้าของเมืองอื่น เสนาบดีกราบทูลว่า กษัตริย์ที่มีทหารเก่งกล้ามีอยู่ ๒ เมืองคือรัตนบุระอังวะและหงสาวดี เมื่อฤกษ์งามยามดีพระเจ้ากรุงจีนสั่งให้จัดกองทัพบกมายังกรุงรัตนบุระอังวะซึ่งกองทัพที่ยกมามีกำลังพลมากมายมหาศาลไม่อาจนับได้ เปรียบเหมือนฝนตกห่าใหญ่ในฤดูฝน พระเจ้ากรุงจีนประกาศแก่ทหารจีนว่า ถ้าผู้ใดไม่มีอาวุธรบสู้ อย่าได้ทำอันตรายเป็นอันขาดถ้าทหารขัดคำสั่งจะตัดศีรษะเสียบประจานและให้โจเปียวเชิญพระราชสาส์น พร้อมเครื่องราชบรรณาการไปถวายพระเจ้าฝรั่งมังฆ้อง พระเจ้าฝรั่งมังฆ้องดีพระทัยที่ได้รู้ว่าที่จีนยกทัพมาเป็นสงครามโดยธรรม พระเจ้ากรุงจีนมาเพื่อต้องการให้ทหารที่เก่งกล้าของรัตนบุระอังวะออกไปสู้รบกับกามะนีเท่านั้นประชาชนจะไม่ได้รับความเดือดร้อน จึงมอบเสื้อผ้าเงินทองให้โจเปียว และจัดเครื่องราชบรรณาการไปถวายพระเจ้ากรุงจีน พระเจ้ากรุงจีน พระเจ้าฝรั่งมังฆ้องปรึกษาขุนนางก็ไม่มีผู้ใดอาสาออกรบ พระองค์ทรงพระวิตกเป็นทุกข์ จึงให้โหรมาทำนายชะตาเมือง โหรทำนายว่าชะตาเมืองยังอยู่ดีและจะได้ลาภภายหลัง

๓๒

ขั้นที่ ๕ นักเรียนต้องเขียนมากหน่อยนะคะเพราะเป็นการสรุปเรื่องราวทั้ง ๕ กรอบที่นักเรียนได้อ่านมาทั้งหมด

และในขั้นที่ ๖ เป็นการตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน ลองไปตอบคำถามดูนะคะ

ขั้นตอนที่ ๖ ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน

วันหนึ่งพระเจ้ากรุงต้าฉิงกษัตริย์เมืองจีนเสด็จออกปรึกษาเสนาบดี ว่าต้องการเห็นกามะนีทหารเอกสู้รบกับทหารที่เก่งกล้าของเมืองอื่น เสนาบดีกราบทูลว่า กษัตริย์ที่มีทหารเก่งกล้ามีอยู่ ๒ เมืองคือ รัตนบุระอังวะ และหงสาวดี เมื่อฤกษ์งามยามดี พระเจ้ากรุงจีนสั่งให้จัดกองทัพบกมายังกรุงรัตนบุระอังวะซึ่งกองทัพที่ยกมามีกำลังพลมากมายมหาศาลไม่อาจนับได้ เปรียบเหมือนฝนตกห่าใหญ่ในฤดูฝน พระเจ้ากรุงจีนประกาศแก่ทหารจีนว่า ถ้าผู้ใดไม่มีอาวุธรบสู้ อย่าได้ทำอันตรายเป็นอันขาดถ้าทหารขัดคำสั่งจะตัดศีรษะเสียบประจานและให้โจเปียวเชิญพระราชสาส์น พร้อมเครื่องราชบรรณาการไปถวายพระเจ้าฝรั่งมังม่องพระเจ้าฝรั่งมังม่องตีพระทัยที่ได้รู้ว่าที่จีนยกทัพมาเป็นสงครามโดยธรรม พระเจ้ากรุงจีนมาเพื่อต้องการให้ทหารที่เก่งกล้าของรัตนบุระอังวะ ออกไปสู้รบกับกามะนีเท่านั้นประชาชนจะไม่ได้รับความเดือดร้อน และมอบเสื้อผ้าเงินทองให้โจเปียวจัดเครื่องราชบรรณาการไปถวายพระเจ้ากรุงจีน พระเจ้าฝรั่งมังม่องปรึกษาขุนนางก็ไม่มีผู้ใดอาสาออกรบ พระองค์ทรงพระวิตกเป็นทุกข์ จึงให้โหรมาทำนายชะตาเมือง โหรทำนายว่าชะตาเมืองยังอยู่ดีและจะได้ลาภภายหลัง

๑. เสนาบดีกราบทูลว่าทหารที่เก่งกล้ามีกี่เมืองและมีเมืองใดบ้าง
ตอบ

๒. ผู้ที่เชิญพระราชสาส์น คือใคร
ตอบ

๓. โหรทำนายชะตาเมืองรัตนบุระอังวะว่าอย่างไร
ตอบ

๔. กษัตริย์เมืองใดที่ยกทัพมาที่รัตนบุระอังวะ
ตอบ

๕. เหตุใดพระเจ้ากรุงจีนจึงออกคำสั่งจะตัดหัวทหารเสียบประจาน
ตอบ

เฉลยขั้นตอนที่ 6 ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน

๑. เสนาบดีกราบทูลว่าทหารที่เก่งกล้ามีกี่เมืองและมีเมืองใดบ้าง
ตอบ มี ๒ เมือง คือ รัตนบุระอังวะ และหงสาวดี

๒. ผู้ที่เชิญพระราชสาส์น คือใคร
ตอบ โจเปียว

๓. โหรทำนายชะตาเมืองรัตนบุระอังวะว่าอย่างไร
ตอบ ชะตาเมืองยังอยู่ดี และมีลาภในภายหลัง

๔. กษัตริย์เมืองใดที่ยกทัพมาที่รัตนบุระอังวะ
ตอบ กษัตริย์เมืองจีน

๕. เหตุผลใดที่พระเจ้ากรุงจีนจึงออกคำสั่งจะตัดหัวทหารเสียบประจาน
ตอบ หากทหารทำร้ายผู้ที่ไม่มีอาวุธสู้

ตอนนี้นักเรียนศึกษาการอ่านจับใจความครบทั้ง ๖ ขั้นแล้ว นักเรียนเข้าใจเรื่องราวได้ครบถ้วนแล้วใช่ไหมคะ

ตั้งสติดี ๆ ไม่ต้องรีบนะคะ ลองทบทวนเนื้อเรื่องที่อ่าน เพราะนักเรียนจะต้องนำความรู้ที่ได้จากเล่มนี้ทั้งหมดมาตอบคำถามหลังเรียน

ถ้าพร้อมแล้ว ลองตอบแบบทดสอบหลังเรียนกันดูนะคะ สู้ ๆ นะคะ คุณครูเอาใจช่วย

๓๕

แบบทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด หรือเหมาะสมที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. โหรทำนายชะตากรุงรัตนบุระอังวะไว้ว่าอย่างไร
- ก. ชะตาเมืองจะพังพินาศเพราะพระเจ้ากรุงต้าฉิง
- ข. จะมีผู้มีบุญมาช่วยเมืองไว้
- ค. ชะตาเมืองยังดีอยู่ ไม่มีความเสียหาย และจะมีลาภภายหลัง
- ง. ต้องเป็นเมืองขึ้นของจีน

๒. “อุปมาดังฝนตกห่าใหญ่ตกลงน้ำนองท่วมป่าไหลเชี่ยวมา เมื่อวสันตฤดูนั้นจะหาสิ่งใดต้านทานมิได้ ” หมายถึงเหตุการณ์ใด
- ก. ฝ่ายพระเจ้ากรุงจีนถูกน้ำป่าท่วมเมืองในช่วงฤดูฝน
- ข. เมืองรัตนบุระอังวะถูกน้ำป่าท่วมเมืองในช่วงฤดูฝน
- ค. พระเจ้าราชาธิราชยกทัพมาตีเมืองรัตนบุระอังวะมีกำลังทหารมาก
- ง. พระเจ้ากรุงจีนได้ยกทัพมาเมืองรัตนบุระอังวะโดยมีกำลังทหารมาก

๓. เพราะเหตุใดพระเจ้ากรุงจีนจึงยกทัพมากรุงรัตนบุระอังวะ
- ก. เพราะต้องการขยายอาณาเขตลงมาทางตอนใต้
- ข. ต้องการทอดพระเนตรเห็นทหารที่มีฝีมือรำทวนต่อสู้ตัวต่อตัวกับกามะนี
- ค. ต้องการทดสอบความสามารถแม่ทัพของพระองค์
- ง. เกิดภัยคุกคามที่กรุงจีน จึงต้องการมาปกครองหัวเมืองทางใต้

๔. เหตุใดกามะนีจึงได้รับการยกย่องว่าไม่ใช่มนุษย์ดุจเทวดาก็ว่าได้
- ก. มีความสามารถในการรบ
- ข. มีรูปร่างใหญ่โตกว่าผู้อื่น
- ค. มีความสามารถในการพูด
- ง. สามารถต่อสู้กับศัตรูได้ทีละหลายๆคน

๕. ทหารเอกของพระเจ้ากรุงจีน คือ ใคร
- ก. โจเปียว
- ข. กามะนี
- ค. สมิงพระราม
- ง. พระเจ้าฝรั่งมังม้อง

๓๖

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียนค่ะ

1. ค
2. ง
3. ข
4. ก
5. ข

คะแนนจากแบบทดสอบหลังเรียน นักเรียนลองประเมินตนเองเพื่อดูการพัฒนาในเรื่องการอ่านจับใจความ หลังจากที่ได้ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนเล่มนี้แล้วนะคะ

คะแนนที่ได้ _____ คะแนน

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ

แบบทดสอบการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
เรื่อง ราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560
โรงเรียนบ้านหาดไข่เต่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2

.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. เหตุใดสมิงพระรามจึงไม่รับตำแหน่งมหาอุปราช

ก. เพราะพระเจ้าฝรั่งมังฆ้องมีพระราชบุตรอยู่แล้ว
ข. เพราะเป็นตำแหน่งที่สูงเกิน
ค. เพราะต้องการตำแหน่งที่สูงกว่า
ง. เพราะถือว่าเป็นภาระที่ต้องรับผิดชอบ

2. อุปมาดังนกเค้า ถึงมีกำลังอยู่ก็จริง แต่ตกเข้าอยู่ในท่ามกลางฝูงกาเมื่อกลางวัน" นกเค้าหมายถึงใคร

ก. สมิงพระราม
ข. กามะนี
ค. หญิงม่าย
ง. โจเปียว

3. อำเภอแขวงบ้าน เครื่องอุปโภคบริโภค เป็นรางวัลของใคร

ก. สมิงพระราม
ข. กามะนี
ค. หญิงม่าย
ง. โจเปียว

4. “อุปมาดังฝนตกห่าใหญ่ตกลงน้ำนองท่วมป่าไหลเชี่ยวมา เมื่อวสันตฤดูนั้นจะหาสิ่งใดต้านทานมิได้” หมายถึงเหตุการณ์ใด

ก. ฝ่ายพระเจ้ากรุงจีนถูกน้ำป่าท่วมเมืองในช่วงฤดูฝน
ข. เมืองรัตนบุระอังวะถูกน้ำป่าท่วมเมืองในช่วงฤดูฝน
ค. พระเจ้าราชาธิราชยกทัพมาตีเมืองรัตนบุระอังวะมีกำลังทหารมาก
ง. พระเจ้ากรุงจีนได้ยกทัพมาเมืองรัตนบุระอังวะโดยมีกำลังทหารมาก

5. โหรทำนายชะตากรุงรัตนบุระอังวะไว้ว่าอย่างไร

ก. ชะตาเมืองจะพังพินาศเพราะพระเจ้ากรุงต้าฉิง
ข. จะมีผู้มีบุญมาช่วยเมืองไว้
ค. ชะตาเมืองยังดีอยู่ ไม่มีความเสียหาย และจะมีลาภภายหลัง
ง. ต้องเป็นเมืองขึ้นของจีน

6. "ครั้นจะรับอาสาบัดนี้เล่าก็เหมือนหาบสองบ่าอาสาสองเจ้าหาควรไม่" จากข้อความนี้สมิงพระรามคิดว่าอย่างไร

ก. เพราะคนเราไม่ควรทำงานสองอย่างพร้อมๆกัน
ข. เพราะตนเองเป็นชาวมอญไม่ควรไปรับใช้ชาวพม่า
ค. เพราะตนเองสามารถสู้รบกับพม่าแล้วยังอาสาไปสู้รบกับพระเจ้ากรุงจีนอีก
ง. เพราะตนเองเป็นข้าของพระเจ้าราชาธิราชแล้วยังจะมารับใช้พระเจ้าฝรั่งมังฆ้องอีก

7. ข้อใด<u>ไม่ใช่</u>คุณสมบัติของสมิงพระราม

ก. รักศักดิ์ศรี
ข. รักษาคำสัตย์
ค. โหดเหี้ยม เล่ห์เหลี่ยมมาก
ง. กล้าหาญ เฉลียวฉลาด รอบคอบ

8. ข้อใดเป็นคำกล่าวที่ไม่ถูกต้อง

ก. ช้างดีต่อเมื่อขี่จึงรู้ว่าดี
ข. ม้าดีต่อเมื่อเอามือแตะหลังดูจึงรู้ว่าดี
ค. ทหารดีถ้าอาสาออกทำศึกสงครามจึงจะรู้ว่าดี
ง. สตรีงามต้องถึงพร้อมด้วยวิชาความรู้จึงนับว่างาม

9. สมิงพระรามเลือกม้าของใครเพื่อใช้ในการรบ

ก. สมิงพระรามเลือกม้าที่เป็นม้าหลวง
ข. สมิงพระรามเลือกม้าของหญิงม่าย
ค. สมิงพระรามเลือกม้าสำรอง
ง. สมิงพระรามเลือกม้าของเสนาบดี

10. เมื่อกามะนีเสียทีแก่สมิงพระรามแล้ว พระเจ้ากรุงจีนทรงกระทำตามข้อใด

ก. เตรียมบุกเข้าตีกรุงอังวะ
ข. ส่งทูตมาขอตัวสมิงพระรามไปอยู่ยังกรุงจีน
ค. ส่งพระราชสาส์นมาท้ารบกับพระเจ้าฝรั่งมังฆ้อง
ง. ให้เลิกทัพกลับไปยังกรุงจีนตามที่ได้ให้สัญญาไว้

11. เมื่อได้ม้าสมใจแล้ว สมิงพระรามได้ทูลขออะไรจากพระเจ้าฝรั่งมังฆ้องอีก

ก. ผ้าโพกศีรษะ
ข. แหวนสอดก้อย
ค. ขอเหล็กกับตะกรวย
ง. เสื้อสีชมพูขลิบทองจีบเอว

12. เหตุใดสมิงพระรามจึงควบม้าออกไปนอกวัง

ก. เพื่อทดลองฝึกหัดม้าเพื่อให้เชื่องก่อน
ข. เพื่อแสดงความสามารถในการขี่ม้าของตนเอง
ค. เพื่อลวงพระเจ้าฝรั่งมังฆ้อง
ง. เพื่อหาช่องทางหลบหนี

13. เหตุใดพระเจ้าฝรั่งมังฆ้องจึงไม่ปล่อยตัวให้สมิงพระรามกลับหงสาวดี

ก. กลัวสมิงพระรามไม่รู้หนทางกลับหงสาวดี
ข. หงสาวดีกับรัตนบุระอังวะยังทำสงครามกันอยู่ไม่ขาด
ค. ต้องการให้สมิงพระรามตรอมใจ
ง. ต้องการให้สมิงพระรามขึ้นเป็นกษัตริย์

14. ม้าที่ดีต้องมีลักษณะอย่างไร

ก. ใช้มือต้องแล้วจะหมอบลง
ข. ใช้มือต้องแล้วหลังจะไม่ตก
ค. ใช้มือต้องแล้วจะมีเสียงขานตอบ
ง. ใช้มือต้องแล้วหางจะแกว่งไปมา

15. สมิงพระรามวางแผนในการเอาชนะกามะนีอย่างไร

ก. ชวนกามะนีขี่ม้าวิ่งประลองฝีเท้ากัน
ข. ชวนกามะนีร่ายรำเพลงดาบบนหลังม้าหน้าที่นั่ง
ค. ชวนกามะนีร่ายรำเพลงทวนบนหลังม้าหน้าที่นั่ง
ง. ชวนกามะนีขี่ม้าโจนข้ามฟากลำมาบกว้าง

16. จุดอ่อนของกามะนีอยู่ที่ใด

ก. ศีรษะ
ข. ต้นขา
ค. กลางหลัง
ง. ช่องใต้รักแร้

17. ข้อใดไม่ใช่สาเหตุสำคัญในการรบชนะกามะนีของสมิงพระราม

ก. มีม้าดี กำลังมาก

ข. หลอกล่อให้ม้ากามะนีอ่อนกำลังลง

ค. มีดตะกรวยกับขอเหล็กเป็นเครื่องราง

ง. ทำอุบายเพื่อหาจุดอ่อนของกามะนี

18. บุคคลใดที่ไม่ได้รับบำเหน็จความชอบในครั้งนี้

ก. โหร

ข. หญิงม่าย

ค. สมิงพระราม

ง. เสนาบดี

19. เหตุใดสมิงพระรามจึงรับอาสาสู้รบกับกามะนี

ก. เพราะพระเจ้าฝรั่งมังฆ้องขอร้อง

ข. เพราะว่าถ้าผู้ใดสู้รบชนะกามะนีก็จะได้เป็นมหาอุปราช

ค. เพราะคิดว่าถ้าฝ่ายพระเจ้ากรุงจีนชนะ ก็จะรุกไปกรุงหงสาวดีต่อ

ง. เพราะถ้าผู้ใดสู้รบชนะกามะนีก็จะได้พระราชธิดาเป็นบาทบริจาริกา

20. เพราะเหตุใดกามะนีจึงเสียทีสมิงพระราม

ก. มีอายุมาก

ข. เสียรู้

ค. ประมาท

ง. ฝีมือไม่ถึงขั้น

SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

ภาคผนวก ง

การหาคุณภาพเครื่องมือ

ตาราง 6 การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1								
1. สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2. เนื้อหาสอดคล้องตามจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3. เนื้อหามีความยาก-ง่ายเหมาะสมกับระดับของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
4. เวลาในการจัดกิจกรรมเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
5. มีความชัดเจนทางภาษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
6. ความน่าสนใจของเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
7. กิจกรรมการเรียนรู้ครบทั้ง 6 ขั้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
8. กิจกรรมเอื้อต่อการบรรลุจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
9. กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติได้จริง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
10. เป็นการฝึกจากง่ายสู่ยาก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
11. สื่อเอื้อต่อการเรียนรู้มีความถูกต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
12. สื่อมีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
13. การวัดประเมินผลใช้การวัดที่หลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
14. การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
15. การวัดและประเมินผลมีเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2								
1. สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2. เนื้อหาสอดคล้องตามจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3. เนื้อหามีความยาก-ง่ายเหมาะสมกับระดับของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
4. เวลาในการจัดกิจกรรมเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
5. มีความชัดเจนทางภาษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง

ตาราง 6 (ต่อ)

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2								
6. ความน่าสนใจของเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
7. กิจกรรมการเรียนรู้ครบทั้ง 6 ขั้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
8. กิจกรรมเอื้อต่อการบรรลุจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
9. กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติได้จริง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
10. เป็นการฝึกจากง่ายสู่ยาก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
11. สื่อเอื้อต่อการเรียนรู้มีความถูกต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
12. สื่อมีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
13. การวัดประเมินผลใช้การวัดที่หลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
14. การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
15. การวัดและประเมินผลมีเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3								
1. สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2. เนื้อหาสอดคล้องตามจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3. เนื้อหามีความยาก-ง่ายเหมาะสมกับระดับของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
4. เวลาในการจัดกิจกรรมเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
5. มีความชัดเจนทางภาษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
6. ความน่าสนใจของเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
7. กิจกรรมการเรียนรู้ครบทั้ง 6 ขั้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
8. กิจกรรมเอื้อต่อการบรรลุจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
9. กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติได้จริง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
10. เป็นการฝึกจากง่ายสู่ยาก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง

ตาราง 6 (ต่อ)

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3								
11. สื่อเอื้อต่อการเรียนรู้มีความถูกต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
12. สื่อมีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
13. การวัดประเมินผลใช้การวัดที่หลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
14. การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
15. การวัดและประเมินผลมีเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4								
1. สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2. เนื้อหาสอดคล้องตามจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3. เนื้อหามีความยาก-ง่ายเหมาะสมกับระดับของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
4. เวลาในการจัดกิจกรรมเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
5. มีความชัดเจนทางภาษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
6. ความน่าสนใจของเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
7. กิจกรรมการเรียนรู้ครบทั้ง 6 ขั้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
8. กิจกรรมเอื้อต่อการบรรลุจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
9. กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติได้จริง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
10. เป็นการฝึกจากง่ายสู่ยาก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
11. สื่อเอื้อต่อการเรียนรู้มีความถูกต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง

ตาราง 6 (ต่อ)

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4								
12. สื่อมีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
13. การวัดประเมินผลใช้การวัดที่หลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
14. การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
15. การวัดและประเมินผลมีเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5								
1. สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2. เนื้อหาสอดคล้องตามจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3. เนื้อหามีความยาก-ง่ายเหมาะสมกับระดับของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
4. เวลาในการจัดกิจกรรมเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
5. มีความชัดเจนทางภาษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
6. ความน่าสนใจของเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
7. กิจกรรมการเรียนรู้ครบทั้ง 6 ขั้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
8. กิจกรรมเอื้อต่อการบรรลุจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
9. กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติได้จริง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
10. เป็นการฝึกจากง่ายสู่ยาก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
11. สื่อเอื้อต่อการเรียนรู้มีความถูกต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
12. สื่อมีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง

ตาราง 6 (ต่อ)

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผล การพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
13. การวัดประเมินผลใช้การวัดที่หลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
14. การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
15. การวัดและประเมินผลมีเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

ตาราง 7 การวิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) จากการประเมินบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน เล่มที่ 1								
1. ความสอดคล้องเหมาะสมกับหลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2. เนื้อหาสอดคล้องตามจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3. เนื้อหาสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
4. สอดคล้องกับตัวชี้วัด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
5. มีความชัดเจนทางภาษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
6. มีความยากง่ายเหมาะสมกับวัย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
7. มีความน่าสนใจของเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
8. การใช้ภาพประกอบเหมาะสมสอดคล้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
9. เนื้อหามีความเหมาะสมกับระดับของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
10. สามารถนำไปวัดและประเมินผลได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
11. เหมาะสมกับเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
12. เอื้อต่อการบรรลุตัวชี้วัด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
13. ขนาดตัวอักษรเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
14. เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
15. กำหนดวิธีการวัดผลเครื่องมือที่ใช้และเกณฑ์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน เล่มที่ 2								
1. ความสอดคล้องเหมาะสมกับหลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2. เนื้อหาสอดคล้องตามจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3. เนื้อหาสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
4. สอดคล้องกับตัวชี้วัด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
5. มีความชัดเจนทางภาษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
6. มีความยากง่ายเหมาะสมกับวัย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
7. มีความน่าสนใจของเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง

ตาราง 7 (ต่อ)

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
8. การใช้ภาพประกอบเหมาะสมสอดคล้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
9. เนื้อหามีความเหมาะสมกับระดับของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
10. สามารถนำไปวัดและประเมินผลได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
11. เหมาะสมกับเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
12. เอื้อต่อการบรรลุตัวชี้วัด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
13. ขนาดตัวอักษรเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
14. เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
15. กำหนดวิธีการวัดผลเครื่องมือที่ใช้และเกณฑ์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน เล่มที่ 3								
1. ความสอดคล้องเหมาะสมกับหลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2. เนื้อหาสอดคล้องตามจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3. เนื้อหาสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
4. สอดคล้องกับตัวชี้วัด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
5. มีความชัดเจนทางภาษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
6. มีความยากง่ายเหมาะสมกับวัย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
7. มีความน่าสนใจของเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
8. การใช้ภาพประกอบเหมาะสมสอดคล้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
9. เนื้อหามีความเหมาะสมกับระดับของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
10. สามารถนำไปวัดและประเมินผลได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
11. เหมาะสมกับเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
12. อื้อต่อการบรรลุตัวชี้วัด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
13. ขนาดตัวอักษรเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
14. เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
15. กำหนดวิธีการวัดผลเครื่องมือที่ใช้และเกณฑ์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง

ตาราง 7 (ต่อ)

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน เล่มที่ 4								
1. ความสอดคล้องเหมาะสมกับหลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2. เนื้อหาสอดคล้องตามจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3. เนื้อหาสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
4. สอดคล้องกับตัวชี้วัด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
5. มีความชัดเจนทางภาษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
6. มีความยากง่ายเหมาะสมกับวัย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
7. มีความน่าสนใจของเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
8. การใช้ภาพประกอบเหมาะสมสอดคล้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
9. เนื้อหามีความเหมาะสมกับระดับของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
10. สามารถนำไปวัดและประเมินผลได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
11. เหมาะสมกับเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
12. เอื้อต่อการบรรลุตัวชี้วัด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
13. ขนาดตัวอักษรเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
14. เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
15. กำหนดวิธีการวัดผลเครื่องมือที่ใช้และเกณฑ์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน เล่มที่ 5								
1. ความสอดคล้องเหมาะสมกับหลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2. เนื้อหาสอดคล้องตามจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3. เนื้อหาสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
4. สอดคล้องกับตัวชี้วัด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
5. มีความชัดเจนทางภาษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
6. มีความยากง่ายเหมาะสมกับวัย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
7. มีความน่าสนใจของเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
8. การใช้ภาพประกอบเหมาะสมสอดคล้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง

ตาราง 7 (ต่อ)

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
9. เนื้อหามีความเหมาะสมกับระดับของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
10. สามารถนำไปวัดและประเมินผลได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
11. เหมาะสมกับเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
12. เอื้อต่อการบรรลุตัวชี้วัด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
13. ขนาดตัวอักษรเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
14. เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
15. กำหนดวิธีการวัดผลเครื่องมือที่ใช้และเกณฑ์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง

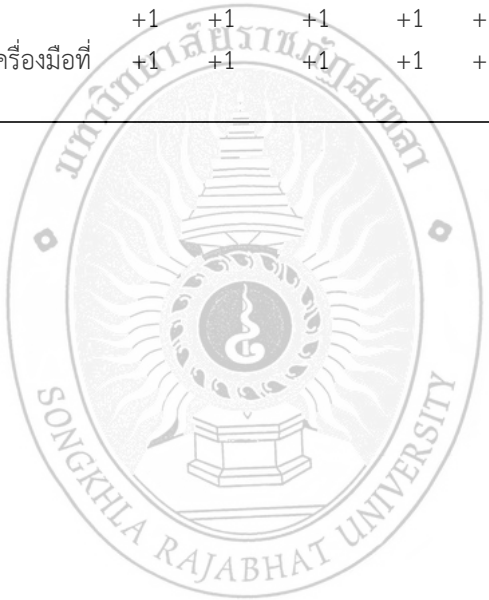

ตาราง 8 การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความจากเรื่อง ราชาธิราช ตอน สมิงพระรามอาสา

ข้อ	ข้อคำถามในแบบทดสอบ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ คนที่					รวม	IOC	ผลการพิจารณา
		1	2	3	4	5			
1.	เหตุใดสมิงพระรามจึงไม่รับตำแหน่งมหาอุปราช ก. เพราะพระเจ้าฝรั่งมังฆ้องมีพระราชบุตรอยู่แล้ว ข. เพราะเป็นตำแหน่งที่สูงเกิน ค. เพราะต้องการตำแหน่งที่สูงกว่า ง. เพราะถือว่าเป็นภาระที่ต้องรับผิดชอบ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	สอดคล้อง
2.	อุปมาดังนกเค้า ถึงมีกำลังอยู่ก็จริง แต่ตกเข้าอยู่ในท่ามกลางฝูงกาเมื่อกลางวัน" นกเค้า หมายถึงใคร ก. สมิงพระราม ข. กามะนี ค. หญิงม่าย ง. โจเปียว	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	สอดคล้อง
3.	อำเภอแขวงบ้าน เครื่องอุปโภคบริโภค เป็นรางวัลของใคร ก. สมิงพระราม ข. กามะนี ค. หญิงม่าย ง. โจเปียว	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	สอดคล้อง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	ข้อคำถามในแบบทดสอบ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ คนที่					รวม	IOC	ผลการพิจารณา
		1	2	3	4	5			
4.	“อุปมาดังฝนตกห่าใหญ่ตกลงน้ำนองท่วมป่าไหลเชี่ยวมา เมื่อวสันตฤดูนั้นจะหาสิ่งใดต้านทานมิได้” หมายถึงเหตุการณ์ใด ก. ฝ่ายพระเจ้ากรุงจีนถูกน้ำป่าท่วมเมืองในช่วงฤดูฝน ข. เมืองรัตนบุระอังวะถูกน้ำป่าท่วมเมืองในช่วงฤดูฝน ค. พระเจ้าราชาธิราชยกทัพมาตีเมืองรัตนบุระอังวะมีกำลังทหารมาก ง. พระเจ้ากรุงจีนได้ยกทัพมาเมืองรัตนบุระอังวะโดยมีกำลังทหารมาก	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	สอดคล้อง
5.	โหรทำนายชะตากรุงรัตนบุระอังวะไว้ว่าอย่างไร ก. ชะตาเมืองจะพังพินาศเพราะพระเจ้ากรุงต้าฉิง ข. จะมีผู้มีบุญมาช่วยเมืองไว้ ค. ชะตาเมืองยังดีอยู่ ไม่มีความเสียหาย และจะมีลาภภายหลัง ง. ต้องเป็นเมืองขึ้นของจีน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	สอดคล้อง

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	ข้อคำถามในแบบทดสอบ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ คนที่					รวม	IOC	ผลการพิจารณา
		1	2	3	4	5			
6.	“ครั้นจะรับอาสาบัดนี้เล่า ก็เหมือนหาบสองบ่าอาสาสองเจ้าหาควรไม่” จากข้อความนี้ สมิงพระรามคิดว่าอย่างไร ก. เพราะคนเราไม่ควรทำงานสองอย่างพร้อม ๆ กัน ข. เพราะตนเองเป็นชาวมอญไม่ควรไปรับใช้ชาวพม่า ค. เพราะตนเองสามารถสู้รบกับพม่าแล้วยังอาสาไปสู้รบกับพระเจ้ากรุงจีนอีก ง. เพราะตนเองเป็นข้าของพระเจ้าราชาธิราชแล้วยังจะมารับใช้พระเจ้าฝรั่งมังฆ้องอีก	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	สอดคล้อง
7.	ข้อใดไม่ใช่คุณสมบัติของสมิงพระราม ก. รักศักดิ์ศรี ข. รักษาคำสัตย์ ค. โหดเหี้ยม เล่ห์เหลี่ยมมาก ง. กล้าหาญ เฉลียวฉลาดรอบคอบ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	สอดคล้อง
8.	ข้อใดเป็นคำกล่าวที่ไม่ถูกต้อง ก. ช้างดีต่อเมื่อขี่จึงรู้ว่าดี ข. ม้าดีต่อเมื่อเอามือแตะหลังดูจึงรู้ว่าดี ค. ทหารดีถ้าอาสาออกทำศึกสงครามจึงจะรู้ว่าดี ง. สตรีงามต้องถึงพร้อมด้วยวิชาความรู้จึงนับว่างาม	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	สอดคล้อง

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	ข้อคำถามในแบบทดสอบ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ คนที่					รวม	IOC	ผลการพิจารณา
		1	2	3	4	5			
9.	สมิงพระรามเลือกม้าของใครเพื่อใช้ในการรบ ก. สมิงพระรามเลือกม้าที่เป็นม้าหลวง ข. สมิงพระรามเลือกม้าของหญิงม่าย ค. สมิงพระรามเลือกม้าสำรอง ง. สมิงพระรามเลือกม้าของเสนาบดี	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	สอดคล้อง
10.	เมื่อกามะนีเสียทีแก่สมิงพระรามแล้ว พระเจ้ากรุงจีนทรงกระทำตามข้อใด ก. เตรียมบุกเข้าตีกรุงอังวะ ข. ส่งทูตมาขอตัวสมิงพระรามไปอยู่ยังกรุงจีน ค. ส่งพระราชสาส์นมาท้ารบกับพระเจ้าฝรั่งมังฆ้อง ง. ให้เลิกทัพกลับไปยังกรุงจีนตามที่ได้ให้สัญญาไว้	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	สอดคล้อง
11.	เมื่อได้ม้าสมใจแล้ว สมิงพระรามได้ทูลขออะไรจากพระเจ้าฝรั่งมังฆ้องอีก ก. ผ้าโพกศีรษะ ข. แหวนสอดก้อย ค. ขอเหล็กกับตะกรวย ง. เสื้อสีชมพูขลิบทองจีบเอว	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	สอดคล้อง

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	ข้อคำถามในแบบทดสอบ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ คนที่					รวม	IOC	ผลการพิจารณา
		1	2	3	4	5			
12.	เหตุใดสมิงพระรามจึงควบม้าออกไปนอกวัง ก. เพื่อทดลองฝึกหัดม้าเพื่อให้เชื่องก่อน ข. เพื่อแสดงความสามารถในการขี่ม้าของตนเอง ค. เพื่อลวงพระเจ้าฝรั่งมังฆ้อง ง. เพื่อหาช่องทางหลบหนี	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	สอดคล้อง
13.	เหตุใดพระเจ้าฝรั่งมังฆ้องจึงไม่ปล่อยตัวให้สมิงพระรามกลับหงสาวดี ก. กลัวสมิงพระรามไม่รู้หนทางกลับหงสาวดี ข. หงสาวดีกับรัตนบุระอังวะยังทำสงครามกันอยู่ไม่ขาด ค. ต้องการให้สมิงพระรามตรอมใจ ง. ต้องการให้สมิงพระรามขึ้นเป็นกษัตริย์	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	สอดคล้อง
14.	ม้าที่ดีต้องมีลักษณะอย่างไร ก. ใช้มือต้องแล้วจะหมอบลง ข. ใช้มือต้องแล้วหลังจะไม่ตก ค. ใช้มือต้องแล้วจะมีเสียงขานตอบ ง. ใช้มือต้องแล้วหางจะแกว่งไปมา	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	สอดคล้อง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	ข้อคำถามในแบบทดสอบ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ คนที่					รวม	IOC	ผลการพิจารณา
		1	2	3	4	5			
15.	สมิงพระรามวางแผนในการเอาชนะกามะนีอย่างไร ก. ชวนกามะนีขี่ม้าวิ่งประลองฝีเท้ากัน ข. ชวนกามะนีร่ายรำเพลงดาบบนหลังม้าหน้าที่นั่ง ค. ชวนกามะนีร่ายรำเพลงทวนบนหลังม้าหน้าที่นั่ง ง. ชวนกามะนีขี่ม้าโจนข้ามฟากลำมาบกว้าง	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	สอดคล้อง
16.	จุดอ่อนของกามะนีอยู่ที่ใด ก. ศีรษะ ข. ต้นขา ค. กลางหลัง ง. ช่องใต้รักแร้	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	สอดคล้อง
17.	ข้อใดไม่ใช่สาเหตุสำคัญในการรบชนะกามะนีของสมิงพระราม ก. มีม้าดี กำลังมาก ข. หลอกล่อให้ม้ากามะนีอ่อนกำลังลง ค. มีดตะกรวยกับขอเหล็กเป็นเครื่องราง ง. ทำอุบายเพื่อหาจุดอ่อนของกามะนี	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	สอดคล้อง

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	ข้อคำถามในแบบทดสอบ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ คนที่					รวม	IOC	ผลการพิจารณา
		1	2	3	4	5			
18.	บุคคลใดที่ไม่ได้รับบำเหน็จความชอบในครั้งนี้ ก. โหร ข. หญิงม่าย ค. สมิงพระราม ง. เสนาบดี	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	สอดคล้อง
19.	เหตุใดสมิงพระรามจึงรับอาสาสู้รบกับกามะนี ก. เพราะพระเจ้าฝรั่งมังฆ้องขอร้อง ข. เพราะว่าถ้าผู้ใดสู้รบชนะกามะนีก็จะได้เป็นมหาอุปราช ค. เพราะคิดว่าถ้าฝ่ายพระเจ้ากรุงจีนชนะก็จะรุกไปกรุงหงสาวดีต่อ ง. เพราะถ้าผู้ใดสู้รบชนะกามะนีก็จะได้พระราชธิดาเป็นบาทบริจาริกา	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	สอดคล้อง
20.	เพราะเหตุใดกามะนีจึงเสียทีสมิงพระราม ก. มีอายุมาก ข. เสียรู้ ค. ประมาท ง. ฝีมือไม่ถึงขั้น	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.0	สอดคล้อง

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นางศุภิศา คะรุณ
วัน เดือน ปีเกิด	28 ธันวาคม 2522
สถานที่เกิด	อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง
ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้	64/1 หมู่ที่ 11 ต.นาปะขอ อ.บางแก้ว จ.พัทลุง
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ครู ชำนาญการ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านหาดไข่เต่า ต.นาปะขอ อ.บางแก้ว จ.พัทลุง สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2538	ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) โรงเรียนบ้านหาดไข่เต่า อ.บางแก้ว จ.พัทลุง
พ.ศ. 2541	ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) โรงเรียนพะตงประธานคีรีวัฒน์ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา
พ.ศ. 2545	การศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) วิชาเอกภาษาไทย วิชาโทบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ
พ.ศ. 2561	ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา